

21

საქართველოს საგარეო საგანგებო აღმსრებელი აპარატი

საგარეო
აღმსრებელი
აპარატი

- საკითხის ტექსტი
- საგანგებო
კვლევები - კარტიკა
დექსტილი
ქართულ საგანგებო
დექსტილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტი

პროგრამა «ლოგოსი»

პუბლიკაციები და ღონისძიებები კლასიკური ფილოლოგიის,
ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის სფეროში

კველი გერძული ენა

საკითხავი ტექსტები

სავარჯიშოები

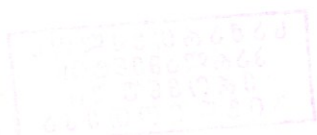
ძველბერძნულ-ქართული ლექსიკონი

ქართულ-ძველბერძნული ლექსიკონი

სახელმძღვანელო შეადგინა, ქართულიდან ძველბერძნულად სათარგმნი
სავარჯიშოები და ქართულ-ძველბერძნული ლექსიკონი დაურთო

ქეთევან აბუსაძე

9

წინამდებარე სახელმძღვანელოს საფუძვლად უდევს ძველი ბერძნული-ენის გერმანული სახელმძღვანელო Griechisches Lehrbuch, Fr. Wolf 1954/55. Bearbeitung von Dr. H. Bergmann. Berlin 1966.

სახელმძღვანელო შეიცავს 5 ნაწილს: I – ქრესტომათია (60 სასწავლო ტექსტი); II – სავარჯიშოები ტექსტისთვის; III – ლექსიკონი და გრამატიკული თავისებურებების მოკლე დახასიათება თითოეული ტექსტისთვის; IV – ძველბერძნულ-ქართული და V – ქართულ-ძველბერძნული ლექსიკონი.

ეს დამზადებული სახელმძღვანელო განკუთვნილია მათთვის, ვინც მიზნად დაისახავს ძველი ბერძნულის ენის საფუძვლიანად შესწავლას. ქართულ ენაზე არსებული სხვა სახელმძღვანელოებისგან განსხვავებით, მასში დიდი ადგილი აქვს ღრმადი არა მხოლოდ მორფოლოგიას, არამედ სინტაქსსაც. მასალის უკეთ ათვისების მიზნით მიწანშეწონილად მივიჩნიეთ დიდი მოცულობის (600 წინადადება) ქართულიდან ძველ ბერძნულად სათარგმნი მასალის დამატება, რამაც, თავის მხრივ, ქართულ-ძველ ბერძნული ლექსიკონის დამატების აუცილებლობა გამოიწვია.

წიგნი გამოდის პროგრამის „ბერძნული ენა საქართველოს სკოლებში“ ხელშეწყობით

© პროგრამა „ლოგოსი“, 1999
ISBN 99928-65-36-9

პროგრამა „ლოგოსი“
ილია ჭავჭავაძის გამზირი 13
(თსუ VIII კორპ.), ოთ. 14, 380079 თბილისი
ტელ. 25-02-58
ელ.ფოსტა logos@caucasus.net

I. ბერძნული ტექსტები 69

II. სავარჯიშოები სასწავლო ტექსტებისათვის 109

III. ლექსიკონი პარაგრაფებისთვის 171

IV. ძველბერძნულ-ქართული ლექსიკონი ანბანურ რიგზე 187

V. ქართულ-ძველბერძნული ლექსიკონი

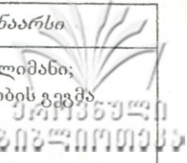
პელებერძული ტექსტების მიმოხილვა¹

მორფოლოგია	სინტაქსი	შინაარსი
1 არსებითი სახელი: II (-o) კანკლედობა (<i>φίλος</i>). ზმნა: უღლება, აწყო დრო, თხრ. და ბრძან. კილო; საწყისი. მოქმ. გვარი	კუთვნილების გენეტივუსი (პრეპოზიციური წყობა), უარყოფა (<i>οὐ-μη</i>), <i>εί</i> = თუ	ისწავლეთ, მეგობრებო!
2 II კანკლედობის (-o) არს. და ზედ. სახელები <i>γεωργός</i> , <i>βλῆγος</i> , <i>καλός</i> . ზმნა: იმპერფექტუმი, თხრ. კილო, მოქმ. გვარი; <i>ε</i> - აუგმენტი; <i>ήν</i> , <i>ήσαν</i>	კუთვნილების გენეტივუსი (პოსტპოზიციური წყობა); კუთვნილების დატივუსი; შედგენილი შემასმენლის სახელადი ნაწილის ხმარება უარტიკლოდ, ნაცვალსახელ <i>αὐτὸς</i> ხმარება; წინდებულები <i>ἐν</i> , <i>εἰς</i> , <i>ἐκ</i>	ჰერაკლე, მიწათმოქმედთა მეგობარი
3 II კანკლედობის (-o) არს. და ზედს. სახელები <i>δοῦλος</i> , <i>ἀνδρείος</i> , <i>ἄθροπος</i> , <i>ἀγριος</i>	აკუმბატივუსი ინფინიტივთან ზმნასთან <i>κελεῖται</i> ; აკუმბატივუსი ზმნასთან <i>βλάπτω</i> , დროის აკუმბატივუსი; წინდებულები გენეტივუსთან: <i>περὶ</i> , <i>ἀνευ</i> , <i>παρὰ</i> , კავშირები <i>ἐπεὶ</i> , <i>ὅτι</i> , <i>ὅστε</i>	ჰერაკლე, კაცობრიობის მხსნელი
4 II კანკლედობის (-o) საშ. სქესის სახელები. ენკლიტიკები (<i>ἐστίν</i> , <i>εἶστί</i> , <i>ποτέ</i> , <i>τε</i>)	საშ. სქესის მრ. რიცხვში მოცემული ქვემდებარის შეთანხმება შემასმენელთან; იარაღის დატივუსი; წინდებული <i>διὰ</i> გენეტივუსსა და აკუმბატივუსთან; წინდებული <i>παρὰ</i> აკუმბატივუსთან; კავშირი <i>ὅτε</i>	ჰერაკლეს ორი გამირობა: კერბეროსი, ავგაისის თაველა

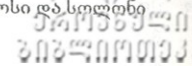
¹ მითითებანი თითოეული პარაგრაფის გრამატიკული მასალისთვის მოცემულია III ნაწილში, შესაბამისი ლექსიკონის შემდეგ. მოცემული პარაგრაფების თანამიმდევრობა შეესაბამება იმ გრამატიკული მასალის თანამიმდევრობას, რომელიც ქვემოთოყვანილ ცხრილში "მორფოლოგიის" ქვევითაა მოთავსებული. გრამატიკული მასალა მოყვანილია წესრიგში იმ ტერმინოლოგიის თანახმად, რაც მიღებულია ქართულ ენაზე არსებულ სახელმძღვანელოებში, იხ. ა. ურუშაძე, ძველი ბერძნული ენა, თბილისი, 1970¹, 1987²).

მორფოლოგია	სინტაქსი	შინაარსი
5 მზნა: ვნ. გვარი, თხრ. კილო, საწყისი	დამოკიდებული წინადადებები: (<i>ბუ, ავ</i>); აკუმბატივუსი ინფინიტივთან; ინფინიტივი შეგონებისა და თხოვნის შინაარსის მზნებთან (<i>პროტრეპა</i>); დროის დატივუსი	ცეცხლის მომტანი პროპეტი
6 მზნა: ვნ. და საშ. გვარი, აწყო დრო (თხრ. კილო, საწყისი) იმპერფექტუმი (თხრ. კილო)	აკუმბატივუსი ინფინიტივთან (<i>ებელა</i>); ურთიერთობის დატივუსი (<i>მაჯომაი, დიალეჯომაი</i>); აკუმბატივუსი მზნებთან <i>ამსომაი, ფსატომაი</i> ; წინდებული <i>ეპი</i> გენეტივუს, დატივუს და აკუმბატივუს ბრუნვებთან; წინდებული <i>სუნ</i>	არიადნეს ძაფი
7 I (-ა) კანკლედობა; წმინდა ა-ზე (ა პურუმი) დაბოლოებულ არს. სახელთა ბრუნება. ე-აუგმენტი პრევერიბიან მზნებთან.	ნომინატივუსი ინფინიტივთან მზნებთან: <i>ლეჯომაი, ნომიჯომაი</i> . დაცილების გენეტივუსი (<i>კალსა</i>); წინდებული <i>მეტა</i> აკუმბატივუსთან	დედალოსი და იკაროსი
8 I (-ა) კანკლედობა; ი-ზე დაბოლოებულ არს. და მედს. სახელთა ბრუნება, კუთვნილებითი ნაცვალსახელები; ვნ. და საშ. გვარის მიმლეობა (აწყო დრო), დროის აუგმენტი	<i>ნეან ესტინ</i> = (გამოხატავს დავალებას) ახალგაზრდებს ევალებათ, <i>ემონ ესტინ</i> მე მევალება. გენეტივუსი მედ. სახელებთან (<i>მჯიცი; მსოც</i>)	განხეთილების ვაშლი
9 I (-ა) კანკლედობა; -ა, -იჯ, -ა, -აჯ-ზე დაბოლოებული არს. და მედ. სახელები, პირის ნაცვალსახელები.	ორმაგი აკუმბატივუსი ჩათვლის, მიჩნევის შინაარსის მზნებთან, დაკავშირებული მიმლეობა; კითხვითი წინადადებები. კითხვითი ნაცვალსახელები, იარაღის დატივუსი	პარისის სამსჯავრო
10 I (-ა) კანკლედობა; -აჯ, -იჯ-ზე დაბოლოებული მამრ. სქესის სახელები. II (-ო) კანკლედობა; მდედრ. სქესის სახელები	მზნიზედის გამოყენება მედსართავის მნიშვნელობით. წინდებული <i>პარა</i> დატივუსთან და აკუმბატივუსთან	აგამეზონი
11 I/II კანკლედობის მედ. სახელებისაგან ნაწარმოები მზნიზედები. ჩვენებითი ნაცვალსახელები (<i>სუნცი, ი ასტჯ, მსოც</i>)	მიმლეობა დათმობით დამოკიდებულ წინადადებაში (<i>კაიპერ</i>); წინდებული <i>დატ</i>	ოლისევისი
12 ჩვენებითი ნაცვალსახელები (გაგრძელება) <i>მბე, ზეჯიცი</i> ; ორდაბოლოებიანი მედ. სახელები	<i>მბე, ზეჯიცი</i> ნაცვალსახელთა ხმარება. გენეტივუსი კითხვაზე „როდის?“; დამოუკიდებელი გენეტივუსი (Genetivus absolutus)	არგონავტების მოგზაურობა

მორფოლოგია	სინტაქსი	შინაარსი
<p>13 I/II კანკლედობის შერწყმული ბრუნება (არს. და მედს. სახელები) მიმართებითი ნაცვალსახელი <i>ბ</i>; მომავალი დროის წარმოება (მოქმ. და საშ. გვარი, საწყისი) ხმოვანფუძიანი მშნებისათვის</p>	<p>აკუმბატივის ინფინიტივთან (გამოყენება მომავალ დროში)</p>	<p>ა) პაინრის შლიმანი; ბ) მოგზაურობის გეგმა.</p>
<p>14 III კანკლედობა: -<i>ν</i>, -<i>ρ</i> ბგერებზე დაბოლოებული არს. და მედ. სახ.; მომავალი დროის საშ. გვარის მიმღეობა ხმოვანზე დაბოლოებული მშნებისა</p>	<p>ინფინიტივის (არა აკუმბატივის ინფინიტივთან) და შემასმენლის ხმარება ერთსა და იმავე ქვემდებარესთან (ე.წ. ინფინიტივი კონსტრუქცია)</p>	<p>ბერძნების დასახლება მცირე აზიაში</p>
<p>15 მშნის უღლება აორისტში (თხრობითი კილო, ბრძან. კილო, მოქმ. გვარი, საწყისი) ხმოვანფუძიანი მშნებისათვის</p>	<p>აორისტის გამოყენება. ნაკლებობის გენეტიკუსი (<i>ἀμελέω</i>) (<i>Genetivus inopiae</i>) ურთიერთობის დატივის (<i>πολυμέω</i> და ა.შ.) წინდებული <i>ἐντὶ</i>, კავშირი <i>ἕως</i></p>	<p>ბერძნები სახლდებიან ხმელთაშუა და შავი ზღვის სანაპიროებზე</p>
<p>16 მშნის უღლება აორისტში: ხმოვანფუძიანი მშნები (საშ. გვარი, თხრ. და ბრძან. კილო, საწყისი, მიმღეობა) კითხვითი ნაც.სახ. <i>τίς</i>, <i>τί</i></p>	<p>კითხვითი წინადადებები (<i>τίς</i>, <i>ἄρα</i>); გამოყოფისა და ნაკლებობის გენეტიკუსი (<i>μετέχειν, παύσμαι</i>); აკუმბატივის მშნებთან <i>τιμαρῆσμαι</i>, <i>ἰφελῆσ</i>; წინდებული <i>κατὰ</i> აკუმბატივისთან</p>	<p>კლასობრივი ბრძოლები საბერძნეთში</p>
<p>17 III კანკლედობა: -<i>γ</i>, -<i>κ</i>, -<i>χ</i> ბგერებზე დაბოლოებული სახელები; ხორხისმიერ ბგერებზე დაბოლოებულ მშნათა უღლება მომავალსა და აორისტში (მოქმ. და საშ. გვარი)</p>	<p>ინფინიტივი კონსტრუქცია და აკუმბატივის ინფინიტივთან თხოვნის, შეფასების და ბრძანების შინაარსის მშნებთან</p>	<p>ათენი დრაკონისა და სოლონის ხანაში</p>
<p>18 III კანკლედობა: -<i>β</i>, -<i>π</i>, -<i>φ</i> ბგერებზე დაბოლოებული სახელები; ბაგისმიერ ბგერებზე დაბოლოებულ მშნათა უღლება მომავალსა და აორისტში (მოქმ. და საშ. გვარი); განუსაზღვრელობითი ნაც.სახ. (<i>τις</i>, <i>τι</i>)</p>	<p>გაარსებითებული ინფინიტივი; წინდებული <i>πρὸς</i> გენეტიკუსთან</p>	<p>ფინიკიელები და ბერძნები</p>
<p>19 III კანკლედობა: -<i>ბ</i>, -<i>ტ</i>, -<i>მ</i> ბგერებზე დაბოლოებული სახელები</p>	<p>საშუალების დატივის (პასუხობს კითხვამ: როგორ?) წინდებული <i>πρὸς</i>, <i>ἐνεκα</i></p>	<p>ვაჭრობის განვითარება. მონებით ვაჭრობა</p>

მორფოლოგია	სინტაქსი	შინაარსი
20 III კანკლედობა: კბილისმიერ ბგერებზე დაბოლოებული სახელები (გაგრძელება); კბილისმიერ ბგერებზე დაბოლოებულ მზნათა უღლება მომავალსა და აორისტში (მოქმ. და საშ. გვარი) (გარდა ატიკური მყოფადისა)	მიმართების აკუმბატივის; გენეტივის <i>φείδομαι</i> -სთან; ინფინიტივის სმარება <i>πρὶν</i> -თან; კავშირი <i>ἐξ</i> -კი, თუკი	კროსოსი და სოლონი
21 კავშ. კილო (მოქმ. და საშ. გვარის მზნების უღლება აწმყოსა და აორისტში); <i>ἀλλήλων</i>	კავშ. კილოს გამოყენება (მოწოდება, აკრძალვა, ეჭვის გამომხატველი კითხვა, <i>ἴνα, ὅς, ὅταν</i>) გენეტივის მზნასთან <i>ἀποστρέφω</i> ; წინდებული <i>μετά</i> გენეტივისთან	პისისტრატი იბრძვის ტირანობისათვის
22 ნატვრ. კილო (მოქმ. და საშ. გვარის მზნების უღლება აწმყოში, მომავალსა და აორისტში)	ნატვრ. კილოს გამოყენება ნატვრის გამომხატველ წინადადებებში (<i>εἴθε, εἰ γάρ</i>), თხრ. კილოს გამოყენება ირიბ თქმაში; <i>μέλλω</i> მომავლის ინფინიტივთან	მომღერალი არიონის სასწაულებრივი გადარჩენა
23 III კანკლედობის - <i>ντ</i> -ფუძიანი სახელები; <i>πᾶς</i>	ნატვრ. კილო <i>ἄν</i> -თან (პირობითი დამოკიდებული წინადადების პოტენციური ფორმა); <i>πᾶς</i> -ის სხვადასხვანაირი გამოყენება; წინდებული <i>ἄπὸ</i> დატივისთან და აკუმბატივისთან	დელფოს სამისნო
24 მოქმ. გვარის მიმღობა (აწმყო, მომავალი, აორისტი)	მიმართების აკუმბატივის (<i>Ὀλύμπια νικᾶ</i>)	ოლიმპიური თამაშები
25 III კანკლედობა: <i>σ</i> -ფუძიანი არს. და ზედს. სახელები	მიმართების აკუმბატივის, დროის გენეტივის (გაგრძელება)	ეპიკური პოეზია: ჰომეროსი და ჰესიოდე
26 III კანკლედობა: <i>τ</i> -ფუძიანი არს. სახელები	კავშირები <i>ἐάν</i> და <i>ὅταν</i>	ბერძნების ლირიკული პოეზია
27 III კანკლედობა: - <i>εως</i> ფუძიანი არს. სახელები; <i>ἕως</i> ; II აორისტი (დასაწყისი)		მეცნიერების წარმოშობა
28 III კანკლედობა: - <i>εως</i> ფუძიანი არს. და ზედს. სახელები; <i>βῶνς, πῶνς, μέγας</i>	მიმართების აკუმბატივის (გაგრძელება); გენეტივის მზნასთან <i>ἐλευθερώ</i>	სპარტელები და მათი მემობლები
29 III კანკლედობის თავისებური სახელები; <i>ἀνὴρ, πατήρ, μήτηρ, θυγάτηρ, ἄστυ, ἰσὺς, μέλας, ἔκαστος, ἄκωστος</i>	<i>ἔκαστος, ἄκωστος</i> ზედსართავების გამოყენება	სპარტა

საქართველოს
რესპუბლიკის
ქვეყნული ბიბლიოთეკა

მორფოლოგია	სინტაქსი	შინაარსი
30 მედ. სახელთა ხარისხთა წარმოების I ტიპი (- <i>τερος</i> , - <i>τατος</i>); <i>εἶμι</i>	შედარების გენეტიკუსი; აც ალმაგებით ხარისხთან; ობიექტის გენეტიკუსი მზნასთან <i>κρατέω</i>	ათენის აღმგებელი
31 მედ. სახ. ხარისხთა წარმოების II ტიპი (- <i>ων</i> , - <i>ιος</i>); III კანკლელობის საკუთარ სახელთა ბრუნება; <i>ἐπίσταμαι</i> , <i>δύναμαι</i> (აწმყო დრო)	აკუმატიკუსი <i>δύναμαι</i> -სთან; ურთიერთობის დატიკუსი კონსტრუქციასთან: <i>συμμάχῃαν ποιεῖσθαι</i> ;	ათენის გადატიკება მონათმფლობელურ დემოკრატიად
32 - <i>ων</i> ფუძიანი მზნების შერწყმული უღლება (აწმყო, იმპერფექტუმი, მოქმ., საშ/ვნ. გვარი)	<i>φίβεισθαι</i> , <i>μῆ</i> ; წინდებული <i>πλήν</i>	იონიელთა აჯანყება სპარსეთის მეფის წინააღმდეგ (დაახლ. 500 წ.)
33 - <i>ων</i> ფუძიანი მზნების შერწყმული უღლება (აწმყო, იმპერფექტუმი, მოქმ., საშ/ვნ. გვარი); <i>ἐστῆσα</i> და მისი რამდენიმე კომპოზიტი	ურთიერთობის დატიკუსი <i>ἔμα</i> , <i>ὁ αὐτός</i> -თან; გენეტიკუსი მზნასთან <i>βασιλεύω</i> ; გენეტიკუსი მზნასთან <i>ἀπέστησα</i> ; დატიკუსი მზნასთან <i>ἔπεστησα</i> ;	იონიელთა თავისუფლებისათვის ბრძოლის უიღბლო დასასრული (494 წ.)
34 - <i>ων</i> ფუძიანი მზნების შერწყმული უღლება (აწმყო, იმპერფექტუმი, მოქმედებითი, საშუალ/ენებითი გვარი)	გენეტიკუსი მზნებთან <i>ἐλεσθερόω</i> , <i>πληρόω</i>	ათენელების ბრძოლა მარათონის ველზე (490 წ.)
35 შერწყმული მზნების თავისებურებანი: <i>ζῆν</i> , <i>χρήσθαι</i> , <i>πλεῖν</i> და ა.შ.	<i>δέ</i> ინფინიტივთან (აკუმატიკუსი ინფინიტივთან); გამოყოფის გენეტიკუსი მზნებთან <i>δέ</i> <i>μοι</i> და <i>δέσθαι</i> ; იარაღის დატიკუსი მზნასთან <i>χρήσθαι</i>	ქსერქსეს დამსჯელი სამხედრო ლაშქრობა საბერძნეთის წინააღმდეგ (480)
36 აორისტი II (მოქმ. და საშ. გვარი) – შეჯამება; უკუტიკევიითი ნაც. სახ.; ჩვენებითი (<i>τασύντος</i>) და მიმართებითი (<i>δσος</i>) ნაც.სახ.	მიმელობა ალქმის, მეცნობის შინაარსის მზნებთან (<i>δράω</i> , <i>αἰσθάνομαι</i> , <i>πισθάνομαι</i>)	300 სპარტელის გამირობა (480)
37 კითხვითი და ჩვენებითი მიმართებითი ნაც.სახ.	ნატვრ. კილო ირიბ თქმაში; ნაცვალ-სახელები და მზნიმედები კითხვით და მოკიდებულ წინადალებში; მიმართებითი დამოკიდებული წინადალები კავშირით <i>ἄν</i>	ბერძენთა შიში და ორჭოფობა. თემისტოკლე (480)
38 ხმოვანფუძიანი მზნების ვნ. გვარი (მოზევალი, აორისტი)	ირიბი თქმა (გავრძელება); ვნ. გვარის აორისტის ხმარება ნახევრადგადაღებულ მზნებში (<i>πορεύομαι</i> და ა.შ.)	თემისტოკლეს სამხედრო ეშმაკობა. საზღვაო ბრძოლა სალამინთან (480)

მორფოლოგია	სინტაქსი	შინაარსი
39 სმოვანფუძიანი ზმნების პერფექტი და პლუსკვამპერფექტი (მოქმ. და სამ./ენ. გვარი)	პერფექტის გამოყენება; <i>φαίνομαι</i> მიმღეობასთან; მიმღეობა განწყობის, განცდის შინაარსის ზმნებთან (<i>ῥῆθμαι</i>)	ბრძოლა პლატეოსთან (479). სპარსთა ომის დებსასრული. ათენის სამღვათ კავშირი
40 სმოვანფუძიანი ზმნების უწესო ფორმები (შეჯამება)	აღმომღეობასთან სუბიექტური განწყობის გადმოსაცემად; <i>παύομαι</i> მიმღეობასთან, <i>ἔαζ ἄν</i> კავშირებით კილოსთან	
41 სშულ ბგერებზე დაბოლოებული ზმნების ვნ. გვარის მომავალი და აორისტი	ენ. გვარის აორისტი ნახევრად გადაღებულ ზმნებში: (<i>διδέχθη</i> და ა.შ.); <i>πρὶν ἄν</i> კავშ. კილოსთან	ორი მოთხრობა თემისგოკლებზე
42 სშულ ბგერებზე დაბოლოებულ ზმნათა პერფექტი და პლუსკვამპერფექტი (სამ./ენ. გვარი) – წესიერი წარმოება	გენეტიუსი ზმნასთან <i>ψένδομαι</i>	ათენის დემოკრატიული წყობის მიმოხილვა
43 სშულ ბგერებზე დაბოლოებულ ზმნათა პერფექტი და პლუსკვამპერფექტი (მოქმ. გვარი) – წესიერი წარმოება. წესიერი ზმნების ძირითადი ფორმა	<i>ποιεῖν</i> ორმაგ აკუმბატიუსთან; <i>δεινός</i> ინფინიტივთან; <i>εἰ ποιεῖν, ἀγαθὸν εἶρα</i> აკუმბატიუსთან	პერიკლე და ათენის დემოკრატია
44 ხორხისმიერ და ბაგისმიერ ბგერებზე დაბოლოებულ ზმნათა უწესო ფორმები		
45 - <i>ιζ</i> -ზე დაბოლოებული ზმნების ატიკური მყოფადი; კბილისმიერ ბგერებზე დაბოლოებული ზმნების ძირითადი ფორმები; ნაზმნარი ზედსართავი სახელები	ნაზმნარი ზედსართავი სახელების ხმარება	ათენის მონახულება
46 ზედ. სახ. ხარისხთა სუპლეტური წარმოება		დემოკრატიული ათენი – კულტურისა და განათლების ცენტრი
47 რიცხვითი სახელი; <i>οὐδείς</i>	მომის გენეტიუსი	წინადადებები რიცხვით სახელებზე
48 ნარნარა ბგერებზე დაბოლოებულ ზმნათა მოქმ. და სამ. გვარი (მომავალი და აორისტი)	<i>ἔποταν</i> კავშირებით კილოსთან	ათენის დღესასწაულები

მორფოლოგია	სინტაქსი	შინაარსი
49 ნარნარაფუძიანი ზმნების ვნ. გვარის მომაველი და აორისტი (I აორისტი), სამ-ენ. გვარის პერფექტი და პლუსკვაპერფექტი (წესიერი წარმოება)	შეუსრულებელი ნაგვრა; <i>ἐπειδή; περι</i> აკუზატივუსთან	ლიონისეს თეატრი
50 ნარნარაფუძიანი ზმნების უწესო ფორმები	<i>φυλάττομαι μή; κατακρίνω</i> გენეტივუსთან	
51 ძირეული აორისტი	<i>ἄν</i> თხრ. კილოსთან; <i>φθάνω</i> აკუზატივუსთან; <i>εὐχόμεαι</i> დატივუსთან; სხვადასხვა ბრუნვის ხმარება <i>ἔστην</i> ზმნის კომპოზიციებთან	თეატრიდან დაბრუნება
52 <i>δίδωμι</i> (მოქმ. და სამ-ენ. გვარი)	კითხვითი წინადადებები <i>ἄρα</i> ნაწილაკით; <i>δίδωμι</i> ზმნის კომპოზიციები; ბრუნვების ხმარება ზოგიერთ გამოთქმაში	საუბარი სოფოკლესა და ევრიპიდეზე
53 <i>τίθημι, κείμαι</i>	<i>ὁ καλίσμενος</i> – ვგრეთწოდებული; <i>τίθημι</i> -ს კომპოზიციები; ბრუნვების ხმარება ზოგიერთ გამოთქმაში (გაგრძელება); <i>ἀντί</i>	ბერძენი ფილოსოფოსები
54 <i>ἵημι, ἴστημι</i> (<i>ἔστηκα</i> -ს გარდა)	აკუზატივუსი ინფინიტივთან მიმართებით დამოკიდებულ წინადადებაში. ბრუნვების ხმარება <i>ἵημι</i> -სა და <i>ἴστημι</i> -ს ზოგიერთ კომპოზიციებთან	პელოპონესოსის ომი (431-404). პერიკლეს სიკვდილი
55 <i>ἔστηκα</i> და სხვა პერფექტივები (<i>τέθηκα, εἶπα, ἔοικα, πέποιθα, δέδωκα, κάθημαι</i>)	<i>ἔστηκα</i> -ს გამოყენება	ათენის დაცემა (404)
56 <i>εἶμι, εἶμι, φημί, οἶδα</i>	<i>οἶδα</i> მიმღებობასთან; <i>σύνειδα</i> <i>ἐμαυτῶ</i> მიმღებობასთან; <i>ἔξόν</i> როგორც დამოუკიდებელი (absolutus) მიმღებობა	სოკრატე და მისი მოწაფეები
57 <i>ἴστημι</i> -ს კომპოზიციები; <i>-νυμι</i> ზმნების ულლება	ბრუნვების ხმარება <i>πίμπλημι, δίνωμι, συμαίγνυμι</i> ზმნებთან; მომაველის ინფინიტივი	ბერძენთა თავისუფლების აღსასრული (338)
58 <i>-νω, -σχω</i> ფუძიანი ზმნების ულლება (აწმყოს რელუპლიკაციის მქონე ზმნები)	მიმღებობა <i>φθάνω, τυγχάνω, λανθάνω</i> ზმნებთან; გენეტივუსი <i>ἀμαρτάνω, ἐπιλανθάνομαι, μέμνημαι</i> ზმნებთან; დატივუსი <i>ἐντυγχάνω</i> -სთან; <i>γεγονώς; οὐ φημί</i> ; წინდებულები <i>ἐγγύς, μέχρι</i>	ალექსანდრე მაკედონელი იპყრობს მსოფლიოს (336-323)
59 <i>-ε-</i> საერცობიანი ზმნები სხვადასხვა დროში; <i>ἔχω</i>	გენეტივუსი <i>μέλει</i> და <i>ἐπιμελέσθαι</i> ზმნებთან; დატივუსი <i>ἄχθομαι</i> -სთან; <i>ἔχω</i> -ს კომპოზიციები	ელინიზმის ეპოქა
60 ნაკლებლოვან ზმნათა ძირითადი ფორმები		რა დატივოვებს ბერძენებსა

α	Α	ა (მოკლე ან გრძელი)	ἄλφα	ალფა
β	Β	ბ	βῆτα	ბეტა
γ	Γ	გ	γάμμα	გამა
δ	Δ	დ	δέλτα	დელტა
ε	Ε	ე (მოკლე)	ἒ ψιλόν	ე ფსილონ
ζ	Ζ	ძ	ζῆτα	ძეტა
η	Η	ე (გრძელი)	ἦτα	ეტა
θ	Θ	თ	θῆτα	თეტა
ι	Ι	ი (გრძელი ან მოკლე)	ἰῶτα	იოტა
κ	Κ	კ	κάππα	კაპა
λ	Λ	ლ	λάμβδα	ლამბდა
μ	Μ	მ	μῦ	მ
ν	Ν	ნ	νῦ	ნ
ξ	Ξ	ქს	ξῖ	ქსი
ο	Ο	ო (მოკლე)	ὀ μικρόν	ო მიკრონ
π	Π	პ	πί	პი
ρ	Ρ	რ	ῥῶ	რო
σ, ς	Σ	ს	σίγμα	სიგმა
τ	Τ	ტ	ταῦ	ტაუ
υ	Υ	ყ (მოკლე ან გრძელი)	ῦ ψιλόν	ყ ფსილონ
φ	Φ	ფ	φῖ	ფი
χ	Χ	ხ	χῖ	ხი
ψ	Ψ	პს (ფს)	ψῖ	ფსი
ω	Ω	ო (გრძელი)	ὦ μέγα	ო მეგა

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ

Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π

Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

α β γ δ ε ζ η θ

ι κ λ μ ν ξ ο π

ρ σ ς τ υ φ χ ψ ω

ὀδός Ἑρμῆς ῥάμμα

ἄδη Οιδίπους

ἄλφα ἒ ψιλόν ἦτα

ბვ. ბერძნული
პუნქტუაცია

თანამედროვე
პუნქტუაცია

• • • ; • • •

• • • ; • • •

- 1 Βαβυλών Ζεύς Δελφοί Πειραιεύς — θεός φυγάς χρή πούς καί ψυχή νεῶ
Ξενοφῶν Περικλῆς Σοφοκλῆς Ποσειδῶν — νεῶν φυγῆς θεῶ
- 2 Λιβύη Πλάτων Ζέρξης Κίμων Σωκράτης Θουκυδίδης Σάμος Κύπρος
Τροία Λέσβος Σμύρνα — φόφος κύκλος χώρα νίκη μέσος γνώμη τρίχα
Νεῖλος Κροΐσος Κύρος Δῆλος Λῆμνος Μῆλος — γῦπα δῦσιν παῖδες
νύκτα δῦσιν παιδῶν νίκαι κρίνω πρᾶττε πρᾶττων
- 3 Πίνδαρος Μέγαρα Κόρινθος Τρίπολις Πελοπόννησος Κύθηρα
Πολύδωρος — μάνθανε γέφυρα πάπυρος
- 4 Ἀριστοτέλης Ἐρέτρια Ἰταλία Ὀρέστης Ὠκεανός
Ἀρμονία Ἑλλάς Ἱπποκράτης Ὑάκινθος
Ἄνδρος Αὐλῆς Αἶμος Ἐφεσος Εὐβοία Εὐφράτης Ἥλις Ὀμηρος
Ὑδρᾶ Ὠραι
- 5 αὐλή αἶμα αἶξ ἑλέφας ἔπος εἶδωλον εὐνοῦς οἶνους ἤ ἠπειρος
ἤπαρ ἰδιώτης ὄνος οὐρανός οὔτος ὕπνος ὕδωρ ὕεν υἱός
- 6 ἄδης Ἄιδης, ἦδον Ἥιδον, ἠρέθη Ἥιρέθη, ἠκαζον Ἥικαζον, ὦδή Ὠιδή
- 7 ῥόδος Ῥήνος Ῥώμη ρεῦμα
- 8 κτῶμαι χθών φθάνω Σθενέβοια — ἰον ἰατρός ἰαμβος Ἰωνία —
Ναϊάδες, αἶδιος Ἄιδιος, αὐπνος Ἄυπνος — ἀγχω ἀγγελος
ἐγγύς ἐγκώμιον φάλαγξ πλαγχθεῖς — Αἰσχύλος σχολή — μυῖα
κεκολακευκυῖων ἐστρατοπεδευσάμεθα
- 9 ὁ δίσκος, ἡ φιλοσοφία, τὸ γυμνάσιον

გრამატიკულ გერმინთა შემოკლებანი

- სახელობითი ბრუნვა (nominativus) nom. ნომ.
ნათესაობითი ბრუნვა (genetivus) gen. გენ.
მიცემითი ბრუნვა (dativus) dat. დატ.
ბრალდებითი ბრუნვა (accusativus) acc. აკუზ.
წოდებითი ბრუნვა (vocativus) voc. წოდ.
მხოლობითი რიცხვი (Singularis) მს. რ.
მრავლობითი რიცხვი (Pluralis) მრ. რ.
იმპერფექტუმი (imperfectum) იმპფ.
აორისტი (aoristum) აორ.
პერფექტი (perfectum) პერფ.
პლუსკვამპერფექტი (plusquamperfectum) პპფ.
ინფინიტივი (infinitivus) ინფ.
მიმღეობა (participium) part. მიმღ.
დამ. – დამოკიდებული წინადადება
განს. – განსაზღვრება
გარ. – გარემოება

I ნაწილი: ბერძნული ტექსტები

არსებითი სახელი: II (-o-) კანკლედობა (*φίλος*); მზნა: უღლება, აწმყო დრო, მოქმედებითი გვარი, თხრობითი და ბრძანებითი კილო, საწყისი; კუთვნილების გენეტივისი (პრეპოზიციური წყობა); უარყოფა (*οὐ - μή*), *εἶ* = თუ.

1.

ისწავლეთ, მეგობრებო!

‘*Ὁ βίος πολλάκις φέρει πόνον. Ἀλλὰ χρὴ τοὺς πόνοὺς φέρειν, οὐ πρόπει τοὺς πόνοὺς φεύγειν. Οἱ γὰρ τοῦ βίου πόνοι μᾶλλον παιδεύουσιν ἢ λόγοι. Τοῖς γὰρ τῶν φίλων λόγοις πολλάκις οὐ πιστεύομεν.*

Καὶ τὸ μανθάνειν τῷ νέῳ πόνον μὲν παρέχει· ἐγὼ δὲ λέγω· Μανθάνετε, ᾧ φίλοι. Μάνθανε καὶ σὺ, ᾧ φίλε. Μὴ φεύγετε τὸν πόνον. Νέοι ἀεὶ μανθανόντων. 5
Μηδεὶς τοὺς πόνοὺς φευγέτω. Εἰ εὖ μανθάνεις, ᾧ φίλε, εἰ τοὺς πόνοὺς φέρετε, ᾧ νέοι, τὸ μανθάνειν παρέχει ὄλβον.

II კანკლედობის (-o-) არსებითი და მუდსართავი სახელები *γεωργός, ὀλίγος, καλός*; მზნა: იმპერფექტუმი, თხრობითი კილო, მოქმედებითი გვარი; *ε* – აუგმენტი; *ἦν, ἦσαν*; კუთვნილების გენეტივისი (პოსტპოზიციური წყობა); კუთვნილების დატივისი; შედგენილი შემასმენლის სახელადი ნაწილის ხმარება უარტიკლოდ; ნაცვალსახელ *αὐτός*-ის ხმარება; წინდებულები *ἐν, εἰς, ἐκ*

2.

ჰერაკლე¹, მიწათმოქმედთა მეგობარი

‘*Ὁ τῶν Ἑλληνικῶν θεῶν ἀριθμὸς οὐκ ὀλίγος ἦν. Τοῖς Ἑλληνικοῖς θεοῖς ἦσαν καλοὶ ναοί. Πολλοὶ μὲν τῶν θεῶν ἐβίστευον, ὡς οἱ ἄιοιδοι ἔλεγον, ἐν τῷ οὐρανῷ, πολλοὶ δὲ ἐν τοῖς ποταμοῖς ἢ ἐν τοῖς ἀγροῖς. Οἱ γεωργοὶ ἐθεράπευον τοὺς θεοὺς. Οἱ γὰρ θεοὶ τοὺς ἀγροὺς ἐφύλαττον.*

Ἡρακλῆς ἦν φίλος τῶν γεωργῶν. Ὁ βίος αὐτοῦ μεστὸς ἦν πολλῶν πόνων ὥσπερ 5
καὶ ὁ βίος ὁ τῶν γεωργῶν. Ὁ μὲν Ἡρακλῆς αὐτοὺς ἔλυνε ἐκ πολλῶν πόνων, οἱ δὲ γεωργοὶ αὐτῷ ἐπίστευον.

Ἀλλὰ Ζεὺς, ὁ πατήρ αὐτοῦ· „Πολλούς“, ἔφη, „πόνοὺς ἔπασχε, ᾧ νιέ, ἐν τῷ βίῳ. Ἐβλέπομεν, ᾧ θεοί, τὸν καλὸν καὶ ἀγαθὸν θυμὸν αὐτοῦ. Πολλάκις αὐτὸν ἐθαυμάζετε, ὥσπερ καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἐθαύμαζον αὐτόν. Θνητὸς² μὲν ἦν, νῦν δὲ ἀεὶ βιοτενέτω 10
ἐν τῷ μακρῷ οὐρανῷ.“ – Καὶ Ζεὺς αὐτὸς ἄγει τὸν υἱὸν εἰς τὸν οὐρανόν.

¹ ჰერაკლე, ლათ. Hercules ² მოკვდავი

II კანკელდობის (-o) არსებითი და ზედსართავის სახელები *δοῦλος, ἀνδρείος, ἄνθρωπος, ἄγριος* აკუმბატივის ინფინიტივთან მზნასთან *κελεύω*; აკუმბატივის მზნასთან *πλάττω*; ღრო აკუმბატივის; წინდებულება გენეტივსთან: *περί, ἄνευ, παρὰ*, კავშირები *ἐπεὶ, ὅτι, ὥστε*

3.

ჰერაკლე, აღამიანთა მხსნელი

Ἡρακλῆς μακρὸν χρόνον ἦν δοῦλος. Εὐρυσθεὺς¹ ὁ βασιλεὺς ἐκέλευε τὸν δοῦλον πολλοὺς ἄθλους πάσχειν. Περὶ τῶν ἄθλων οἱ ἄοιοι ἔλεγον πολλοὺς μύθους.

Ἄλλοτε δὲ Ἡρακλῆς ἦν ἀνδρείος, ὁ δὲ Εὐρυσθεὺς αὐτὸς δειλός, ὥστε ὁ τοῦ δοῦλου θυμὸς φοβερός ἦν αὐτῷ. Τῷ δὲ δήμῳ καὶ τοῖς γεωργοῖς ἦν φίλος ὁ Ἡρακλῆς, ἐπεὶ αὐτοὺς ἐκ δεινῶν κινδύνων ἔλυνε. Τότε γὰρ ἔβλαπτον πολλοὶ κἀπρι² καὶ ἄγριοι ταῦροι τοὺς ἀγρούς. Πολλάκις δὲ καὶ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ τὸν θάνατον οὐκ ἔφευγον.

Ἡρακλῆς ἐλάμβανε λαμπρὸν ἔπαινον παρὰ τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἄνευ συμμάχων καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀγρούς ἔσωζεν. Ἐπίου³ δὲ τῶν ἀγρίων κἀπρων² καὶ ταύρων εἰς τὸν τοῦ δειλοῦ κυρίου οἶκον ἔφερεν, ὥστε ὁ Εὐρυσθεὺς ἔτι μᾶλλον ἐναντίος ἦν τῷ δοῦλῳ ἢ πρότερον.

II კანკელდობის (-o) საშუალო სქესის სახელები; ენკლიტიკები (*ἐστί, εἰσί, ποτέ, τε*); საშუალო სქესის მრ. რიცხვში მოცემული ქვემდებარის შეთანხმება შემასმენელთან; იარაღის მიცემითა; წინდებული *διὰ* გენეტივსა და აკუმბატივსთან; წინდებული *πρός* აკუმბატივსთან; კავშირი *ὅτε*

4.

ჰერაკლეს ორი გმირობა: კერბეროსი, ავგიასის თავლა.

Πολλά τε καὶ θανάσια ἔργα Ἡρακλῆς ἔπραττεν. Ἐν δὲ ἔργον οἱ ἄνθρωποι μάλιστα ἐθαύμαζον. Λέγει γὰρ ποτε αὐτῷ ὁ Εὐρυσθεὺς: „Κατάβαινε εἰς τὸν Τάρταρον³ καὶ ἀνάφερε τὸν Κέρβερον.“

Ἄλλοτε δὲ Κέρβερός ἐστι δεινὸν θηρίον τρικέφαλον⁴ καὶ φυλάττει τὸ τοῦ Ταρτάρου στόμιον. Ὁ δὲ Τάρταρος οἶκός ἐστι τῶν νεκρῶν. Πολλοὶ μὲν εἰσβαίνουσι διὰ τοῦ στομίου οὐδὲ κωλύει αὐτοὺς ὁ Κέρβερος⁵. ἔκβαίνειν δὲ αὐτοὺς κωλύει διὰ τοὺς τῶν θεῶν νόμους.

Ἡρακλῆς δαμάζει⁵ τὸν Κέρβερον ἄνευ ὅπλων καὶ φέρει τὸ φοβερόν θηρίον εἰς τὸ τοῦ κυρίου μέγαρον. Ὁ δὲ Εὐρυσθεὺς, ὅτε βλέπει τὸ δῶρον, φεύγει καὶ κελεύει αὐτὸν τὸ θηρίον πάλιν φέρειν πρὸς τὸν Τάρταρον.

Ἄλλοτε δὲ λέγει ὁ βασιλεὺς: „Πολλά μὲν ἔπραττες, ἄλλα δὲ χρὴ πράττειν. Ἀγέρας⁶ πλοῦσις βασιλεὺς ἐστίν, μέγιστοι θησαυροὶ εἰσιν αὐτῷ. Πολλά δὲ καὶ πρόβατα⁷ καὶ ἄλλα θηρία αὐτῷ ἐστίν. Ἐπεὶ δὲ οἱ σταθμοὶ⁸ ἐκ πολλῶν ἐνιαυτῶν μεστοὶ εἰσι κόπρου⁹, σὺ κάθαιρε αὐτοὺς ἐν μικρῷ χρόνῳ.“

¹ მიკნის ლევენდარული მეფე ² გარეული გახი ³ მიწისქვეშეთი, გარტაროსი ⁴ სამთავიანი ⁵ იმორჩილებს ⁶ ლევენდარული მეფე არკალიდან ⁷ ცხვრის ფარა ⁸ ფარები, თავლა, ცხოველთა სადგომი ⁹ ნაკელი

Ἡρακλῆς οὖν δόλω καθαίρει τοὺς σταθμούς. Ἄγει γὰρ τὸν Ἀλφειὸν¹ ποταμὸν 15
δι' αὐτῶν, καὶ οὕτω καθαίρει αὐτοὺς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ.

შმხა: ვნებითი გვარი, თხრობითი კილო, საწყისი; დამოკიდებული წინადადებები (ბი, ოს, აკუმატივისი ინფინიტივთან); ინფინიტივი შეგონებისა და თხოვნის შინაარსის შმხებთან (პროტრეპა); დროის დატივისი

5.

პრომეთე: ცეცხლის მომგანი

Ἀγαθὸς φίλος ἦν τοῖς ἀνθρώποις καὶ ὁ Προμηθεύς. Περὶ αὐτοῦ λέγεται ὑπὸ τῶν αἰδῶν, ὡς δημιουργός² ἐστὶ τῶν τε ἀνθρώπων καὶ ἄλλων ζῴων. Οἱ Ἀθηναῖοι νομίζουσιν αὐτὸν τοῖς ἀνθρώποις λαμπρὰ δῶρα παρέχειν. Μέγιστον δὲ δῶρον ἦν τὸ πῦρ³.

Ἔλεγε γὰρ Προμηθεύς: „Ὁὐ δίκαιόν ἐστι τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον αἰεὶ εἶναι κακόν. 5
Ἦμεῖς μὲν γὰρ, ὧ ἀνθρώποι, ἀναγκάζεσθε ἐν σπηλαίοις⁴ βιοτεύειν· ἡμεῖς δέ, ὡς θεοί, βίῳ μακαριῶ⁵ τερπόμεθα. Ὑπὸ τῶν μὲν ἄλλων θεῶν οἱ ἄνθρωποι οὕτω φυλάττονται. Ἀλλ' ἐγὼ προτρέπομαι τοὺς ἀνθρώπους ἔτι μᾶλλον φυλάττειν ἢ πρότερον.“

Προμηθεὺς οὖν ἐχθαίρεται ὑπὸ τῶν θεῶν, καὶ Ζεὺς κελεύει αὐτὸν πρὸς τὸν Καυκάσον⁶ δεσμεύεσθαι. Λέγει πρὸς αὐτόν: „Σὺ νῦν κολάζῃ, ὅτι τὸν μέγιστον θεὸν ἀτιμάεις. Χρῆ δὲ οὕτως αἰεὶ κολάζεσθαι τοὺς κακοὺς.“ Ἐπειτα Ζεὺς τὸν αἰτὸν πέμπει πρὸς τὸν ἐχθρόν. Ὑπὸ δὲ τοῦ αἰτοῦ τὸ ἦπαρ⁷ αὐτοῦ ἐσθίεται. Νύκτωρ δὲ πάλιν ἀξάνεται.

Πολλοῖς δὲ ἐνιαυτοῖς ὕστερον ὁ Ἡρακλῆς σφάζει τὸν τῶν ἀνθρώπων φίλον καὶ φρονεῖ τὸν αἰτόν. Προμηθεὺς δὲ καὶ Ζεὺς συναλλάττονται⁸.

15

შმხა: ვნებითი დასაშუალი გვარი, აწმყო დრო (თხრ. კილო, საწყისი), იმპერფექტუმი (თხრ. კილო); აკუმატივისი ინფინიტივთან (ἐθέλω); ურთიერთობის დატივისი (μάχομαι, διαλέγομαι); აკუმატივისი შმხებთან ἀμύνομαι, φυλάττομαι; წინდებული ἐπί გენეტივის, დატივის და აკუმატივის ბრუნვებთან; წინდებული σύν

6.

არიანდეს ძაფი

Ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐθεραπεύετο καὶ Θησεύς. Πατὴρ αὐτοῦ ἦν Αἰγέυς. Ἐπεὶ δὲ ὁ Θησεύς νεανίσκος ἦν, οἱ Ἀθηναῖοι μάλα ἐπέζοντο ὑπ' ἀγρίου τυράννου. Μίνως γὰρ τότε κύριος ἦν τοῦ πόντου. Τὰ δὲ βασιλεία αὐτοῦ ἦν ἐν Κνωσσῷ⁹. Ἐνταῦθα ἐβίωτε καὶ ὁ Μινώταυρος ἐν τῷ λαβυρίνθῳ· σίτας δὲ ἦν αὐτῷ τῶν ἐναντίων τέκνα.

¹ ალფეიოსი, პელოპონესოსის მთავარი მდინარე ² შემქმნელი ³ ცეცხლი ⁴ გამოქვაბული ⁵ ნებარი ⁶ კავკასიონი ⁷ ღვიძლი ⁸ -ა ვურიგდები ⁹ კნოსოსი, ქალაქი კ. კრეტის წრდ. სანაპიროზე

საქართველოს
საქართველოს
საქართველოს

5 Τὸ τρίτον¹ ἤδη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πέμπονται τῷ Μινωτάρῳ ἐπτά τε νεανίσκοι² καὶ ἐπτά παρθένοι. Ὅτε δὲ εἰσβαίνουσιν εἰς τὸ πλοῖον, ὁ Αἰγεὺς βασιλεὺς· „Πάλιν“, ἔφη, „ἐκελευσμένη τέκνα τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ θάνατον πέμπειν. Ἄλλ’ οὐκ ἐπαιδεύεσθε, ὦ τέκνα, ἐπὶ τὸ ἀποθνήσκειν, καὶ ἄλις² ἦδη ἐπιεζόμεθα. Θησεὺς οὖν ἐθέλει καὶ αὐτὸς εἰσβαίνειν καὶ τὸν Μινώταυρον φονεύειν. Ὑπὸ πολλῶν ἤδη, ὦ υἱέ, ἐθανμάζου
10 ἐπὶ τῷ ἀνδρείῳ θυμῷ. Φέρε ἄρα καὶ τὸν νέον ἄθλον.“

Τῷ Κρητικῷ³ τυράνῳ ἦν θυγάτηρ⁴ Ἀριάδνη. Ἡ οὖν παρθένος, ὅτε βλέπει τὸν καλὸν ξένον, ἐθέλει αὐτῷ ἀμύνειν τὸν θάνατον καὶ λάθρα διαλέγεται αὐτῷ. „Ὀδδείς“, ἔφη, „δυνατὸς ἐστὶ τὸν Μινώταυρον ἄνευ ὄπλων καὶ δόλου ἀμύνεσθαι. Λάμβανε ἄρα παρὰ Ἀριάδνης⁵ λίνον⁶ μακρὸν καὶ ἅπτε τὸ λίνον ἐπὶ τῷ τοῦ λαβυρίνθου στομίῳ.
15 Φυλάττου τὸ φοβερὸν θηρίον, μάχου τοῖς ὄπλοις, ὦ ξένη. Εἰσερχεσθε σὺν αὐτῷ, ὦ ἐταῖροι, καὶ πείθεσθε αὐτῷ. Μηδεὶς εἰσερχέσθω ἄθνημος.“

Ὁ δὲ Θησεὺς· „Ἦδομαι“, ἔφη, „ὅτι οὕτω χαρίζῃ ξένοις. Νῦν σωζέσθων ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ οἱ ἐταῖροι.“ Ἔπειτα εἰσερχονται, καὶ ὁ Θησεὺς εἰς μάχεται τῷ Μινωτάρῳ καὶ φονεύει αὐτόν. Ἡ δὲ Ἀριάδνη φεύγει σὺν τοῖς Ἀθηναίοις.

I. (α-) კახელებდა; წმინდა ა-მე (ა პერეში) დაბოლოებულ არსებობს სხეულისა ბრუნება; ე- აუგმნები პრევერბიან მზებობან; ნომინატივის ინფინიტივისა: λέγομαι, νομίζομαι მზებობან; დაცილებილ გენეტივისი (კალუსი); წინდებული მეტა აკუმბატივისთან

7.

დედალობი და იკაროსი

Ὁ λαβύρινθος ἐλέγετο λαμπρὸν ἔργον τοῦ Δαίδαλου εἶναι. Ἐμπειρία μὲν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διέφερον, διὰ δὲ τὴν θανμασίαν σοφίαν τοῖς θεοῖς ὅμοιος εἶναι ἐνομίζετο.

Ἦν μὲν ὁ Δαίδαλος ἐκ τῆς Ἀθηναίας χώρας. Ὁ δὲ Μίνως αὐτόν καὶ Ἰκαρον⁷ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκάλυε τοῦ νόστου. Πολλὰς ἡμέρας ὁ πατὴρ τε καὶ ὁ υἱὸς βιά ἐνεκλειοντο⁸. Ἐπεὶ δὲ ὁ Δαίδαλος τῷ τυράνῳ πείθεσθαι οὐκ ἐβούλετο, τὴν ἐλευθερίαν νέῳ δόλῳ ἐπορίζετο.

Λάθρα γὰρ ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς θανμάσια πτερὰ⁹ παρεσκεύαζον. Ἐπειτα πέτονται ἐν μέσῳ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ πόντου. Ὁ πατὴρ συνεβούλευε τῷ Ἰκάρῳ μὴ ἄγαν πλησιάζειν τῇ τοῦ ἡλίου φοβερᾷ βιά. Ἐπεὶ δὲ ὁ υἱὸς αὐτῷ οὐκ ἐπειθέτο, διελύετο
10 τὰ πτερὰ⁹ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς εἰσπίπτει εἰς τὸν πόντον. Ὁ δὲ πατὴρ μάλα ἐκπλήττεται τῇ θεᾷ καὶ μέμφεται τούς τε θεοὺς καὶ τὰς θεὰς ἐπ’ ἀδικία. Αὐτὸς δὲ μετὰ μακρὰν πορείαν ἔκει εἰς τὴν Σικελίαν¹⁰.

¹ მესამედ ² სკამბოდ ³ კრეტიკი ⁴ ასული ⁵ არიადნე (გენ.) ⁶ ძაფი ⁷ იკაროსი ⁸ ჩაკეცვა ⁹ ფრთები
¹⁰ კ. სიცილია სხეულისაშუა მდევში

I (-ა-) კანკლედობა: -η, -ης-ზე დაბოლოებულ არს. და მედ. სახელთა ბრუნება; კუთვნილებითი ნაცვალსახელი; ვნებითი და საშუალი გვარის მიმღებობა (აწმყო დრო); დროის აუგმენტი; νέων ἐστίν = (გამოსხაგავს დავალებას) ახალგაზრდებს ევალებათ, ἐμόν ἐστίν=მე მევალება; გენეგივესი მედსართავ სახელეების (ἀνδρῶν) ὄλος

8.

განხეთქილების ვაშლი

Ἐν τῇ Θετταλίᾳ¹ ἦρχέ ποτε Πηλεὺς. Ἡ δὲ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ φήμη διήρχετο δλην τὴν χώραν. Ἐπεὶ οὖν ὁ γάμος² ἦν αὐτοῦ — υἱὸς δὲ αὐτοῦ ἦν ὕστερον ὁ Ἀχιλλεύς — ἦσαν καὶ οἱ θεοὶ καὶ αἱ θεαὶ ἐν τῇ ἑορτῇ. Μόνη δὲ Ἔρις, ἡ τῆς διαφορᾶς θεά, οὐ παρῆν, ὅτι ὑπὸ τῶν θεῶν ἠχθαίρετο. Λαμπρὰ οὖν ἦν ἡ ἑορτή. Ἀπόλλων γὰρ καλὰς φῶδὰς ᾄδε καὶ οὕτως ἠῤῥᾶνε τὴν ἡδονήν. Ἡσθιον δὲ οἱ θεοὶ ἀμβροσίαν τροφήν, ὡς 5

πρέπει αὐτοῖς.
Ἐνθα οὖν ἡ Ἔρις διὰ τῆς θύρας εἰσβάλλει χρυσοῦν μῆλον³ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ λέγει „Τῇ καλλίστῃ.“ Αὐτίκα δὲ γίγνεται δεινὴ διαφορὰ. Ἀφροδίτη γάρ „Ἐμόν“, ἔφη, „τὸ δῶρόν ἐστιν.“ Ἡ δὲ Ἀθηναῖα⁴ „Οὐ σὴ ἐστὶν ἡ δωρεά⁵, ἀλλ’ ἐμὴν εἶναι αὐτὴν λέγω, ὅτι οὐ μόνον ἡ ἐμὴ μορφή καλὴ ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ ἀνδρείος ὁ ἐμὸς θυμὸς.“¹⁰
Ἡρα δὲ ὀργιζομένη „Οὐ δίκαια“, ἔφη, „αἱ ὑμέτεροι γυνῶμαί εἰσιν· οὐδεὶς γὰρ οὕτως ἄξιός ἐστι τῶν μεγίστων τιμῶν ὡς ἡ τοῦ μεγίστου θεοῦ γαμετή⁶. Ἡμέτερον ἄρα ἐστὶν ἄρχειν, ὑμέτερον δὲ καὶ τῶν ἄλλων νέων θεῶν ἐστὶν ἄρχεσθαι καὶ πείθεσθαι.“ Ἐνθα Ζεὺς ὀργιζόμενος κελεύει τὰς θεὰς ἡσυχάζειν καὶ πέμπει αὐτὰς πρὸς τὸν Πριάμου⁷ καλὸν υἱόν. Αἱ δὲ θεαὶ ὑπὸ τοῦ τῶν θεῶν ἀγγέλου ἀγόμεναι¹⁵ πέτονται πρὸς τὴν Τρωικὴν χώραν.

გამოთქმა:

Κακὸν φέρουσι καρπὸν οἱ κακοὶ φίλοι (καρπὸς ნაყოფი)

I (-ა-) კანკლედობა: -α, -ης, -α, -ας-ზე დაბოლოებული არსებითი და მედსართავი სახელები; პირის ნაცვალსახელი; ორმაგი აკუმავივესი ჩათვლის, წოდების შინაარსის მშენებთან; დაკავშირებული მიმღებობა; კითხვითი წინადადებები, კითხვითი ნაცვალსახელი; იარაღის მიცემითი

9.

პარისის სამსჯავრო

Ὅτε αἱ τρεῖς θεαὶ καὶ ὁ Ἐρμῆς⁸ ἦγον πρὸς τὴν Τρωικὴν χώραν, ἐκεῖ Πάρις τὰς βασιλικὰς ἀγέλας⁹ ἔνεμεν. Αὐτίκα δὲ Ἡρα ἤρχετο λέγειν „Μὴ ἐκπλήττου. Ζεὺς γὰρ αὐτὸς ἡμᾶς πέμπει καὶ σὺν ἡμῖν τὸν τῶν θεῶν ἀγγελον. Σὲ δὲ κελεύει δικάζειν,

¹ თესალია, მხარე ჩრდ. საბერძნეთში ² ქორწილი ³ ოქროს ვაშლი ⁴ ათენა (პალასი) ⁵ ძღვენი ⁶ ცოლი ⁷ პრიამოსი, ტროის მეფე ⁸ ჰერმესი, ღმერთების შიკრიკი ⁹ ცხვრის ფარა

5 τίς ἡρῶν ἐστὶ καλλίστη. Μὴ δὲ ἀτίμαζε ἐμέ, τὴν τοῦ οὐρανοῦ δέσποιαν. Ἐμοὶ γὰρ πείθονται πολλοί, καὶ παρ' ἐμοῦ οἱ ἐσθλοὶ ἄνθρωποι πολλὰ ἀγαθὰ λαμβάνουσιν. Καὶ σὲ δὲ νομίζω ἐσθλόν. Ἔσται ἄρα καὶ σοὶ ἀγαθὰ, ὄλβος τε καὶ μέγιστή ἀρχή, καὶ περὶ σοῦ ἔσονται πολλαὶ τῶν αἰοιδῶν ᾠδαί.¹

10 Μετὰ δὲ τὴν Ἥραν ἢ Ἀθηναῖα. „Παρ' ἐμοῦ“, ἔφη, „ἔσται σοὶ λαμπρὰ δόξα τῆς ἀνδρείας τε καὶ σοφίας. Πείθου ὄν μοι καὶ ὀνόμαζέ με καλλίστην. Τότε καὶ Ζεὺς ὁ πατὴρ μου, παρέσται σοι.“

20 Ἔπειτα Ἀφροδίτη σφαλερᾷ γλώττῃ ὀλίγους λέγει λόγους. „Ἐμὸν δὲ δῶρον ἔσται σοὶ ἢ καλλίστη γυνή.“

Καὶ ὁ Πάρις τοῖς Ἀφροδίτης λόγοις ἠδόμενος αὐτὴν καλλίστην εἶναι λέγει, καὶ τὸ μῆλον¹ λαμβάνει ἢ Ἀφροδίτῃ. Ἡ δὲ Ἥρα ὀργιζομένη. „Διὰ τί“, ἔφη, „ἀτίμαζεις ἐμέ; Ἔσται γὰρ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν πόλεμος διὰ τὴν ἄνοιάν σου, ὧς υἱὲ Πριάμου. Ἐχθαίρω γὰρ σὺν δίκῃ ὑμᾶς καὶ ὄλην τὴν Τροίαν, καὶ μηδεὶς ὑμῶν μεμφέσθω τὴν δικαίαν μοῖραν.“

30 Ὀλίγω δὲ ὕστερον ὁ Πάρις τῇ τῆς Ἀφροδίτης βουλή πειθόμενος πορεύεται σὺν ἑταίροις πρὸς τὴν θάλατταν, καὶ πλέουσι διὰ τῆς θαλάττης εἰς τὴν Σπάρτην². Ἐντεῦθεν ὄν ἀρπάζουσι τὴν καλὴν Ἑλένην³, τὴν τοῦ Μενελάου γαμετήν⁴.

გამოთქმები:

1. Ἡ γλῶττα πολλῶν ἐστὶν αἰτία κακῶν (αἰτία მიზეზი). 2. Ἔργους φίλους γίγνωσκε, μὴ μόνον λόγοις (γινώσκω მეგობრად).

10. I (α-) კანკლედობა: -as, -ης-ზე დაბოლოებული მამრობითი სქესის სახელები; II (-o-) კანკლედობა: მდედრობითი სქესის სახელები; მშნიშვლის გამოყენება მელსართავის მნიშვნელობით; წინდებული *παρά* დაჯივივება და აკუმბაგოვება

აგამეგნობი

Μενέλαος αὐτίκα οἰκέτην πέμπει εἰς Μυκῆνας⁵, ἔνθα ἐβασίλευεν Ἀγαμέμνων, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Καὶ βουλεύονται οἱ δύο Ἀτρεΐδαι πρεσβευτὰς πέμπειν πρὸς πολλοὺς δεσπότης Ἑλληνικούς· ἐβούλοντο γὰρ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ μέγιστον ναυτικόν⁶ καὶ μέγιστον ναυτῶν καὶ στρατιωτῶν στρατὸν πορίζεσθαι.

5 Προστάτης μὲν ὅλης τῆς στρατιᾶς ἦν ὁ Ἀγαμέμνων αὐτός. Ὀπλίται δὲ ἄριστοι ἐλέγοντο εἶναι Ἀχιλλεύς, νεανίας ἄνδρείος, καὶ Αἴας καὶ Διομήδης· ἄριστος δὲ τῶν τοξοτῶν⁷ ἐνομίετο Ὀδυσσεύς.

¹ ვაშლი ² სპარტა ³ ელენე, სპარტის მეფის, მენელაოსის მეუღლე ⁴ ცოლი ⁵ მიკენი, ქალაქი პელოპონესოსის ჩრდ. ნაწილში ⁶ ფლოტი ⁷ მშვილდოსანი

¹Ἐκωλύοντο δὲ τὸ πρῶτον τῆς πορείας τῷ βορέα¹ ἀνέμῳ. Ἡ γὰρ Ἄστεμις ὠργίζετο τῷ τοῦ στρατοῦ προστάτῃ, ὥστε ὁ πατήρ αὐτὸς Ἴφιγένειαν² τὴν παρθένον παρὰ τὴν δίκην θῦναι τῇ ὀργιζομένῃ θεᾷ ἀναγκάζεται.

³Ἐπειτα παρὰ πολλὰς νῆσους παρέπλεον οἱ Ἀχαιοί³, ὥσπερ παρὰ τὴν Λῆμνον καὶ τὴν Λέσβον⁴. Ἐν δὲ τῇ τῆς Ἀσίας⁵ ἡπείρῳ δέκα ἑνιαυτοὺς παρὰ τοῖς πλοίοις ἐμάχοντο τοῖς πολεμίοις. Ἐν ταῖς τῶν ποιητῶν βίβλοις λέγεται, ὅτι Ἐκτώρ, ὁ Πριάμων υἱός, μάλιστα τὰς εἰς τὴν Τροίαν εἰσόδους ἔσωζεν. Ἐν δὲ τῷ δεκάτῳ ἑνιαυτῷ τῷ τοῦ πολέμου ἡ Τροία διαφθείρεται.

Πολλοὶ δὲ τῶν Ἀχαιῶν ἐν τῇ οἴκαδε ὁδῷ ἀπέθνησκον, οἴκαδε δὲ ἐπανερχόμενος καὶ ὁ Ἀγαμέμνων. Φονεύουσι γὰρ αὐτὸν ἐπανερχόμενον Κλυταιμῆστρα, ἡ γαμετὴ⁶ αὐτοῦ, καὶ Αἴγισθος, ὁ φίλος αὐτῆς. Ὑπὸ δὲ Ὀρέστου⁷, τοῦ τῶν Ἀτρεϊδῶν ὑστάτου, ἡ μήτηρ καὶ ὁ Αἴγισθος δέκα ἑνιαυτοῖς ὕστερον φονεύονται.

გამოთქმა:

Нόμιζ' ἀδελφούς τοὺς ἀληθινούς φίλους (ἀληθινός ჭეშმარიტი).

11. I/II კახელები მუდარბოვი სხელები სავანეში დაწარმოვი მშენებლები; ჩვენებოთი დაცვალები (ოუთო, ὁ αὐτός); ἄλλο; მიმდოდა დათმობოთ დათმობებულ ვინაობაში (καίπερ); ვინებელი ἀπό

ოღივცხა

⁸Ἀνδρείως μὲν Ὀδυσσεὺς ὁ Ἰθακήσιος⁸ ἐν τῷ πολέμῳ ἐμάχετο, σοφῶς δὲ ἐν ταῖς ἀγοραῖς συνεβούλευε τοῖς πολίταις. Θαυμάσιον ἔργον τῆς σοφίας αὐτοῦ ἦν ὁ ξύλινος ἵππος. Οὗτος δὲ ὁ ἵππος μεστὸς ἦν ὀπλιτῶν, καὶ οὗτοι, ὅτε τὸ θηρίον νύκτωρ ἦν ἐν τῇ Τροίᾳ, τοῦτο λάθρα ἀνοίγουσι⁹ καὶ ἄρχονται ἀποκτείνειν τε καὶ κτείνειν.

Μετὰ δὲ τὴν Τροίας ἀπώλειαν¹⁰ ὁ Ὀδυσσεὺς οὐδὲν ἄλλο ἤθελεν ἢ ἡκεῖν οἴκαδε⁵ ἄλλ' ἐν τῇ θαλάττῃ κακῶς ἔπραττεν. Παρῆν μὲν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Τροίας ἐπανερχομένη ἡ Ἀθηνᾶ. Αὐτὴ γὰρ ἡ θεὰ τοῦτ' αὐτῷ δολερῶ ἀνθρώπῳ ἐχαρίζετο ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς τούτου τοῦ πολέμου. Ἄλλ' ὠργίζετο αὐτῷ δεινῶς ὁ Ποσειδῶν διὰ τὸν υἱὸν Πολύφημον. Ἐπεὶ γὰρ οἱ Ἰθακήσιοι ἦκουσι πρὸς τὴν τῶν μονοφθάλμων¹¹ νῆσον, Ὀδυσσεὺς τὸν τοῦ Πολυφήμου ὀφθαλμὸν δολερῶς ἐκκείει. Ἐν δὲ ἄλλαις νήσοις καλαὶ νύμφαι¹⁰ ἐβίβουον — ἐν ταύταις ἦσαν ἡ Κίρκη καὶ ἡ Καλυψώ —, καὶ ἔμμενεν ὁ Ὀδυσσεὺς μακρὸν χρόνον παρ' αὐταῖς. Ἄλλ' ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ τὰ πλοῖα καὶ οἱ ἑταῖροι ὅλως διεφθείροντο.

¹ჩრდილოეთის ქარი ²თიგენია ³კახელები (ახე უწოდებს ჰომეროსი ბერძნებს) ⁴ლემნოსი, ლესბოსი — კუნძულები ეგეოსის ზღვაში ⁵ამია ⁶ცოლი ⁷ორესტე ⁸ითაკელი, იონურ ზღვაში მდებარე კ. ითაკის მცხოვრები ⁹გაღება ¹⁰დაღუპვა ¹¹ცალთვალა

15 Ὀδυσσεὺς δὲ αὐτὸς καίπερ ἀγροῖοις ἀνέμοις πληττόμενος εἰς τὴν Σχερίαν¹ σφίεται
καὶ φίλως ξενίζεται ὑπὸ τῶν ἐνοίκων. Οἱ δὲ αὐτοὶ τάχα εἰς τὴν ^{Ἰθάκην} αὐτὸν
ἄγουσιν.

გამოთქმა:

Φίλων ἐστὶ τὸ αὐτὸ βούλεσθαι.

12. გენეტივი ნაცვალსახელი (ვაგრძელება): ὅδε, ἐκεῖνος, ორღაბოლოებიანი ზელსართავი სახელები; ὅδε, ἐκεῖνος ნაცვალსახელთა ხმარება. გენეტივის კითხვაზე „როდის?“, დამოუკიდებელი გენეტივის (Genetivus absolutus)

არგონავტების მოგზაურობა

Ἀπ' ἐκείνης τῆς Θετταλίας, ἔνθα Πηλεὺς ἐβασίλευεν, Ἰάσων καὶ οἱ Ἀργοναῦται ποτε ἔπλεον εἰς τὴν Εὐξείνων Πόντον². Ἦδε ἡ θάλαττα ἦν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἔτι ἄγνωστος· ὠνομάζετο δὲ Πόντος Ἀξείωνος, τὸ δὲ πλοῖον τὸ ἐκείνων τῶν ναυτῶν ἦν ἡ Ἀργώ.

5 Οἱ οὖν Ἀργοναῦται ἐκ τῆς ἀξείνου χώρας τῆς τῶν Κόλχων³ ἐκεῖνο τὸ ἔνδοξον δέρμα⁴ χρυσοῦν⁵ οἴκαδε ἤθελον κομίζεσθαι. Χρυσοῦς γὰρ κριός⁶ ποτε δύο ἄθλια τέκνα διὰ τῶν νεφελῶν εἰς ἐκείνους τοὺς τόπους ἔφερεν, τὴν δὲ δορᾶν⁷ αὐτοῦ δεινὸς δράκων⁸ νύκτωρ τε καὶ ἡμέρας ἐφύλαττεν.

10 Οἶδε οἱ ἐσθλοὶ ναῦται τῆς καλῆς ὥρας ἀρχομένης διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τοῦ Βοσπόρου⁹ ἔπλεον καὶ εὖ ἤκουσι πρὸς τοὺς Κόλχους καίπερ πολλῶν κινδύνων αὐτοῖς γιγνομένων.

15 Ὁ δὲ δεσπότης ὁ τῆσδε τῆς χώρας οὐχ ἔτοιμος ἦν τὴν ἔνδοξον δορᾶν⁷ αὐτοῖς παρέχειν, ἀλλ' Ἰάσων ὑπ' αὐτοῦ ἀναγκάζεται χαλεπὰ ἔργα πρότερον πράττειν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο αὐτῷ ἀδύνατον εἶναι φαίνεται, Μήδεια, ἡ τοῦδε τοῦ δεσπότης θυγάτηρ¹⁰, λάθρα παντοῖα φάρμακα κομίζει αὐτῷ καὶ τῷ νεανίᾳ παρεῖναι βούλεται.

Τοῦ ξένου εὐχομένου κοιμίζεται¹¹ ὁ Ἰάσων ὑπ' αὐτῆς ἐκεῖνος ὁ δράκων⁸, καὶ οὕτως ὁ Ἰάσων ἀρπάζει τὴν δορᾶν. Ἐπειτα φεύγει καίπερ διωκόμενος σὺν τοῖς ἑταίροις καὶ ἐκείνη τῇ παρθένῳ εἰς τὴν Θετταλίαν.

¹ სხერია, ფეაკია კუნძული ² შავი ზღვა ³ კოლხები, კავკასიის ერთ-ერთი გომი ⁴ საწმისი ⁵ ოქროს ⁶ ვერძი ⁷ ტყავი ⁸ ღრაკონი ⁹ კელესპონტი, ბოსფორის სრუტი ¹⁰ ასული ¹¹ დაძინება

ა) ჰინდრის შლიმანი

Ἡκούετε, ὦ μαθηταί, περὶ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου, ὃς πολλοῖς ἦν δεινός, καὶ περὶ
τῆς Ἀριάδνης, ἣ τὸν Ἀττικὸν¹ ξένον ἔσωζεν, καὶ περὶ τοῦ πλοίου, ὃ τοὺς Ἀργοναύτας
εἰς τὴν ἄξειον θάλατταν ἔφερεν. Οὐκ ἄγνωστοι ὑμῖν εἰσιν οἱ θεοί, οἱ ὑπὸ τῶν
Ἀχαιῶν ἐθεραπεύοντο, οὐκ ἄγνωστοι ἔναι τῶν νυμφῶν, αἱ ἐν ἐρήμοις νήσοις
ἐβίοντο, οὐδὲ τὰ ἔργα, ἃ Ἡρακλῆς ἔπραττεν.

Ἄλλὰ δῆλόν ἐστι τούτους τοὺς μύθους ἔργα ποιητῶν εἶναι, ὧν ἄριστος καὶ μέγιστος
ἦν ὁ Ὅμηρος. Ὅμως ἐξωρτύτετο ἐν τῷ νῦν χρόνῳ ἐκ τῆς γῆς πολλά, ἐξ ὧν τὸν τότε
βίον εὖ γινώσκωμεν.

Πρῶτος οὖν ὤρτυτε Γερμανικὸς² ἔμπορος³. Οὗτος ἤδη, ὅτε νέος ἦν, τὸν νοῦν
ἔτρεπεν ἐπὶ τοὺς ἀρχαίους μύθους. Ἄλλὰ τὸ πρῶτον μὲν, ἐπεὶ ἤρχετο ὀρτύτειν,¹⁰
πολλοῖς ἐφαίνετο ἄνους εἶναι. Καίτοι ἐξώρτυτεν ἐν τῇ Τρωικῇ τε καὶ Μυκηναϊκῇ⁴ γῇ
μεγίστους ἀρχαίων δεσποτῶν πύργους⁵ καὶ ἠβρισκε χρυσοῦν κόσμον καὶ ἀργυρᾶ
ποτήρια⁶ καὶ χαλκᾶ ὄπλα καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων καὶ ἄλλα πολλά. Τάχα δὲ ἐθαύμαζε
τὸν Γερμανικὸν ὄβλη ἢ γῆ.

ბ) მოგზაურობის გეგმა

Παντοῖα μὲν, ὦ φίλοι, ἤδη ἠκούετε περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου, πολλά δὲ ἄλλα νῦν
ὑμῖν μῆρῶσω.

Ὀδεύσομεν γὰρ διὰ πολλῶν χωρῶν καὶ μακρῶν χρόνων οὐδὲ κινδυνεύσετε ἐν
ταύτῃ τῇ πορείᾳ. Οὔτε γὰρ ἄγριοι ἄνεμοι οὔτε θάλαττα οὔτε ποταμοὶ ὑμᾶς
κωλύσουσιν. Ἡγήσομαι ὑμῖν εἰς Μίλητον καὶ Ἀθήνας καὶ Σπάρτην. Ἐκεῖ⁵
θεάσεσθε πολλὰ θαυμάσια καὶ ἀκούσεσθε περὶ πολιτικῶν καὶ φιλοσόφων καὶ ποιητῶν,
καὶ πειρασόμεθα γινώσκειν, τί καὶ ἡμεῖς τούτοις ὀφείλομεν.

Διὰ τοῦτο ἐλπίζω ὑμᾶς τῇ βουλῇ μου πιστεύσειν καὶ ἐν ὀλίγαις ἡμέραις πορευ-
σασθαι.

გამოთქმა:

Ψυχῆς χαλινός ἐστιν ἀνθρώποις ὁ νοῦς (ψυχῆ სული, ხალინოს ლავანი).

¹ ატიკელი; ატიკა - მხარე საბერძნეთში ² გერმანელი ³ ჰინდრის შლიმანი, გერმანელი კომერსანტი
⁴ მიკენური ⁵ კოშკი, სიმაგრე ⁶ თასი, სასმისი

III კანკელობა: -v, -p ბგერებზე დაბოლოებული არსებითი და ზედხართავი სახელები; მომავალი დროის საშ. გვარის მიმღობა ხმოვანზე დაბოლოებული მზნებისა; ინფინიტივის (არა აკუმპატივის ინფინიტივთან) და შემასმენლის ხმარება ერთსა და იმავე ქვემდებარესთან (ე.წ. ინფინიტივიური კონსტრუქცია); *ას* მომავალი დროის მიმღობასთან; ობიექტის გენეტივისი

14.

ბერძნების დასახლება მცირე აზიაში

Ἐν τῇ χώρᾳ τῇ Ἑλληνικῇ ὁ τε αἰθῆρ καὶ ὁ ἀήρ μᾶλλον λάμπουσιν ἢ παρ' ἡμῖν, καὶ μᾶλλον ἢ χθὼν τῇ τοῦ ἡλίου βία θερμαίνεται¹. Διὰ τοῦτο ἐκεῖ τὰ τῶν ἀροτῆρων ἔργα ἐν τῷ ἔαρι πρότερον ἄρχεται. Οὐ γὰρ μακρὸς ἐκεῖ ἐστὶν ὁ χειμὼν οὐδὲ ψυχροί² εἰσιν οἱ μῆνες οἱ τοῦ χειμῶνος. Νύκτωρ δὲ ἐκ τῶν ἀρχαίων χρόνων οἱ λαμπροὶ ἀστέρες τοῖς οἰκῆτορσιν ἀγαθοὶ ἡγεμόνες εἰσίν. Καὶ οἱ Ἑλληνικοὶ ναῦται τούτοις τοῖς ἡγεμόσι πιστεύειν ἔλεγον.

Ἦδη ἐν τῷ Ἀχαικῷ³ χρόνῳ ἔνιοι τῶν Ἀχαιῶν πρὸς τὰς νήσους καὶ τὰς τῆς Ἀσίας ἀκτὰς ἔπλεον καὶ ἐκεῖ ὠκίζοντο. Ἐπεὶ δὲ αἱ Δωρικοὶ⁴ φυλαὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον⁵ εἰσέπιπτον, πολλοὶ ἤρχοντο τὴν τῶν προπατόρων γῆν λείπειν καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἀποικίας κτίζειν, ὧν μέγιστα ἦσαν αἱ τῶν Ἰώνων, ὥσπερ Μίλητος καὶ Ἐφεσος. Ἐνταῦθα γὰρ ἐν ἀσφαλείᾳ βιοτεύειν καὶ εὐδαίμονες ἔσσεσθαι ἐνόμιζον.

Ὅμως οἱ ἐκεῖ Ἕλληγες πολλὰκις ἐμάχοντο τοῖς γείτοσιν ὑπὲρ τῆς ἰδίας χθονός, ἐν δὲ τῇ εἰρήνῃ ἐμάνθανον παρὰ τῶν γειτόνων παντοίας τέχνας. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἐπιστήμονες ἦσαν πολλῶν τεχνῶν, καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον Ἰωνικοὶ⁶ ἔμποροι ἐν τοῖς ἀγαθοῖς μῆσιν ἐκ τῶν ἰδίων λιμένων εἰς ἄλλοτρίους λιμένας ἔπλεον ὡς καινὰ θεασόμενοι καὶ ἀκουσόμενοι⁷.

15. მზნის უღლება აორისტში (თხრ. კილო, ბრძან. კილო, მოქმ. გვარი, საწყისი) ხმოვანუქმიანი მზნებისათვის; აორისტის გამოყენება; ნაკლებობის გენეტივისი, (*ἀμελέω*), ურთიერთობის დაცივისი (*πολεμέω* და ა.შ.); წინდებული *ἐντός*, კავშირი *ἕως*

ბერძნები სახლდებიან ხმელთაშუა და შავი ზღვის სანაპიროებზე

Ἐμνημόνευσα, ὅτι οἱ Ἕλληγες ἐπὶ ταῖς τῆς Ἀσίας ἀκταῖς πολλὰς ἀποικίας ἵδρυσαν, καὶ ἠκούσατε αὐτοὺς οὔτε τῆς γεωργίας οὔτε τῶν τεχνῶν οὔτε τῆς ἐμπορίας ἀμελήσαι. Οὕτως οὐκ ὀλίγοι μὲν τῶν πολιτῶν ἐπλούτησαν. Ἰσχυσε δὲ καὶ ἡ τῶν Λυδῶν⁸ βασιλεία, καὶ οἱ Λυδοὶ ἐπεθύμησαν τὰς τῶν Ἑλλήγων ἀποικίας δουλωσαι. Ἀνδρείως μὲν οὖν οἱ Ἕλληγες τοῖς Λυδοῖς ἐπολέμησαν.

¹ გათბობა ² ცივი ³ აქვეყნობა ⁴ დორიული ⁵ პელოპონესოსი, ნ.კ. სამხრეთ საბერძნეთში ⁶ იონიელი ⁷ თარგმნეთ მოქმედებითი გვარიით! ⁸ ლიდელები (ხალხი მცირე აზიაში)

III კანკლედობა: -β, -π, -φ ბგერებზე დაბოლოებული სახელები; ბაგისმიერ ბგერებზე დაბოლოებულ ზმნათა უღლება მომავალსა და აორისგში (მოქმ. და საშ. გვარი); განუსაზღვრელობითი ნაცვალსახელი (τις, τι); გაარსებითებულ ფუნქციურ წინდებული προς გენეტივუსთან

საქართველოს
საგარეო ურთიერთობების
სამსახური

18.

ფინიკიელები და ბერძნები

Σόλων, ἐπεὶ ἐν ταῖς Ἀθήναις τοὺς νόμους ἔγραψεν, διὰ τῆς Ἀσίας πορευόμενος καὶ τὰς τῆς ἐμπορίας ὁδοὺς ἐσκέφατο. Ἐνδοξοὶ ἔμποροι ἦσαν πρότερον οἱ Φοίνικες. Εἰς ἄλλας χώρας ἔπεμφαν πορφυρᾶ ἱμάτια καὶ καλοὺς κεράμους καὶ οἶνον καὶ ἄλλα πολλά. Μετεπέμφαντο δὲ δούλους καὶ ἐκ τῆς Κύπρου¹ χαλκόν. Ἐτρεψαν τὸν πλοῦν καὶ εἰς τινὰς τοῦ ἀγνώστου ὠκεανοῦ νήσους ὡς κτησόμενοι κασσίτερον². Οἱ δὲ Ἕλληρες παρ' αὐτῶν ἐδέξαντο τέχνας τινὰς, ὥσπερ τὸ σημεῖα γράφειν. Πρὸς δὲ τῶν Ἑλλήνων τὴν τοῦ γράφειν τέχνην ἐδέξαντο οἱ Ῥωμαῖοι, (πρὸς δὲ τούτων καὶ ἡμεῖς.) Ἐν δὲ τῷ Σόλωνος χρόνῳ πλοῖα τῶν Φοινίκων τινὰ περίπλων ἐποίησε τῆς Λιβύης³. Οἱ ἀνδρείοι ναῦται παρέπλεον τοὺς Ἀραβας καὶ τοὺς Αἰθίοπας. Ἐν δὲ τοῖς Αἰθίοπιν ἔμενον δύο ἐνιαυτοὺς καὶ σῆτον ἐπορίζοντο. Μετὰ ταῦτα τὰ πλοῖα ἔστρεψαν πρὸς βορέαν⁴ καὶ τοῦ τρίτου ἐνιαυτοῦ ἀρχομένον πάλιν οἴκαδε ἦκον.

Καὶ πολλαὶ ἀποικίαι ἦσαν τοῖς Φοίνιξιν, ὧν μεγίστη ἦν ἡ Καρχηδών. Οἱ δὲ Καρχηδόνοι ἐχθρῶς ἔβλεψαν εἰς τὰς τῶν Ἑλλήνων ἀποικίας τὰς ἐν τῇ Σικελίᾳ καὶ τινὰς αὐτῶν μάλα ἔβλαψαν, ἕως οἱ Ῥωμαῖοι τὴν καλὴν νῆσον ἐν φοβεροῖς πολέμοις κατεστρέψαντο.

15

19. III კანკლედობა: -δ, -τ, -θ ბგერებზე დაბოლოებული სახელები; საშუალების დაგვიესი (პასუხობს კითხვაზე: როგორ?); წინდებულიები პრო, ἔνεκα

ვაჭრობის განვითარება. მონებიოთ ვაჭრობა

Ἄρτι ἐξηγησάμεθα τοὺς Ἕλληνας τὰ γράμματα πρὸς τῶν Φοινίκων δέξασθαι. Καὶ τὰ τῶν σημείων ὀνόματα τοῖς Φοινικίοις ὀνόμασιν ὁμοίᾳ ἐστίν. Χρησίμα ἦν τὰ γράμματα εἰς τὰ τῶν ἐμπόρων καὶ νομοθετῶν καὶ ποιητῶν πράγματα.

Καὶ ἡ τῶν νομισμάτων χρεία πολλῶ ἦδη χρόνῳ πρὸ τῆς Σόλωνος νομοθεσίας⁵ πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἦκεν. Αἰτίους δὲ τῶν νομισμάτων τοὺς Λυδοὺς εἶναι ὁ Ἡρόδοτος⁶ λέγει.

Τούτῳ οὖν τῷ τρόπῳ ἠδξάνετο ἢ τε ἐμπορία καὶ ἡ εὐδαιμονία ἢ τῶν πολιτῶν καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ ἐν ταῖς πλείσταῖς ἀποικίαις.

¹ კ. კვიპროსი ხმელთაშუა ზღვაში ² კალა ³ ლიბია (ახე უწოდებდნენ ბერძნები აფრიკის ჩრდ. ნაწილს) ⁴ ჩრდილოეთი, ჩრდილოეთის ქარი ⁵ კანონმდებლობა ⁶ ჰეროდოტე, V ს. დიდი ბერძენი ისტორიკოსი

Πολιτῶν τινες οὖν, οἱ πολλὰ χρήματα συνέλεξαν, ἐν ξέναις χώραις πολλοὺς δοῦλους
10 τοῦ ἔτι πλεόν ἔχειν ἕνεκα ἐπορίζοντο. Οὗτοι ἔν τε τοῖς πλουσίων γεωργῶν ἀγροῖς καὶ
ἐν τοῖς μετάλλοις ἐργάζεσθαι ἠγαγκάζοντο. Ἦσαν δὲ οἱ δοῦλοι τῶν κυρίων κτήματα
οὐδὲ ἦν αὐτοῖς νόστου ἐλπίς.

Ἦν καὶ πολλὰ ἐργαστήρια, ἐν οἷς οἱ δοῦλοι κακῶς ἔπασχον. Μεγίστη γὰρ ἦν
ἔνδεια¹ ἱματίων καὶ ἀγαλμάτων καὶ θωράκων καὶ ἀσπίδων. Ὅπλα γὰρ φέρειν καὶ
15 κινδύων γιγνομένων τὴν πατρίδα φυλάττειν ἐλευθέρων πολιτῶν ἦν.

ვამოთქმები:

1. Χάρις μὲν χάριν τίκτει, ἔρις δὲ ἔριν (τίκτω ვშობ) 2. Παθήματα μαθήματα
("განჯვა სწავლა") 3. Κτήμα εἰς ἀεί (ეს უნდა ყოფილიყო, თუკიდრეს
აბრთი, მისი თხზულება მკითხველთათვის)

მიმართების აკუმბაციუსი; გენეტიკუსი *φείδομαι*-თან; ინფინიტივის ხმარება *πρίν*-თან;
კავშირი *εἶ=კი*, თუკი; III კანკლედობა: კბილისმიერ ბგერებზე დაბოლოებულ
სახელები (გაგრძელება); კბილისმიერ ბგერებზე დაბოლოებულ მმნათა ულლება
მომავალსა და აორისგმი: მოქმედებითი და საშუალო გვარი (ატიკური მყოფადის
ვამოკლებით)

20.

კროისოსი და სოლონი

Ἐν τῇ Ἀσίᾳ Σόλων ὁ σοφὸς καὶ Κροῖσω ὀμιλῆσαι λέγεται, ὃς ἐβασίλευε τῶν
Αὐδῶν καὶ ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ ἠδαιμονίζετο. Μεγίστους γὰρ μῆσανρους αὐτὸς τε καὶ
οἱ πρόγονοι αὐτοῦ ἤθροισαν. Οὗτος οὖν καίπερ τοὺς Ἴωνας βιασάμενος ἐφείσατο
αὐτῶν καὶ χαρίσασθαι βουλόμενος τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν χρυσᾶ ἀνα-
5 θήματα καὶ χαλκοὺς τρίποδας εἰς τοὺς Δελφοὺς ἔπεμψεν.

Τὸν οὖν Ἀθηναῖον ξένον ὁ Κροῖσος, ἐπεὶ λαμπρῶς ἐξένισεν, τάδε ἠρώτησεν· „Τίνα
τῶν ἀνθρώπων νομίζεις μάλιστα ὑπερέχειν εὐδαιμονία“; Ὁ δὲ Σόλων· „Ἀθηναῖόν
τινα“, ἔφη, „τὸ ὄνομα Τέλλον². Οὗτος οὐτε πλούσιος οὐτε πένης ἦν, παῖδες δὲ αὐτοῦ
ἦσαν καλοὶ κἀγαθοὶ τό τε σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν, καὶ οἱ πολῖται αὐτὸν ἐθεράπευσαν
10 ἐπὶ ταῖς ἀρεταῖς αὐτοῦ. Τέλλος αὐτὸς δὲ ἐτελεύτησεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀνδρείως
μαχόμενος. Τοῦτον ἄρα ἀεὶ ὀνομάσω εὐδαιμόνα. Τὴν δὲ σὴν εὐδαιμονίαν — οὐ σε
φρεύσω, ᾧ Κροῖσε — οὐ δικάσω πρὶν ἀκοῦσαι περὶ τῆς σῆς τελευτῆς. Σὺ δὲ λόγισαι,
εἰ ὀρθῶς ἔλεξα.“

¹ საჭიროება ² გელოსი

Ἄλλ' ἐκεῖνον οὐκ ἔπεισεν. Ὑστερον δὲ Κῦρος, ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς, ἐνίκησε τοὺς Λυδοὺς καὶ τοὺς Κροΐσου θησαυροὺς ἤρπασε καὶ αὐτὸν πυρὶ κάειν ἐψηφίσατο. Τότε δὲ Κροΐσος τὸ Σόλωνος ὄνομα τρεῖς βοῆσαι λέγεται. Κῦρος δὲ αὐτὸν ἔλασεν ἐκ τῶν δεσμῶν.

გამოთქმები:

1. Ὡ παῖ, δὶώκε χρησίμων συνουσίας (διώκω მივიღევ, აქ: მივიყვები; συνουσία ურთოებრობა, ნაცნობობა). 2. Μή παιδί μάχαιραν (ἢ μάχαιρα დახა) 3. Λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός (λύχνος ნათელი, სინათელი). 4. Νίκησον ὄργην τῷ λογιζέσθαι καλῶς (ὄργη რისხვა).

კავშირებითი კილო (მოქმ. და საშ. გვარის მშენების ულლება აწმყოსა და აორისტში); ἀλλήλων; კავშირებითი კილოს გამოყენება (მოწოდება, აკრძალვა, ეჭვის გამოთხატველი კითხვა; ἵνα, ὡς, ὅπως); ვენეციეუსი მშნასთან ἀποστερέω; წინდებულო

21. μετά გენეციეუსთან

ბონიგრაფი იბრძვის გონივრებისათვის

Σόλων, ἐπεὶ πάλιν ἦν Ἀθήνησιν, ἐγίνωσκεν, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι αὐθις ἐστασιάζον ἀλλήλοις. Τότε· „Σφάζωμεν“, ἔφη, „τὴν ὁμόνοιαν. Μὴ στασιάζωμεν. Φυλάζωμεν τὴν εἰρήνην μηδὲ βλάψωμεν τὴν πατρίδα νέα ἔριδι. Μηδὲ ἀλλάξῃτε τοὺς νόμους μου, ἀλλὰ λογίσασθε, τί τὴν πολιτείαν ὠφελήσῃ. Μὴ ἀκούσης, ὦ δῆμε, τῶν νέων καὶ σφαλερῶν ἡγεμόνων.“

Ἐβόησαν δ' οἱ πολῖται· „Πῶς ἀμύνομεν τοὺς κινδύνους; Τί ποιήσωμεν, ἵνα μὴ ἡ πατρίς κινδυνεύσῃ;“ Σόλων δέ· „Μάλιστα φυλάξασθε“, ἔφη, „ἐκεῖνον τὸν Πεισίστρατον. Οὗτος λόγῳ μὲν φίλος ἐστὶ τῶν πενήτων πολιτῶν, ἔργῳ δὲ σπεύδει ἐπὶ τὴν τυρανίδα, ὡς ἡμᾶς τῆς ἐλευθερίας ἀποστερήσῃ.“

Μάτην δὲ Σόλων τούτους τοὺς λόγους ἐποίησατο. Ὁ γὰρ Πεισίστρατος τότε εἰς τὴν ἀγορὰν ἦκε καὶ πρὸς τοὺς πολίτας· „Θεάσασθε“, ἔφη, „τάδε τὰ τραύματα, ἃ μοι οἱ ἐναντίοι ἐπληξαν, ὅπως παύωμαι τοῦ ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας εὐδαιμονίας ἀγῶνος. Ἄλλ' Ἀθηναῖ ἡ θεὰ αὐτὴ με ἐφύλαξεν. Νῦν δὲ βουλευόμεθα, τί χρὴ πράττω.“

Οἱ οὖν Ἀθηναῖοι ἐψηφίσαντο φύλακας ἐκ τῶν νεανιῶν ἀεὶ παρ' αὐτῶ εἶναι. Μετὰ τούτων Πεισίστρατος ἐκτίσατο τὴν τυρανίδα. Ἦρχε δὲ τῆς Ἀττικῆς χώρας οὐκ ὀλίγους ἐνιαυτούς.

გამოთქმა:

Μὴ μόνον λέγωμεν, ἀλλὰ καὶ πράττωμεν.

22. ნატვრითი კილო (მოქმ. და საშ. გვარის მშენების უღლება აწმყო, მომავალსა და აორისტში); ნატვრითი კილოს გამოყენება ნატვრის გამომხატველ წინადადებებში (εἶθε, εἰ γάρ); თხრ. კილოს გამოყენება ირბო თქმაში; μέλλω მომავალს აწმყოფებთან

მომღერალ არიონის სასწაულებრივი გადარჩენა

”Ενδοξος ἄοιδός ἦν ὁ Ἀρίων. Ἦν δὲ φίλος Περιάνδρου¹, τοῦ τῆς Κορίνθου τυράννου. Ὁ οὖν Ἀρίων ποτὲ εἰς τὴν Ἰταλίαν μέλλει πορεύεσθαι, ἵνα καὶ ἐκεῖ δόξαν καὶ χρήματα πορίσῃται. Καὶ Περιάνδρος λέγει πρὸς αὐτόν, „Εἶθε οἱ θεοὶ σε εὖ ἄγειεν καὶ σὺ ἐντεῦθεν σῶς² πάλιν οἴκαδε ἦκοις. Μάλιστα δὲ φυλάττει σε Ἀπόλλων.“

5 *Εἰ γὰρ μήποτε λυπηρόν τι περὶ σοῦ ἀκούοιμι καὶ τάχα πάλιν σε βλέποιμι παρ’ ἐμοί. Πέμποιτε ἄρα, ὦ θεοί, τὸν τῶν Μουσῶν φίλον ἀκινδύνως οἴκαδε. Σὺ δὲ χαῖρε.“*

Ἀρίων οὖν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ διὰ τοῦ ἄδειν τιμὴν τε καὶ θησαυροὺς ἐκτῆσατο. Ἐν δὲ τῇ οἴκαδε πορείᾳ οἱ Κορίνθιοι³ ναῦται ὤδε περὶ αὐτοῦ διελέγοντο, „Εἶθε οἱ θεοὶ καὶ ἡμᾶς οὕτω πλουσίους ποιήσαιεν. Εἶθε ἐκεῖνος αὐτίκα τὸν βίον τελευτήσῃ, ἵνα τὰ

10 *χρήματα αὐτοῦ γίγνηται ἡμέτερα. Ἀλλὰ τί ποιήσωμεν;“* Εἰς δὲ, „Μή“, ἔφη, „τὸν ἄοιδὸν ὄπλοις φονεύσωμεν, ἀλλὰ κελύσωμεν αὐτὸν εἰς τὴν θάλατταν εἰσπῆδησαι⁴.“

Καὶ οὕτως ἐποίησαν. Ὁ δὲ „Μικρὸν χρόνον“, ἔφη, „τοῦ ἐμοῦ βίου φείσασθε, ἵνα τὸ ὕστατον⁵ ᾄδῃν ἄσω. Σὺ δὲ, ὦ Πόσειδον, γίγνωιο βοηθός μοι.“

15 *Ἐπειτα λαμπρᾷ ἐσθῆτι κοσμησάμενος καλῆ φωνῇ ἦσεν. Μετὰ δὲ τοῦτο εἰσπῆδησεν εἰς τὸ ὕδωρ.*

Δελφίς τις αὐτὸν ἐκόμισεν ἐπὶ τοῦ νώτου πρὸς τὴν Πελοπόννησον· ἐντεῦθεν ὁ ἄοιδὸς περὶ ἔσπευσεν εἰς τὴν Κόρινθον. Περιάνδρος τὴν τῶν θεῶν χάριν ἐθαύμασε καὶ τοὺς ναύτας ἐζήμιωσε θανάτῳ. Οὐδείς δὲ αὐτῶν ἠγῆσατο τοὺς θεοὺς οὕτω τάχα τὸ κακὸν πρᾶγμα δηλώσειν καὶ τοὺς αἰτίους τιμαρῆσεσθαι.

გამოთქმა:

Χαίρειν ἐπ’ αἰσχραῖς ἡδοναῖς· σὺ χρεὶ ποτε (აისჯრის სამარცხვიზო).

23. III კანკელდობის *ν-* ფუძიანი სახელები; *πᾶς* ნატვრითი კილო *ἀν-*თან (პირობითი დამოკიდებული წინადადების მოტენციალური ფორმა); *πᾶς*-ის სხვადასხვაგვარ გამოყენება; წინდებული *ὑπό* დატივისსა და აკუმატივისთან

დეღფოს სამისნო

Τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος Δελφικοῦ⁶ ἱερόν, ᾧ Κροῖσος τὰ λαμπρὰ ἀναθήματα ἔπεμψεν, ἐν ὄρεινῃ⁷ καὶ ἐρημῶ χῶρᾳ ἐστὶν ὑπὸ ταῖς ὑψηλαῖς τοῦ Παρνασσῶ⁸ πέτραις. Καὶ νομίζοι τις ἂν βλῆν τὴν χῶραν εἶναι πατρίδα ἀγρίων γιγάντων καὶ δρακόντων καὶ

¹ პერიანდროსი ² ჯანმრთელი, უვნებელი ³ კორინთოელი ⁴ -*ძაღ* გადავხვები ⁵ უკანასკნელად ⁶ დელფოური ⁷ მთიანი ⁸ პარნასოსი, მთა შუა საბერძნეთში

λέοντων. Πάλαι, ὡσπερ οἱ Ἕλληγες ἔλεγον, ἐβίοτεν ἐνταῦθα φοβερός δράκων, τὸ ὄνομα Πυθών¹. Τοῦτον οὖν τὸν δράκοντα Ἀπόλλων αὐτὸς φονεῦσαι λέγεται.

Τὸ οὖν ἱερόν παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς βαρβάροις ἔνδοξον ἦν. Πᾶς δὲ ὁ ναὸς ἦν μεστός λαμπρῶν δώρων. Πλούσιοι γὰρ ξένοι ἐκόσμησαν αὐτὸν ἀναθήμασι καὶ ἀνδριάσι καὶ βωμοῖς. Καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες οἱ τῶν Ἑλληνικῶν πολιτειῶν καὶ πολλοὶ τῶν βαρβάρων δεσποτῶν πρεσβείας ἔπεμπον εἰς τοὺς Δελφούς, ἵνα ὁ θεὸς αὐτοῖς συμβουλευσῇ. Ἀλλὰ καὶ παντὶ ἰδιώτῃ ἀπεκρίνετο ἡ Πυθία² ἐν τρίποδι καθε- 10
ζομένη. Πάντας δὲ τοὺς λόγους αὐτῆς δύο γέροντες, τοῦ θεοῦ θεράποντες, ἀνέγραφον καὶ τοῖς ξένοις ἐκήρυττον. Οὗτοι οἱ προφηταὶ³, ἐπεὶ ἐκ πάσης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων χωρῶν πάντα τὰ πράγματα καὶ ὄλαι αἱ ἔριδες τῷ θεῷ προσεφέροντο, ἐπιστήμονες ἦσαν πάντων τῶν πολιτικῶν. —

Δικαίως ἂν λέγοιμεν, ὅτι τὸ Δελφικὸν μαντεῖον ἄξιον ἦν τῆς εὐδοξίας. Σοφαῖς γὰρ 15
βουλαῖς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας ἐπαίδευε πρὸς δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην. Ἐνίοτε δὲ καὶ σφαλερῶς ἀπεκρίνετο ἡ Πυθία, ὡσπερ τῷ Κροίσῳ, ὅτε περὶ τοῦ Περσικοῦ πολέμου τὸν θεὸν ἠρώτησεν.

გამოთქმები:

1. Πασῶν τῶν τεχνῶν ἀρχὴ χαλεπή.
2. Τὰ θνητὰ πάντα μεταβολὰς, πολλὰς ἔχει (θνητὸς მოკვდავი, μεταβολა უვლილება).
3. Ἐξ ὀνύχων λέοντα (γινώσκωμεν) (ὁ ὄνυξ ძრჳყალი).

24. მოქმ. გვარის მიხედობა (აწმყო, მომავალი, აორისტი); მიმართების აკუზაციის (Ὀλύμπια νικάω)

ოლიმპიური თამაშები

Οἱ Ἕλληγες τὰς τῶν θεῶν ἑορτὰς ἄγοντες τοὺς θεοὺς μουσικοῖς τε καὶ γυμνικοῖς ἀγῶσι ἔτερον. Οὕτως ἐν μὲν τοῖς Δελφοῖς τὸν Ἀπόλλωνα ἐθεράπευον, ἐν δὲ τῷ Κορινθίῳ ἱσθμῷ τὸν Ποσειδῶνα. Ἐνδοξοὶ δὲ ἐν πάσῃ τῇ γῆ ἦσαν οἱ ἀγῶνες οἱ ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ⁴ τῷ Διὶ ἀγόμενοι. Τὰ γὰρ σώματα παντὶ τρόπῳ γυμνάζειν καὶ ἄθλα δέχεσθαι μεγίστη ἡδονὴ ἦν τῶν ἑλευθέρων νεανιῶν. Διὰ πέμπτον ἐνιαυτοῦ⁵ πολλοὶ 5
ἄνθρωποι εἰς τὴν Ὀλυμπίαν ἦκον ὡς ἡ ἀθλεύσοντες ἢ θεωρήσοντες. Γυναῖκες ἢ παρθένοι ἀθλεύουσαι οὐποτε ἦσαν ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ.

Ἐν τῇ πρώτῃ οὖν τῆς ἑορτῆς ἡμέρᾳ οἱ ἀθληταὶ παρὰ τῷ Διὸς βωμῷ ἄρκον ἔλεγον, ὡς αἰεὶ τὸ προσῆκον ποιήσουσιν, τὰ δὲ μὴ πρέποντα παραλείψουσιν. Μετὰ δὲ τοῦτο

¹ პითონი, დღეს ასე უკვეა ქვეწარმავალთა კლასის ერთ წარმომადგენელს ² პითია, მისანი ქურუმი ქალი დელფოში ³ მუწეველები, ქურუმი ⁴ საკულტო ადგილი დასავლეთ პელოპონესოსში ⁵ ოთხ წელიწადში ერთხელ

10 τοῖς θεοῖς θύσαντες ἔτρεχον καὶ ἔβαλλον καὶ ἤλλοντο καὶ τὰς ἄλλας τέχνας ὑπεφαι-
νοντο, ὧν ἕκαστος ἦν ἔμπειρος.

Ἔτι μᾶλλον ὑπὸ πάντων ἐθαυμάζοντο οἱ τὸ πένταθλον¹ ἀγωνιζόμενοι. Οἱ δὲ
πλούσιοι ἄρματα σὺν ἵπποις εἰς τοὺς ἐν τῷ ἵπποδρομῷ² ἀγῶνας πέμπαντες πᾶσι
μεγίστην ἡδονὴν παρεῖχον³.

15 Οἱ δὲ νικήσαντες ἐδέχοντο ἐκεῖ μόνον στέφανον ἐλαίας. Τῆς δὲ ἑορτῆς τελευτη-
σάσης οἱ πολῖται τοὺς ἐπαυρομένους ἐδέχοντο ὡς θεοὺς· ποιηταὶ αὐτοὺς καλαῖς
ῥαῖαις ἐθεράπευον καὶ τεχνῖται τοῖς Ὀλύμπια νικήσασιν ἀνδριάντας ἴδρουν. Διὰ
παντὸς τοῦ βίου ὁ Ὀλυμπιονίκης παρὰ πᾶσιν ἐν μεγίστῃ ἦν τιμῇ.

გამოთქმები:

1. Ὁ γραμμάτων ἄπειρος οὐ βλέπει βλέπων (ἄπειρος უკლობდნი). 2. Φεῦγ' ἡδονὴν
φέρουσαν ὕστερον βλάβην (ἢ βλάβη დობი).

III კანკელეობა: σ - უშბანი არს. და მეღს. სახელეობი; მიმართების აკუმბაციუსი;
25. ღროის ვენეციუსი (გაგრძელება)

ქვიკური პოეზია: ჰომეროსი და პესიოდე

Καιρός ἐστὶν ἤδη καὶ ἄλλο μέρος τῆς τῶν Ἑλλήνων παιδείας μνημονεῦσαι. Λέγωμεν
τὸ πρῶτον περὶ τῶν ἐπικῶν ποιητῶν, οἱ ἐν τοῖς χρόνοις τοῖς τῆς ἀριστοκρατίας καὶ
τῆς τυραννίδος ἦδον τὰ τῶν ἡρώων ἔργα καὶ τὰς τῶν ἀνθρώπων ἡδονάς, ἀλλὰ καὶ
τὰ τοῦ ἀνθρωπείου⁴ γένους πάθη καὶ ἄλγη.

5 Οὗτοι οἱ ῥαψῳδοὶ ἦδον καὶ ἐν τοῖς βασιλείοις καὶ ἐν τοῖς τῶν εὐγενῶν μεγάροις.
Τούτων εἷς ἦν Ὀμηρος, ὃς ἐποίησε τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδυσσεῖαν. Ἐν τούτοις τοῖς
ἔπεσιν οἱ θεοὶ ὁμοιοὶ εἰσι τοῖς ἀνθρώποις τό τε εἶδος καὶ τὸ ἦθος, σοφαῖς βουλαῖς
μὲν σφύζοντες τοὺς ἀθλοῦς, διώκοντες δὲ φοβερῶς τοὺς ἐχθροὺς, ἐρίζοντες δὲ καὶ
ἀλλήλοις.

10 Τῶν δὲ μήκει καὶ τῶν κάλλει τὰ Ὀμηρον ποιήματα μάλα διαφέρει ἄλλων. Πολλοὶ
αὐτὸν ἐμιμήσαντο, ἀλλ' οὐδείς οὕτως εὐκλεῆς ἦν ὡς ἐκεῖνος.

Εὐκλεῆς δὲ καὶ ἐστὶ τὸ Ἡσιόδου ἔπος „Ἔργα καὶ ἡμέραι“. Ἦν δὲ ὁ Ἡσιόδος γεωρ-
γὸς Βοιωτίας⁵. Ἐν ἐκείνῳ τῷ ποιήματι Ἡσιόδος τὸν ἀδελφὸν σαφέσι λόγοις κελεύει ἐπὶ
τὸ κέρδος μὴ σπεύδειν διὰ ψεύδους, ἀλλὰ πόνῳ καὶ ἰδρωτί⁶. Φαίνει αὐτῷ ἀκριβῶς, τί ἔαρος
15 καὶ χειμῶνος τὸν γεωργὸν χρὴ ἐργάσασθαι. Πλήρη μὲν πόνων μεγίστων τὸν τῶν

¹ ხუთხედი (ხგომა, სინდილი, ბადროს გყორცხა, შუბის გყორცხა, მუშგო-კრივი) ² ცხენთა შეჯიბრების
ადგილი ³ παρέχω მშის იმპერუქეკუმი ⁴ აღამიანთა ⁵ ბეოგიელი; ბეოგია - მხარე შუა საბერძნეთში
⁶ ოფლი

ἐργαζομένων βίον πολλάκις εἶναι λέγει, ἀλλὰ καὶ παρέχειν ἀληθῆ καὶ ἀσφαλῆ ἄλβον. Καὶ ἄλλους σόφρονας καὶ ἀληθεῖς λόγους ἐκεῖ εὗρισκομεν. Διὰ τοῦτο καὶ Ἡσίοδος τῆς ἡμετέρας χάριτος ἀξίος ἐστίν.

ვამოთქმები:

1. Ὅσοις μετ' ὀργῆς ἀσφαλῶς βουλευέται (ἡ ὀργή რისხვა). 2. Κακῆς ἀπ' ἀρχῆς γίνεται τέλος κακόν (τὸ τέλος ღდასრუელი).

26. III კახკლედობა: ი-უკუძიანი არს. ხახელები; კავშირები ἔάν და დან

ბერძნებოს ლინოკველი პოეზია

Ἐὰν τοὺς τῶν Ἑλληνικῶν τεχνιτῶν ἀνδριάντας βλέψωμεν, θαυμάσομεν ἄει τὸ τῶν σωμάτων κάλλος. Ἐὰν δὲ τοὺς τῶν φιλοσόφων καὶ ποιητῶν λόγους ἀκούσωμεν, ἔτι μᾶλλον τερπόμεθα. Τὰς γὰρ τῆς φύσεως δόσεις ἀγαθῆ παιδεία αὐξάνειν τῶν Ἑλλήνων ἦν.

Διαλεγόμεθα αὖθις περὶ τῆς ποιήσεως. Ἐν παλαιοῖς ἤδη χρόνοις ποιηταὶ τινες μικροῖς ποιήμασιν, ἃ ἐλεγείαι¹ ὠνομάζετο, τοὺς στρατιώτας πρὸς πολεμίους στρατηνομένους προέτρπεον ἐπ' ἀνδρείαν, ὡσπερ ἐν τῇ Σπάρτῃ Τυρταῖος. Ἄλλοι ἐν ταῖς στάσεσι καὶ ἐν ταῖς τῆς πολιτείας μεταστάσεσι τοῖς πολίταις εὖ συνεβούλευον, ὡς Ἀθήγησιν ὁ Σόλων.

Ἄλλων δὲ μελῶν γένος ἦν ἐν ταῖς τῆς Λέσβου νήσου πόλεσιν. Ἐκεῖ ἀθάνατον¹ δόξαν ἐκτήσαντο ὁ Ἀλκαῖος καὶ ἡ Σαπφώ. Ἐκεῖνος δεινῶς τὴν τῶν τυράννων ὕβριν ἐμέμψατο, ἐν δὲ ἄλλοις μέλεσιν ὕμνησε θεοὺς καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸν ἔρωτα. Εὐκλεῖα² ἐστὶ καὶ τὰ μέλη, ἃ ἐποίησεν ἡ Σαπφώ, γυνὴ εὐγενῆς καὶ εὐγενῶν παρθένων διδάσκαλος.

Χορικὰ δὲ μέλη ἐποίησαν ἄλλοι ὡσπερ Ἀρίων καὶ Πίνδαρος. Ἐν γὰρ ταῖς ἑορταῖς, αἱ τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς Ὀλυμπιονίκαις ἤγοντο, χοροὶ ἦδον, καὶ πολλάκις δύο ἢ τρεῖς χοροὶ ἀλλήλοις ἠγωνίζοντο περὶ ἄθλου.

Ὅταν περὶ τῶν ὑστέρων χρόνων διαλεγώμεθα, καὶ περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ποιήσεως ἔτι πλέον ἀκούσεσθε². Ὅταν δὲ ταῦτα ἀκούσητε, τοὺς Ἑλληνας ἔτι μᾶλλον θαυμάσετε.

ვამოთქმები:

1. Μαινόμεθα πάντες, ὁπότεν ὀργιζώμεθα (μαίνομαι ვიკვები; ὁπότεν = დან). 2. Πολλῶν ὁ καιρὸς γίνεται διδάσκαλος.

¹ ელევია ² თარგმნეთ მოქმ. გვარით!

მეცნიერების წარმოშობა

Ἐν παλαιοῖς ἤδη χρόνοις οἱ τῆς Αἰγύπτου¹ βασιλεῖς τὰς πυραμίδας ἰδρῦεσθαι ἐκέλευσαν, καὶ ἐνίων βασιλέων πυραμίδες ἔτι καὶ νῦν θαυμάζονται ὑπὸ τῶν πορευομένων. Ἀναγκαῖον γὰρ ἐφαίνετο εἶναι τὸν βασιλέα ἀποθανόντα ἔχειν μεγίστην οἰκισιν καὶ ἀσφαλῆ τάφον. Τοῖς δὲ βασιλεῦσιν οὐ μόνον πολλοὶ δοῦλοι καὶ ἐργάται ἦσαν, ἀλλὰ καὶ χρήσιμοι ἀριθμητικοὶ καὶ γεωμέτραι καὶ τέκτονες. Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἱερεῖς καὶ τῆς ἱατρικῆς τέχνης ἐπιστήμονες ἦσαν. Τοὺς Βαβυλωνίους ἱερέας τὰς τῶν ἀστέρων ὁδοὺς ἀκριβῶς ἐξετάσαι καὶ ἀναγράψαι οἱ Ἑλληνικοὶ συγγραφεῖς λέγουσιν.

Πολλὰ δὲ παρὰ τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν Βαβυλωνίων ἔμαθον οἱ Ἴωνες. Ἀκριβεῖ δὲ νοήσει ἐγίνωσκον τὴν πάσης τῆς φύσεως εὐνομίαν². Οὕτω Θάλης ὁ Μιλήσιος ποτε ἔκλειψεν³ τινα τοῦ ἡλίου προεῖπεν. Ὁ αὐτὸς ἐνόμισε πάντα ἐκ τοῦ ὕδατος γενέσθαι. Πολλοὺς ἐνιαυτοὺς τὰ τῆς φύσεως ἔργα ἐθεώρησε πορευόμενος εἰς τὴν Βαβυλωνίαν ἐφ' ἵππῳ ἢ ἄρματι καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐν νηί. Οἱ γὰρ Ἕλληνες, ὡς πρότερον ἐμάθετε, φίλοι ἦσαν τῆς θαλάττης καὶ ναυσὶ φερόμενοι ἦλθον εἰς νέας χώρας καὶ ἤρρον παντοῖα ἔθνη ἄγνωστα. Ἀναξίμανδρος δὲ ὁ Μιλήσιος πίνακα⁴ τῆς γῆς ἐποίησε, καὶ Πινθαγόρας ὁ Σάμιος πρῶτος ἐδήλωσεν, ὡς ἡ γῆ ἐστὶ σφαιροειδής⁵. Δικαίως ἄρα εἶποι τις ἂν τοὺς Ἴωνας εἶναι πολλῶν ἐπιστημῶν γονέας.

გამოთქმები:

1. Ὅ ἐστιν ἔργων καιρός, ἄχρηστοι λόγοι (ὁ ოსადაც; ἄχρηστος უსარგებლო 2. Πάσης γε λύπης γίγνεται ἱατρος χρόνος (ἡ λύπη სევდა, ნაღველი).

სპარგულები და მათი მემობლები

Καλὸς μὲν καὶ ἡδὺς ἦν ὁ τῶν Ἰόνων βίος. Χαλεπὸν δὲ καὶ τραχὴν βίον ἐβίωσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, μάλιστα δὲ οἱ εἰλωτες καὶ οἱ περίοικοι, οἳ ἦσαν Ἀχαιοὶ τὸ γένος. Ἐπεὶ γὰρ οἱ Δωριεῖς εἰς τὴν Πελοπόννησον εἰσέβαλον καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς κατεστρέψαντο, βαρεῖαν ἀρχὴν κατεσκεύασαν.

¹ ეგვიპტე ² კანონზომიერება ³ მზის დაბნელება ⁴ πίναჯ, -აკოს დაფა, რუკა ⁵ ბურთის, სფეროს ფორმისა

Οἱ οὖν Δωριεῖς ἐν τῇ Σπάρτῃ ὤκισαντο. Αὕτη ἡ πόλις ἦν ἐν εὐρείῳ πεδίῳ, καὶ διὰ 5
τούτου ἔρρεον ταχεῖς ποταμοί, ὧν μέγιστος ἦν ὁ Εὐρώτας. Αἱ δὲ πηγαὶ αὐτῶν ἦσαν
ἐν ὕψηλοῖς καὶ τραχέσιν ὄρεσιν, ἃ τότε πλήρη ἦν πιτῶν¹ καὶ ἄλλων ὀρέων καὶ
παντοίων θηρίων.

Ἐν δὲ τῷ πεδίῳ ἦσαν οἱ τῶν Σπαρτιατῶν ἀγροί, ἐνθα οἱ εἰλωτες τὴν γῆν εἰργά- 10
ζοντο καὶ βοῦς καὶ σῦς² μετὰ ταχέων καὶ ὀρέων κνῶν ἐφύλαττον. Οἱ οὖν περιόικοι
ἐν μικραῖς τισὶ πόλεσι βιοτεύοντες δουλείας μὲν ἐλεύθεροι ἦσαν, τῆς δὲ πολιτείας
μετέχειν οὐδὲ αὐτοῖς ἐξῆν. Βαρέα πάθη καὶ πολὺν πόνον καὶ οἱ περιόικοι ἔφερον.
Ἦσαν γὰρ γεωργοὶ καὶ ἐργάται καὶ ναῦται, καὶ ἐπὶ πολεμίους συστρατεύεσθαι
ἤναγκάζοντο.

Γεῖτονες τῶν Σπαρτιατῶν ἦσαν οἱ Μεσσήνιοι. Ἐπεὶ δὲ ὁ τῶν Σπαρτιατῶν ἀριθμὸς 15
ἤξάνετο καὶ μεγάλη ἀπορία ἀγρῶν ἦν, οἱ Λακεδαιμόνιοι μέγαν πόλεμον ἐπολέμησαν,
ἵνα καὶ τὴν τῶν Μεσσηνίων χώραν κτήσωνται. Πολὺν χρόνον οἱ Μεσσήνιοι ὑπὲρ
τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς πατρίδος ἐμάχοντο. Ἀλλὰ καίπερ θρασέως πολεμήσαντες
ὁμως ἐγένοντο εἰλωτες. Ἡ γὰρ τῶν Σπαρτιατῶν ἰσχύς ἦν δεινὴ καὶ ἡ τῶν στρατηγῶν
ἐμπειρία μεγάλη. Ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ Τυρταῖος ὀξέσι ποιήμασιν, ὡς εἵπομεν, τοὺς 20
νεανίας πρὸς ἀνδρείαν προτρέφει λέγεται.

გამოთქმები:

1. Χάρις γηράσκει ταχέως (γηράσκω ვებრავდი). 2. Ἀρχή ἐστιν ἡμισο παντός (τὸ
ἡμισο ნახევარი). 3. Σπεῦδε βραδέως (βραδύς ნელი).

29. III კახელეზობის თავისებური სახელები; *ἀνὴρ, πατήρ, μήτηρ, θυγάτηρ, ἄστν, νύξ,*
μέλας, ἔκων, ἄκων, ἔκων, ἄκων ბრუნავთავების გამოყენება

სპარტა

Πάντες οἱ ξένοι εἰς τὴν Σπάρτην ἐλθόντες τὸ ἄστν ἀτειχιστον εἶναι ἐθαύμαζον.
Οἱ δὲ Σπαρτιαῖται ἀπεκρίνοντο αὐτοῖς τὴν τῶν ἀνδρῶν ἀνδρείαν ἄριστον ἄστεως
τεῖχος εἶναι. Πᾶς γὰρ Σπαρτιατῶν ἀνὴρ ἦν στρατιώτης, καὶ πᾶσι τοῖς ἀνδράσιν οἱ
νόμοι, ὧν αἴτιος εἶναι ὁ Λυκοῦργος ἐλέγετο, ἐπέταττον ἡμέρας καὶ νυκτὸς τὴν
πατρίδα φυλάττειν. Διὰ τοῦτο οἱ ἄνδρες κοινῇ μὲν τὰ σώματα ἐγύμναζον, κοινῇ δὲ 5
καὶ ἡσθιον ἐν τοῖς συσσιτίοις³ καὶ ἐτέρποντο εὐτελεῖ τροφῇ, μάλιστα δὲ τῷ μέλανι

¹ ფიჭვი ² ღორი ³ სავნითო სახადილო

ζωμῶ¹. Ἦρχον δὲ αὐτῶν δύο βασιλεῖς καὶ οἱ τῆς γερουσίας² γέροντες καὶ πέντε ἔφοροι.

Πρὸς δὲ τὸν στρατιωτῶν βίον ἐπαιδεύοντο οἱ τε παῖδες καὶ οἱ ἔφηβοι. Μετὰ γὰρ τὸν ἑβδομον ἔνιαυτὸν τὸ παιδεύειν οὐκέτι ταῖς μητρῶσιν οὐδὲ τοῖς πατρῶσιν ἐξῆν, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν νέων παιδεία ἦν κοινή. Οὕτως ἐμάνθανον τὰ σώματα ἀσκήσαι, βραχέως ἀποκρίνεσθαι, παντὶ ἀνδρὶ πείθεσθαι, τοὺς γέροντας θεραπεύειν. Παλαιὸς καὶ τραχὺς νόμος ἦν τοὺς παῖδας ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος³ ναῶ μάστιγι πλήττεσθαι, ἵνα μάθωσιν ἄλλη ἀνδρείως φέρειν. Καὶ αἱ τῶν Σπαρτιατῶν θυγατέρες ἐγυμνάζοντο ἐν τῷ τρέχειν καὶ τῷ ἄλλεσθαι, ὅπως ἡ θυγάτηρ ὁμοία γένηται τῇ μητρὶ ἰσχὺν καὶ ὑγίειαν. Ἀλλὰ καὶ ἄδειν καὶ χορεύειν ἐμάνθανον. Καὶ ἦν ποτε χρόνος, ὅτε καὶ εἰς τὴν Σπάρτην ποιηταὶ ἐκόντες ἦγον ὡς καλαῖς ῥοδαῖς καὶ εὐσεβέσιν ὕμνοις τὰς τῶν θεῶν ἐορτὰς κοσμήσοντες.

Ὑστερον δὲ μετὰ μεγάλας τῶν εἰλώτων στάσεις καὶ πιεζόμενοι ὑπὸ τῶν γειτόνων οἱ Σπαρτιατῶν ἠναγκάζοντο τῶν τεχνῶν ἀμελεῖσαι. Τότε ἡ Σπάρτη πάντως ὁμοία ἦν στρατοπέδῳ. Ἐπὶ οὖν μακρὸν χρόνον οἱ Σπαρτιατῶν ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι ἀριστοὶ στρατιῶται ἐνομίζοντο εἶναι.

გამოთქმები:

1. Ἰητρος γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων (ἰητρος – გვხვდება ჰომეროსთან: ἱατρος; ἀντάξιος ბევრზე აღმაგებელი). 2. Χρηστοῦ παρ' ἀνδρός χρητὸς σοφόν τι μανθάνειν (χρηστός კეთილი). 3. Ἀνδρῶν σὺ φαύλων ὄρον εἰς ὕδωρ γράφε (φαύλος = κακός). 4. Γύμναζε παῖδας ἄνδρας οὐ γὰρ γυμνάσεις. 5. Βραχὺς μὲν ὁ βίος, ἡ δὲ τέχνη μακρά (გამოხეხილი ექიმის ჰიპოკრატეს გამოთქმა).

30. მელანთავ სახელთა ხარისხთა წარმოების I ტომი (-терос, -татос); еімі; მელანების გენეტიუსი; ὡς აღმაგებოთ ხარისხთან; თბილქის გენეტიუსი მშენებან κρατέω

ათვის აღმეგება

Ἐν τοῖς παλαιότεροις χρόνοις ἄλλαι μὲν πόλεις, ὡσπερ Μίλητος καὶ Κόρινθος, πλουσιώτεραι καὶ ἐνδοξότεραι ἦσαν ἢ αἱ Ἀθῆναι. Ἡ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων πολιτεία ἦν πολεμικώτερα καὶ ἰσχυροτέρα τῆς τῶν Ἀθηναίων πολιτείας. Ὁ οὖν Πεισίστρατος τῆς ἀρχῆς κρατήσας ἔσπευσε παντὶ τρόπῳ, ὅπως ἡ μὲν τυραννὶς πᾶσι τοῖς πολίταις

¹ ერთგვარი შექამბი, შავი ფერი აღბათ სისხლისაგან ქქონდა ² უხუცესთა საბჭო ³ არტემისი, ნალირობის ქალღმერთი

γλυκύτερα και φιλτέρα, τὸ δὲ ἄστυ και ξένοις και ἐνοίκιοις ὡς λαμπρότατον φαίνεται. / 5
 Διὰ τοῦτο τοῖς πένησι γεωργοῖς ἐβοήθησεν· τὸν δὲ Ἄττικὸν οἶνον και τὸ ἔλαιον¹ οἱ
 ἔμποροι μακροτέρους πλοῦς ποιησάμενοι ἐκόμισαν εἰς τὸν Πόντον και τὴν Ἀφρικτὸν²
 και τὴν Ἰταλίαν. Οἱ δὲ τεχνῖται σπουδαιότερον ἐργάζεσθαι ἤρξαντο, ὅτε ὁ Πεισί-
 στρατος τὸ ἄστυ μεγαλοπρεπέστατα κοσμήσαι ἐβουλεύσατο.

Ἐποίησε γὰρ ὑδραγωγίον³, ἵνα τοῖς πολίταις ὡς καθαρώτατον ὕδωρ παρέχῃ, και 10
 νέαν και εὐρύτεραν ἀγοράν. Ὠικοδόμησε δὲ μέγαν Διὸς ναόν, ἐν δὲ τῇ ἀκροπόλει
 προπύλαια, ὅπως οἱ εἰσερχόμενοι ὡς καλλίστην θέαν ἔχωσιν, και τῷ ἀρχαίῳ Παρθε-
 νῶνι στοὰν ποικίλην⁴ περιβάλλεσθαι ἐκέλευσεν. Ταῖς δὲ τῆς Ἀθηνᾶς ἑορταῖς,
 Παναθηναίους τὸ ὄνομα, προσέβαλεν ἀγῶνας μουσικῶς και γυμνικῶς. Τὰ δὲ
 μεγάλα Διονύσια⁵ αὐτὸς τὸ πρῶτον κατεσκεύασεν, και ἦδε ἡ ἑορτὴ εὐκλεεστέρα 15
 ἐγένετο τῶν ἄλλων. Διονυσίους⁶ γὰρ οἱ ἐνδοξότατοι ποιηταὶ τραγωδίας ἐδίδασκον⁷,
 τὴν δὲ πρῶτην Θέσπυς.

Ὁὕτω Πεισίστρατος τοὺς μὲν Ἀθηναίους εὐδαιμονεστέρους ποιήσῃν ἤλιπεν, τὴν
 δὲ τυραννίδα ἀσφαλεστέραν.

გამოთქმბო:

1. Νόμιζε μηδὲν μητρὸς εὐμενέστερον (εὐμενῆς კეთილი).
2. Οὐκ ἔστιν ἀρετῆς κτῆμα τιμώτερον (τίμιος ღირსეული).
3. Λευκότερον χιόνος, μελάντερον πίττης, γλυκύτερον μέλιτος (λευκός თეთრი; ἡ χιών თოვლი; ἡ πίττα კუძი; τὸ μέλι თაფლი).
4. Ὡ παῖ, γένιοιο πατρὸς εὐτυχέστερος (εὐτυχῆς ბედნიერი).

მელნართავ სახელთა ხარისხთა წარმოების II გიჲ (-იონ, -ითოს); III კანკელობის
 საკუთარ სახელთა ბრუნება; ἐπίσταμαι, δύναμαι (აწმყო დრო); აკუზაგიგუხი ἀδικέω-
 სთან; ურთიერთობის დაგიგუხი კონსტრუქციასთან: συμμαχίαν ποιέομαι

ათენის გადაქცევა მონათმფლობელურ დემოკრატიად

Ἐπίστασθε, ὅτι Πεισίστρατος τὸ ἄστυ ἀλλιον και τὸν τῶν Ἀθηναίων βίον
 εὐδαιμονεστέρον και ἡδύονα ἐποίησεν. Τοῦ τυράννου ἀποθανόντος διάδοχοι ἦσαν οἱ
 δύο παῖδες αὐτοῦ, Ἴππίας και Ἴππαρχος. Ἀλλ' οὐχ ὅμοιοι ἦσαν τῷ πατρί. Διὰ
 τοῦτο ἐχθιστοὶ ἐγένοντο πολλοῖς τῶν εὐπατρίδων⁷, οἷς οὐδὲν κάκιον και αἴσχιον
 ἐφαίνετο εἶναι τῆς τυραννίδος. Οὕτω συνωμοσίαν⁸ ἐποίησαντὸ τινες, και Ἴππαρχός 5

¹ მეთუნის მეთი ² წყალგაყვანილობა ³ კრელი (ჰობაგული) ⁴ დიდი დიონისიები (დიონისეს დღესასწა-
 ული) ⁵ დიონისიების დროს ⁶ აქ: წარმოდგენა ⁷ კეთილშობილი ⁸ მეთქმულება

ποτε τὰ Παναθήναια ἄγων φονεύεται ὑφ' Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος¹, οὗς αἰσχιστα ἠδίκησεν ἐκεῖνος. Τοὺς οὖν φονεάς τότε μὲν Ἰππίας, ὡς ἐδύνατο τάχιστα, θανάτῳ ἐκόλασεν, ὕστερον δὲ οἱ Ἀθηναῖοι αὐτοὺς ἀνδριᾶσι καὶ ᾠδαῖς ἐτίμησαν².

Ὁ οὖν Ἰππίας ἐκ τούτου τοῦ χρόνου τὸ αἰσχιστὸν καὶ τυραννικώτατον ἦθος
10 ἀπεφάνετο. Οἱ δὲ ἐναντίοι τοῖς Λακεδαιμονίοις συμμαχίαν ποιησάμενοι τὸν τύραννον
ἐξ ἄστεως φυγεῖν ἠνάγκασαν. Ἄκων εἰς τὴν Ἀσίαν ἀπῆλθεν. Τοῦτο ἦν τὸ τῆς
τυραννίδος τέλος.

Τῶν οὖν εὐγενῶν ἀνδρῶν οὐλύτατα πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς ἡγεμονίας ἐρισάντων
ἐνίκησε τέλος ὁ Κλεισθένης, ὅτι τῷ δήμῳ ἡδιστος ἦν. Ὁ δὲ πάντως ἥλλαξε τὴν
15 πολιτείαν. Ἐν γὰρ ταῖς ἀρχαίαις τέτταρσι φυλαῖς πᾶσα ἡ δύναμις ἦν παρὰ τοῖς
εὐγενέσιν. Ὁ δὲ Κλεισθένης τὴν μὲν χώραν καὶ τὸ ἄστυ εἰς δέκα φυλὰς διεμέρισεν²,
ἐκάστην δὲ φυλὴν εἰς δήμους³, ὧν οἱ προστάται ἦσαν αἰρετοὶ δήμαρχοι⁴. Τοῦτ' ἄρα
τῷ τρόπῳ τὸν Κλεισθένη τὴν τῶν εὐπατριδῶν δύναμιν καταλῦσαι δῆλόν ἐστιν.
Ἡδξάνετο δὲ οὕτω καὶ ἡ πρὸς τὴν πόλιν καὶ τοὺς ἄρχοντας πίστις παρὰ πᾶσι τοῖς
20 πολίταις, ὥστε ὕστερον ἐν τοῖς πρὸς τοὺς Πέρσας πολέμοις ἐκόντες συνεστρατεύσαντο
καὶ ὑπὲρ τῆς πατρίδος καλλίστας νίκας ἐνίκησαν.

გამოთქმები:

1. Βουλῆς γὰρ οὐδὲν ἐστιν ἔχθιον κακῆς. 2. Οὐκ ἐστιν οὐδὲν κτῆμα κάλλιον
φίλου (οὐδὲν = არავითარი. მიატყვიეთ ყურადღება ორმაგი უარყოფის
თარგმნას). 3. Οὐκ ἔστι μητρὸς οὐδὲν ἡδίων τέκνοις (οὐδὲν = არაფერი
4. Μέγα κακὸν (ἐστι) τὸ μὴ δύνασθαι φέρειν κακόν. 5. Φιλόπονος ἴσθι καὶ βίον κτήσῃ
καλὸν (φιλόπονος შრომისმოყვარე).

32. -*éw უყვიაბი მშენების შერწყმული უღლება* (აწმყო, იმპერფექტივი, მოქმ. საშ./ვნებ. გვარი); *φοβέομαι, μή; ἄνδραγαθία*

იონიელთა აჯანყება სპარსეთის მეფის წინააღმდეგ (დაახლ. 500 წ.)

Ἦκούσατε ἤδη περὶ Κύρου, ὃς τὸν Κροῖσον νικήσας πλούτῳ καὶ κράτει πάντων
τῶν τότε βασιλέων διέφερεν. Ἐκράτει οὐ μόνον τῶν Περσῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἰνδῶν,
Βαβυλωνίων, Σύρων, Ἰουδαίων, Φοινίκων, Λυδῶν καὶ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλλήνων.
Ἐπεὶ δὲ τοὺς πειθόμενους οὐκ ἠδίκηει, οὗτοι ἐφοβοῦντο μὲν αὐτόν, ἀλλ' οὐκ ἐμίσην.
5 Καμβύσης δέ, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὃς καὶ τὴν Αἴγυπτον κατεστρέψατο, ἔχθιστος καὶ δεινό-

¹ პარმოდოსი და არისტოგეიტონი ² დაყოფა ³ დემოსი (უმცირესი ადმინისტრაციული ერთეული)
⁴ არჩეული დემარქოსი (დემოსის მეთაური)

τατος δεσπότης ἐνομιζέτο εἶναι καὶ διὰ τὸ μέγα φρονεῖν ἐμισεῖτο. Τούτου δὲ τελευ-
τήσαντος Δαρεῖος πᾶσαν τὴν ἀρχὴν ἐδέξατο· τὴν δὲ Κύρου προάφτη¹ ἐμμείτο,
ὥστε πολλοὶ αὐτὸν ἐφίλον πλὴν τῶν Ἰώνων.

Οἱ γὰρ Ἴωνες οὐχ ἡδέως ἐπέιδοντο καὶ ἔτοιμοι ἦσαν στάσιν ποιῆσθαι καὶ τοῖς
Πέρσαις ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας πολεμεῖν. Τῶν οὖν ἐν τῇ Μιλήτῳ πολιτῶν ὀξέως ¹⁰
ἀλλήλοις ἐριζόντων Ἀρισταγόρας τις „Φιλοῦμεν, ὦ ἄνδρες“, ἔφη, „πάντες τὴν
ἐλευθερίαν, μισοῦμεν δὲ ὡσπερ οἱ ἄλλοι τὴν δουλείαν. Τί γὰρ λυσιτελοῖ ἂν τὸ
πωλεῖν καὶ τὸ ἀνεῖσθαι καὶ τὸ πλουτεῖν ἄνευ ἐλευθερίας; Πονῶμεν πάντες, ὅπως
ἀπαθῶμεν τὴν τυραννίδα καὶ ὦμεν ἐλεύθεροι ὡσπερ πάλοι.“ Ἐκαταῖος δὲ ὁ ἔνδοξος
λογογράφος εἶπεν „Ἄρα ἡγῆ εὖ πολεμήσειν Δαρεῖω, ᾧ μέγιστα στρατιαὶ καὶ ¹⁵
πλείσται νῆές εἰσι; Ἐγὼ πολλάκις ἀπεδήμουν καὶ ἐθεώρουν τὴν δύναμιν αὐτοῦ.
Ἔστε σωφρονέστεροι, ὦ πολῖται. Ἐπίστασθε, ὅτι φοβερώς ἂν ἐκεῖνος ὑμᾶς τιμω-
ροῖτο. Φοβοῦμαι, μὴ μόνοι μαχόμενοι ἀτυχῆτε.“

Τοῖς οὖν Μιλησίοις οὔτε πόνους οὔτε κινδύνους φοβούμενοι ἐδόκει πρὸς Δαρεῖον
στρατεύεσθαι. Ἴνα δὲ μὴ μόνοι πολεμῶσιν, τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς Ἀθηναίους ²⁰
ῆτησαν αὐτοῖς βοηθεῖν. Μετὰ δὲ τοῦτο ὡς σπουδαιότατα πρὸς πόλεμον παρεσκευά-
σαντο.

გამოთქმა:

Μιμοῦ τὰ σεμνά, μὴ κακοὺς μιμοῦ τρόπους (σεμνός ᾤμιხდა, ღირსეული).

-აა უკმაინი მშნების შერწყმული უღლება (აწმყო, იმპერუეექტუმი, მოქმ., საშ./ვმ.
გვარი); ოთჟა და მისი რამდენიმე კომპოზიცი; ურთიერთობის დაგვიუსი ომა, ო აუთო-
თან; გენეგიუესი მშნასთან ბასილევა; გენეგიუესი მშნასთან აპესთჟა; დაგვიუსი
მშნასთან ეპესთჟა;

33.

იონიელთა თავისუფლებისათვის ბრძოლის უიღბლო დასასრული (494 წ.)

Ἀρισταγόρας πρῶτον μὲν τοὺς Λακεδαιμονίους ὀρμᾶν ἐπειράτο ἐπὶ τὸν Περσικὸν
πόλεμον. Καὶ διαλεγόμενος Κλεομένην τῷ βασιλεῖ „Ὁρᾶς“, ἔφη, „ὦ βασιλεῦ, ἐν
τῷδε τῷ χαλκῷ πίνακι² πάντα τὰ ἔθνη, ὧν Δαρεῖος βασιλεύει. Ἐγμῖν οὖν, ἐὰν τοῦτο
δράτε, ὁ συμβουλεύω, ἐξέσται πολλοὺς θησαυροὺς καὶ δούλους ἐν τῇ τῶν Περσῶν
χώρᾳ κτᾶσθαι, μάλιστα δὲ ἐν τοῖς τῶν Σούσων³ βασιλείοις.“ 5

¹ სიმშვიდე ² დაფა, ფირფიტა ³ სუსა (Pluralia tantum), სპარსთა მეფისნაცვალის რეზიდენცია.

“Ὁ οὖν Κλεομένης τὸν πίνακα θεώμενος πολλὸν μὲν χρόνον ἐσίγα. Τέλος δὲ „Ἐπὶ μέγαν νῆ Δία πόλεμον ἡμᾶς πειρᾷ πείσαι. Νῦν δὲ τόδε σε ἐρωτῶ, σὺ δὲ πειρῶ ὡς ἀληθέστατα ἐμοὶ ἐρωτῶντι ἀποκρίνεσθαι μηδὲ με ἀπάτα. Πόσων ἡμερῶν ὄσον ἄπεστι τὰ Σοῦσα ἀπὸ τῆς τῶν Ἰώνων χώρας;“ Ἀκούσας οὖν τριῶν μηνῶν ὄσον τὰ Σοῦσα ἀπειναῖ ἐβόησεν „Ἄνους ἡγοῦμαι εἶναι τοὺς Ἰωνας, ὅτι ἀδυνάτων ἐπιθυμοῦσιν. Οὐ γὰρ ἂν νικῶεν, ἀλλ’ αἰσχυρῶς ἂν ἡττῶντο. Ἡμᾶς δὲ ἕα ἐν τῇ ἡμετέρῃ χώρᾳ βιοτεύειν, ἵνα μὴ ἄμα ὑμῖν ἡττώμεθα.“

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν τοῖς Ἰωσιν — ἦσαν γὰρ καὶ αὐτοὶ Ἰωνες τὸ γένος — εἴκοσι ναῦς πλήρεις ἀνδρῶν, πέντε δὲ καὶ οἱ Ἐρετριεῖς¹. Ὁρμῶνται πάντες πρὸς Σάρδεῖς², ἔνθα ὁ τῶν Περσῶν σατράπης ὤκει. Ταύτην τὴν πόλιν περὶ πορθήσαντες ἐπανέρχονται πρὸς τὰς ἰδίας πόλεις, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ Ἐρετριεῖς οἴκαδε. Οὐ γὰρ ἐτόλμων τοῖς τῶν Περσῶν στρατοῖς ἤδη πρὸς αὐτοὺς δρωμένοις ἀπαντᾶν.

Οἱ δὲ Ἰωνες ἀνδρειότατα εἰσβαίνουσιν εἰς τὰς ναῦς ὡς πολεμήσοντες τῶ τῶν Περσῶν καὶ Φοινίκων ναυτικῷ³. Ἀλλὰ μεγάλη ναυμαχία ἡττῶνται. Μετὰ ταῦτα οἱ Πέρσαι τὰς τῶν Ἰώνων πόλεις πολιορκοῦντες νικῶσιν ἀπάσας, τὴν δὲ Μίλητον ἐκπολιορκήσαντες ὄλωσ διαφθείρουσιν. Καὶ Ἀθήγησι τότε μέγα πένθος ἦν, καὶ ἔνιοι ἐφοβοῦντο, μὴ οἱ Ἀθηναῖοι ποτε τὸ αὐτὸ τοῖς Μιλησίοις πάθωσιν.

ვამოთქმა:

Γλώττης μάλιστα πανταχοῦ πειρῶ κρατεῖν (πανταχοῦ ყველგან).

34. -*ὁ*ა უკმაინ მძნების შერწყმული ულლება (აწმყო, იმპერფექტივი, მოქმ., სსმ./ვნ. გვარი); გენეტივისი მძნებთან *ἐλευθερώ*, *πληρώ*

ათენელების ბრძოლა მარათონის ველზე (490 წ.)

Δαρεῖος τοὺς Ἰωνας ζημιώσας Μαρδόκιον⁴ ἐπέστησε δεινῶ τε ναυτικῶ καὶ μεγάλῳ πεζῶ ὡς κολάσοντα τούτους, οἱ ἐκείνους ἐβοήθησαν. Εἰς δὲ τοὺς Θυράκας καὶ τοὺς Μακεδόνας εἰσβαλὼν ὁ Μαρδόκιος ἐπανέρχεται, ἐπεὶ φοβεροὶ χεიმῶνες τὰς ναῦς ἀνέτρεψαν⁵.

5 Τῶ δὲ τρίτῳ μετὰ ταῦτα ἐνιαυτῷ ἄλλο Περσικὸν ναυτικὸν διὰ τοῦ Αἰγαίου⁶ τῇ Ἑλλάδι αὐτῇ πλησιάζει ἐν πολλαῖς νήσοις ἀνθρώπους ἀρπάζον ἢ θανατοῦν καὶ τὰς

¹ კ. ვების ქ. ერეკრის მცხოვრებნი ² სარდვ. ლილის დელაქალაქი ³ ფლოტი ⁴ მარდონიოსი, სპარსი მხედართმთავარი ⁵ განადგურება ⁶ ეგეოსის ზღვა

οίκιας πυροῦν. Τότε δὴ οἱ Ἀθηναῖοι μάλα φοβοῦνται, μὴ καὶ αὐτοὶ ὁμοίως δουλῶνται καὶ ἡ πόλις πυρῶται. Ἄλλ' εἰς ἀγήρ εὖ συμβουλευεῖ τοῖς φοβουμένοις, Μιλτιάδης τὸ ὄνομα. Ὁ δὲ σώφροσι καὶ δέξει λόγους τοὺς πολίτας πείθει δηλοῦν, ὅτι τῆς ἐλευθερίας ἀξιοὶ εἶσιν. Οὕτως οἱ Ἀθηναῖοι βουλευόμενοι τοῖς Πέρσαις στρατὸν ἀντιστήσασιν. Πρὶν δὲ τοῖς πολεμίοις ἐναντιοῦσθαι παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν καὶ βοήθειαν ἀξιούσιν. Οἱ δὲ πρὸ τῆς σελήνης πληθούσης¹ οὐχ ἤξειν ἀποκρίνονται. Ἄλλ' οἱ Ἀθηναῖοι καίπερ μόνοι ὄντες αὐτίκα εἰς τὸ Μαραθώνιον πεδῖον ὁρμῶνται, ἔνθα οἱ Πέρσαι ἤδη στρατοπεδεύονται. Τῆς οὖν μάχης γενομένης οἱ τῶν Ἀθηναίων ὀπλίται δρόμῳ πρὸς τὴν τῶν Περσῶν φάλαγγα δρμώμενοι λαμπροτάτην νίκην νικῶσι τοῦ Μιλτιάδου στρατηγούντος. Ὁ δὲ νικήσας νεανίαν Ἀθήραζε ἐπεμψεν, ἵνα τοὺς ἐκεῖ φόβου ἐλευθεροῖ. Καὶ οὗτος „Ἐνικήσαμεν“ βοήσας ὑπὸ τοῦ πόνου ἀπέθανεν.

Πᾶσα δὲ ἡ Ἑλλάς τότε ἐπληροῦτο τῆς τῶν Ἀθηναίων δόξης. Οἱ δὲ νικῶντες τῷ Μιλτιάδῃ μέγα τρόπαιον² ἐν τῷ ἐκεῖ πεδίῳ ἔστησαν.

ვამთოქმეძი:

1. Ζήλου τὸν ἔσθλὸν ἄνδρα καὶ τὸν σώφρονα (ζηλώω ვდაძვე). 2. Μὴ μέγα φρόνει, ἵνα μὴ ταπεινοὶ (ταπεινώω ვამცირებ).

შერწყმული მშენების თავისებურებანი: ζήν, χρῆσθαι, πλεῖν და ა.შ.

35. δεῖ ἰθνηθῆσθαι (აკუმბავუსი ითუიბიგოვთან); გამოყოფის გენეტივის მშენებანი და ἔμοι და δέομαι; იარაღის დაგვიესი მშენებანი χρῆσθαι

ქვერქეს და მსჯელი სამხედრო ლაშქრობა საბერძნეთის წინააღმდეგ (480)

Ξέρξης, τῷ Δარείῳ υἱῷ, ἐδόκει πάντα πειρᾶσθαι καὶ πάση μηχανῇ χρῆσθαι, ἵνα οἱ Ἕλληνας μηκέτι ἐν αὐτονομίᾳ ζῶσιν. Ἐν γὰρ ἐλευθερίᾳ ζῆν τοῖς Ἕλλησιν ἀναγκαιότατον ἐφαίνετο εἶναι, ἐν δὲ δουλείᾳ ζῶντες ἀθλιώτατοι εἶναι ἐνόμιζον.

Ἐκέλευσε δὴ ὁ Ξέρξης πάντας μὲν τοὺς σατράπιας πολλῶν μυριάδων στρατὸν καὶ χιλιῶν νεῶν ναυτικὸν παρασκευάζειν. Τοῖς δὲ τέκτοσιν ἐπέταξε τὸν Ἑλλήσποντον γεφυροῦν³. Καὶ οὗτοι σπουδαίως καὶ τῷ πολλῶν ἔργατῶν πόνῳ χρώμενοι τοῦτο ἐποίουν. Ἐδει γὰρ τῇ τοῦ βασιλέως βουλῇ αὐτίκα πείθεσθαι. Ἐπει δὲ χειμῶνες ἰσχυρῶς πνέοντες τὰς δύο γεφύρας διέλυσαν, Ξέρξης τὴν θάλατταν μαστιγοῦσθαι⁴ καὶ τοὺς τέκτονας φονεύεσθαι ἐκέλευσεν.

¹ ავსება ² გროპიონი, გამარჯვების ნიშანი ³ ხიდის გაღება ⁴ -გოა ვამთრახებ

10 Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ νέαις γαφύραις τὸν στρατὸν διεβίβασεν¹ εἰς τὴν Θοράκην. Ἐνθα τὸ μὲν πεζὸν καὶ οἱ ἰππεῖς ἐπορεύοντο διὰ τῶν ἐκεῖ Ἑλληνικῶν πόλεων καὶ διὰ τῶν ποταμῶν, οἱ εἰς τὸ Αἰγαῖον² εἰσρέουσιν. Αἱ δὲ νῆες παρέπλεον παρὰ τὴν ἡπειρὸν. Ὅσοι τῶν Περσῶν ἀφικνουμένων μέγιστος ἦν ὁ τῶν Ἑλλήνων φόβος, ὥστε πολλοὶ τοῖς Ἑέρξου ἀγγέλοις γῆν καὶ ὕδωρ αἰτοῦσιν ὑπήκουσαν. Ἐνταῦθα δὲ πόλεις βουλῆς δεόμεναι ἐπεμψαν πρὸς τὸν Δελφικὸν θεόν. Ἐθάρρουν δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐκείνοι μὲν τῇ τῶν ὀπλιτῶν ἰσχύϊ πιστεύοντες, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ναῦς ποιησάμενοι ὡς διακοσίας. Θεμιστοκλῆς γὰρ ἤδη πρὸ τῆς Ἑέρξου πορείας εἶπε τάδε: „Ὅρῶ, ὦ πολῖται, ὡς ζῆτε ἐν φόβῳ καὶ ἀβουλίᾳ. Ἀλλὰ χρῆσθε τῇ αὐτῇ προθυμίᾳ, ἣ ἐχρώμεθα ἤδη πολλάκις. Τίνος δὲ χρήματος δείσθητε, ἐὰν αὐτὸς προσπλήῃ Περσικὸν τι ναυτικόν; Δεῖ ὑμῖν νεῶν. Πᾶσι ἄρα τοῖς χρήμασι χρῆσθαι πρὸς ναυπηγίαν³ ἐγὼ μὲν δέομαι ὑμῶν, ἡ δὲ πατὴρ κелеύει.“ Οἱ οὖν Ἀθηναῖοι ταῦτα ἀκούσαντες τὰ δέοντα ἔπραξαν.

გამოთქმები:

1. Ἄει δεῖ εὖ ποιεῖν καὶ εὖ πονεῖν.
2. Αἱ ἄριστα δοκοῦσαι εἶναι φύσεις μάλιστα παιδείας δέονται.
3. Πάντα ῥεῖ (ფილოსოფოს ჰერაკლიტეს გამოთქმა).
4. Διογένης πρὸς λέγοντά τινα κακὸν εἶναι τὸ ζῆν. „Ὅτ' τὸ ζῆν“, ἔφη, „ἀλλὰ τὸ κακῶς ζῆν.“
5. Ὁ αὐτὸς ὀνειδιζόμενός ποτε, ὅτι ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐσθίει. „Ἐν τῇ ἀγορᾷ γάρ“, ἔφη, „καὶ ἐπεινήσα.“ (ὀνειδίζω ვპიხვავ, პეინაა მშია).

ათრისტი II: მოქმ. და საშ. გვარი (შეჯამება); უკუქვევითი ნაცვალსახელები; ჩვენებითი (τοσοῦτος) და მიმართებითი (ὅσος) ნაცვალსახელები; მიმღეობა აღქმის, შეცნობის მიხედვის მხედობა (ὄραω, αἰσθάνομαι, πυνθάνομαι)

36.

300 სპარტელის გმირობა (480)

Ἑέρξης, ὥσπερ ἐμάθητε, τὸ ἑαυτοῦ στρατεύμα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἦγαγεν ὡς τιμωρησόμενος τοὺς Ἀθηναίους. Οὐποτε οἱ Ἕλληνες τοσοῦτον κίνδυνον ἐκινδύνευσον, ὅσον τότε, οὐδὲ τοιαῦτα ἔργα πολεμικὰ πράττειν ἠναγκάζοντο, οἷα ἐν ταῖς πρὸς Ἑέρξην μάχαις. Πρῶτον μὲν οἱ Πέρσαι εἰσέβαλον εἰς τὴν Θετταλίαν⁴. Ταύτην καταλαβὼν καὶ τὴν Ἀττικὴν χώραν αἰρήσειν ἔμελλε βασιλεὺς⁵. Οἱ τῆς μέσης Ἑλλάδος ἔθνη οἱ Πέρσας ἐδέξαντο παρ' ἑαυτοῖς ὡς φίλους. Τοιοῦτος γὰρ ἦν ὁ πολλῶν

¹ გადასვლა ² ეგეოსის ზღვა ³ სომალეების მშენებლობა ⁴ თესალია, მხარე ჩრდ. საბერძნეთში ⁵ როცა არგიკლის გარეშეა = სპარსეთის მეფე

πολιτῶν φόβος, ὥστε τὰς οἰκίας καταλιπόντες ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἑαυτῶν παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ κτήματα εἰς τὰ ὄρη ἔσωσαν. Ὅσῳ πλέον ἐμεινοῖ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἔπαθον, τοσοῦτῳ μᾶλλον οἷ τε Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐβουλεύσαντο τὴν ἑαυτῶν πατρίδα φυλάττειν.

Ὅτῳ Λεωνίδας, ὁ ἕτερος τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, τριακοσίους Σπαρτιάτας καὶ μικρὰν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων στρατιὰν προσήγαγεν εἰς τὰς Θερμοπύλας¹, ἵνα τὴν ἐκεῖ στενοχωρίαν² φυλάξωσιν.

Ξέρξην οὖν, ἐπεὶ εἶδε τὸν ὀλίγον τῶν ἐναντίων ἀριθμὸν, εἶλε θαῦμα τῆς θρασύτητος αὐτῶν· καὶ ἱππέα λέγεται πέμψαι, ἵνα ἴδῃ, τί οἱ Σπαρτιάται δρῶσιν. Ὁ δὲ ἐπανελθὼν τοιαύδε εἶπεν· „ὦ δέσποτα, εἶδον αὐτοὺς γυμναζομένους καὶ κοσμουμένους τὰς κεφαλὰς ὡσπερ εἰς ἑορτὴν τινα.“

Ὅτε οὖν οἱ Πέρσαι φοβερᾷ βίᾳ πρὸς τοὺς Ἑλληνας προέδραμον, βασιλεὺς ἤσθητο ὀργιζόμενος πολλοὺς μὲν τῶν ἑαυτοῦ πεσόντας, πολλοὺς δὲ καὶ φυγόντας. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ τὸ αὐτὸ ἐγένετο. Τότε δὲ τῶν ἐγχωρίων³ τις, Ἐφιάλτης τὸ ὄνομα, ἀφίκετο πρὸς βασιλέα καί· „Ἐπυθόμην“, ἔφη, „τοιαῦτά σε κακὰ παθόντα πρὸς τῶν Ἑλλήνων. Ἐὰν οὖν ἐμοὶ πιστεύσης, οὐδὲν ἂν πάθῃς τὸ λοιπόν. Ἐτοιμος γάρ εἰμι τοὺς σοὺς νύκτωρ διὰ τῶν ὄρων ἀγαγεῖν. Ὅταν δὲ ὀπισθεν γένωνται τῶν Ἑλλήνων⁴, οὐδεὶς ἂν ἐκείνων τὸν θάνατον ἐκφύγοι. Σὺ δὲ ἄξιον μισθὸν πάρεχε, ὦ δέσποτα.“

Ξέρξης οὖν ἐκείνῳ πειθόμενος τοὺς ἀρίστους στρατιώτας ἐλλετο καὶ αὐτοῖς τὸν θρασυτάτον στρατηγὸν ἐπέστησεν· ἠγήσατο δὲ Ἐφιάλτης ὁ προδότης.

Ὁ δὲ Λεωνίδας πυθόμενος αὐτοὺς εἰς τὸ πεδῖον καταδραμόντας τοὺς μὲν ἄλλους Ἑλληνας ἀπέπεμψεν. Αὐτὸς δὲ ἅμα τοῖς τριακοσίοις ἀνδρειότατα μαχόμενος εὐκλεῶς ἀπέθανεν ἀθάνατον δόξαν φερόμενος.

გამოთქმბო:

1. Μηδέποτε δοῦλον ἡδονῆς σαντὸν ποίει (μηδέποτε = μήποτε). 2. Ὑπὲρ σεαυτοῦ μὴ φράσης ἐγκώμιον (φράζω ვამბობ, τὸ ἐγκώμιον ქება). 3. Ὁ σοφὸς ἐν αὐτῷ περιφέρει τὴν οὐσίαν (περι... ორგველი...; ἡ οὐσία ქონება). 4. Ἡ γλῶττα πολλοὺς εἰς ὄλεθρον ἤγαγεν (ὁ ὄλεθρος დაღუპვა). 5. Ξένους πένητας μὴ παραδράμης ἰδῶν (παρα... გვერდით...). 6. Μὴ σπεῦδε πλουτεῖν, μὴ γένη πένης ταχύ (μὴ γένη = ἵνα μὴ γένη; ταχύ = ταχέως).

აბეკვობა:

Διογένης εἰς μικρὸν τι πόλισμα (დასახლება) ἔλθων καὶ ἰδὼν μεγάλας τὰς πύλας· „ὦ πολῖται“, ἔφη, „κλείσατε τὰς πύλας, ἵνα μὴ τὸ πόλισμα ὑμῶν ἐξέλθῃ.“ (κλείω კλείვ).

¹ თერმოპილე („თბილი კარიბჭე“) – ვიწრო ხეობა, გადასასვლელი უღელგეხილი აღმსანაპიროსა და ცენტრალურ საბერძნეთს შორის არსებულ მთაგრებილზე ² ვიწრო ხეობა ³ ადგილობრივი მკვიდრი ⁴ მურგსუკან აღმოჩენა

კითხვითი და ჩვენებით-მიმართებითი ნაცვალსახელები; ნატვრითი კილო ირიბ
თქმაში; ნაცვალსახელები და მზნიმედები კითხვით დამოკიდებულ წინადადებებში;
მიმართებითი დამოკიდებული წინადადებები კავშირით ან

37.

ბერძენთა შიში და ორჭოფობა. თემისგოკლე (480)

Ἀπὸ τῶν Θερμοπυλῶν Ξέρξης εὐθύς εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσέβαλε δεινότατον ἄλστρον ἀπειλήσας τῇ τε γῆ καὶ τοῖς οἰκήτορσιν, ὅτι ποτὲ τὰς Σάρδεῖς ἐπύρωσαν καὶ ἐν Μαραθῶνι πολλοὺς Πέρσας ἐφόνευσαν. Διὰ τοῦτο τὴν χώραν καὶ τὸ ἄστυ καὶ τὴν ἀκρόπολιν ἐπόρθησεν. Μεγάλη δὲ ἦν ἡ τῶν φυγόντων ἀβουλία: Πρὸς ἀλλήλους τοιάδε ἔλεγον. „Ποῦ τῆς γῆς ἔσται ἡμῖν ἐκ τοσούτου τοῦ κινδύνου σωτηρία; Ποῖ νῦν φύγωμεν; Πόθεν καὶ πότε ἦξει βοήθης; Πῶς τὴν Ξέρξου δύναμιν ἀμύνωμεν; Ὁρῶμεν γὰρ πάντες, πόση καὶ πόσα ἐστίν.“

Πρῶτον μὲν οὖν οἱ ἄρχοντες τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα νασῖν εἰς Σαλαμῖνα¹ τὴν νῆσον ἐκόμισαν. Τότε δὲ μεγίστη ἐγένετο διαφορὰ. Ἐπεὶ γὰρ πᾶσαι αἱ Ἑλληνικαὶ καὶ νῆες συνεγένοντο εἰς Σαλαμῖνα, τὸ δὲ τῶν Περσῶν ναυτικὸν παρὰ τῷ Φαλήρω² ὠρμίσατο³, μάλα ἤριζον ἐκεῖνοι, ὅπου δέοι ναυμαχήσαι. Οἱ γὰρ στρατηγοὶ ἠπόρουσιν, πότερον ἐν τῇ ἐκεῖ θαλάττῃ ναυμαχήσῃεν ἢ τὰς ναῦς πρὸς τὸν Ἴσθμόν⁴ καὶ τὴν Πελοπόννησον ἀνάξῃεν.

Τότε Θεμιστοκλῆς, ἐνεργότατος καὶ δολερώτατος Ἀθηναῖος, τοῦσδε τοὺς λόγους ἔποιήσατο. „Ἐστασιάσετε νῦν ἀλλήλοις, ὦ φίλοι, ὃ τι χρὴ ποιεῖν. Δῆλον ὅτι⁵ τὸ πᾶν⁶ ἡμῖν τοῦ πολέμου φέρουσιν αἱ νῆες. Λογίζεσθε δὴ, ὀπίστας ναῦς ἡμεῖς ἔχομεν καὶ ἐν ὀποῖα θαλάττῃ ἐνθάδε ναυμαχήσομεν. Στεγὴ γὰρ αὕτη ἐστίν, οὐδὲ τοῖς Πέρσiais ἐξέσται πᾶσι τοῖς ἐναντῶν πλοίοις χρῆσθαι μεγάλοις καὶ βαρυντάτοις ὄδω. Ὅστις ἂν νῦν πρὸς τὴν Πελοπόννησον ἀπέλθῃ, αὐτὸς τὸν Ξέρξην εἰς τὴν ἐαυτοῦ χώραν⁷ ἄξει. Οἴτινες δ' ἂν ἐμοὶ πειθόμενοι μένωσιν, ἐν τούτοις ἔσται⁷ σῶσαι τὴν Ἑλλάδα. Διὰ τοῦτο ἀνδρείως ἐνθάδε μαχώμεθα καὶ φέρωμεν, ὃ τι ἂν συμβαίη.“

Οἴτινες οὖν ἔτοιμοι ἦσαν, οὗτοι εἶπον, ὅτι Θεμιστοκλῆς ὀρθῶς λέγει, οἱ δὲ ἄλλοι, ὅτι ἄγαν θαρροῖ.

გამოთქმები:

1. Ἄ ἂν μὴ ἐθέλῃς σοὶ γενέσθαι, ταῦτα μὴδὲ ἄλλοις γιγνέσθω ὑπὸ σοῦ.
2. Οὐκ ἔστιν οὐδεὶς, ὅστις οὐχ αὐτῷ φίλος (οὐδεὶς აქ: ვინმე).
3. სპარტელთა სიმახაცე:
4. Ὁ Λακεδαιμόνιοι οὐ φροντίζουσι, πόσοι εἰσὶν οἱ πολέμοι, ἀλλὰ, ποῦ (φροντίζω ვმრუნავ).

¹ კ. სალაშინი ² ათენის უძველესი ნავსაყუდელი ³ ღუმის ჩაშვება ⁴ ისთმოსი, ვიწრო ყელი ⁵ ცხადია, რომ... ⁶ პასუხისმგებლობა ⁷ მათში ⁸ პელოპონესოსსა და ცენტრალურ საბერძნეთის შორის იქნება

თემის გოკლეს სამხედრო ეშმაკობა. საბღვაო ბრძოლა სალამინთან (480)

Ἐπεὶ ἡ τῶν στρατηγῶν βουλή διελύθη, Θεμιστοκλῆς μάλα ἐφοβήθη, μὴ οἱ πλείστοι τὸ μέγα τῶν ἐναντίων ναυτικὸν ἰδόντες ἀπαλλάττοντο πρὸς τὴν Πελοπόννησον. Διὰ τοῦτο δόλω χρῆσθαι ἐβουλεύσατο, ἵνα ἐκείνοι βίᾳ κωλυθῶσι τοῦ φυγεῖν.

Ἐπεμψεν ἄρα λάθρα πρὸς Ξέρξην ἐπιστολὴν δι' οἰκέτου τινὸς πιστοῦ. Οὗτος οὖν ἀφικόμενος καὶ ἐρωτηθεὶς, ὅ τι βούλοιο· „Θεμιστοκλῆς, ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός“, ἔφη, „τάδε σοι, ὦ βασιλεῦ, μὴνυει· Μάνθανε, ὦ δέσποτα, ὅτι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κάκιστα ἐλοιδορήθη. Διὰ τοῦτο μᾶλλον βούλομαι σὲ νικῶντα ἰδεῖν ἢ τοὺς Πέρσας ὑπὸ τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν νικηθῆναι. Νῦν οὖν ὁ σὸς φίλος ὢν τότε σοι συμβουλεύω, ἵνα ἅπαν τὸ Ἑλληνικὸν ναυτικὸν εὐθὺς ἡττηθῆ καὶ ζημωθῆ. Ἐν τῆδε γὰρ τῇ νυκτὶ ἐκείνοι οἴκαδε ἀπαλλάξονται καὶ τὸ ναυτικὸν διαλυθήσεται. Ἐὰν οὖν ὑφ' ὑμῶν ἐν σκότει¹ κωλυθῶσιν, οὐκέτι ἐξέσται αὐτοῖς ἀποφυγεῖν, ἀλλὰ μεγάλη ἐλπίς ἐστὶ πάντας ὁμοῦ νικηθήσεσθαι. Αἱ μὲν σοὶ νῆες τάχιστα ὀρμηθέντων ὡς νικήσουσαι, τὸ δὲ σὸν ὄνομα ὑμνηθήσεται παρὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν.“

Ἐγένετο οὖν τὰ ὑπὸ ἐκείνου συμβουλευθέντα καίπερ ἐνίων Περσῶν φοβηθέντων, μὴ ὑπὸ τοῦ δολεροῦ ἀνδρὸς ἀπατηθεῖεν.

Οἱ δὲ Ἕλληνες πανταχόθεν κωλυθέντες εἶδον, ὡς ἡ φονευθήσονται ἢ δουλωθήσονται, ἐὰν μὴ ἀνδρειότατα τοῖς πολεμοῖς ἐναντιωθῶσιν. Παντὶ οὖν σθένει ἐναυμάχησαν, καὶ ἐγένετο, ὡς περ Θεμιστοκλῆς αὐτοῖς προεῖπε· τὸ γὰρ Περσικὸν ναυτικὸν τῷ ἰδίῳ πλήθει ἐκωλύθη καὶ ἀπεστερήθη πολλῶν τε πλοίων καὶ ἀνδρῶν. Ὀλίγα νῆες εἰς τὴν Ἀσίαν διεσώθησαν².

Ξέρξης ἐκ τῆς ἀκτῆς ἐθεάσατο τὴν μάχην καθεζόμενος ἐν χρυσῷ θρόνῳ. Αἰσθόμενος οὖν τοὺς Ἕλληνας κατὰ θάλατταν ἀνικήτους³ ὄντας σὺν μέρει τινὶ τοῦ πεζοῦ οἴκαδε ἐπορεύθη καταλιπὼν τριάκοντα μυριάδας Περσῶν, ὅπως Μαρδονίου στρατηγούτος πειραθεῖεν κατὰ γῆν κρατῆσαι τῆς Ἑλλάδος.

გამოთქმები:

1. Ἄνευ ὁμοιοῦς οὐτ' ἂν οἶκος καλῶς οἰκηθεῖη οὔτε πόλις εὖ πολιτευθεῖη (πολιτεύω ვმართავ).
2. Πυθαγόρας ἐρωτηθεὶς, τί ἐστὶ φίλος· „Ἄλλος ἐγώ“, ἔφη.

¹ სიბნელე, წყველიანი ² გადავარჩენ ³ დაუმარცხებელი

სმოგანფუძიანი მშენების პერფექტი და პლუსკვამპერფექტი (მოქმ. დასასმ./ვნ. გვარად);
 პერფექტის გამოყენება; *φαίνομαι* მიმღეობასთან; მიმღეობა განწყობის, განცდის
 შინაარსის მშენებთან (*ἡδομαι*)

39.

ბრძოლა პლაგასთან (479). სპარსთა ომის დასასრული. ათენის სამღვათ
 კავშირი

Οἱ Ἕλληνες ἐκ μεγίστων κινδύνων λελυμένοι λαμπρὰς οὖν ἑορτὰς ἤγαγον τοῖς
 θεοῖς. Οἱ ἀρισταὶ παρὰ Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντες μάλα ἐτιμήθησαν, μάλιστα δὲ Θεμισ-
 στοκλῆς, ὅτι τὰ ὀρθὰ συμβεβουλευκὼς καὶ διὰ τῆς ἑαυτοῦ σοφίας τὴν Ἑλλάδα σε-
 σωκῶς ἐφαίνετο. Ἀλλὰ καίπερ Ἐξέρξου ἡττημένου ὁ πόλεμος οὐπω ἐπέπαντο, οὐδὲ
 5 οἱ Ἕλληνες ἐκ τοῦ τῶν βαρβάρων φόβου λελυμένοι ἦσαν. Μαρδόνιος γὰρ ἐκ τῆς
 Θετταλίας πάλιν ἐστράτευτο σὺν δεινῇ στρατιᾷ. Τῶν οὖν Ἑλλήνων ἀνδροζομένων
 καὶ διαλεγομένων, τί δεοὶ πράττειν, ἐὰν οἱ Πέρσαι αὐτὸς εἰσβάλωσιν, ἐκεῖνος εἰς τὴν
 Ἀττικὴν ἐπεπόρευτο καὶ τὴν γῆν καὶ τὰς Ἀθήνας ἐπεπορθήκει τὸ δεύτερον. Παν-
 ταχοῦ δὲ καὶ ναοὺς καὶ οἰκίας σεσυληκότες καὶ πεπυρωκότες καὶ πολλοὺς ἀνθρώπους
 10 πεφονευκότες οἱ Πέρσαι ταχέως εἰς τὴν Βοιωτίαν ὄρμητο μέγαλον τῶν Πελοπον-
 νησιῶν στρατεύματος πλησιάζοντος. Φοβερᾷ οὖν μάχῃ παρὰ ταῖς Πλαταιαῖς¹ ἡττη-
 μένος Μαρδόνιος ἀπέθανε σὺν πολλοῖς τῶν ἑαυτοῦ στρατιωτῶν. Οἱ δὲ ἐκεῖ νικήσαντες
 μέγα τρόπαιον ἔστησαν ἡδόμενοι ταύτῃ τῇ τελευταίᾳ μάχῃ ἀληθῶς ἠλευθερωμένοι.
 Οὕτω Πανσανίας ὁ Σπαρτιάτης, ὃς τότε κοινὸς τῶν Ἑλλήνων στρατηγὸς ἦν, καλ-
 15 λίστην νίκηρ ἐνευικήκει.

Μετ' ὀλίγον χρόνον οἱ Ἕλληνες ἐπύθοντο τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ὡς ἐλέγετο, ἄλλο τῶν
 Περσῶν στρατεύμα καὶ τὸ ναυτικὸν ἐν τῇ τῆς Ἀσίας ἀκτῇ παρὰ τῇ Μυκάλη² ἡττησθαι
 καὶ διαλελῦσθαι. Ἄλλ' ὅμως ἔτι τριάκοντα ἔτη οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτῶν
 τοῖς Πέρσαις κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἐμάχοντο, ἕως πᾶσαι αἱ Ἰωνικαὶ πόλεις
 20 ἐκ τῆς τῶν βαρβάρων δουλείας ἐλέλυτο. Οἱ οὖν Πέρσαι τοσαῖσδε μάχαις νευικημένοι
 καὶ τῆς προτέρας δυνάμεως ἀπεστερημένοι σπονδὰς ἐποίησαντο τοῖς Ἀθηναίοις.
 Οὕτως ἄρα οἱ πόλεμοι ἐπέπαντο, ἐν οἷς μέγα τῆς Ἑλλάδος μέρος ἐπεπόρθητο καὶ
 πολλοὶ ἄνθρωποι ἐπεφόνευστο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ τοῖς νησιώταις καὶ τοῖς Ἰωσι
 συμμαχίαν ἐποίησαντο, ἵνα μὴ ἄνευ συμμάχων πολεμίους ἐναντιωθεῖεν. Ὀφελημένοι
 25 οὖν ὑπὸ τῶν συμμάχων ναοὶ καὶ ἀνδράσι καὶ φόροις ἐν βραχεῖ χρόνῳ τοσαύτην
 δύναμιν ἐκέκτηντο, ὥστε μᾶλλον ὑπηκόων δεσπότες ἢ ἡγεμόνες ὁμοίων γενόμενοι
 ἐφαίνοντο. Ἐνιοὶ μὲν ἀπειθεῖν ἐπειράθησαν, ἀλλὰ δεινῶς ἐξημιώθησαν. Τέλος δὲ
 τοῖς Ἀθηναίοις ἐπέιδοντο διακόσιοι πόλεις, καὶ ὁ Πειραιεὺς³ ἐπεπλήρωτο τριήρων
 καὶ ἐμπορευτικῶν⁴ πλοίων. Ἡ δὲ πόλις αὐτῇ ἰσχυροῖς τείχεσιν ἐβεβαιώθη πρὸς
 30 φθονεροὺς ἐναντίους.

¹ პლატეა (ქალაქი ბეოტიაში) ² მიკალე (კონცხი იონიის სანაპიროზე, მდ. მეანდროსის შესართავთან)
³ პირეესი (ათენის ნავსაყუდელი) ⁴ სავაჭრო

1. Ἰθνηγαίον τινὸς εὐλογοῦντος ἄγαν τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐν τῇ μάχῃ τετελευτηκότας, ἢ ἐγένετο πρὸς Λακεδαιμονίους, Ἀγησίλαος· „Ἀλλὰ πόσους ἐπαίνους ἢ ἔφη, ἢ ἔπειτα ἠγάπησεν ἡμᾶς τοὺς ἐκείνους νενικηκότας;“ (εὐλογεῖთ ვაქებ; აგვიხლოის – სახელგანთქმული სპარტელი მეფე 442-358).

40. ὡς მიმღეობასთან სუბიექტური განწყობის გადმოსაცემად; παύομαι მიმღეობასთან; ἕως ἀνკავშირებით კილოსთან

ხმოვანუქობანი მშენების უწესო ფორმები (შეჯამება)

1. Οἱ Ἕλληνες τὰς πλείστας τῶν Περσῶν τριήρεις παρὰ τῇ Σαλαμῖνι ἔδυσαν. Αἱ δὲ λοιπαὶ ἐκ τῆς μάχης ἀποφυγοῦσαι παρὰ τῇ Μυκάλῃ ἐδύθησαν. — 2. Ποίει εὐθύς, ἅτινα ἂν ὑπὸ τῶν γονέων κελευσθῇ. 3. Ὑπὸ τοῦ Κάτωνος¹ ἐν τῇ τῶν Ῥωμαίων βουλῇ αἰεὶ ἐκεκέλευστο τὴν Καρχηδόνα πορθῆσαι. — 4. Θεμιστοκλῆς ὕστερον ὡς ἄγαν δημοκρατίζων² ἐκ τῆς πόλεως ἐξεκλείσθη. 5. Οἱ Ἀθηναῖοι οἱ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἐγκλεισμένοι μάρτην τοὺς Πέρσας ἀμύνειν ἐπειράθησαν. — 6. Ὁ ῥήτωρ „Ἀκούσεσθε“, ἔφη, „ἂ οὐπὼ ἀκηκόατε. Μὴ θορυβεῖτε ἐπὶ τοῖς ἠκουσμένοις“. — 7. Ἡρακλῆς τὸν Προμηθέα πρὸς τὸν Καύκασον δεδεμένον λέγεται λῦσαι. 8. Ἀχιλλεὺς τὸν Ἔκτορα φονεύσας τοὺς πόδας αὐτοῦ πρὸς τὸ ἄρμα ἔδραμεν. Οἱ δὲ Τρῶες³ οἰμώζοντες εἶδον τὸν νεκρὸν οὕτω δεθέντα. — 9. Ὀδυσσεὺς ὑπ’ Ὀμήρου ἐκλήθη „πολύτλας“⁴. 10. Θεμιστοκλῆς τοὺς στρατηγὰς συγκαλέσας ἐκέλευσε μένειν καὶ ἀνδρείως ναυμαχεῖν. 11. Οὐδενὸς δοῦλοι κεκλήμεθα ἀνδρὸς οὐδ’ ὑπήκοοι (ახე გრადობოდნენ ათენელები). 12. Κληθέντες ὑπὸ κακῶν μὴ πείθεσθε. — 13. Οὐ παύσομαι ποινῶν, ἕως ἂν τὸ ἔργον τετελεσμένον ᾖ. 14. Ἡρακλῆς ὑπ’ Ἐδρυσθέως ἐκεκέλευστο δώδεκα ἔργα τελεῖν. Ταῦτα δὲ τελέσας (τούτων δὲ τελεσθέντων, τετελεσμένων) ὑπὸ Διὸς ἐκλήθη εἰς τὸν Ὀλυμπον. — 15. Ἐέρξης οὐκ ἠδέσθη μαστιγοῦν⁵ τὴν θάλατταν ὡς ἀπειθοῦσαν. 16. Ὅς ἂν μὴ ἀδικῇ, αἰδέσεται μὲν τοὺς δικαστάς, ἀλλ’ οὐ φοβήσεται. — 17. Ἀγαμέμνων μέλλον ἐπὶ τὴν Τροίαν πλεύσεσθαι τὴν αὐτοῦ θυγατέρα θῆσαι ἐβουλεύσατο, ἵνα τοῖς θεοῖς χαρίζοιτο. 18. Ἀρίων ποτὲ εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐπλευσεν ὡς ἐκεῖ δόξαν καὶ χρήματα κτησόμενος. — 19. Θεμιστοκλῆς νύκτωρ ἐν τῷ ἄστει περιεπάτει, ὅτι αὐτὸν ἢ Μιλτιάδου εὐδοξία, ὡς ἔλεγεν, καθεύδειν οὐκ εἶα. 20. Ὁ αὐτὸς τοὺς συμμάχους φυγεῖν οὐκ εἶασεν, ἀλλὰ δόλω τοῖς Πέρσiais μάχεσθαι ἠνάγκασεν. — 21. Ἡ τῶν Ἑλλήνων ὁμόνοια μετὰ τὸν Περσικὸν πόλεμον ἐν βραχεῖ διέσπαστο. — 22. Μήποτε

¹ კატონი, რომაელი სახელმწიფო მოღვაწე ² - ჯე დემოკრატიული ვითუი ³ ტროელი ⁴ მრავალგანჯული, მრავლისდამთმენი ⁵ ვამართახე

γελάσῃς ἐπ' ἄλλων ἀτυχία. 23. Ἐπεὶ οἱ τῶν Ῥωμαίων πρόσβεις διὰ τὴν ἐσθῆτα καὶ τὴν γλῶτταν ὑπὸ τῶν Ταραντίνων¹ κατεγελάσθησαν, ὁ ἡγεμὼν αὐτῶν, Μετ' ὀλίγον χρόνον², ἔφη, „οὐκέτι γελάσεσθε, ἀλλὰ δακρύσετε“. — 24. Πολλοὶ ποιήσασθαι ἠθροῦντα ἐφ' Ἡρακλέους δραστήντα. — 25. Ὑπὸ Ἐέρξου τὰ ἱερὰ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἐκαύθη, ὅτι ἐκεῖνοι τοὺς ἐν ταῖς Σάρδεσι ναοὺς κατεκαύκεσαν. 26. Ἡρόστρατος ἀνήρ τις Ἐφέσιος³ τὸν μέγιστον καὶ κάλλιστον τῆς Ἀρτέμιδος ναὸν κατέκαυσεν, ἵνα ἀθάνατον ποιήσῃ τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα.

სმულ ბგერებზე დაბოლოებული მხნების ვხ. გვარის მომავალი და აორისგი; ვხ. გვარის აორისგი ნახევრად გადაღებულ მხნებში: (διελέχθην და ა.შ.); πριν ἄν კავშირებით კილოსთან

41.

ორი მოთხრობა თემისტოკლებზე

1. თემისტოკლე და ანდროსელები

Τῶν Περσῶν πλησιαζόντων ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων πανταχόθεν ὄπλα καὶ χρήματα ἠθροίσθη, ἵνα ὡς πλείστοι πολῖται παρασκευασθῶσιν. Καὶ πρὸς τοὺς νησιώτας ἄγγελιοι ἐπέμφθησαν αἰτοῦντες χρήματα πρὸς τὸν πόλεμον. Πολλὰ δὴ συνήχθη. 5 αὐτὸς ἐκείνοις διαλεχθῆναι ἐβουλεύσατο. Εἰς Ἄνδρον πλεύσας πρὸς αὐτοὺς⁴ „Τὰ χρήματα“, ἔφη, „ἤτήσαμεν πρὸς τὸν πόλεμον.“ Ἠκόμην οὖν ἔχοντες δύο θεὰς μεγάλας, Πειθῶ⁵ καὶ Ἀνάγκη⁶. Ἐὰν δὲ τὸ ἐπιταχθῆν ἐφ' ὑμῶν μὴπραχθῆ, ἢ πεισθῆσεσθε ἢ ἀναγκασθῆσεσθε.“ Οἱ δὲ Ἄνδριοι εἶπον, „Υμῖν μὲν εἰσι δεῖναι θεαί· ἡμῶν δὲ κρατοῦσι θεαὶ φοβερώτεραι ἐκείνων, Πηνία⁷ καὶ Ἀπορία. Πρὶν ἂν ἡ ἡμετέρα νῆσος 10 μὴ ἀπαλλαχθῆ τούτων τῶν δαιμόνων, ἀργύριον πρὸς ἡμῶν οὐ δέξεσθε.“ Ὅττω ψευθεὶς Θεμιστοκλῆς ἐκέλευσε τὴν πόλιν ἐκπολιορκεῖσθαι. Μετὰ δὲ ὀλίγον χρόνον ὁ Ἀθηναῖος αἰσθόμενος, ὅτι βία ἐκεῖνοι οὐκ ἀναγκασθήσονται, ἄκων τὴν νῆσον ἀπέλιπεν. Οἱ δὲ Θεμιστοκλέους ἐχθροὶ ἦσθησαν πυνθόμενοι τὸν δολερὸν καὶ ὄξυν ἄνδρα οὕτω ψευσθῆναι καὶ ἀποτρεφθῆναι⁸. Μετὰ δὲ τὸν Περσικὸν πόλεμον οἱ Ἄνδριοι ὑπὸ 15 τῶν Ἀθηναίων φοβερῶς ἐκολάσθησαν ὡς προδότηι ὄντες.

2. თემისტოკლე სპარსეთის მეფის კარზე

Ὁ αὐτὸς ἀτιμασθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ διωχθεὶς ὑπὸ τῶν ἐναντίων τέλος ἔφυγε πρὸς Ἀρταξέρξη, τὸν Ἐέρξου υἱόν. Ἐρωτηθεὶς οὖν ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν, τίς εἶη καὶ τί βουλόμενος ἀφίκοιτο, ἔλεγεν, ὅτι ἦκοι ὡς βασιλεῖ διαλεξόμενος περὶ μεγάλων

¹ ტარენტელი, სამხ. იტალიის ქ. ტარენტის მცხოვრები ² ეფესელი, მცირე აზიის ქ. ეფესოსის მცხოვრები ³ ანდროსი, მცირე კუნძული კიკლადების არქიპელაგში ⁴ დარწმუნება ⁵ აქ: იძულება ⁶ სიღარიბე ⁷ აქ: უკან ვაბრუნებ

πραγμάτων. Τὸ δὲ αὐτοῦ ὄνομα ἔφη οὐδένα πρότερον βασιλέως ἀκούσσεσθαι. Ἐπει
 οὖν εἰσῆχθη πρὸς Ἀρταξέρξην καὶ αὐτῷ διελέχθη, βασιλεὺς αὐτῷ βασιλικῶς ἔχρη- 20
 σατο¹. Οἱ δὲ βασιλέως φίλοι μαθόντες τὸ ὄνομα τὸ τοῦ ξένου ὠργίσθησαν καὶ εἰς
 αὐτῶν εἶπεν „ὦ δράκον ποικίλε², ὁ βασιλέως δαίμων σε δεῦρο ἤγαγεν.“ Βασιλεὺς
 δὲ ἐμακάριζεν ἑαυτὸν, ὅτι συμμάχου οὕτω δυνατοῦ ἐκράτησε, καὶ ἔθυσσε τοῖς θεοῖς
 καὶ τρεῖς τῆς νυκτὸς ἐν ὕπνῳ λέγεται βοῆσαι „Ἐχω Θεμιστοκλέα τὸν Ἀθηναῖον.“
 Ἐπέστησε δὲ ἐκείνους τρισὶ³ πόλεσιν· οὗτος δὲ ᾤκει πολλὰ ἔτη ἐν τῇ Μαγνησίᾳ⁴, 25
 ὑπὸ βασιλέως τετιμημένος καὶ τεθναμασμένος.

42. ხმულ ბგერებზე დაბოლოებულ მზნათა პერფექტი და პლუსკვამპერფექტი (საშუალ/
 ვნებობით გვარი) – წესიერი წარმოება; გენეტივისი მზნათან *ψεύδομαι*

ათენის დემოკრატიული წყობის მიმოხილვა

Ἡ δημοκρατία, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον, Ἀθήνησι τὸ πρῶτον κατεσκευάσθη ὑπὸ
 Σόλωνος. Τότε σεισαχθεία οἱ πενήστεροι⁵ πολῖται ἀπηλλαγμένοι ἦσαν ἀνάγκης καὶ
 δουλείας. Οἱ δὲ πολῖται ἐκ τοῦ Σόλωνος χρόνου διαμεμερισμένοι ἦσαν κατὰ τὰς
 ἑκάστην προσόδους⁶ εἰς τέτταρας φυλάς ἢ τάξεις, καὶ ὑπὸ τοῦ νομοθέτου ἀκριβῶς
 ἐτέτακτο, ὅ τι ἑκάστη τάξει προσήκοι. Τοῖς οὖν εὐγενεῖσι καὶ πλουσίοις ἔξῃν μετέχειν 5
 πασῶν τῶν τιμῶν, οἱ δὲ πενήστατοι ἔξεκέκλειντο τῶν ἀρχῶν⁷. Οὗτοι δὲ ταύτην τὴν
 πολιτείαν ἐμέμφοντο, ὅτι τῆς ἐλπίδος ἐψευσμένοι εἶεν.

Πεισιστράτου τοῦ τυράννου ἀποθανόντος καὶ Ἰππίου ἐκ τῆς πόλεως ἐρριμμένου
 Κλεισθένης καίτερ εὐγενῆς ὢν ἀνθὶς τὴν πολιτείαν ἤλλαξεν· τὴν γὰρ χώραν καὶ
 τὸ ἄστυ εἰς δέκα νέας φυλάς καὶ ἑκατὸν δήμους⁸ διεμέρισε καὶ τούτοις ἐπέστησεν 10
 αἰρετοὺς δημάρχους⁹, ὡς ἐν ἄλλῳ τῆσδε τῆς βίβλου μέρει γέγραπται. Δήλον δὲ ἔστι
 τοῦτῳ τῷ τρόπῳ τὴν τῶν εὐγενῶν δύναμιν βεβλάφθαι καὶ διακεκόφθαι. Ὑπὸ δὲ
 Κλεισθένης καὶ ἄλλοι νόμοι γεγράφθαι λέγονται ὥσπερ οἶδε „Ἴνα καὶ τὸ κοινὸν
 μετέχη τῶν εὐγενῶν πλούτου, ἐπιτετάχθων αὐτοῖς αἱ λειτουργίαι¹⁰. Ἐὰν δέ
 τις τῆς τυραννίδος ἐπιθυμῶν φαίνεται, διὰ τοῦ ὄστρακισμοῦ εὐθὺς τοῦ ἄστεως 15
 ἐκκεκλείσθω.“

Καίτοι τοῖς εὐγενεῖσιν οὐκ ὀλίγα ἐλέλειπτο. Πολλοὶ καὶ ὕστερον μεγίσταις ἀρχαῖς
 καὶ τιμαῖς ἔκοσμοῦντο. Ἀρχαίῳ νόμῳ χρώμενοι ἐν ταῖς στρατείαις καὶ ἐν ταῖς πομ-

¹ აქ: გამახპინძლება ² ჭრელი ³ დატივისი (იხ. *τρεῖς*) ⁴ ქალაქი მცირე აზიაში ⁵ შუდ. ხარისხი
⁶ შემოსავალი ⁷ აქ: თანამდებობა ⁸ აქ: დემოსი, უმცირესი ადმინისტრაციული ერთეული
⁹ არჩეული მმართველი ¹⁰ სამოგადოებრივი ვალდებულება (უხეზოდა გემთმშენებლობასა და თეატრს)

παῖς¹ ἔπενον. Τὸ δὲ τῶν γεωργῶν καὶ δημοουργῶν πλῆθος ἐμάχετο ὠπλισμένον μὲν
 20 ἐκ τῶν ἰδίων², ὑπ' ἐκείνων δὲ εἰς μάχην ἡγμένον καὶ τεταγμένον ἐν τῇ τῶν ὀπλιτῶν
 φάλαγγι. Οἱ δὲ πένητες ἦσαν γυμνήτες ἢ εἰς τὰς ναῦς πεπεμμένοι³ ἔργα
 ἔπραττον. Οὕτω δὴ ἡ τῶν Ἀθηναίων πολιτεία ὑπὸ πολλῶν νενομισμένη εὖ τετάχθαι
 καὶ παρεσκευάσθαι ἠφαντιώθη τοῖς Πέρσαις.

გამოთქმა: Ἄ γέγραπται, γέγραπται.

ანექლოგი:

Καῖσαρ τὸν Ῥουβίκωνα διαβαίνων εἶπεν· „Ἐρρίφθω ὁ κύβος.“ (διαβαίνω
 გადავლახავ; κύβος კამბოელი).

სმულ ბგერებზე დაბოლოებულ მზნათა პერფექტი და პლუსკვამპერფექტი (მოქმ.
 გვარი) – წესიერი წარმოება; წესიერი მზნების 6 ძირითადი ფორმა; ποιεῖν ორმაგ
 43. აკუმბატივსთან; δεινός ინფინიტივთან; εὖ ποιεῖν, ἀγαθὸν δρᾶν აკუმბატივსთან

პერიკლე და ათენის დემოკრატია

Τῶν οὖν Περσῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐρριμμένων ᾧδε τῶν πενήτων τινὲς διελέχθησαν·
 „Κοινῇ ἐρρίψαμεν τοὺς βαρβάρους ἐκ τῆς ἡμετέρας γῆς· κοινῇ τὴν πατρίδα ἀπη-
 λάχαμεν τῶν ὑβριστῶν· κοινῇ τὰ στρατεύματα αὐτῶν κατακεκόφαμεν καὶ τὰς ναῦς
 δεδύκαμεν ἢ εἰς τὰς τῆς Ἀσίας ἀκτὰς δεδιώχαμεν. Τί οὖν ἀξιοῦμεν; Δίκαιον ἂν εἴη
 5 ἡμᾶς τῶν αὐτῶν ἀρχῶν καὶ τιμῶν μετέχειν τοῖς πλουσιωτέροις καὶ εὐγενεστέροις.“

Ὁὐ πολλῶ ὕστερον ταῦτα διεπέπρακτο, ᾧστε καὶ τοῖς πένησι ἐξῆν βουλευτὰς ἢ
 δικαστὰς ἢ ἄρχοντας γενέσθαι. Διέπραξε δὲ τοῦτο μάλιστα ὁ Περικλῆς, εὐγενὴς
 ἀνὴρ ὡσπερ Κλεισθένης, ἀλλὰ πολὺ δημοτικώτερος. Ἐθαύμαζε παῖς ἔτι ᾧν τοὺς
 παρὰ τῇ Σαλαμῖνι νικῶντας, μάλιστα δὲ τοὺς ναύτας, οἱ ἐκεῖ τὴν πατρίδα ἀνδρείως
 10 ἐπεφυλάχασαν. Τότε οὖν ἠδοκίμοισεν αὐτόν, ὅτι Ἀθηναῖον αὐτόν ἡ τύχη πεποιηκυῖα
 εἶη. Ὑστερον κατ' ἐνιαυτὸν⁴ στρατηγὸς ᾧν ἐστρατεύετο πρὸς τε ἄλλους καὶ τοὺς
 Λακεδαιμονίους. Δεινὸς ᾧν λέγειν καὶ στρατηγεῖν δημαγωγὸς ἐγένετο ἄριστος, καὶ
 ὁ δῆμος ὑπ' αὐτοῦ ἡγμένος ἐψηφίζετο, ἃ ἐκεῖνος συνεβεβουλεύκει. Ἦν ἄρα, ᾧς
 γέγραφε Θουκυδίδης, λόγῳ μὲν δημοκρατία, ἔργῳ δὲ ὑπὸ τοῦ πρώτου ἀνδρὸς ἀρχή.
 15 Οὕτως αὐτοῦ συμβουλευσάντος τέτακται πάντας τοὺς βουλευτὰς καὶ δικαστὰς καὶ
 ἄρχοντας κληροῦσθαι⁵, ἵνα πᾶς Ἀθηναῖος τῆς πολιτείας μετέχειν δύναιτο. Ταῦτα

¹ სამეიხო სვლა, ადლუმი ² საკუთარი ხარჯით ³ მენიხზე ⁴ ყოველწლიურად ⁵ კენჭისყრა

διαπεπραχώς ὁ ἔνδοξος δημαγωγὸς πολιτείαν ἀληθῶς δημοτικὴν κατεσκευασκέναι νομίζων ὠδὲ πως εἶπεν „Ὅσδεις ἔχων τι ἀγαθὸν δρᾶσαι τὴν πόλιν πενία κεκώλυται. Ἡμεῖς δὲ μόνοι τὸν μηδὲν τῶν πολιτικῶν μετέχοντα οὐκ ἀπράγμονα¹, ἀλλ' ἀχρεῖον² νομίζομεν. Διὰ τοῦτο λέγω τὴν ἡμετέραν πόλιν τῆς Ἑλλάδος παίδευσιν³ εἶναι.“ 20

ახეილოგი:

Ἀγασίλαος ὁ βασιλεὺς ἀποθνήσκων τοὺς φίλους ἐκέλευσεν εἰκόνα ἑαυτοῦ μὴ ποιῆσαι. „Εἰ γὰρ καλὸν τι πέπραχα“, ἔφη, „τοῦτό μοι μνημεῖον ἔστιν· εἰ δὲ μηδὲν, οὐδὲ πάντες οἱ ἀνδριάντες“ (ἡ εἰκὼν გამოსახულება; τὸ μνημεῖον ძველი).

44.

ბორხისმიერ და ბავისმიერ ბგერებზე დაბოლოებულ მშნათა უწესო ფორმებო

(განსაკუთრებით ვნ. გვარის ძლიერი აორისტი, პერფექტის აბლაუტი)

1. Μεγάλης στρατιᾶς συλλεγείσης Ξέρξης εἰς τὴν Ἑλλάδα ὠρμήθη. 2. Τῶν παρὰ τῇ Σαλαμῖνι Ἑλλήγων οἱ Ἀθηναῖοι τὰς πλείστας ναῦς συνειλόχεσαν. — 3. Λάκαινά τις ἀκούσασα, ὅτι ὁ υἱὸς σεσωμένος ἐκ τῆς μάχης πεφευγὼς εἶη, ἔγραψεν αὐτῷ „Λέγουσί τινες, ὅτι πέφευγας· ἢ ἔλεγξον ἐκείνους ὡς ψεύδη λέγοντας ἢ τελευτά τὸν βίον.“ — 4. Ἡ ἀκρόπολις ἐν τῷ πολέμῳ κατακεκαυμένη ὑπὸ Περικλέους εἰς μέγα ἱερὸν ἠλλάγη. 5. Ἡρακλῆς πάντων τῶν πόνων ἀπαλλαγείς ὑπὸ Διὸς εἰς τὸν οὐρανὸν ἤχθη. — 6. Κροῖσος διὰ παντὸς τοῦ βίου εἰς πεπραγὸς τέλος πολλὰ κακὰ ἔπαθεν. — 7. Ἐκτωρ ὑπ' Ἀχιλλέως δόρατι πληγείς ἔπεσεν· οἱ δὲ Τρῶες ἰσχυρῶς ἐκπλαγέντες εἶδον τὸν ἄριστον ἄνδρα τελευτῶντα. — 8. Τῷ τοῦ Διονύσου⁴ ἄρματι εἶποντο σάτυροι. 9. Τῷ Ἐκτορι φεύγοντι ἔσπετο Ἀχιλλεὺς αἵματος ἐπιθυμῶν. — 10. Πανσανίας ὑπὸ τῶν ἐφόρων ὡς προδότης διωχθείς τὴν Σπάρτην ἐλεοῖται· εἰς ναὸν ἔφυγε καὶ ἐκεῖ λιμῷ ἀπέθανεν. — 11. Οἱ Ἄνδριοι δεινῶς ἐκολάσθησαν, ὅτι μόνοι τῶν νησιωτῶν χρήματα οὐκ ἐπεπόμφεσαν. 12. Κροῖσος τὸν Σόλωνα μετεπέμψατο, ἵνα θαυμάσῃ τοὺς τοῦ βασιλέως θησαυρούς. — 13. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐξεπλάγησαν μαθόντες τὴν τῶν Ἴωνων δύναμιν ὑπὸ τῶν Περσῶν κατακοπῆναι. 14. Ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐν ταῖς Ἀθήναις ἡ ἱερὰ ἐλαία ἀπεκόπη· ἀλλ' ἡ Ἀθηναῖα νέον θαλλὸν⁵ ἔφυσεν. — 15. Ὅστις ἂν τοῖς σφαλεροῖς κακῶν ἀνθρώπων λόγοις πιστεύσῃ, ἐν βραχεῖ χρόνῳ

¹ უსაქმური ² გამოუსახლებარი ³ მავალითი ⁴ დიონისე ანუ ბაკხოსი - ღვინის ღმერთი ⁵ ნერგი

μεγάλα βλαβήσεται. — 16. Οἱ Σόλωνος νόμοι εἰς ξυλίνας σανίδας¹ γραφῆναι λέγονται. — 17. Ὁ ἀγαθῶν πολιτῶν νοῦς ἀεὶ τέτραπται πρὸς τὰ δέοντα. 18. *Αἰσχρὸν ἔστι ἐν εὐτυχίᾳ πρὸς ὕβριν τραπήναι.* — 19. Ῥωμύλος καὶ Ῥῆμος² ὑπὸ λυκαίων³ ἔτραπήναι ἐλέγοντο· ὕστερον δὲ ποιμένες τοὺς παῖδας ἤνυρον καὶ ἔθρεψαν. 20. Οὐκ ἔστι τῆς θρεψάσης⁴ ἡδίων χώρα. 21. Οἱ Ἀθηναῖοι μέγα ἐφρόνον ἐν ἐλευθερίᾳ τετραμμένοι. — 22. Δικαίως οἱ Ἕλληνες μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς νίκην ἡγοῦντο τοὺς δεινοτάτους κινδύνους τῆς Ἑλλάδος ἀπεστροφέναι (ἀπεστράφθαι). 23. Ἐέρξης ἐν νῶ εἶχεν δλην τὴν Ἑλληνικὴν γῆν καταστρέφασθαι. — 24. Τὰ Θεμιστοκλέους ὅσα ὑπὸ φίλων ἐν τῇ τῆς Ἀττικῆς ἀκτῇ λάθρα ταφήναι λέγεται πέραν τῆς Σαλαμῖνος, οὗ ἑκείνος καλλίστην νίκην ἐνευικήκει. 25. Πολλοὶ τῶν ἐνδόξων Ἀθηναίων ἔξω τῆς πατρίδος τεταμμένοι εἰσίν. 26. Νύμφαι τὸ Ἰκάρου σῶμα ἔθαψαν ἐν νήσῳ, ἣ ὕστερον ἐκλήθη Ἰκάρια.

-იჯა-მე დაბოლოებული მშენების ატიკური მყოფად; კბილისმიერ ბგერებზე დაბოლოებული მშენების ძირითადი ფორმები; ნამშენარი შედსართავი სახელები; ნამშენარი შედსართავი სახელების ხმარება

45.

ათენის მონახულება

Καθ' ἕκαστον ἑνιαυτὸν τοῦ χειμῶνος τελευτήσαντος ὁ Πειραιεὺς πληροῦται παντοίων νεῶν. Πανταχόθεν γὰρ τῶν συμμάχων πρέσβεις ἤκουσι τῶ τῶν Ἀθηναίων δῆμῳ φόρους φέροντες καὶ ἔμποροι ὄνια προσάγοντες, πολλοὶ δὲ καὶ ξένοι ἀθροίζονται ὡς θεασόμενοι τὸ τῆς πόλεως κάλλος. Καὶ ἡμεῖς τὸν λιμένα ἀπολελοιπότες ἀναβαίνομεν πρὸς τὴν πόλιν. Εἰσελθόντες οὖν εἰς τὸ ἄστυ ὑπὸ τῇ Πυκνί⁵ καὶ τῶ Ἀρείῳ πάργ⁶ περιπατοῦμεν, ἕως ἤκομεν πρὸς τὴν ἀγοράν. Εἰς δὲ ἡμῶν λέγει· „Ἀλλὰ νῦν ἔλθωμεν πρὸς τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ ἐμοῦ ξένου, δε εἰθισται ἐμὲ ξενίζειν. Καὶ ὑμᾶς, ὦ φίλοι, φιλοφρόνως⁷ ξενιεῖ. Ἐσθλὸς γάρ ἐστιν ἀνὴρ καὶ πλοῦσιος. Οὐδὲν ὀργιεῖται καὶ ὀνειδιεῖ, ὅτι ἀπροσδόκητοι⁸ ἤκομεν.“ — Καὶ φιλοφρόνως⁷, ὡσπερ ἑκείνος προεῖπε, 10 ὁ ἀνὴρ ἡμᾶς δέχεται λέγων· „Χαίρετε, ὦ φίλοι. Ἦδομαι ὑμᾶς ὄρων. Ἦδέως ὑμᾶς ξενιῶ, ἕως ἂν ἦτε Ἀθήνησιν. Ὑμῖν χαρισοῦμαι, ὅ τι ἂν βούλησθε. Εἰσέλθετε ἄρα. Οἱ δὲ οἰκέται μὲν ποριοῦσι καὶ κομοῦσιν, οὐτινος ἂν δέησθε.“ — Ὑστερον ὁ Ἀθηναῖος ἡμῖν εἶδ δεδειπνηκόσι καὶ ἄλις ἀναπεπauμένοις ἡγεῖται εἰς τὴν ἀκρόπολιν. Ἄγει ἡμᾶς διὰ τῶν Προπυλαίων. Θαναμάζομεν ἐν μὲν δεξιᾷ τὸν μικρὸν τῆς Νίκης

¹ დაფა ² რომულუსი და რემუსი ³ ძე მგელი ⁴ შედარების გენეტივის! ⁵ პნიქსი, ბორცვი აკროპოლისის დასავლეთით, სახალხო კრებების ადგილი ⁶ არესის ბორცვი, რომლის სახელი ეწოდა არეოპაგს, ათენელ უხუცესთა სასამართლოს ⁷ მეგობრულად ⁸ დაუპატივებლად

ναόν, ἐν δὲ ἀριστερᾷ τὴν τῆς Ἀθηναῶν χαλκῆν εἰκόνα, ἣν οἱ πολῖται χάριν ἔχοντες 15
 τῇ θεᾷ ἰδρύκασιν καὶ „Πρόμαχον“¹ ὀνομάκασιν, ἐπεὶ τῶν Περσικῶν κινδύνων ἀπὸ τῆς ἰ-
 γησαν. Νῦν δὲ πλησιάζομεν τῷ λαμπρῷ καὶ μεγάλῳ Παρθενῶνι. Ἐν τούτῳ πρῶ-
 ναῷ θαυμάζομεν ἄλλο λαμπρότατον τῆς Ἀθηναῶν ἄγαλμα, ὃ εἰργάσατο ὁ Φειδίας²
 ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος³. Ὁ δὲ ξένος ὧδε λέγει „Ὅσα ἐνθάδε ὄρατε, ὦ φίλοι,
 πέπρακται αἰτίου ὄντος τοῦ εὐκλεοῦς Περικλέους.“ Ἦκουσα αὐτοῦ ποτε ὧδε λέγοντος
 ἐν τῷ Κεραμειῷ⁴.

„Πολλὰ νῦν, ὦ πολῖται, καὶ νέα ἡμῖν ποιητέα ἐστίν. Τάδε γὰρ πρακτέα εἶναι δοκεῖ 20
 Ἄνορθωτέα ἐστὶ τὰ ὑπὸ τῶν Περσῶν κατακεκομμένα καὶ βλαβέντα. Ἐπεὶ δὲ τὸ
 ἄστυ οὐκέτι ἀτειχιστόν ἐστιν, ἡ ἀκρόπολις μέγα ἱερὸν γενέσθω. Δεινοὶ οὖν ναοὶ
 οἰκοδομητέοι εἰσίν. Τιμητέοι δ' εἰσὶ πάντων μάλιστα οὗτοι οἱ ἱεροὶ δαίμονες, οἳ
 ἡμᾶς ἐκ τοσῶνδε παθῶν σεσώκασιν, ἡ Ἀθηναῖα καὶ ἡ Νίκη. Πολλὰ δὲ ἔτη καὶ τραφή-
 σονται ἀπὸ τούτων τῶν ἔργων οἱ τεχνῖται καὶ οἱ δημοουργοὶ καὶ οἱ λιθοτόμοι⁵ καὶ 25
 ἄλλοι πολλοί“. Ὁ δὲ δῆμος τούτοις τοῖς λόγοις μάλα ἡσθεῖς ἐψηφίσατο ταῦτα ἐπι-
 χειρητέα εἶναι.“

Ταῦτα ἐξηγήσατο ὁ πολίτης.

46. მედსართავ სახელთა ხარისხთა სუბლეტური წარმოება

დემოკრატიული ათენი – კულტურისა და განათლების ცენტრი

Ἦν ποτε χρόνος, ὅτε αἱ Ἀθηναῖαι ἦσαν ἡττονας καὶ ἐλάττονας τῶν ἄλλων πόλεων.
 Ἀκηράτες δὲ τὴν τῆς Ἀθηναῶν πόλιν τῶν Περσῶν ἡττηθέντων μείζονα καὶ κρείττονα
 γενέσθαι ἢ πρότερον¹ δεδηλώκαμεν καὶ ὑμῖν τὸ ἄστυ ὑπὸ τεχνιτῶν καὶ δημοουργῶν
 ναοῖς τε καὶ εἰκόσι βέλτιστα κεκοσμησθαι, οὐχ ἦμιστα Περικλέους ἄρχοντος, δς τοῖς
 τῶν συμμάχων φόροις χρώμενος τὴν πόλιν ἄριστα ἐσκεύασεν. 5

Διὰ τοῦτο τοῖς ἄλλων δῆμων πρέσβεσι καὶ τοῖς ξένοις καὶ τοῖς ἐνοίκιοις αὐτοῖς αἱ
 Ἀθηναῖαι οὐ μόνον μέγιστα καὶ κράτισται, ἀλλὰ καὶ κάλλιστα ἐφαίνοντο οὖσαι. Οἱ
 δὲ ἡσιῶνται, οἷς ἀρχῆν⁶ αἰσχιστον καὶ χεῖριστον χεῖμα ἐδόκει εἶναι ὑπ' ἐκείνων
 δεδουλωσθαι, ἡδέως ἦκον Ἀθήναζε ὡς θαυμάσοντες τοὺς ναοὺς πολλῶν καλλίους καὶ
 μείζους ὄντας ἢ πάλαι καὶ ἄγάλματα πλείω ὄντα καὶ μεγαλοπρεπέστερα. Ἐκόντες 10

¹ წინმებრძოლი ² ფიდიასი, V ს. გამორჩენილი მოქანდაკე ³ სპილოს ძვალი ⁴ კერამიკოსი – მეთუნეების უბანი ათენში. აქ ასაფლავებდნენ ბრძოლაში დაღუპულებს, აქვე წარმოიქმნა პერიკლემ თავისი ცნობილი სიგვეა პელოპონესოსის ომის დაწყების შემდეგ ⁵ ქვისმთლელი ⁶ თავდაპირველად

και μετείχον τῶν μεγάλων ἐν ἄστει ἑορτῶν, αἱ ἦγοντο τῇ τε Ἀθηναῖ καὶ τῶ Διονύσῳ.
Οἱ δὲ ἄρχοντες τοὺς ἐκ τῶν νήσων καὶ ἀποικιῶν πρέσβεις ἄριστα ἐδέχοντο καὶ
μεγίσταις τιμαῖς ἐξένιζον.

Ἄλλ' οὐ μόνον ἔμποροι καὶ ξένοι ἐκεῖ συνελέγοντο. Οὐκ ἐλάττων ἦν ὁ τῶν τεχνιτῶν
15 καὶ ποιητῶν ἀριθμὸς, οἳ Ἀθήνησι μεγίστην δόξαν ἐκτήσαντο. Ἐνδοξότατοι φιλό-
σοφοι καὶ εὐκλεέστατοι ῥήτορες ἐκ τῆς Ἰωνίας καὶ τῆς Σικελίας ἐνθάδε ἦγον ὡς
διαλεξόμενοι τοῖς τῶν Ἀθηναίων φιλοσόφοις καὶ παιδεύοντες τοὺς νέους.

Οἱ γὰρ τότε Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον οὐ μόνον πρέπειν τὰ σώματα ὡς κράτιστα ἀσκειῖσθαι,
ἀλλὰ καὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον τρέπεσθαι. Οὐδὲν ἄρα κάμιον καὶ
20 αἰσχίον ἦγοντο εἶναι ἢ ἀμελεῖν τῆς ἑαυτῶν παιδείας. Διὰ τοῦτο οὐχ ἤττοσι τιμαῖς
ἐκόσμουσαν τὴν τῶν φιλοσόφων καὶ ποιητῶν σοφίαν καὶ τὴν τῶν ἀνδριαντοποιῶν¹
τέχνην ἢ τὴν τῶν στρατηγῶν καὶ στρατιωτῶν ἀνδρείαν.

როცხვითი სახელი; ὀυδέις

47. მომის გენეგოვესი

წინადადებები როცხვით სახელებზე

ა) როცხვითი სახელები 1-12

1. Μία χελιδὼν² οὐ ποιεῖ θέρους³. 2. Ἀριστοτέλης ὁ φιλόσοφος λέγει φίλους εἶναι
μῖαν ψυχὴν ἐν δυοῖν σώμασιν. 3. „Διὰ τοῦτο“, ἔφη Ζήνων ὁ φιλόσοφος, „δύο μὲν
ὄτα ἔχομεν, στόμα δὲ ἓν, ἵνα πλείω μὲν ἀκούωμεν, ἤττω δὲ λέγωμεν.“ 4. Λέαινα⁴
ὄνειδιζομένη ὑπὸ ἀλώπεκος⁵ ἐπὶ τῶ ἕνα μόνον τίκτειν⁶. „Ἐνα“, ἔφη, „ἀλλὰ λέοντα“.
5. Ἐξ οὐδενὸς γίγνεται οὐδέν. 6. (წარწერა დელფოს გაძარდვ) Μηδὲν ἄγαν.
7. Ῥᾶον θρέψει εἰς πατῆρ δέκα τέκνα ἢ δέκα τέκνα ἕνα πατέρα. 8. Κιθαρωδός⁷ τις,
ὃς ἐν τῶ διδασκαλείῳ⁸ εἶχεν ἑννέα μὲν εἰκόνας τῶν Μουσῶν, τοῦ δ' Ἀπόλλωνος
μῖαν, μαθητὰς δὲ δύο, ἐρωτήσαντός τινος, πόσους ἔχει μαθητὰς· „Ὡν τοῖς θεοῖς“,
ἔφη, „δῶδεκα.“ 9. Αἰνιγμα⁹ τῆς Σφιγγός¹⁰ ἦν τοιούδε· Τί ζῶον χρῆται πρῶν¹¹
10 τέτταρσι ποσίν, μεσημβρίας δὲ δυοῖν, ἑσπέρας δὲ τρισίν;

ბ) ათეულები

1. Τὸ τεῖχος ἦν τὸ μὲν εὗρος πεντεκαίδεκα ποδῶν, τὸ δὲ ὕψος ἑκατόν. 2. Τὸν τοῦ
ἀνθρώπου βίον ὀρίζομεν¹² εἰς ἑβδομήκοντα ἔτη. 3. Δαρεῖος, ὁ τοῦ Ξέρξου πατήρ, ἔξ

¹ მოქანდაკე ² მერცხალი ³ გაფხული ⁴ ბულომი ⁵ მელა ⁶ თარგმნეთ მიზეზის გარეშობითი დამო-
კიდებული წინადადებით! ⁷ მუსიკის მასწავლებელი ⁸ სასწავლო ოთახი ⁹ გამოცანა ¹⁰ სფინქსი, თეებს
ახლოს მცხოვრები ურჩხული, მისი გამოცანა გამოიყენო ოიდიპოსმა ¹¹ ადრე დილით ¹² შემოსაზღვრა

καὶ τριακόνα ἐνιαυτοὺς τῶν Περσῶν ἐβασίλευσεν. 4. Ὀδυσσεὺς εἴκοσιν ἔτη ἀπὸ τῆς πατρίδος ἀπῆν. 5. Τρεῖς τῶν γιγάντων ἦσαν πενήκοντα κεφαλαὶ καὶ ἑκατὸν χεῖρες. 6. Ὁ Πειραιεύς ἀπῆν ἀπὸ τῶν Ἀθηγῶν τετταράκοντα στάδια.

ა) ასეულები, ათასეულები

1. Τὸ ἔτος ἐστὶ δώδεκα μηνῶν ἢ τριακοσίων ἐξήκοντα πέντε ἡμερῶν. 2. Τρεῖς καὶ τετταράκοντα καὶ διακοσίους ἐνιαυτοὺς ἐν τῇ Ῥώμῃ¹ βασιλεῖς ἦσαν, ὡς λέγουσιν. 3. Τῷ ἀνθρώπῳ ἐστὶ διακόσια καὶ τρία καὶ δέκα ὄστα. 4. Ἐν Μαραθῶνι δέκα μυριάδες Περσῶν ἤττονες ἦσαν² μυρίων Ἑλλήνων. 5. Ὁ Νεῖλος³ ποταμὸς μῆκός ἐστι δισχιλίον καὶ τρισμυρίων σταδίων. 6. Ἐν τῷ Λεωνίδου στρατεύματι ἀρχῆν⁴ 20 πλῆν τῶν Πελοποννησίων ἦσαν ἑκατὸν Λόκροι⁵, τετρακόσιοι Θηβαῖοι, ἑπτακόσιοι Θεσπιεῖς, χίλιοι Φωκεῖς.

48. ნარნარა ბგერებზე დაბოლოებულ მშნათა მოქმედებითი და სამუკალი გვარო (მომავალი და აორისტი); ოპოთა კავშირებითი კილოსთან

ათენის ღლესასწაულები

Ὁ ξένος ἡμῶν, σὺν ᾧ νεωστὶ⁶ ἐν ἄστει καὶ ἐπὶ τῇ ἀκροπόλει περιπατοῦμεν, ᾧδε λέγει πρὸς ἡμᾶς: „Πησιάζει τὸ ἔαρ, ᾧ φίλοι. Τὴν γῆν καθαρῆι τῆς χιόνος⁷, αἱ δὲ Χάριτες⁸ διαφθεροῦσι τὸν τραχὺν χειμῶνα καὶ φανοῦσι τοῖς ἀθλίοις νέας ἐλπίδας καὶ πανταχοῦ σπεροῦσιν ἄνθη. Αἱ δὲ ἐνέα Μοῦσαι ἀποστελοῦσιν ὄρνιθας γλυκέως ἀδούσας, ἵνα ἀγγείλωσιν ἡδονὴν ἡμῖν καὶ ἄρωσι τὴν λύπην.

Ἐαρος οὖν καὶ ἕρους καλαῖς ἐορταῖς θεραπεύομεν τοὺς τρεῖς δαίμονας, οἱ ἡμῖν παρεῖχον τὰ ἄριστα δῶρα· σῖτον, ἐλαίαν, οἶνον. Πρώτην ὀνομάζω τὴν Δήμητρα⁹, ἢ οἰκεῖ ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ¹⁰ πεδίῳ. Οἱ παλαιοὶ λέγουσι ταύτην τὴν θεὰν ἐνταῦθα τὸ πρῶτον σπεῖραι τὸν σῖτον καὶ τοῖς ἀνθρώποις φῆναι. Ἡ αὐτὴ ἀπέστειλε Τριπτόλεμον¹¹ τὸν υἱὸν ὡς προτρέφοντα πάντα τὰ ἔθνη πρὸς τὴν γεωργίαν. Διὰ τοῦτο ἡμεῖς, 10 ὁπόταν ὁ σῖτος τεθερισμένος ἦ, ἄγομεν τὰ „Ἐλευσίνια“. Ὑμῖν ἡγήσομαι ἐνταῦθα, καὶ εὐφρανοῦμεν τὴν θεὰν δῶροις καὶ ὕμνοις. Ἡ δὲ Ἀθηναῖα ἐν ἀρχαίῳ χρόνῳ τὴν πρῶτην ἐλαίαν ἔφρυσεν ἐν τῇ Ἀττικῇ. Μείζονα δὲ χάριον ἔχομεν αὐτῇ, ὅτι τοὺς Πέρσας

¹ რომი ² აქ: დამარცხდნენ ³ მდ. ნილოსი ⁴ თავდაპირველად ⁵ ლოკრები, თებელები, თესპიელები, ფოკეელები - შუა საბერძნეთში მოსახლე ტომები ⁶ ახლახან ⁷ თოვლი ⁸ ქარიტები, სილაამზის ქალღმერთები ⁹ დემეტრე, მიწათმოქმედების ქალღმერთი ¹⁰ ელევსინური ¹¹ ტრიპტოლემოსი

15 ἤμνητε καὶ αἰσχιστὰ ἀπέστειλεν, ὡς νομίζομεν. Εἶδε οἱ θεοὶ καὶ τὸ λοιπὸν ἀμύναιεν, ὅτινες ἂν ταύτην τὴν γῆν μιᾶναι καὶ διαφθεῖραι καὶ τοὺς ἐνοίκους ἀποκτεῖναι πειραθῶσιν. Τὸν νέον Ἀθηναῖς ναὸν ἤδη τεθέασθε καὶ τεθναμάκατε. Ἐν δὲ τοῖς τοῦ Περσέως τείχεσιν οἱ τεχνῖται ἐπέραναν διὰ ζῶμα¹ τῆς μεγαλοπρεποῦς πομπῆς, ἢ τοῖς μεγάλοις Παναθηναίοις² ὑφ' ἡμῶν πέμπεται τῇ Ἀθηνᾶ.

20 Διόνυσος δέ, ὁ τοῦ οἴνου θεός, καὶ κύριός ἐστι τοῦ θεάτρου. Ἐὰν ἐνίας ἔτι ἡμέρας Ἀθήγησι μείνητε, ὑμῖν φανῶ τὸ τοῦ Διονύσου θέατρον, ὃ ἐστὶν ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει. Θεάσεσθε παντοῖα δράματα· οἱ δὲ ἀγνοοῦνται³ τῆς τῶν ἀκροατῶν⁴ γνώμης οὐκ ἀμελήσαντες κρινοῦσιν, ὅτινές εἰσιν ἄριστοι ποιηταί. Πολλὰ δὲ ὑμᾶς κερδανεῖν πέπεισμαι.“

ბარბარაჟუძიანი მშენების ვხ. გვარის მომავალი და I აორისგი; საშუალ/ვნებიო გვარის პერფექტი და პლუსკვამპერფექტი (წესიერი წარმოება); მეუსრულებელი ნაგვრა; *ἐπειδή, περί* აკუბაგივუსთაფ

49.

ლიონისეს თეატრში

Δικαίως ὁ ξένος ἡμῖν συμβεβούλενκε τοῖς μεγάλοις Διονυσίοις⁵ παρεῖναι καὶ ἡμᾶς οὐκ ἔσφαλκεν. Πολλὰ γὰρ καὶ θαυμάσια δράματα ἐν τῷ θεάτρῳ ἡμῖν ἐφάνθη. Καὶ ἐλπίζομεν ἐν ὑστέροις ἔτεσιν ἔτι καλλίω καὶ λαμπρότερα ἡμῖν φανθήσεσθαι.

Ἦδη πρῶτ⁶ τῆς ἡμέρας ἐξ ὕπνου ἠγέρθημεν τῷ θοροῦν τῷ τῶν ἐνοίκων εἰς τὸ 5 θέατρον ὀρμηθέντων. Ὡς τάχιστα καὶ ἡμεῖς ἐκεῖσε ἐδράμομεν. Τὸ μέγα τοῦ θεάτρου κοῖλον⁷ ἤδη ἐπεπλήρωτο ἀνθρώπων διαλεγομένων καὶ βοῶντων καὶ γελῶντων. Ἐθαυμάσαμεν τὰς πολλὰς ἔδρας σχεδὸν πρὸς τὸν αἰθέρα ἐξηρμένας, ἔθαυμάσαμεν δὲ καὶ περὶ τὴν ὀρχήστραν τοὺς τῶν ἱερέων καὶ πρέσβων θρόνους καλλίστη τέχνῃ 10 πεπερασμένους. Μέγιστον δὲ θαῦμα ἡμᾶς εἶλεν ἰδόντας τὰς πολλὰς χιλιάδας τῶν ἀκροατῶν⁸ εἰς τὸ θέατρον ἀγερθέντων. Ἀκηκόαμεν δὲ καὶ Περικλέους συμβουλεύσαντος τὸν δῆμον τοῖς πένησι παρέχειν θεωρικόν⁹ τι, ἵνα καὶ οὗτοι τὰ δράματα θεωρήσωσι καὶ τοῖς τῶν ποιητῶν ἔργοις εὐφρανθῶσιν.

Ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ἡ λαμπρὰ τοῦ Διονύσου πομπὴ ἐπέμφθη, τῇ δὲ δευτέρᾳ πέντε κωμῳδία ἐδιδάχθησαν¹⁰. Ἀσβεστος ἐγένετο γέλως, ἐπειδὴ οἱ ποιηταί οὔτε 15 θεῶν οὔτε ἀνθρώπων ἐφείσαντο. Καὶ οἱ δημαγωγοί — ἐν οἷς Περικλῆς αὐτός — ἕαντους σκώπτεσθαι¹¹ εἶσαν. Μετὰ τοῦτο διὰ τριῶν ἡμερῶν τρεῖς τραγωδία

¹ არქიგექტურული ფრიბი ² აქ: პანათენაიების დროს ³ აგნოთეტი, მომრიგებელი მოსამართლე ⁴ მსმენელი ⁵ დიდი ლიონისების დღესასწაული, იმართებოდა მარტში ⁶ გამთენიისას ⁷ აქ: ამფითეატრი ⁸ მაყურებელი ⁹ თეორიკონი, ათენის ღარიბებისათვის დასარიგებელი სათეატრო ფული ¹⁰ ვნებიო გვარის აორისგი მშენისათვის დიდასკა. აქ: წარმოდგენა ¹¹ დაციხვა

ἔσποντο, αἷς ἐν ἐκάστη ἡμέρᾳ εἶπετο ἐν σατυρικῶν¹ δρᾶμα. Ἐντὸς οὖν τεττάρων ἡμερῶν ἑπτακαίδεκα δράματα θεᾶσθαι τοῖς Ἀθηναίοις οὐ πόνος, ἀλλ' ἠδονὴ ἐφαίνετο οὐσα. Ἡμᾶς οὖν προσέχοντας τὸν νοῦν δράματί τινι τοῦ Ἐδριπίδου² γέροντες ἡμῖν παρακαθήμενος³ ὧδε προσεῖπεν· „Φαίνεσθε, ὦ ξένοι, θαυμάζοντες τόνδε τὸν 20 Ἐδριπίδην. Ἄλλ' ἐγὼ λέγω· Σοφώτερος τούτου καὶ μείζων ἦν Αἰσχύλος. Μαραθωνομάχης⁴ ἦν ὡσπερ ἐγώ, καὶ σὺν αὐτῷ νενίκηκα καὶ τὴν Ἑλληνικὴν θάλατταν τε καὶ γῆν βαρβάρων κεκάθαρκα παρὰ τῇ Σαλαμῖνι καὶ ἐν ταῖς Πλαταιαῖς. Ἐποίησε τὸ ἔνδοξον δρᾶμα, δ καλεῖται „Πέρσαι“, ᾧ δηλοῖ, ὡς Ἐέρξης ἠττημένος καὶ τῶν κενῶν ἐλπίδων ἐσφαλμένος ἐπανῆλθεν οἴκαδε. Ἐκεῖνος δὲ ὁ ποιητὴς λιπὼν τὴν πατρίδα ἐν 25 τῇ Σικελίᾳ ἀπέθανεν. Εἶθε ἔτι ἔζη. Εἶθε ἔμεινεν ἐν ταῖς Ἀθήναις. Φιλόπατρις⁵ γὰρ ἦν καὶ εὐσεβέστερος καὶ δεινότερος λέγειν τῶν νῦν ποιητῶν.“

Ταῦτα εἶπεν ὁ γέρον ἐγκωμιάζων⁶ τὸν τε Αἰσχύλον καὶ τὸν τότε χρόνον.

50. *φυλάττομαι μή, κατακρίνω ვფევივისთაბ*

წიბდაღეღებო ბარბარფუძიბი მმევის უწესო ფორმებზე

1. Θემისტოκλής ὑπὸ τῶν ἐναντιῶν διαβληθεὶς ἔφυγεν εἰς τὴν Ἀσίαν· ἐλυπεῖτο ἐκβεβλημένος ἐκ τῆς πατρίδος. — 2. Σφαλεροῖς λόγοις τὸν φίλον ἔσφηλας. Φυλάττου, μὴ αὐτὸς ὑπ' ἄλλων σφαλῆς. — 3. Ἡ ἡμετέρα πόλις ἡμᾶς ἀπέσταλκεν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὡς διαλεξομένους ὑμῖν περὶ συμμαχίας. 4. Θησεὺς ὑπὸ τοῦ πατρὸς εἰς τὴν Κρήτην ἀποσταλεῖς (ἀπεσταλμένος) τὸν Μινώταυρον ἀπέκτεινεν. — 5. Ἄρα ἔσπαρται ὁ σῖτος, ὦ γεωργοί; 6. Τὸ Αἰγαῖον⁷ ἔχει πολλὰς νήσους διεσπαρμένας. 7. Ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ πεδίῳ ὁ πρῶτος σῖτος λέγεται σπαρῆναι. — 8. Τὸ πρῶτον τῶν Περσῶν ναυτικὸν δεινῶ χειμῶνι διεσπάρη καὶ διεφθάρη. 9. Ὑβρεὶ καὶ ῥαθυμῖα τὴν πόλιν διεφθάρκατε, ὦ πολῖται. 10. Ὁ ἀγαθὴς παιδείας καρπὸς οὐποτε διαφθαρήσεται. — 11. Δικαίως κατακεκρίκατε τοῦ προδότου θάνατον, ὦ δικασταί. 12. Ἄει ἡ ἐλευθερία ἄριστον κτήμα⁸ κέκριται καὶ κριθήσεται. — 13. Αἰσχυνθεῖην ἂν, εἴ ποτε εἴβοιτε ἐμὲ σφαλερὸν φίλον ὄντα. — 14. Ὑπὸ τοῦ τεχνίτου ἡμῖν ἐφάνθη τὸ ἄγαλμα· ἐφάνθη κάλλιστον ὄν. Καὶ ὑμῖν ἐπαίνου ἄξιον φανήσεται. 15. Πρὸ τοῦ ἔργου βουλευόν ἀκριβῶς, ἵνα μὴ ὕστερον φανῆς ἄνους. 16. Ἦδη πέφηνεν ὁ ἥλιος, καὶ ὁ χειμῶν φαίνεται ἀπελθών. — 17. Τὰ ἴστιά τέταται· πλεύσατε, ὦ ναῦται. 18. Ἄγαν ἐκτέτακας

¹ სპირული ² V ს. 3 უდიდესი დრამატურგი: ესქილე (524-456), სოფოკლე (495-406), ევრიპიდე (480-407)
³ გვერდით მჯდომი ⁴ მარათონთან მებრძოლი ⁵ პატრიოტი, სამშობლოს მოყვარული ⁶ მექებარი
⁷ ეგეოსის ზღვა ⁸ ქონება, სიმდიდრე

τοὺς λόγους, ὃ ῥήτορ· νῦν δὲ σίγα. 19. Τὸ τῶν Ῥωμαίων λεγεῶνων¹ σημεῖον ἦν ἀετὸς ἀργυροῦς ἀνατεταμένος ἐπὶ μακροῦ δόρατος. — 20. Δαρεῖος ὠργισθὴ ἀκαύσας, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς κήρυκας τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀποσταλέντας ἀπεκτόνασιν.

ძირეული აორისგი; ან თხრ. კილოსთან (პირობითი დამოკიდებული წიხადადებს ირეალური ფორმა); φθάνω აკუმადიგესთან; εὔχομαι დადიესთან; ἔστην მძის კომპოზიციებთან სხვადასხვა ბრუნვის ხმარება

51.

თეატრიდან დაბრუნება

Ὅπρὲ τῆς ὑστάτης τῶν Διονυσίων ἡμέρας ἐξέβημεν ἐκ τοῦ θεάτρου πάντως ἀλόντες ὑπὸ θαύματος καὶ ἐνθουσιασμοῦ. Ἔγνωμεν γὰρ τοὺς Ἀθηναίους οὐ μόνον τῶν ἄλλων Ἑλλήνων κρείττους καὶ πλουσιωτέρους, ἀλλὰ καὶ ἐμπειροτέρους ὄντας τῆς ποιήσεως. Ὁ νεώτατος ἡμῶν ἔφθη ἡμᾶς λέγων· „Εἰ ἐξῆν, ἐβουλόμην ἂν αἰεὶ Ἀθήνησι βιῶναι, ἵνα γνῶ πάντας τοὺς τεχνίτας καὶ ποιητὰς καὶ φιλοσόφους ἐκ τούτου τοῦ δήμου ἐκφύντας ἢ ἐξ ἄλλων πόλεων εἰσβάντας εἰς τόδε τὸ ἄστυ. Ἀλλ' ἀδύνατον ἐστὶ· χρεὶ γὰρ ἡμᾶς πλεῦσαι εἰς τὴν πατρίδα ἐν τῆδε τῇ νυκτί.“

Ἀπελθοῦσιν οὖν ἡμῖν εἰς τὸν Πειραιᾶ ὁ ξένος ἀντέστη λέγων· „Αὐτίκα δύσεται ὁ ἥλιος, καὶ τοῦ ἡλίου δύντος οὐχ ἡδὺ ἂν εἶη διὰ τῶν στενῶν ὁδῶν βῆναι. Μέγιστος γὰρ ἔστιν ὁ ὄμιλος² ὁ τῶν εἰς τὸν λιμένα καταβάντων. Διὰ τοῦτο ὑμῖν συμβουλεύω· Πλευσάτε αὔριον. Νῦν δὲ εἰσβητε εἰς τὴν οἰκίαν μου. Εἰσβάντες δὲ λούσασθε καὶ καλοὺς χιτῶνας ἐνδύντες ἀναπαύσασθε καὶ δεῖπνήσατε.“ Ἐπειτα δὲ συμπόσιον ποιῶντες διαλεγόμεθα περὶ τῶν ποιητῶν, ἵνα γνῶτε τὴν τε φύσιν καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν. Μηδεὶς ὑμῶν ἀποδράτω, μηδὲ ὅταν ἡμῶν διαλεγόμενων ὁ ἥλιος πάλιν ἀναδῆ ἔκ τῆς θαλάττης.

Εἰ δὲ μὴ αὔριον ἦδη οἴκαδε ἐπανελθεῖν ἐβούλεσθε, πλείονας ἂν ἔτι ἡμέρας καὶ νύκτας οὕτω διελεγόμεθα. Ἐγὼ μὲν ἦσθην ἂν, εἰ ἐνίας ἔτι ἡμέρας ἐμείνατε Ἀθήνησιν.“

Πεισθέντες οὖν τῷ Ἀθηναίῳ εἰσέβημεν καὶ λουσάμενοι ἄλλους χιτῶνας ἐνέδουμεν. Μετὰ οὖν ταῦτα ἠρξάμεθα τοῦ συμποσίου, καὶ οἱ δοῦλοι ἐκόμισαν κρατῆρα καὶ οἶνον καὶ ποτήρια. Ἡμεῖς δὲ ἐστεφανωμένοι πρὶν πίνειν ἀνέστημεν ὡς ὑμνήσοντες καὶ τοῖς θεοῖς εὐξόμενοι, μάλιστα δὲ τῷ Ποσειδῶνι, ἵνα αὔριον ἡμῖν χαρίζηται ἐκπλευσομένοις.

გამოთქმები:

1. Γνωθὶ σεαντόν.
2. Κακοῖς ὄμιλῶν καυτὸς ἐκβήση κακὸς (καυτὸς = καὶ αὐτὸς).
3. Οὕτω πασῶν τῶν ἡμερῶν ἥλιος δέδουκεν.
4. ჰერაკლიეს გამოთქმა:

¹ ლეგიონი, ლათ. legio ² ბრძო

Δις εἰς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης διαβαίῳ (ვადალახვა) 5. დელფიური
მისხობა: Κροῖσος Ἄλυν διαβάς μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει (პაღისი - სპსაძღვერთ
მლ. ლიდელთა და სპარსთა შორის) 6. Ὑβρις κακὸν μέγιστον ἀνθρώποις ἔσθι.

52. *δίδωμι* (მოქმ. და საშ./ვხ. გვარი); კითხვითი წინადადებები *ἄρα* ნაწილაკით; *δίδωμι*
მშენის კომპოზიციები; ბრუნვების ხმარება მოცივრთ გამოთქმაში

საუბარი სოფოკლესა და ევრიპიდეს

Πρὸ τοῦ συμποσίου ὁ ξένος οὕτω τοῖς θεοῖς ἠῤῥατο „Τὴν μὲν πρώτην σπονδὴν
δίδωμι τῷ Διὶ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, οἱ τῷ ἡμετέρῳ ἄστει ἔλβον καὶ δόξαν ἐδίδουσαν
καὶ ἦν ἔτι διδούσιν. Τὴν δὲ δευτέραν δίδομεν τῷ θεῷ, ὃς ἡμῖν δίδωσι τὸν οἶνον. Σὺ, ὦ
Διώνυσε, καὶ ἐδίδους τοῖς ποιηταῖς τὸν ἐθνουσιασμόν. Πρέπει οὖν χάριν ἀποδιδόναι
σοι, ἵνα καὶ τὸ λοιπὸν ἡμῖν διδῷς τοιοῦτους ἀοιδούς. Δικαίως ἂν καὶ ὑμῖν, ὦ Μοῦσαι, 6
χάριν ἀποδιδῶμεν. Ἐἶθε αἰεὶ τοῖς ἐνθάδε ποιηταῖς διδοῖτε τὴν τῆς ποιήσεως λαμπρό-
τητα.“

Μετὰ ταῦτα διελέχθημεν τὸ πρῶτον περὶ Αἰσχύλου. „Ἐγκωμιάζεται¹ ἐκεῖνος“,
ἔφη ὁ ξένος, „μάλιστα ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων. Ἐπέπειστο ὁ ποιητὴς τὸν Δία παντὶ
ἀνθρώπῳ τὰ πρέποντα καὶ δεδωκέναι καὶ δώσειν. Διὰ τοῦτο καὶ ἐνόμιζε τοὺς θεοὺς 10
αὐτοὺς τὴν νίκην δοῦναι τοῖς Ἕλλησιν. Οὕτως ἐν ἐκείνῳ τῷ δράματι Ἐξέρξης δίκην
δοὺς τῆς ὕβρεως οἴκαδε φεύγει. Νῦν δὲ οἱ θεοὶ καινὸν τῆς ποιήσεως ἥρω² ἡμῖν
παρέδουσαν, Σοφοκλέα, ὃς πολλὰ καὶ καλὰ δράματα ἐξέδωκεν. Ἄρ' οὐκ ἐμάθετε τὸν
ἔνδοξον τῆς Ἀντιγόνης λόγον „Ὅθ' τοι³ συνέχθειν⁴, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφην“; Ἄρα
μη ἀγνωστον ὑμῖν ἔστι τοῦτο τὸ δράμα; Ὁ τῶν Θηβαίων δεσπότης κελεύει μὴ 15
ταφῆραι τὸν Ἀντιγόνης ἀδελφόν, ὅτι πρὸς τὴν πατρίδα ἐστρατεύσατο. Ἀντιγόνη δὲ
πεισθεῖσα μᾶλλον τοῖς τῶν θεῶν νόμοις ἢ τῷ τοῦ κυρίου λόγῳ θάπτει τὸν νεκρὸν
καὶ ἀναγκάζεται φοβερὰν δίκην δοῦναι τῆς θρασυτήτος.

Νεωστὶ⁵ δὲ ὑπ' Εὐριπίδου τραγωδία ἐκδίδονται. Δεινότητος οὗτος δοκεῖ εἶναι
δηλοῦν τὰ τῆς ψυχῆς πάθη. Φίλος ἄρα φαίνεται ὢν τῶν νέων φιλοσόφων, οἱ καλοῦνται 20
σοφισταί. Διὰ τοῦτο καὶ ὀνομάζεται ὑπ' ἐνίων „σκηνηκὸς φιλόσοφος“⁶. Μεταδόντων
οἱ θεοὶ καὶ τούτῳ τῆς σωφροσύνης, ἧς μετέδουσαν Σοφοκλεῖ.“

¹ შექება ² აკუმადიკუსი ἥρω-ისთვის ³ მართლაც, ჭეშმარიტად ⁴ =სუნ-εχθαίρω ⁵ ახლახან ⁶ სცენის
ფილოსოფოსი

ბერძენი ფილოსოფოსები

Καίπερ τῆς νυκτὸς ἤδη προβάσῃς οὐκ ἐπανσάμεθα ἀκούοντες. Εἰς δὲ ἡμῶν εἶπεν „Τίθημί σε, ὦ ξένη, εἰς τοὺς ἄνδρας, οἱ παντοίοις ἀνθρώποις ὠμίλου. Εἰ ἐθέλεις, ἀποφαίνου τὴν γνώμην περὶ τῶν σοφιστῶν καλουμένων“. Ὁ δὲ ἐβόησεν „Ἀνατίθεται, ὦ παῖδες, γλυκύτερον οἶνον ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἵνα τὰς ψυχὰς ἄμεινον διατιθῶμεν.

5 Ἦδέως νῦν ἐπιτίθεμαι περὶ τούτων τῶν σοφῶν ἀνδρῶν ἐξηγήσασθαι. Τὸ δὲ πρῶτον ἐθέλω συντιθέναι τὰ κεφάλαια¹ τὰ τῶν δογμάτων, ἃ οἱ ἐνδοξότατοι τῶν φιλοσόφων τεθήκασιν. Νομίζοντες οὔτε τῶν θεῶν οὔτε τῶν ἀνθρώπων τιτὰ τὸν κόσμον ποιῆσαι καὶ ἀτιμάζοντες τὰς τῶν ἱερέων καὶ αἰοιδῶν γνώμας πρῶτοι οἱ τῶν Ἰόνων φιλόσοφοι ἐπειρῶντο ζητεῖν ὕλην² τιτὰ, ἐξ ἧς ἔφην τὸ ὄν³.

10 Οὕτως ὁ Θάλης ἐδίδασκε τὴν φύσιν πάντα συνθεῖναι ἐξ ὕδατος καὶ ὑπὸ τῆς φύσεως τοὺς νόμους τεθεῖναι πᾶσι τοῖς χρήμασι τε καὶ ζῷοις. Ἄλλος δὲ τις Μιλήσιος ἀπὲρ τοῦ ὕδατος ἔθηκε τὸν ἄερα, ἄλλος δὲ ὕλην ἄγνωστον, ἦν ἐκάλει τὸ ἄπειρον⁴. Πυθαγόρας ἐνδοξος μαθηματικὸς⁵ ὧν διδάσκει τοὺς ἀριθμοὺς πάντα διατιθέναι καὶ δι' ἁρμονίας⁶ ἄγειν. Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος, ὃ οἱ ὕστερον τὸ ὄνομα „ὁ σκοτεινός“⁷ ἐπέθεσαν, λέγει πάντα ῥεῖν καὶ ὡσπερ τὸ πῦρ αἰεὶ κινεῖσθαι. Πάντα δὲ τὰ γεγόμενα διδάσκει φῆναι καὶ ἀδξάνεσθαι κατ' ἔριν⁸. Δημόκριτος δὲ, ὡς νεωστὶ⁹ ἐπιυθόμην, νεανίας Ἀβδηρίτης¹⁰ πασῶν τῶν ἐπιστημῶν ἐμπειρότατος, διδάσκειν λέγεται πάντα χρήματα συντεθεῖναι ἐκ παντοίων ἀτόμων αἰεὶ κινουμένων, ἃ συντίθεται καὶ πάλιν διαλύεται.

20 Νῦν δὲ προσθήσω ὀλίγους περὶ τῶν σοφιστῶν λόγους. Τιθέασιν οὗτοι τὸν ἀνθρώπον μέτρον ἀπάντων τῶν χρημάτων εἶναι. Διὰ τοῦτο οὐ ζητοῦσι τὰ φυσικὰ¹¹ καὶ τὰ οὐράνια, ἀλλὰ τρέπονται πρὸς τὰ ἀνθρώπεια. Μάλιστα δὲ πάντων τὴν τῶν πολιτειῶν γένεσιν σκοποῦσιν. Κάλλιστα εἶπεν ὁ Πρωταγόρας¹² πάντας τοὺς ἀνθρώπους φύσει γενέσθαι ὁμοίους. Διδάσκουσιν οὖν οἱ σοφισταὶ τοὺς νεανίας τὰ πολιτικὰ χρήματα καὶ

25 τὴν διαλεκτικὴν τέχνην¹³, ἵνα δεινοὶ ὧσι λέγειν καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ ἐν τῷ δικαστηρίῳ. Ἐνιοὶ μὲν τῶν πολιτῶν αὐτοῖς ἐπιτίθενται ὡς σφαλερῶς τὸν ἦττω λόγον κρείττω ποιοῦσι καὶ τὴν σοφίαν πολλοῦ ἀργυρίου ἀποδιδომένοις. Ἄλλοι δὲ καὶ φοβοῦνται, μὴ οἱ νεανία προδώσι τὴν τῶν προπατόρων ἀρετήν.

¹ ძირითადი ბუნებები ² მაგერია ³ არსება ⁴ აპერიონი, უსასრულო ⁵ მათემატიკოსი ⁶ ჰარმონია, წესრიგი ⁷ ბნელი (ძნელად გასაგები) ⁸ აქ: წინააღმდეგობა ⁹ ახლახან ¹⁰ ანდერელი (თრაკიის ქ. ანდერინი) ¹¹ მუდარათაი სახელი არსებითი სახელიდან ἢ φύσις – ბუნება ¹² პროტაგორა, თავისი ეპოქის (485-411) განთქმული სოფისტი ¹³ კამათის ხელოვნება

‘Αλλ’ ἐγὼ ἤδομαι ὄρων τοσούτους φιλοσόφους ἐνθάδε ἀγερομέντας καὶ περὶ τῆς ἀληθείας ἐρίζοντας. Καὶ ἔτι ἦδιον διάκειμαι τὴν ψυχὴν γινὸς τὰς Ἀθήνας ἢ τὴν πόλιν τῆς φιλοσοφίας πόλιν γενέσθαι.“

Τοιοῦτοις λόγοις ἠδῶφράνθημεν διὰ πάσης τῆς νυκτός. Ἡλίου δὲ φανέντος ἀνέστημεν ὡς καταβησόμενοι πρὸς τὸν Πειραιᾶ. Ὁ δὲ Ἀθηναῖος εἶπεν „Πλεύσατε ἀγαθῇ τήνῃ“ καὶ προσέθηκε καλὰ ξένια. Ἡμεῖς δὲ ἀπελείπομεν τὸ ἄστυ βέλτιστα διακείμενοι καὶ χάρις ἔχοντες τῷ ἀνδρὶ, ὃς πολλῶν ἀγαθῶν καὶ καλῶν ἡμῖν μετέδωκεν.

კამოთქმები:

1. სპარტელი დედა მიმართავს ვაჟს, რომელიც ხმლის სიმოკლეს უხვივის *Βῆμα πρόσθε* (βῆμα ნაბიჯი).
2. *Βραχεῖ λόγῳ δὲ πολλὰ πρόσκειται σοφά.*

თერმოპილეს გმირების საფლავზე წარწერილი:

ἼΩ ξέν’¹, ἀγγέλλειν² Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῆδε³ κείμεθα τοῖς κείνων⁴ ῥήμασι⁵ πειθόμενοι.

(¹=ξένη ² თარგმნეთ, როგორც ბრძან. კილო! ³ აქ ⁴=ἐκείνων ⁵ ბრძანება)

ἦμι. ἴστημι (ἔστηκα-ს გარდა)

აკუმბაციუსი იხივნიტივთან მიმართებით დამოკიდებულ წინადადებაში; ბრუნვების ხმარება ἦμι-სა და ἴστημι-ს ზოგიერთ კომპოზიტთან

ქელოპონესოსის ომი (431-404).

ქერიკლეს სიკვდილი

Νῶν ἐφιέμεθα ἐξηγήσασθαι περὶ τοῦ μεγάλου πολέμου, ὃν Θουκυδίδης¹ λέγει κίρησιν² μεγίστην γενέσθαι τοῖς Ἕλλησι καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρβάρων καὶ ἐπὶ πλείστον³ ἀνθρώπων. Μὴ παριῶμεν τὸν καιρὸν τοῦ ζητεῖν τὰς αἰτίας, ἵνα συνήτε, ᾧ μαθηταί, διὰ τί ἢ τῶν Ἀθηναίων πολιτεία ἄριστα διακειμένη ἐτραπή εἰς ἀδυνατωτάτην καὶ ἀθλιωτάτην.

თუკიდელე, დიდი ბერძენი მწერალი (460-399), რ-მაც ქელოპონესოსის ომის აღწერა დაგვიტოვა ² მღერევა ³ უმრავლეს ნაწილში

Πρῶτον μὲν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκ πολλοῦ χρόνου τὴν δημοτικὴν τῶν Ἀθηναίων πολιτείαν ἐμίσουν. Δεύτερον δὲ ἐπύθεσθε, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὸν Περσικὸν πόλεμον τοὺς νησιώτας σχεδὸν ἐδούλωσαν· οὐδενὶ ἐφίεσαν ἀποσθῆναι τῆς συμμαχίας οὐδ' αἰεὶ ἀφιέντο¹ τῆς ἀδικίας. Διὰ τοῦτο ἐκεῖνοι πολλάκις ἐφίεντο τῆς ἐλευθερίας. Τὸ δὲ τρίτον οἱ Ἀθηναῖοι καίπερ θαλαττοκρατοῦντες² ὅμως καὶ τῆς κατὰ γῆν ἡγεμονίας ἐφέμενοι πολλαῖς τῆς ἡπείρου πόλεσι καὶ ἐνίοτε τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπολέμουν. Τέλος δέ, ἵνα πλείω ὄνια ἀποδιδούντο, πολλὰς ἀποικίας εἰς τὴν Σικελίαν καὶ πρὸς τὸν Βόσπορον³ ἔπεμψαν καὶ ναῦς τε καὶ ἄνδρας ἐκείσε ἀφείσαν, ὥστε οἱ Κορίνθιοι καὶ οἱ Μεγαρεῖς⁴ ἐκπλαγέντες τῇ αὐξανομένῃ τῶν Ἀθηναίων ἐμπορίᾳ συνέστησαν τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ ἄλλοις Πελοποννησίοις.

Καταστάντων οὖν τῶν Ἑλλήνων εἰς πόλεμον Περικλῆς στρατηγὸς κατασταθεὶς ὤδε τοῖς πολίταις διελέχθη· „Οἱ πολέμοι μέγα πειρὸν συνιστᾶσιν ὡς ἡμῖν ἐπιτησόμενοι. Βούλονται γὰρ ὑμᾶς ἀφιστᾶναι ἐμοῦ καὶ τοὺς ὑμετέρους συμμαχούς διοστᾶναι. Ἄλλ' ἡμεῖς αὐτοῖς ἀνθίσταμεν τὰ μακρὰ τεῖχη καὶ τὸ τῶν τρυφῶν πλῆθος καὶ τὰ πολλὰ τάλαντα⁵ ἀργυρίου τὰ ἐν τῷ Παρθενῶν ἀποκειμένα. Διὰ τοῦτο τὴν μὲν χώραν ἐφιῶμεν τῷ στρατῷ αὐτῶν. Τὸ δὲ ναυτικὸν ἀφίεσθω εἰς θάλατταν ὡς διαφθεροῦν τοὺς λιμένας καὶ τὰς ἀποικίας ἐκείνων.“

Οὕτως ἐγένετο. Οἱ δὲ γεωργοὶ ἀγερθέντες εἰς τὰ τῶν Ἀθηναίων τεῖχη εἶδον ὠργισμένοι τοὺς ἑαυτῶν ἀγρούς ὑπὸ τῶν πολεμίων διαφθαρέντας καὶ ἤχθαιρον τὸν Περικλέα. Ἄλλὰ τὰ τοῦ ἄστεως πράγματα ταχέως εἰς ἀπορίαν καὶ κίνδυνον μετεστάθη. Τῷ γὰρ τρίτῳ ἔτει φοβεροῦ λοιμοῦ⁶ γενομένου πολλοὶ ἀπέθανον, ἐν οἷς καὶ Περικλῆς, δὲ τὴν πόλιν κρείττονα καὶ καλλίονα καθιστὰς καὶ τοὺς πολίτας πρὸς ἀνδρείαν καὶ ὁμόνοιαν προτρέπων οὐκ ἐπέπαυτο.

გამოთქმები:

1. Μὴ παρίει τὸν καιρὸν. 2. Ὅσ πάντες ἐξῆσαν εἰς πόντον ὄδοι (ὁ ρὸς აქ; მდინარე) 3. Ὅσ ὁ τόπος τὸν ἄνδρα, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ τὸν τόπον καθίστησι τίμιον (τίμιος ღირსეული, ღაფხუბული) 4. Διογένης ἐρωτηθεὶς ὑπ' Ἀλεξάνδρου, εἶπεν ὅτι „Μικρὸν“, ἔφη, „μετάσθητι ἀπὸ τοῦ ἡλίου“.

აბეკლეგი:

¹ Αρχίδαμος ὁ βασιλεὺς ἐρωτηθεὶς, τίς προέστηκε⁷ τῆς Σπάρτης· „Οἱ νόμοι“, ἔφη, „καὶ αἱ ἀρχαὶ κατὰ τοὺς νόμους“.

¹ თავს ვიკავებ ² -წაა მღვაჲე ვბაგონობ ³ ბოსფორის სრუტე, რ-ც მარმარილოს მღვას აერთებს შავ მღვასთან ⁴ მეგარელები (მეგარა - ქალაქი ათენის დასავლეთით) ⁵ გალანგი - ფულის ერთეული. აგიკაში 1 გალანგი უდრიდა 26, 2 კვ ვერცხლს. მისგან 6000 დრაქმას ჰქვადვდნენ ⁶ ჰირი ⁷ მართავს

ათვის დაცემა (404)

Περικλέους τεθνηκός Ἀθήνησι μεγάλη ἦν ἀβουλία, καὶ εὐθὺς νέαι διαφοραὶ ἐγένοντο. Τριάκοντα γὰρ ἔτη ἐκεῖνος τῇ πόλει ἐφειστήκει, καὶ οἱ πολῖται εἰώθεσαν πείθεσθαι αὐτῷ ἔοικότε ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐνίοτε τῷ Διὶ τῷ ἀστράπτοντι καὶ βροντῶντι¹. Ἄλλ' ὁ πόλεμος οὐπω ἐπαύσατο, καὶ ἄλλοι δημαγωγοὶ τοῦ δήμου προέστησαν. Κλέων ὁ βυρσοδέφης², ὃν οἱ τότε κωμωδοποιοὶ³ ὡς ἄνδρα δημοτικὸν καὶ ἀπαίδευτον ὄντα ἔσκωπτον⁴, θρασύτατα κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν τοῖς Πελοποννησίοις ἐπέθετο καὶ ἀνδρείως μαχόμενος ἐν τῇ τῆς Μακεδονίας⁵ ἀκτῇ ἔπεσεν. Μετὰ ταῦτα Ἀλκιβιάδης, εὐγενῆς καὶ πανούργος⁶ νεανίας, ἔπεισε τὸν δῆμον τὴν καθεστηκυῖαν ἀρχὴν ἀξάνειν προσκτώμενον βίᾳ τὴν Σικελίαν καὶ τὴν Λιβύην. Τοῖς λόγοις αὐτοῦ πεπειθὼς ὁ δῆμος μέγιστον παρεσκεύασε ναυτικὸν διακοσίων τριῶν καὶ δισμυρίων¹⁰ ἀνδρῶν. Ἄλλ' ἐν τῇ Σικελίᾳ ἠττηθέντες καὶ ὑπ' Ἀλκιβιάδου προδοθέντες οἱ Ἀθηναῖοι ἐντὸς ὀλίγων ἔτων κάμιστα διέκειντο.

Λύσανδρος γὰρ ὁ Σπαρτιάτης τοῦ τῶν Πελοποννησίων ναυτικοῦ προεστηκός καὶ αἰσχρὰν συμμαχίαν τοῖς Πέρσαις ποιησάμενος οὐ μόνον τὸ τῶν Ἀθηναίων ὕστατον ναυτικὸν ἐν τῇ Χερσονήσῳ⁷ διέφθειρει, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς συμμάχους αὐτῶν¹⁵ ἀπέστησεν. Τέλος δὲ οἱ Πελοποννησῖοι ἐκάθηντο πρὸ τοῦ Πειραιῶς καὶ σῖτον εἰς ἄστὺ εἰσφέρεισθαι οὐκ εἶον. Οὕτως εἰς μεγίστην ἀπορίαν κατασταθέντες οἱ πολῖται πρέσβεις εἰς τὴν Σπάρτην ἀφείσαν ὡς εἰρήνῃν ποιησομένους. Οἱ οὖν Κορίνθιοι ἐκέλευσαν τὸν Λύσανδρον ἐκείνοις ἱκανὴν δίκην⁸ ἐπιθεῖναι λέγοντες· „Ἄττη ἢ πόλις πολλῶν ἤδη τύραννος καθέστηκε καὶ πάντων ὁμοίως τύραννος καταστήσεται, ἐὰν μὴ²⁰ αὐτὴν πορθήσητε“. Τέλος δὲ οἱ Ἀθηναῖοι πεπειθότες τῇ Λυσάνδρου εὐνοίᾳ τὴν εἰρήνῃν ἐδέξαντο, ἀλλὰ δεινὴ δίκη δοτέα ἦν. Ἠναγκάσθησαν γὰρ πάσας τὰς ναῦς παραδοῦναι καὶ ἀνατρέπειν τὰ τεῖχη. Πρὸς τούτοις οἱ νικῶντες ἐψηφίσαντο τὴν καθεστῶσαν πολιτείαν διαλύειν καὶ μεταστήσαι τὴν δημοκρατίαν εἰς ὀλιγαρχίαν. Προεστᾶθησαν ἄρα ἄστεως τριάκοντα τύραννοι, οἱ ἐσθλοὺς πολίτας ἀδίκως διώκοντες καὶ²⁵ τοὺς πλουσίους συλῶντες τοὺς ἀστεῖλους⁹ οὕτω διέθεσαν, ὥστε πολλοὶ περὶ τοῦ βίου δεδοικότες ἔφυγον. Τρισὶ μὲν ἔτεσιν ὕστερον ἡ δημοκρατία πάλιν ἀνωρθώθη, ἀλλ' οὐκέτι δύναμις οὔτε ἐμπορία οὔτε ὄλβος ἦν τοῖς Ἀθηναίοις.

¹ მოვლვარე და მებთამგებელი ² დაბბლი ³ კომედოგრაფოსი ⁴ დაცინვა ⁵ მაკედონია, მხარე და სამეფო ბალკანეთის ნ-კ-ზე ⁶ ცბიერი, მზაკვარი ⁷ ნ.კ. ქერსონესოსი, დღ. გალიპოლი; აქ 405 წ. ევოსპოტამოსთან მოხდა ცნობილი ბრძოლა ⁸ სკადრისი, დამსახურებული სასჯელი ⁹ მოქალაქეები

ეჲμι, εἰμί, φημί, οἶδα ღროის გარემოებითი დამოკიდებული წინადადებები (ὅποτε, εἰ) ნატვრ. კილოზი; οἶδα მიმღეობასთან; σύννοიδα ἔμαυτῶ მიმღეობასთან; ἔξόν, როგორც დამოკიდებული (absolutus) მიმღეობა

სოკრატე და მისი მოწაფეები

Σωκράτης νεανίσκῳ Ξενοφῶντι¹ ὄνομα ἀπαντήσας ποτὲ παριέναι οὐκ εἶα, ἀλλὰ πρὸς αὐτόν· „Φάθι, ὦ βέλτιστε“, ἔφη, „ποῦ πωλοῦνται οἱ ἰχθύες;“ Τοῦ δὲ ἀποκριναμένου· „Ἐν τῷ λιμένι“, ἐκείνος πάλιν ἤρετο· „Ποῦ οἱ κέραμοι;“ Ὁ δὲ φησιν· „Δῆλον ὅτι² ἐν τῷ κερამειῶ“. Σωκράτης δέ· „Ἄρ’ οἶσθα, ὅπου ἂν εὔροις τὴν ἀρετὴν καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας;“ Ἐκείνου δὲ οὐ φάσκοντος εἰδέναί, Σωκράτης· „Ἐπου ἄρα“, ἔφη, „καὶ μάνθανε“. Καὶ ἐκείνος ἔσπετο καὶ μαθητὴς ἐγένετο αὐτοῦ.

Τὴν ἀρχὴν³ Σωκράτης λιθοκόπος⁴ ὢν ὕστερον ἐτρέπετο πρὸς τὸ φιλοσοφεῖν. Ἐδτελὲς ἦν τοῦ γέροντος σχῆμα καὶ αἰσχρόν τὸ πρόσωπον. Ὅποτε περιῖοι ἐν ἄστει, 10 σὴν ἰε παντοίους ἀνθρώπους διαλεγόμενος ἢ νεανίας ἢ ἐνδόξους ῥήτορσιν ἢ δημιουργοῖς ἢ δούλοις. Πανταχοῦ δὲ ἐζήτει, τίς εἰδεῖν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ δίκαιον. „Οἶδα μὲν“, ἔφασκεν, „αὐτὸς οὐδὲν εἰδῶς. Ὅστις ἂν τι εἰδῆ ἢ τι εἰδέναί δοκῆ, τοῦτον εἴωθα ἐρωτᾶν καὶ ἐλέγχειν. Πολλοὶ γὰρ τὴν ἑαυτῶν τέχνην εἰ ἴσασιν ὡσπερ οἱ χαλκεῖς⁵ τὸ χαλκεύειν. Τί δὲ τὴν ψυχὴν ὠφελεῖ, οὐδεὶς αὐτῶν οἶδεν“.

Τέλος δὲ ἐχθροὶ τινες τοῦ γέροντος κατηγορήσαν, καὶ οἱ τῆς ἡλιαίας⁶ δικασταὶ κατέκριναν αὐτοῦ τὸν θάνατον ὡς διαφθείροντος τοὺς νέους καὶ εἰσφέροντος καινὰ δαιμόνια. Καίπερ ἔξὸν αὐτῶ φυγεῖν ἐκ τῶν δεσμῶν οὐκ ἄπῃει. Οὕτω γὰρ Κρίτωνι τῷ φίλῳ ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ παρόντι διελέχθη· „Σύννοიδα ἔμαυτῶ τὴν πατρίδα οὐκ ἀδικήσας. 20 Ἐἵπερ⁷ ἡ πατρίς φαίνεται ἐμὲ ἀδικήσασα, ὅμως. οὐδενὶ τρόπῳ φαμέν ἀνταδιητέον⁸ εἶναι. Οἱ γὰρ νόμοι ἐπιστάντες⁹ ὡδε ἂν φαῖεν· Ὅστις εἰ σοφός, ὦ Σώκρατες, ὡστε οὐκ οἶσθα μητρὸς καὶ πατρὸς καὶ ἄλλων προγόνων τιμωτέραν¹⁰ οὔσαν τὴν πατρίδα τὴν σε γεννήσασαν¹¹ καὶ ἄρεσασαν καὶ παιδεύσασαν; Διὰ τοῦτο δεῖ πράττειν καὶ πάσχειν, ἃ ἂν προστάτῃ παθεῖν. Ταῦτα ἀκούσας, ὦ φίλτατε, οὐκ ἄπειμι ὡς δούλος ἄπιστος.“ —

25 Αὐτοῦ δὲ τεθνεώτος οἱ μαθηταὶ αὐτῶ μνημεῖα ἔθεσαν κάλλιστα. Πλάτων μὲν καὶ φιλοσοφίας καὶ ποιήσεως ἐμπειροτάτος τὰ Σωκράτους δόγματα ἐν πολλοῖς διαλόγοις ἐδήλωσε, Ξενοφῶν δὲ τὸν βίον καὶ τὸν τρόπον ἐκείνου ἀκριβῶς ἀνέγραψεν.

¹ქსენოფონტი, ბერძენი ისტორიკოსი, (დაახლ. 430-350), თუკიდიდეს შრომის გამგრძელებელი. ²ნათელია, ცხადია ³თავდაპირველად ⁴ქვისმთელი ⁵მჭველი, მჭველობა ⁶ჰელიე, ათენის სახალხო სასამართლო ⁷თუკი ⁸ანტიადიკა უსამართლობას უსამართლობით ვპასუხობ ⁹აქ: შესაბამისი ¹⁰ღირსი, ძვირფასი ¹¹დაბადება, შობა

1. Φιλόπονος ἴσθι, καὶ βίον κτήση καλόν (φιλόπονος: შდრ.პონოს). 2: "Ὁ χρῆσιμ¹ εἰδώς, οὐχ ὁ πολλ' εἰδώς σοφός. 3. Μὴ λέγε, τίς ἦσθα πρότερον, ἀλλὰ νῦν τίς εἶ. - 4. Κακοῦ τινος ἀνθρώπου ἐπιγράφαντος ἐπὶ τῆς θύρας „Μηδὲν εἰσὶτω κακόν“ Διογένης: „Ὁ οὖν κύριος“, ἔφη, „ποῦ ἂν εἰσίοι;“. 5. Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ πρὸς κλώπα λέγοντα: „Οὐκ ἤδη, ὅτι σὸν ἔστιν“, ἔφη: „Ὅτι δὲ σὸν οὐκ ἔστιν, ἤδησθα“ (ὁ κλώψ ქურდი).

57. Ἰσთმი-ს კომპოზიციები; -ნიმი მშენებლის ულლება; ბრუნვების ხმარება *πίμπლჟი*, *ონინჟი*, *სუმმეიგუნი* მშენებთან; მთავლის იხილვისთვის *დუნუმი* სთახ

ბერძენთა თავისუფლების აღსასრული (338)

Ἐν τῷ πολέμῳ, ὃν οἱ Πελοποννήσιοι καὶ Ἀθηναῖοι ἐπολέμησαν ἀλλήλοις, παθὴ¹ ματα¹ ἐγένετο τῇ Ἑλλάδι, οἷα οὐχ ἕτερα ἐν ἰσῷ χρόνῳ. Ἐνεπίμπλατο γὰρ μετὰ² τοῦδε τοῦ πολέμου ἡ Ἑλληνικὴ γῆ πόλεων ἀνατραπεισῶν καὶ ἐμπρησθεισῶν, πολλοὶ δὲ ἄνθρωποι ἔφευγον ἢ ἀπέθνησκον, ὁ μὲν ἐκ λιμοῦ, ὁ δὲ ἐκ φόνου.

Οἱ οὖν Λακεδαιμόνιοι καίπερ νικήσαντες ὁμοῦ τῆς ἡγεμονίας οὐκ ὠνίαντο⁵ κατασταθέντες γὰρ εἰς καινοὺς ἀγῶνας ἐνίστε ἠττήθησαν. Τέλος δὲ οὐκ ἡσχύνθησαν τὴν Ἑλλάδα προδόντες συμμαχίαν ποιήσασθαι τοῖς Πέρσαις. Ἀρταξέρξης τότε βασιλεὺς ὢν εἰρήνην³ βιαίως ἔπραξε, καὶ σχεδὸν πάντες οἱ Ἕλληνες εἶασαν αὐτὸν πάλιν ἔχειν τὰς τῶν Ἰώνων πόλεις ὡς ὑπηκόους. Μόνοι οἱ Θηβαῖοι⁴ πολλὴν ἀνδρείαν ἀποδεικνύντες τοῖς Σπαρτιάταις ἀντέστησαν. Ἐπαμεινώνδου⁵ στρατηγοῦντος εἰς τὴν¹⁰ Πελοπόννησον εἰσβαλόντες τὸ στράτευμα ἐκείνων οὕτω διεσκέδασαν, ὥστε τὴν τῆς Σπάρτης ἀρχὴν εἰς αἰὶ ἀπώλεσαν. Τοῦ δὲ Ἐπαμεινώνδου ἀποθανόντος καὶ ἡ τῶν Θηβαίων ἡγεμονία ἀπώλετο.

Ἀλλὰ καινὸς κίνδυνος τῇ τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίᾳ ἐκφύσεισθαι ἔμελλεν. Φίλιππος γὰρ ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς τὰ ἐκεῖ ἔθνη ἐνεργῶς συνδήσας ἐβουλεύσατο ἐπι¹⁵στάμενος τὰς τῶν Ἑλλήνων διαφορὰς τούτους βιά εἰς μίαν συμμαχίαν συζευγνῆναι. Ὄστος ὁ ἀνήρ ἄει ἐδείκνυ βιαίων τε καὶ δολερὸν θυμόν. Εἰώθει τοὺς ἀνθρώπους

¹არს. სახ. მშენიდან *πάσχω*, *ἐπαθον* ²აქ: შემდეგ ³ძვ. წ. 386 ე. წ. სამეფო შავი ⁴თებელი, ბუგოიის ქ. თებეს მცხოვრები ⁵ეპამინონდასი, თებელი სარდალი, დაიღუპა მანგინებასთან ბრძოლაში 362 წ.

μᾶλλον χρυσῶ ἢ λόγοις πείσαι. Ἄλλ' οἱ Ἀθηναῖοι αὐτῷ ἠναντιώθησαν πεπειθότες τῷ Δημοσθένει¹, ὃς δεινοτάτοις λόγοις τοῖς πολίταις ἔδειξεν, ὡς οἴκοι καθήμενοι οὐδὲν ὀνινᾶσι τὴν κοινὴν ἐλευθερίαν, καὶ ἐκέλευσε μὴ παρῆναι τὸν σῶτηρός τε καιρὸν.² Ἄλλὰ Φίλιππος ταῖς τῶν Θηβαίων καὶ Ἀθηναίων φάλαγξι συμμείζας τὸ στράτευμα αὐτῶν διεσκέδασεν². Ἐκ τῆσδε οὖν τῆς ἡμέρας ἢ τῆς Ἑλλάδος ἐλευθερία πάντως ἀπωλώλει. Κύριος ἄρα γενόμενος σχεδὸν πάσης τῆς Ἑλλάδος Φίλιππος τοὺς δήμους συνεκάλεσεν εἰς τὸν Ἰσθμὸν ὡς καταστήσων τῶν Πανελλήνων συμμαχίαν. Ὄμοσε τότε πρὸς τὴν Ἀσίαν πορεύσεσθαι ὡς ἐλευθερώσων τοὺς ἐκεῖ Ἕλληνας καὶ ἐμπροήσων τὰ τῶν Περσῶν βασίλεια.

Τρισὶν ἔτεσιν ὕστερον αὐτοῦ φονευθέντος Ἀλέξανδρος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, διέπραξεν, ἃ ὁ πατὴρ ἐβούλετο, ἀποδείξας πολλὰ καὶ θαναῦσια ἔργα.

ვამთოქმედი:

1. *Εἰ μὴ φυλάξης μικρῷ, ἀπολεῖς τὰ μείζονα.*
2. *Ἄνδρὸς δικαίου καρπὸς οὐκ ἀπόλλυται.*
3. *Χρόνος δίκαιον ἄνδρα δεικνῶσιν μόνος, κακὸν δὲ καὶ ἐν ἡμέρᾳ γνοίης μῶν (καὶ ἄν).*

ახეკლოგი:

Τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐν Ἰλίῳ θύοντι ἔφη ἱερεὺς δεῖξειν τὴν Πάριδος λύραν. „Τὴν Ἀχιλλέως“, ἔφη Ἀλέξανδρος, „εἰ ἔχεις, δεῖξον, καὶ πρὸ τῆς λύρας τὸ δόρυ“ (ἡ λύρα (ლორა, πρὸ აქ: მაგივრად).

-νω, -σχω უჭიბნი მშენობის უღლება (აწმყოს რეკუქლიკაციის მქონე მშენები); მიმღეობა ფიანა, თუჩანა, ლანთანა მშენებთან; გუნეგოვესი ამარტანა, ეპილანთანომაი, მემუნიამი მშენებთან; დავიგვესი ენთუჩანა-სთან; გეგონა; ὄ ფიმი; წიხედებუღები ἔგრის, მეხრი

58.

ალექსანდრე მაკედონელი იპყრობს მსოფლიოს (336-323)

Ἀλέξανδρος νέος ἂν ἦδη φιλοτιμότετος ἦν. Ὅποτε γὰρ μάθοι Φίλιππον ἢ πόλιν τινα ἐλόντα ἢ μάχην νικήσαντα, ἐβόα· „Πάντα προλήφεται ὁ πατὴρ. Ἐμοὶ δὲ οὐδὲν ἀπολείπει ἔργον ἀποδείξασθαι μέγα καὶ λαμπρόν“. — Τὸν Φίλιππον τεθνεῶτα

¹ ათენელი ორატორი, ცნობილი თავისი შეურიგებელი ბრძოლით მაკედონის ექსპანსიის წინააღმდეგ. იხ. მისი "ფილიპიკები" ² ბრძოლა ქერონეხთან 338 წ.

πεπνσμένοι οἱ τε Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Θηβαῖοι τῆς συμμαχίας ἀπέστησαν. Ἀλλὰ τοῦτο ἡμαρτον καὶ φοβερώς ἔτεισαν τὴν ἀπόστασιν¹. Ἀλέξανδρος αὐτοὺς γὰρ ἔφθη ἐπι-
θέμενος. Ἐφείσατο μόνον τῶν Ἀθηναίων χάριν ἀποδοῦς τῇ τῆς φιλοσοφίας ἑδρᾷ καὶ
αὐτὸς ὢν Ἀριστοτέλους² τοῦ φιλοσόφου μαθητῆς.

Ἐπεὶ οὖν τὰ ἐν τῇ Ἑλλάδι πράγματα ἐπέρανεν, σὺν τρισμυριοῖς στρατιώταις
ἐξήλασεν εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ ἠλευθέρωσε τοὺς ἐκεῖ Ἑλληνας στρατιὰν τῶν Περσῶν
πολλῶ μείζω καταβαλὼν ἐγγὺς τοῦ Ἑλλησπόντου. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει διὰ τῶν
ὄρων, καὶ ἀφιγμένος εἰς τὸ πεδίον συμμείγνυσιν δλη τῇ τῶν Περσῶν δυνάμει, ἧς
βασιλεὺς αὐτὸς ἐστρατήγει³. Τοῦτον νικήσας οὐκ ἐδίωξεν, ἀλλὰ παρελάσας τὴν
θάλατταν κατεστρέφατο τοὺς Φοίνικας καὶ Αἰγυπτίους. Ἐν δὲ τῷ τοῦ Νείλου⁴ στό-
ματι πόλιν ἔκτισεν, ἣν ἐκάλεσεν Ἀλεξάνδρειαν. Ἦν γὰρ Ἀλεξάνδρου, ὅπου ἐντόχοι
τόπω ἱκανῶ, πόλιν Ἑλληνικὴν ἰδρύνει. Μετὰ δὲ τοῦτο ἤλασεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν
ὡς τὸ τρίτον συμμείξων τοῖς Πέρσiais⁵. Οὐδὲ τότε τῆς νίκης ἡμαρτηκῶς ἔσπετο
βασίλει σὺν ὀλίγοις σατράπαις φυγόντι. Ἐνέτυχεν αὐτῷ τρωθέντι ὕφ' ἑταίρων καὶ
τελευτῶντι.

Καίτερον ἔλὼν τὴν Βαβυλῶνα καὶ τὰ Σοῦσα καὶ τὰ Ἐκβάτανα⁶ καὶ εἰληφῶς μακρὰς
χώρας τὴν ἑαυτοῦ ἀρχὴν αὐξῆσαι καὶ πρὸς τοὺς Ἰνδοὺς ἐκτείνειν ἐπεθύμει. Οἱ δὲ
στρατιῶται σὺν αὐτῷ μέχρι τοῦ Ἰαξάρτου⁷ ἀφικόμενοι ἐκεῖ οὐκέτι ἔφασαν προβή-
σεσθαι ὡς πολλὰ καὶ χυλεπὰ πεπονθότες. Ἐπανελθὼν πρὸς τὴν Βαβυλῶνα ἀπέθανε
δύο καὶ τριάκοντα ἔτη γεγονώς. Ἐπεὶ οὐκ ἔλαθε τοὺς στρατιώτας ὁ βασιλεὺς ἐν
βραχεῖ ἀποθανούμενος, ἐκεῖνοι λυπούμενοι παρήλασαν τὴν εὐνήν⁸, οὗ ἔκειτο.

Ἀλλὰ μὴ ἐπιλαθῶμεθα παντοίων στάσεων, δις ἑστασίαζον οἱ Μακεδόνες, ὅτι
Ἀλέξανδρος πολλάκις ἐλύπει αὐτοὺς Περσικὴν ἑσθῆτα φέρων καὶ κόσμον, ὅπ'
ὄργης δὲ καὶ τιτρώσκων καὶ φίλους καὶ συστρατιώτας⁹ ὀξέσι λόγοις ἢ ἀδίκους
ζημίαις.

Ἐἴλεν ἄρα ἐντὸς δέκα ἐνιαυτῶν τὴν ἀρχὴν ἐκ τῆς Ἑλλάδος μέχρι τῶν Ἰνδῶν
τείνουσας. Καὶ ἠλπίζεν, ὡς λέγουσιν, καὶ τῶν τῆς Ἰταλίας χωρῶν τεύξεσθαι.

ვამოთქმები:

1. არქიძელეს წამოძახილი, როდესაც თავისი ცხოვრილი კანონი აღმოაჩინდა.
Hδρηκα. 2. Χάριν λαβῶν μέμνησο καὶ δοὺς ἐπιλαθοῦ. 3. Πολλάκις αἱ γλῶτται
μᾶλλον ἔτρωσαν ἢ αἱ μάχαιραι (ἢ μάχαιρα ძახვოლი). 4. Λαβῶν ἀπόδος, ἀνθρῶπε,
καὶ λήγη πάλιν (ἀπο- = უკან, ისევ) 5. Ὡ δέσποτα, μέμνησο τῶν Ἀθηναίων (ახე
ეუბებოდა მონა სპარსთა მეფეს ყოველდღე)

¹ არს. სახ. მშენიდან ἀποστηῖναι ² არისტოტელე, ფილოსოფოსი, რ-მაც მომღვენო დროის ფილოსოფოიამე
უდიდესი გავლენა იქონია (384-322) ³ ბრძოლა ქ. ისოსთან 333 წ. ⁴ ნილოსი ⁵ ბრძოლა გავგამელასთან
331 წ. ⁶ სპარსთა მეფის რეზიდენციები ⁷ მდ. სირდარია ⁸ სარეცელი ⁹ თანამებრძოლი

ელნიმის ეპოქა

Ἀλέξανδρος πολεμῶν τοῖς Βακτρίοις¹ ἐκεῖ ἐγεγαμῆκει παρθένον καλλιστην Ῥωξάνην² ὄνομα. Ἄλλ' ὁ υἱός, ὃν ἐτετόκει ἐκείνου ἦδη ἀποθανόντος, τῆς βασιλείας οὐ μετέσχεν. Παις γάρ ἔτι ὢν σὸν τῇ μητρὶ ἐφονεύθη. Τοῖς οὖν Ἀλεξάνδρου στρατηγοῖς οὐδὲν ἄλλο ἐμέλησεν ἢ μετασχεῖν ὡς μακροτάτων καὶ πλουσιωτάτων χωρῶν, καὶ οὐδὲν κάλλιον ἔδοξεν αὐτοῖς ἢ ἄρξαι τῶν βαρβάρων ἐθνῶν. Οἱ οὖν διάδοχοι καλούμενοι ἄλλος ἄλλου ὑπερσχεῖν βουληθέντες ἐμαχέσαντο ἀλλήλοις, ἕως ἢ μεγάλη Ἀλεξάνδρου ἀρχὴ διεμεμέριστο εἰς ἑνὴς βασιλείας, ὧν αἱ μέγιστα ἦσαν ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Συρία καὶ ἡ Μακεδονία.

Μετ' οὖν ὀλίγον χρόνον πολλοὶ τῶν βαρβάρων μεμειγμένοι τοῖς Ἕλλησιν ἐμαθήκεσαν ἑλληνίζειν. Οἱ δὲ νέοι κύριοι Ἕλληνες ὄντες τὸ γένος οὐχ ἦττον τῶν πάλαι σατραπῶν τοὺς ἐνοίκους ἐπίεζον ἐπιμελούμενοι τῆς ἰδίας εὐδαιμονίας, ὥστε αὐτῶν τε οἱ θησαυροὶ ἐνεπλήσθησαν χρυσοῦ καὶ αἱ πόλεις ἐκοσμήθησαν μεγαλοπρεπέστατα.

Οὕτω οἱ τῶν Περγαμηνίων³ βασιλεῖς νικήσαντες τοὺς Γαλάτας⁴ καὶ οἰηθέντες τῇ τῶν θεῶν βοήθειᾳ σεσῶσθαι τὸν λαμπρὸν τοῦ Διὸς βωμὸν ἀνέθεσαν, ὃν καὶ οἱ νῦν ἄνθρωποι θαναμάζουσιν⁵.

Πασῶν δὲ τῶν πόλεων ὄλβω καὶ κάλλει ὑπερεῖχεν ἡ Ἀλεξάνδρεια. Ἐκεῖ γὰρ οἱ Πτολεμαῖοι⁶ ὥσπερ οἱ πρότεροι τῶν Αἰγυπτίων δεσπότηαι πολλοὺς φόρους ἐκ τῶν ἐμπόρων καὶ ἐργατῶν καὶ γεωργῶν ἐξεπίεζον⁷. Ἄλλ' αὐτοῖς οὐ μόνον ἐμέλησε τῆς χρημάτων κτήσεως, ἀλλὰ καὶ τὸν νοῦν προσεῖχον ταῖς τε τέχναις καὶ ἐπιστήμαις. Οὕτως ἰδρυθῆναι ἐκέλευσαν τὸν μέγαν φάρον⁸, οὐ τῷ φωτὶ τοῖς ναύταις νύκτωρ αἱ ὁδοὶ ἐδείκνυντο. Ἐν δὲ τῷ Μουσειῷ⁹ καὶ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ ἐκάθηντο πολλοὶ ἄνθρωποι ἐπιμελούμενοι παντοῖαν μαθημάτων. Πολλοὶ νεανῖαι ἐκεῖ ἐμάνθανον χαρῆντες τῇ τῶν διδασκάλων σοφίᾳ. Ἀρχιμήδης, ὁ ἐνδοξος μηχανικός¹⁰, δὲ ὕστερον ἀπιὼν ὄχρετο εἰς τὴν Σικελίαν, νέος ὢν ἐν Ἀλεξάνδρειᾳ ἐβίότευεν. Εὐκλείδης¹¹ δὲ ὄλην τὴν μαθηματικὴν συνέγραψε, καὶ Ἀρίσταρχος¹² ἐδίδαξε τὴν γῆν περὶ¹³ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἰδίου πλῶλου¹⁴ στρέφεσθαι, καὶ Ἐρατοσθένης¹⁵ ἐκεῖ νέον τῆς γῆς πῖνακα¹⁶ ἔγραψεν.

¹ ბაქტრიელები, აღმ.სპარსეთის მცხოვრებნი ² როქსანა ³ პერგამონი, სამეფო მცირე აზიაში ⁴ კელტური წარმოშობის გომი მცირე აზიაში ⁵ პერგამონის მუზეუმი ბერლინში ⁶ პტოლემეაიოსთა დინასტია, მომდინარეობდა ალექსანდრეს სარდალ პტოლემეაოსისგან ⁷ შევიწროება ⁸ საზღვაო შუქურა ⁹ მუსეონი, განათლების კერა ალექსანდრიაში (ეგვიპტე) ¹⁰ არქიმედე, სახელგანთქმული მექანიკოსი (287-212) ¹¹ ევკლიდე, არქიმედეს მასწავლებელი (დაახლ 300 წ.) ¹² არისტარქოსი (დაახლ 260) ¹³ აქ: გარშემო ¹⁴ ღერძი ¹⁵ ერაგოსთენე (275-195) ¹⁶ რუკა

Ἐνταῦθα ἄρα πολλοὶ μυριάδες ἀνδρῶν ἡγείροντο, Μακεδόνες, Ἕλληνες, Αἰγύπτιοι, Ἰουδαῖοι¹. Πάντες ἠλλήνισον, οὐχ Ἕλληνες ὄντες, ἀλλὰ κοσμοπολίται, ὡς ἔφασαν².

გამოთქმები:

1. *Λίαν φιλῶν σεαυτὸν οὐχ ἔξεις φίλους (λίαν მეცისებება) 2. Ἐὰν δ' ἔχωμεν χρήματ', ἔχομεν φίλους.*

60. ნაკლებობა მზნათა ძირითადი ფორმები

რა ღაცვიტოვეს ბერძნებმა (146 წ-ის შემდეგ)

Ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει, ἐν ᾧ οἱ Ῥωμαῖοι τὴν τε Σικελίαν καὶ τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα αὐτὴν καταστρεφάμενοι τὴν Καρχηδόνα² εἶλον καὶ διέφθειραν, ἡρέθη καὶ διεφθάρη καὶ ἡ Κόρινθος. Οἱ γὰρ Ῥωμαῖοι ἔμποροι, οἱ φθονερώς ἐοράκασαν ἐκείνας τὰς πόλεις ἐμπορικᾶ πλουσίας γεγενημένας, ἠθέλησαν καὶ αὐτοὶ πριάμενοι καὶ πωλήσαντες πλέον κερδαίνειν. Ἐκ δὲ τῆς Κορίνθου τῆς ἡρημένης ἀπηρέχθη πάντα τὰ ἀγάλματα εἰς τὴν Ῥώμην. Οὕτως ἐκεῖ οἱ τῶν πλουσίων οἴκοι ἐνεπλήσθησαν ἀναθημάτων καὶ ἀνδριάντων, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἤρξαντο χαρῆναι τῇ τῶν Ἑλλήνων τέχνῃ. Ἐκ τούτου οὖν τοῦ χρόνου οὐκ ὀλίγοι Ἕλληνες ὠφθησαν ἐν τῇ Ῥώμῃ. Πρῶτον μὲν ἦκον Ἑλληνικοὶ δούλοι ἰατροὶ καὶ παιδαγωγοὶ ὄντες. Μετ' ὀλίγον χρόνον πολλοὶ ῥήτορες καὶ φιλόσοφοι Ἑλληνικοὶ ἐκόντες ἀπέλιπον τὴν πατρίδα ὡς οἴσονται τὴν ἑαυτῶν σοφίαν εἰς τὴν Ῥώμην. Ὑστερον δὲ πολλοὶ Ῥωμαῖοι, ὡσπερ Κικέρων³, εἰς τὰς Ἀθήνας ἦσαν ὡς μαθησόμενοι τὰ τῶν Ἑλλήνων μαθήματα καὶ ὀφόμενοι τὰ τῶν παρεληλυθότων χρόνων μνημεῖα καὶ οἴκοι ἐροῦντες περὶ τῶν ἐκεῖ ἠκουσμένων καὶ ὠμμένων. Τότε καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ὡσπερ οἱ Ἕλληνες βασιλικὰς⁴ καὶ θέατρα καὶ ναοὺς ὠκοδόμησαν. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ῥητέον ἐστὶ τοὺς Ῥωμαίους μαθητὰς γενέσθαι τῆς Ἑλληνικῆς ποιήσεως καὶ ῥητορικῆς⁵ καὶ συγγραφῆς⁶. Δικαίως ἄρα εἴρηκε ποιητῆς τις Ῥωμαῖος τὴν Ἑλλάδα νενικημένην νικῆσαι τοὺς νενικηκότας⁷. Ἄ δὲ παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐμεμαθήκεσαν καὶ ἂ αὐτοὶ προσετέθηκεσαν, ταῦτα εἰσηρέχθη εἰς ἄλλας χώρας ἢ τ' αὐτῶν ἡρημένας.

Διὰ τοῦτο ἔροιτό τις ἄν, ὅ τι ἡμεῖς παρελήφαμεν πρὸς τῶν Ἑλλήνων. Οὐ μόνον ἐροῦμεν περὶ τῶν θαυμασίων λειψάνων⁸, ἀ σνειλεκται καὶ σέσωται ἐν πολλαῖς τῆς

¹ იუდეველები ² კართაგენი, ქ. აფრიკის ჩრდ-სამხაპიროზე ³ განთქმული ორატორი ციციერონი (106-43) ⁴ სამილიკა - თავდაპირველად სამეფო სასახლე, შემდგომ სასამართლო, საკულტო ნაგებობა ⁵ ხელოვნება ⁶ ისტორია ⁷ იგულისხმება პორაქუსი, სახელგანთქმული რომაელი პოეტი: Graecia capta ferum victorem cepit (65-8) ⁸ დანაგოვარი

Ευρώπης¹ πόλεσιν. Μέμνησο δὲ καὶ τοὺς Ἑλληνας τὰ πάσης τέχνης καὶ ἐπιστήμης
στοιχεῖα² ἢ ἠόρηκέναι ἢ προσηχέναι ὡσπερ τῆς ἰατρικῆς καὶ τῆς γεωγραφίας καὶ
τῆς ἀστρονομίας. Οὐχ ἦττω χάριν σχῶμεν τοῖς ποιηταῖς καὶ φιλοσόφοις αὐτῶν.
25 Ὅτι ἡμεῖς καθ' ἡμέραν πολλοῖς Ἑλληνικοῖς ὀνόμασι³ χρώμεθα, πάντες ἴσασιν.

Εὐδαίμονες ἄρα νομιστέοι εἰσίν, οἳ ἂν αὐτοὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης ἐμπειροὶ
ᾧσιν. Γινώσκονται γὰρ σαφέστατα ἐκ τῶν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων πεπραγ-
μένων ἐκφῶναι τὴν νῦν Εὐρώπην.

303001330:

1. Եւրօպոս Գրեթրոս:

Πολλὰ πῶν καὶ πολλὰ φαγῶν καὶ πολλὰ κακ' εἰπῶν
ἀνδρώπους κείμαι Τιμοκρέων Ῥόδιος (Բուժուհեղօ, յ.Բուժուհեղօս Թրեքոսրեղօ).

2. Ἀριστοτέλης τῆς παιδείας τὰς μὲν ῥίζας πικρὰς εἶναι ἔφη, τοὺς δὲ καρποὺς
γλυκεῖς (ἢ ῥίζα δοσօ, πικρօս ԹԳԻԵղ).

II. სავარჯიშოები

სასწავლო ტექსტებისათვის

1.

- ა) აბრუხეთ: *ὁ λόγος, ὁ νέος πόνος.*
- ბ) აუღლეთ აწმყო დროში, თხრ. კილოში *φέρειν* და მანთანინ *μανθάνειν*
ბრძან. კილოში *μανθάνειν*
- გ) გადაწერეთ და თარგმნეთ: 1. *Φέρω τὸν πόνον.* 2. *Πίστευε τῷ τοῦ φίλου λόγῳ.* 3. *Φίλος φίλον παιδευέτω.* 4. *Χρῆ εἶ μανθάνειν.* 5. *Πόνους μὴ φευγόντων.* 6. *Οὐκ εἶ παιδεύεις τὸν φίλον.* 7. *Φίλοι φίλοις πιστευόντων.* 8. *Ὁ τοῦ φίλου λόγος πολλάκις ὄλβον φέρει.* 9. *Εἰ φίλους ἔχετε, πιστεῦτε τοῖς φίλοις.* 10. *Φέρε ἀεὶ τοὺς τοῦ φίλου πόνους.*

2.

- ა) აბრუხეთ გვერდოგვერდ: 1. *ὁ βίος* და *ὁ νιός.* 2. *ὀλιγος ἀριθμός* და *ἀγαθός φίλος.*
- ბ) გადაწერეთ და თარგმნეთ: *πάσχεις — βιοτεύομεν — θεραπεύει — φυλάττετε (2 უორმა!) — θαναμάζω — ἔλεγον (2) — μάνθανε — ἐμάνθανε — μὴ πασχόντων — ἔπρεπε — ἐφεύγετε — οὐ φεύγετε — μὴ φεύγετε — οὐκ ἀεὶ εἶ ἐμάνθανες.*
- გ) დაუკვიროდით წიბედებულებს: *ἐν τῷ ἀγρῷ — ἐκ τῶν ποταμῶν — εἰς τοὺς ναοὺς — ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶ τῶν θεῶν — ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ τῶν ἀγαθῶν αἰδῶν.*
- დ) თარგმნეთ. მიიქცით ყურადღება აუტოს -ის სხვადასხვახნობრ მნიშვნელობას: 1. *Πολλάκις πόνους ἔχετε· ἀλλὰ φέρετε αὐτούς.* 2. *Τοῖς θεοῖς ἦσαν πολλοὶ ναοί· οἱ γεωργοὶ ἐθεράπευον τοὺς θεοὺς ἐν τοῖς ναοῖς αὐτῶν.* 3. *Οἱ δὲ θεοὶ αὐτοὶ οὐκ ἦσαν ἐν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐν τῷ οὐρανῷ.*
- ე) თარგმნეთ: 1. *Οἱ νέοι θαναμαζόντων καὶ θεραπευόντων τοὺς ἀγαθοὺς.* 2. *Ἐχε ἀεὶ ἀγαθὸν θυμόν.* 3. *Ὁ φίλος αὐτοῦ ἦν ἀγαθὸς ὥσπερ πατήρ.* 4. *Ὁ πατήρ τὸν υἱὸν ἔλθεν ἐκ πολλῶν πόνων.*

3.

- ა) აბრუხეთ: *ὁ καλὸς μῦθος — ἀνδρείος ἄνθρωπος — φοβερὸς θάνατος.*
- ბ) თარგმნეთ, თითოეულ არს.სახ. მიუწერეთ გვერდით მხ.რ.სახ. ბრუხვა. მიიქცით ყურადღება მხვთლს! *τῷ δῆμῳ — τῶν κυρίων — τοῖς ἐναντίοις — εἰς λαμπροὺς οἴκους — δειλῷ ἀνθρώπῳ — τοῦ φοβεροῦ κινδύνου — δεινοῖς ταῦροις — τοῦ καλοῦ ἐπαίνου — τῶν ἀνδρείων συμμάχων — ἐν ὀλίγοις ἄθλοισ — ἐξ ἐνίων ναῶν.*

δ) οιδιργδβητο: 1. Φοβεροὶ ταῦροι τοὺς τῶν γεωργῶν ἀγροὺς ἐβλαπτον. 2. Ἡρακλῆς πολλοὺς ἀνθρώπους ἐκ φοβερῶν κινδύνων ἔσωζεν. 3. Ὡ αἰοιδέ, λαμπρὸν ἔστιαινον ἐλάμβανες. 4. Οὐ πολλοὶ βιοτεύουσιν ἀνευ κινδύνων. 5. Καὶ ἐν κινδύνοις ἔχετε ἀγαθὸν θυμόν. 6. Οἱ ἀγαθοὶ τοὺς φίλους ἐκ τοῦ κινδύνου σώζουσιν. 7. Ἀνδρείοι ἀνθρωποὶ οὐ πολλάκις περὶ τῶν κινδύνων λέγουσιν. 8. Μανθάνετε παρὰ τῶν ἀνδρείων.

4.

α) οιδιργδβητο: τὸ μακρὸν μέγαρον — τὸ μέγιστον δῶρον.

δ) οιδιργδβητο: 1. Τὰ τοῦ φίλου δῶρα καλὰ καὶ λαμπρὰ ἐστίν. 2. Τὰ ἔργα τὰ τῶν συμμάχων ἀνδρεία καὶ θαυμάσιά ἐστίν. 3. Τῷ πλουσίῳ γεωργῷ πολλοὶ ταῦροι εἰσιν. 4. Ἡρακλῆς πολλὰ τε καὶ δεινὰ ἔπραττεν. 5. Ἄγρια θηρία ποτὲ τοὺς τῶν γεωργῶν ἀγροὺς ἐβλαπτεν. 6. Νόμος τῶν θεῶν τοὺς νεκροὺς ἐκέλευεν εἰς τὸν Τάρταρον καταβαίνειν. 7. Ἡρακλῆς οὐ τὸν Κέρβερον φεύγει, ἀλλὰ τὸ φοβερὸν θηρίον ἐκ τοῦ Ταρτάρου ἀναφέρει. 8. Ὁ μέγιστος θεός, ὅτε τὰ τοῦ υἱοῦ ἔργα βλέπει, αὐτὸν θαυμάζει. 9. Οὕτω διὰ τὰ καλὰ ἔργα ὁ ἀνδρείος εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβαίνει.

5.

α) θοητοοιοητο φροθβητο. οιδιργδβητο, ροητοοιοητο φροθβητο ἀναφέρεσθαι — ὑμεῖς μᾶλλον θαυμάζεσθε ἢ ἡμεῖς — ἄγονται εἰς τὸ μέγαρον — βλάττη ὑπὸ τοῦ ἐναντίου — τὸν οἶκον καθαιρομεν — οἱ ναοὶ καθαιρονται — ὑπὸ πολλῶν θαυμάζει — δῶρα ὑπὸ τοῦ φίλου λαμβάνεται — ἀναγκάζεσθε φεύγειν — μὴ ἀναγκάζετε αὐτὸν ἐκβαίνειν — ὁ θησαυρὸς αὐτοῦ ἀξιάναται — οὕτω κωλυόμεθα — χρητῶν τοὺς ἐχθροὺς ἀτιμάζεσθαι καὶ κολάζεσθαι.

δ) οιδιργδβητο: 1. Προμηθεὺς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων θεραπεύεται· ὁ θεὸς λαμπροῖς δῶροις τέρεται. 2. Πολλὰ τῶν Ἀθηναίων ἔργα καὶ ὑπὸ τῶν νῦν (ἀλλογενῶν) ἀνθρώπων θαυμάζεται. 3. Ἐπ' ἐνίων πολλὰ μὲν λέγεται, ὀλίγα δὲ πράττεται. — ἀλλογενῶν οὐκ ἔστιν ἀγαθῶν βίον τοῖς νόμοις φυλάττεσθαι. 4. Νομίζομεν τὸν τῶν ἀγαθῶν βίον τοῖς νόμοις φυλάττεσθαι. 5. Τοῖς νόμοις κελεύομεθα κακὰ ἔργα καὶ φεύγειν καὶ κωλύειν. 6. Πρέπει τοὺς νόμους μὴ ἀτιμάζεσθαι.

6.

α) ἀλλογενῶν οὐκ ἔστιν ἀγαθῶν βίον τοῖς νόμοις φυλάττεσθαι

ბ) თარგმნეთ, როგორც საშ. გვარო: *διαλέγονται* — *εμαχόμεν* — *ἐπειθόμεθα* — *ἤδη* — *ἐξέρχεται* — *μάχεσθε* (2) — *ἐμάχεσθε* — *χαρίζου* — *ἐχαρίζου*.

გ) თარგმნეთ: 1. როგორც ვხ. გვ., 2. როგორც საშ. გვ.: *ἀμύνονται* — *φυλάττη* — *πειθέσθων* — *ἐτέρποντο* — *τρέπεται*.

დ) თარგმნეთ: 1. *Τοῖς νόμοις πρέπει πείθεσθαι*. 2. *Οὐκ αἶε τερπόμεθα λαμπροῖς δώροις· ἀλλὰ χρη καὶ ἐπὶ μικροῖς ἡδεσθαι*. 3. *Φυλάττεσθε κακὰ ἔργα*. 4. *Διαλέγου τοῖς ξένοις*. 5. *Ἦδόμεθα, ὅτι ἄλλοις ἀνθρώποις ἐχαρίζεσθε*. 6. *Φύλαττε τοὺς φίλους, φυλάττου τοὺς ἐχθρούς*. 7. *Ἔρχεσθε εἰς τὸ μέγαρον, ὧ ξένοι*. 8. *Ὁ Τάρταρος ἐφυλάττετο ὑπ' ἀγρίου θηρίου*. 9. *Ἡρακλῆς τε καὶ Θησεὺς πολλοῖς καὶ κακοῖς ἐναντίοις ἐμάχοντο*. 10. *Δόλω δυνατόν ἦν τὸν Μινωτάυρον ἀμύνεσθαι καὶ φονεύειν*.

7.

ა) 1. აბრუნეთ გვერდიგვერდ: *ὁ θεός* და *ἡ θεά*.
2. აბრუნეთ: *ἡ πλουσία χώρα*.

ბ) თარგმნეთ. მიუწერეთ თითოეულ არს. სახ-ს მხ. რ. სახ. ბრუნვა, მელ. სახ-ს მამრ. სქ. მხ. რ. სახ. ბრუნვა: *βία* — *βίω* — *δῶρα* — *ἡμερᾶ* — *δικαία* — *δικαία* — *ὁμοία* — *καλά*.

გ) აწარმოეთ:

1. იმპერატივქმ, III ბ. მხ. რ. მთქმ. გვარო *εἰσπίπτω* — *διαφέρω* — *ἀποθνήσκω* — *συμβουλεύω* — *ἐκβαίλω*.

2. იმპერატივქმ, III ბ. მხ. რ. ვხ. გვარო *ἀναφέρω* — *ἐκπλήττω* — *διαλύω* — *προτρέπω* — *παρασκευάζω*.

დ) თარგმნეთ: 1. *Ἡ Δαυδάλου ἐμπειρία θαυμασία εἶναι ἐνομίζετο*. 2. *Σὺν τῷ νιῶ εἰς τὴν τῶν Ἀθηναίων χώραν πέτεσθαι ἐβούλετο*. 3. *Ἡ τῆς ἐλευθερίας ἡμέρα αὐτὸν μάλα ἔτεροπεν*. 4. *Λαμπρὰ ἦν ἡ τοῦ πόντου θεά*. — 5. *Μετὰ μακρὰν πορείαν Θησεὺς σὺν τοῖς ἐταίροις τῷ λαβυρίνθῳ πλησιάζει*. 6. *Ἡ τοῦ Μινωταύρου βία φοβερὰ εἶναι λέγεται*. 7. *Ἀριάστη σοφία καὶ δόλω τὸν ἀνδρείον ξένον σφάζει*.

8. *Διάθρα σὺν αὐτῷ ἐκ τῶν βασιλείων φεύγει*.

8.

ა) 1. აბრუნეთ: *ἡ ἀγαθὴ τροφή* — *ἡ λαμπρὰ μορφή* — *ἡ ὑμέτερα γνώμη*.
2. აუღლეთ იმპერატივქმში: *ἀνάγω* და *ἀνάγομαι*.

ბ) აწარმოეთ იმპერფექტი დროის აუგმენტით:

- 1. მოქმ. გვ. პ. მხ. რ.: ἄρχω — ἀναγκάζω — ἄπτω — ἀτιμάζω — ~~ἀμύνομαι~~ ~~ἐρχομαι~~
- 2. მოქმ. გვ. I პ. მრ. რ.: ἐσθίω — ἐχθαίρω — ἡσυχάζω — ἦκω — ~~ἀμύνομαι~~ ~~ἐρχομαι~~
- 3. საშუალო გვ. I პ. მხ. და მრ. რ.: ἀμύνομαι — ἐρχομαι — εἰσέρχομαι — ὀργίζομαι.

გ) თარგმნეთ: 1. Ὁ τῶν Ἀθηναίων ἑορτῶν ἀριθμὸς μέγιστος ἦν. 2. Ἐν ταῖς λαμπραῖς ἑορταῖς πολλαὶ ᾠδαὶ ἤδοντο. 3. Καλλίστη ἦν ἡ τῆς Ἀθηναῶν ἑορτή. 4. Τότε πολλοὶ ξένοι εἰς τὴν τῶν Ἀθηναίων χώραν ἦκον. 5. Ὅλοι αἱ οἰκίαι μεστὰ ἦσαν ξένων. 6. Ἦρχοντο εἰς τὸν τῆς θεᾶς ναὸν καὶ αὐτὴν ἐθεράπευον.

9.

- ა) 1. აბრუნეთ მხ. როცხვით: ἡ ἡμετέρα γλῶττα — ἡ σὴ ἄνοια.
2. აბრუნეთ მხოლ. და მრავ. როცხვით: ἡ ὀργιζομένη δέσποινά.
- ბ) თარგმნეთ. მოუთოთეთ მხ. რ. სხვ. ბრუნვა: τῶν βουλῶν — νεκρῶν — πορειῶν — ἐχθρῶν — δικῶν — ἀγρῶν — θαλαττῶν — ἀετῶν — θυρῶν.
- გ) დაუკვირდით ნივთსახელებს. 1. Διὰ τί μανθάνεις τὴν Ἑλληνικὴν γλῶτταν; 2. Μηδεὶς με βλαπτέτω. 3. Οὐ βούλομαι σοὶ μάχεσθαι. 4. Διαλέγου ἡμῖν. 5. Ἦρχοντο εἰς τὸ πλοῖον ἄνευ ἡμῶν. 6. Σέ, ὦ φίλε, διὰ τὴν σὴν ἄνοιαν μέμφομαι. 7. Ἐμοὶ πείθεσθε. 8. Διὰ τί ἡμᾶς ἐβούλου κολάζειν; 9. Ἦρχοντο ὑμῖν μάχεσθαι. 10. Τίς ὑμῶν ἐθέλει χαρίζεσθαι ἐμοί;

დ) თარგმნეთ. მოაქციეთ ყურადღება მუთახეობის: 1. Προμηθεὺς τοῖς ἀνθρώποις χαρίζομενος ὑπὸ τῶν θεῶν ἠχθαίρετο. 2. Ἀριάδνη τὸν ξένον σῶζειν βουλομένη αὐτῷ διαλέγεται. 3. Θησεὺς εἰς τὸν λαβύρινθον εἰσερχόμενος τὸ λίνον (οὐρα) ἐπὶ τῇ θύρᾳ ἄπτει. 4. Ἰκαρος τοῖς Δαιδάλου λόγοις οὐ πειθόμενος εἰς τὴν θάλατταν εἰσπίπτει. 5. Αἱ τρεῖς θεαὶ ὑπὸ τοῦ τῶν θεῶν ἀγγέλου ἀγόμεναι τὸν Πριάμου υἱὸν κελεύουσι δικάζειν, τίς ἐστὶ καλλίστη. 6. Ἦρα τε καὶ Ἀθηναῖα αὐτῷ ὀργιζόμεναι τῇ Τροίᾳ αἰεὶ ἐχθრაὶ ἦσαν. 7. Πάρις δὲ διὰ τῆς θαλάττης πορευόμενος τὴν καλὴν Ἑλένην ἀρπάζει.

10.

- ა) აბრუნეთ: ἡ μικρὰ βίβλος — ὁ δεινὸς δεσπότης
ἡ καλὴ νῆσος — ὁ ἀνδρείος νεανίας.
- ბ) თარგმნეთ. მოაქციეთ ყურადღება წინდებულებებს: μετὰ τὴν μακρὰν οἰκαδε ὁδὸν — σὺν τοῖς ἡμετέροις ἀδελφοῖς — ἄνευ οἰκετῶν — εἰς τὴν οἰκίαν σου — παρὰ ἑνὶ νῆσος — ὑπὸ τῶν

ἀθύμων ναυτῶν — διὰ τῆς Ἑλληνικῆς ἠπείρου — ἐπὶ τοὺς Ἀτρεΐδας — παρὰ τοῖς
τῆς Σπάρτης προστάταις.

- β) οὐδὲν γινώσκω: 1. Ἐν τῷ Τροικῷ πολέμῳ Ἥρα καὶ Ἀθηνᾶ τοῖς Ἀχαιοῖς ἤμνον, Ἀφροδίτῃ δὲ τοῖς Πριάμῳ στρατιῶταις σύμμαχος ἦν. 2. Ἀχιλλεὺς διὰ τὴν ἀνδρείαν ἐθανυμάζετο, Ὀδυσσεὺς δὲ διὰ τὴν σοφίαν καὶ τὰς ἀγαθὰς βουλὰς ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἐθεραπεύετο. 3. Ἀνδρείοι στρατιῶται καὶ δεινοὶ σύμμαχοι ἦσαν καὶ τοῖς ἐναντίοις. 4. Ἐκτωρ, ὁ Πριάμῳ υἱός, ἐσθλοῖς ἔργοις τοὺς Ἀχαιοὺς πολλάκις ἐξέπληττεν. 5. Οὐ μόνον τὰς εἰς τὴν Τροίαν εἰσόδους ἐφύλαττεν, ἀλλὰ καὶ τὴν στρατιάν πρὸς τὰ τῶν Ἀχαιῶν πλοῖα ἤγεεν. 6. Ἄλλ' οὐ δυνατόν ἦν αὐτῷ παρὰ τὴν τῶν θεῶν βουλήν τὴν Τροίαν σφάζειν. 7. Θεοὶ τε καὶ θεαὶ πολλάκις ἐν τοῖς ἀθλοῖς τοῖς πιεζομένοις παρήσαν. 8. Οἱ Ἑλληνικοὶ ποιηταὶ οὐ μόνον τὰ τῶν Ἀχαιῶν ἔργα, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ἐναντίων ἤδον.

11.

- α) οὐδὲν γινώσκω: ὁ αὐτὸς νέος — οὗτος ὁ νεανίας — ἡ αὐτὴ χώρα — αὕτη ἡ γλῶττα — τὸ αὐτὸ τέκνον — τοῦτο τὸ πλοῖον.
- β) οὐδὲν γινώσκω: δεινῶς ἐπιέζοντο — δειλῶς ἐφεύγετε — καλῶς ἦδες — εὖ διελέγεσθε — σφαλερῶς Ἑλένην ἀρπάζει — δικαίως δίκαιε — θαναμασίως ἐμάχου — κακῶς πράττεις — βασιλικῶς ἡμᾶς ἐξένιζες — φοβερῶς ἐδεσμεύοντο.
- β) οὐδὲν γινώσκω: οὗτος εἰς αὐτόν 1. Αὕτη ἡ θεὰ ἐμὲ τέρειπει. 2. Σὺ δὲ ταύτῃ τῇ θεᾷ οὐ τέρειπη. 3. Τοῦτοις τοῖς μύθοις καὶ ταύταις ταῖς ῥηταῖς ἠδόμεθα. 4. Μὴ με κώλυε τοῦτου τοῦ ἔργου. 5. Διὰ τί ἡμᾶς ἐθέλεις κωλύειν τούτων τῶν ἠδονῶν; 6. Μὴ πείθου τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ· μὴ θαύμαζε τοὺς λόγους αὐτοῦ. 7. Ἀγαμέμνων καὶ Ὀδυσσεὺς ἐν τῇ αὐτῇ στρατιᾷ ἦσαν. 8. Ἀθηνᾶ αὐτὴ τούτῳ πολλάκις σοφῶς συνεβούλευεν. 9. Ἡ αὐτὴ θεὰ ἐκ τῶν τῆς θαλάττης καὶ τοῦ πολέμου κινδύνων αὐτὸν ἐσφάζειν. 10. Ὀδυσσεὺς ταῖς σοφαῖς βουλαῖς αὐτῆς πειθόμενος αἶε ἐσφάζετο.

12.

- α) οὐδὲν γινώσκω: ἡ ἄγνωστος γνώμη — ἐκεῖνη ἡ ὥρα — ὅδε ὁ τόπος — τότε τὸ φάρμακον.
- β) οὐδὲν γινώσκω: ὅδε εἰς ἐκεῖνον - οἱ: σὺν τούτοις τοῖς ὄπλοις — εἰς τοῦτο τὸ μέγαρον — παρὰ τοῦτον τὸν ποταμόν — πρὸς ταύτην τὴν ἠπείρου — διὰ ταῦτα τὰ ζῶα — μετὰ τοῦτο τὸ ἔργον — διὰ τούτων τῶν θαλατῶν.

- ბ) თარგმნეთ: 1-3 წინადადებებში მიაქციეთ ყურადღება ობიექტის მნიშვნელობას: 1. *Μακρὸν ἤδη χρόνον ὑμῖν διελεγόμεθα. Νῦν δὲ τάδε ἐγὼ λέγω· δολεροὶ εἰσιν οἱ ὑμετέροι, λόγοι. 2. Τάδε χρὴ ὑμᾶς πράττειν· εὖ μανθάνειν, ἡσυχάζειν, πείθεσθαι. 3. Οἷδε ἦσαν ἄριστοι τῶν Ἀχαιῶν· Ἀγαμέμνων, Μενέλαος, Ἀχιλλεύς, Ὀδυσσεύς.* —
 მიაქციეთ ყურადღება მიმღებელის კონსტრუქციების თარგმანს: 4. *Ἰάσων ὑπὸ τοῦ τῶν Κόλχων δεσπότητος ἀναγκαζόμενος ἔνια χαλεπὰ ἔργα πράττει. 5. Μηδείας ἐκείνην χαριζομένης ὁ φοβερός δράκων(ლრაკონი) φαρμάκῳ κοιμίζεται(დაძინება)*
 6. *Οἱ Ἀργοναῦται καίπερ ὑπὸ πολλῶν πολεμίων διωκόμενοι τὴν τε παρθένον καὶ τὴν δορᾶ(გყავი) οἴκαδε φέρουσιν.*
 ე) რას ნიშნავს ორდაბოლოებშიანი მფლავითავე სხვებზე?
 ნაწილაკი ἄ-, ἄν-მღრ. ἄδύნატოს):
 თარგმნეთ: ἄ-δικოს, ἄν-ἀξίოს, ἄ-παίδευτος, ἄ-γομος, ἄν-οπλος, ἄ-δοξος, ἄ-θάνατος, ἄ-φίλος, ἄ-θεος, ἄν-ἀριθμος, ἄν-ὄλβιος, ἄν-ὄμοιος, ἄ-δωρος?

13.

- ა) 1. აბრუნეთ τὸ ἀργυροῦν δπλον — ἡ Ἀττικὴ γῆ (მხ. რ.)
 2. აუღლეთ თხრ. კ. მომავალ ღრთში, მიუთითეთ ინფინიტივი
 θύω — ἡγέομαι — θεάομαι.
 ბ) დაუკვირდით მიმართებით ნაც.სახ. 1. *Πρᾶττε ἀεὶ τοῦτο, ὃ χρὴ πράττειν. 2. Μὴ πείθου τούτῳ, ὃς ἐστὶν ἄνοος. 3. Πιστεῦσομεν τούτοις, ὧν ὁ νοῦς ἐστὶν ἐσθλὸς καὶ δίκαιος. 4. Ἄ κελεύεις, ἄνοά ἐστίν, ᾧ φίλε. 5. Μόνοι οὗτοι οἱ μαθηταί, οἱ εὖ ἐμάνθανον, καλὸν ἔπαινον λαμβάνουσιν. 6. Ἐλπίζομέν σε πιστεύσειν τοῖς εὖνοις φίλοις. 7. Ἀγαμέμνων, ᾧ πολλοὶ ὀπλῖται ἐπειθόντο, δεινὸς ἦν δεσπότης. 8. Ἀχιλλεύς, οὗ ἡ μήτηρ ἦν θεά, καὶ ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἐθανυμάζετο.*

14.

- ა) აბრუნეთ: ὁ λαμπρὸς ἀστήρ — ὁ πολέμος γείτων — τὸ καλὸν ἔαρ (მხ. რ.)
 ბ) მიუთითეთ არტიკლი, კნქველღობა და მხ. რ. სახ. ბრუნვა:
 1. ἄγρός, μῆσός, θυμός, χθιμός. 2. Οἰκετῶν, ὧν, φυλῶν, ναυτῶν, νεκρῶν, οἰκιῶν.
 3. λιμένων, ἀνέμων, ἐταίρων, ἀροτήρων, ἐπιστήμων, ἡγεμόνων, εὐδαιμόνων, ἐμπόρων, προπατόρων.
 გ) თარგმნეთ. დაუკვირდით ინფინიტივურ და მიმღებელურ კონსტრუქციებს.
 1. *Οὐ νομίζομεν τοὺς ἀνθρώπους θησαυροῖς εὐδαιμόνας γίγνεσθαι. 2. Μὴ ἐλπίζετε θησαυροῖς εὐδαιμόνες ἔσεσθαι. 3. Πιστεύετε ἐμὲ ὑμῖν ἀγαθὸν φίλον καὶ σύμ-*

μαχον ἔσεσθαι. 4. Ἐλπίζομεν μετ' ὀλίγον χρόνον τῆς τῶν Ἑλλήνων γλώττης ἐπιστήμονες ἔσεσθαι. — 5. Καίπερ τῆς Ἥρας ὀργιζομένης Πάρις τῇ Ἀφροδίτῃ πείθεται. 6. Πάρις ὑπὸ ταύτης τῆς θεᾶς κελευόμενος ἀρπάζει τὴν Ἑλένην. 7. Ἡ θεὰ σὺν αὐτῷ πορεύεται ὡς τῷ πλοίῳ ἡγησομένη. 8. Οἱ Ἀτρεΐδα διελέγοντο τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσιν ὡς περὶ τοῦ πολέμου βουλευσόμενοι. 9. Ἀγαμέμνων τὴν Ἰφιγένειαν θύει ὡς πειρασόμενος τῇ ὀργιζομένῃ θεᾷ χαρίζεσθαι.

15.

ა) აქლავი გვერდიგვერდ: 1. συνεβούλεον ღა· συνεβούλεσα;
2. ἰδρύσω ღა ἰδρύσα.

ბ) თარგმნეთ. მოაქციეთ ყვერადღებო მშობს ღრთს: πωλήσατε τὴν οἰκίαν — ἐθύσατε τῇ Ἥρᾳ — τί ἐποιήσατε; — ἐμήρυσεν ἡμῖν τὸν τοῦ γείτονος θάνατον — κέλευσον αὐτὸν τὸ ἔργον παῦσαι — ἐκεῖνον ἐρωτησάντων — ἐν ἀσφαλείᾳ βιοτενόντων — οὐδὲν ἤκουσα — ἴδρον, ἴδρυσον.

გ) თარგმნეთ: 1. Κροῖσος, ὁ τῶν Λυδῶν δεσπότης, πολλοὺς ἐνιαυτοὺς ἐβασίλευσεν. 2. Ἐνδοξος ἦν διὰ τοὺς λαμπροὺς θησαυροὺς. 3. Πολλοὶ ξένοι πρὸς αὐτὸν ἦκον καὶ τὰ βασίλεια ἐθαύμαζον. 4. Ἐπεὶ δὲ τοῖς Πέρσiais ἐπολέμησεν, οὗτοι Κροῖσον ἐνίκησαν. 5. Ἡρακλῆς, ἐπεὶ ἤδη πολλὰ ἔργα ἐποίησεν, ὧθενε ποτε πρὸς τὸν Κἀυκασον. 6. Ἐνταῦθα Προμηθεὺς πολλὰ κακὰ ἔπασχεν ὑπὸ τοῦ ἀετοῦ. 7. Ὁ δὲ Ἡρακλῆς τοῦτον ἐφόνευσε καὶ οὕτως ἔλυσεν ἐκεῖνον.

16.

ა) 1. აბრუნეთ: τίς ლმინ; — τί ჯჳონ;
2. აქლავი გვერდიგვერდ: κτήσομαι ღა ἐκτησάμην.
3. დავსახველი დიალენ. მშობს 6 ხასწავლი იხვინიგოვი.

ბ) παύειν ღა· παύεσθαι: ἐπαύον — ἔπαυε — παῦε — παύον — παῦσαι (2) — παυσόμενοι — παυσάμεναι — ἐπαύεσθε — παυσάσθων — παυέσθων — ἐπαύσω — παύσω.

გ) თარგმნეთ: 1. Τιμωρήσασθε, ὦ πολῖται, τόνδε τὸν κακὸν τύραννον. 2. Μακρὸν χρόνον ὁ δῆμος ταῖς ἐκείνου ἀδικίαις ἐπιέζετο. 3. Οἱ ῥήτορες ἡμῶν πολλοὺς λόγους ἐποιήσαντο καὶ ἠρώτησαν: „Τί χρῆ πράττειν; Τίνι τῶν πολιτῶν μάλιστα πιστεύετε; Ἄρα νικήσομεν τοὺς τοῦ δεσπότη ὀπλίτας;“ 4. Ἄλλ' οἱ πολῖται μάχεσθαι ἐβουλεύσαντο. 5. Παυσάσθω ἄρα ἡ τοῦ δεσπότη ἀρχή, ἣν ἐκτήσατο δόλῳ καὶ

βίβλ. 6. 'Ηγήσασθε ἡμῖν ἡμετέρα ἔσται ἡ ἐλευθερία. 7. Οἱ πολῖται τὴν ἀρχὴν κτησάμενοι τὸν ὑβριστὴν ἐτιμωρήσαντο καὶ ἐφόνευσαν.

17.

- ა) აბრუხეთ: ὁ ἐσθλὸς κήρυξ — ἡ καλλίστη γυνή.
- ბ) 1. აწარმოეთ დასახელებულ მძებნისაგან იმპერფექტუმი, მომავალი დრო და აორისტი (თხზ. კილო): *ἀλλάττω — φυλάττομαι — κηρύττετε — δέχεσθε.*
2. აწარმოეთ შემდეგი მძებნის ინფინიტივი აწმყო, მომავალ და აორისტისათვის (მოქმ. და სპ. გვარი): *τάττω* და *δρύττω.*
- გ) თარგმნეთ: *Τοῦτον τὸν πόνον σοὶ ἐπιτάξω — ἐκείνους τοὺς ἐναντίους φυλαξόμεθα — τὸν γείτονα οἴκαδε ἄξομεν — ἄρα τὸδε τὸ δῶρον δέξῃ; — ὑμῖν νῦν διαλεξόμεθα — διὰ τί ὤμωξας; — ἀλλάξατε τοὺς νόμους — τί ἠῆξω; — τὴν νίκην τάχα κήρυξον — ἥλλαξε τὴν πολιτείαν — ἄρα δῶρα ἐδέξω; — τὸν τοῦ νιῶ θάνατον ἐκήρυξαν.*
- დ) დაუკვირდით მიმდევობათ თარგმნის: 1. *Τοῦ χειμῶνος παυσάμενου οἱ ναῦται τὰ πλοῖα ἐσκεύαζον.* 2. *Τοῦ ἔαρος ἀρξαμένου ἀπέπλεον.* 3. *Τοῖς θεοῖς εὐξάμενοι διὰ πολλῶν θαλατῶν εἰς ἄλλας χώρας ἔπλεον.* 4. *Πολλὰ κτησάμενοι νῦν οἴκαδε ἐπανερχονται.* — 5. *Σοφοὺς λόγους ποιησάμενος ὁ ῥήτωρ ἐπαύσατο ὡς ἀκουσόμενος (თარგ. როგ. მოქ. გვარ.)* *τί οἱ ἄλλοι λέξουσιν.* 6. *Παυσάμενου αὐτοῦ ἄλλος ἤρξατο λέγειν.* 7. *Τούτου δὲ ἀρξαμένου οὐδείς ἤθελεν ἀκοῦσαι.* 8. *Καίτερ καλοὺς λόγους ποιησάμενος οὐ πολλὰ διέπραξεν.*

18.

- ა) 1. გადაიყვანეთ შემდეგი მძებნი შესაბამის იმპერფექტუმი, მომავალსა და აორისტი (თხზ. კილო): *ἄπτεις — μέμφῃ — βλέπτομεν — καταστρεφόμεθα.*
2. აწარმოეთ შემდეგი მძებნის ინფინიტივი აწმყო, მომავლის და აორისტისათვის (მოქმ. და სპ. გვარი): *τρέπω* ,*στρέφω.*
- ბ) თარგმნეთ: 1. *Δέξαι πρὸς ἐμοῦ τὸδε τὸ δῶρον.* 2. *Παρ' ἐμοὶ εὖ πράξεις.* 3. *Τρέφον τὸν νοῦν ἀπὸ τῶν κακῶν πρὸς τὸ ἐσθλῶς βιοτεῦν.* 4. *Ἡ δόξα σου λάμπει ἐν δλω τῷ κόσμῳ.* 5. *Τί μετεπέμφω ἐκ ταύτης τῆς νήσου, ὃ ἔμπορε;* 6. *Πέμψατε φάρμακα καὶ σῖτον εἰς τὰς ἀποικίας, ὃ πολῖται.* 7. *Τίνας χώρας ἐβλέπατε, ὃ ναῦται, ἐν τῷ τῆς Λιβύης περιπλω;* 8. *Ὁ αἰοιδὸς ἡμᾶς τεργάτω φῶδαις τισιν.*
- გ) თარგმნეთ. მიიქვიეთ ყურადღება მახვოლს: *ναῦταί τινες — τίνες γείτονες — ἱμάτιόν τι — Αἰθιοπί τισιν — εἷς ἀστήρ — ἀστήρ τες — τίσι γυναιξίν — ἐν λιμένι τινί — τίνων τεχνιτῶν ἔργα — ῥητόρων τινῶν λόγοι.*

19.

ა) აბრუნეთ: τὸ σὸν πρᾶγμα — ἡ ξυλίνη ἀσπίς — ἡ φοβερά ξυρίς.

ბ) დაასახელოეთ შემდეგ სახელოთა ნომინატივის და გენეტივის. თარგმნეთ:

1. ῥήτορσιν — γλαυξίν — ἡγεμόσιν — Ἄραφιν — χειμῶσιν — Χάρισιν

(ქროტიკი) — ἀγάλμασιν — ἀστέρσιν — χρῆμασιν — κόραξιν.

2. ἄερα — ἄνοια — μῆνα — μέταλλα — νόμισμα — φάρμακα — πατρίδα — κτήματα — τέκτονα — τέκνα — Αἰθίοπα — γυναῖκα.

გ) თარგმნეთ: 1. Τῶν γεωργῶν ἦν τὴν γῆν ἐργάζεσθαι, τῶν δὲ στρατιωτῶν τὴν πατρίδα φυλάττειν, ἀλλὰ τῶν δούλων πείθεσθαι. 2. Τοῦ ἐργάζεσθαι ἕνεκα οἱ δούλοι ἐν ἐργαστηρίοις ἐνεκλείοντο (βαკეცვა). 3. Οὐκ ἐξῆν τοῖς δούλοις οἴκαδε ἐπανέρχεσθαι. 4. Ἐκωλύοντο ὑπὸ τῶν κυρίων, οἱ αὐτῶν ἦρχον, τοῦ ἐλευθέρου βίου. 5. Τῶν πολιτικῶν πραγμάτων μετέχειν αὐτοῖς δυνατὸν οὐκ ἦν. 6. Τοῦ ἐργάζεσθαι οὐκ ἐπαύοντο δι' ὄλου τοῦ βίου.

20.

ა) აწარმოეთ შემდეგი მძნების ინფინიტივი აწყო, მომავალსა და აორისტიში (მოქმ. და სამ. გვარი): σκευάζω და κτείνω.

2. გადაიყვანეთ შემდეგი მძნები შესაბამის იმპერატივში, მომავალსა და აორისტიში

φεύδουσιν — πλησιάζουσιν — βιάζονται — φείδονται.

ბ) რომელ მძნებს ეკუთვნის შემდეგი ფორმები:

ἐπίσατε — ἐστρέψατε — ἐδιώξατε — ἠλίπισατε — ἐπράξατε — ἐτρέψατε — ἐνομίσατε; βλέπει — φυλάξει — ἀθροίσει — βλάψει — ἐπιτάξει — ὀνομάσει — ἀτιμάσει.

გ) თარგმნეთ: 1. Τὸν πένητα παῖδα δολερῶς ἔψευσας, ὧ κακέ. 2. Βασιλεὺς τις τῶν Περσῶν, Κῦρος τὸ ὄνομα, τὸν Κροῖσον ἐβιάσατο. 3. Ἐξήγησαι ἡμῖν, τί ἔλεξεν ὁ πατήρ πρὶν τελευτῆσαι. 4. Κακοὶ ἄνθρωποι ἐκ τοῦ ναοῦ ἀναθήματα, τρίποδας, ἱερὰ ὄπλα ἤρπασαν. 5. Ἐν τίνι χώρᾳ ὑμῖν ὀμιλήσομεν, ὧ ξένοι; 6. Οἶδε οἱ γεωργοὶ εἰσι πένητες, ἀλλ' ἰσχυροὶ τὸ σῶμα καὶ τὸν θυμὸν.

21.

ა) კავშ. კილო მარტივი წინადადებაში. განსაზღვრეთ კავშ. კილოს რაობა (მოწოდების, აკრძალვის და ა.შ.):

1. Βουλευσώμεθα περὶ τῆς πολιτείας. 2. Μὴ ἀμελήσωμεν τῆς ἡμετέρας ἀσφαλείας.

3. Πῶς τοὺς πολεμίους φεύγωμεν; 4. Τί πράξω; τίνα βοήσω; 5. Μήτε ψεῦδε

τοὺς δικαίους μήτε πιστεύσης τοῖς σφαλεροῖς. 6. Χαρίσασθε τοῖς ἀθλοῖς, ἀλλὰ μὴ φείσησθε τῶν κακῶν.

- ბ) დაუკვ. თარგმნობის კავშირებს: 1. Κατὰ τῶν Ῥωμαίων τὴν Σικελίαν καταστρεφάμενων ὅμως πολλοὶ Ἕλληνες ἐκεῖ ἔμενον. 2. Ὡσπερ Ὀμηρος οὕτω καὶ ἄλλοι ποιηταὶ τὸν Τρωικὸν πόλεμον ἦσαν. 3. Πεισίστρατος, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον, ὕστερον δίκαιος καὶ ἐσθλὸς ἦν. 4. Οἱ αὐτοὶ μνημονεύουσιν, ὡς (δοτὶ) τοῖς ἀουδοῖς ἐχαρίσατο καὶ τὰς Ὀμήρου ᾠδὰς συνέλεξεν. 5. Τοῦτο ἐποίησεν, ὡς (ἴνα, ὅπως) λαμπρὰν δόξαν πρὸς τῶν Ἑλλήνων δέχεται (δέξεται). 6. Σόλων ἔλειπε τὰς Ἀθήνας ὡς πορευσόμενος εἰς ἄλλας χώρας.

22.

- ა) აწარ. III პ. მხ. რ. ყველა ნასწავლი კილოსთვის (4) აწმყოსა და აორისგში (მოქმ. გვარი) *παύω* — *ἀθροίζω* — *τάττω* — *τρέπω*
- ბ) აწარმოეთ იგივე ფორმები სავ. გვარისთვის!
- გ) აწარმოეთ შემდეგი მშენების III პ. მრ. რ. თხრ. და ნაგვრ. კილოში (მოქმ. და სავ. გვარი): *κοσμέω* და *ψεύδω*.
- დ) თარგმნეთ და განსხვავეთ: *στρέφε* — *στρέφει* — *στρέφη* (3) — *στρέψη* (3) — *στρέψαι* (3) — *στρέφοιο* — *στρέψαιο* — *στρέψων*.
- ე) ნაგვროთი წინადადებები: 1. *Γίγνωιο καλὸς κἀγαθός, ᾧ παῖ.* 2. *Εἴθε ἔμοι πείθιο.* 3. *Εἰ γάρ σε πείσαιμι.* 4. *Μὴ πορεύεσθε ἐν χειμῶνι.* 5. *Μήποτε με ψεύσης.* 6. *Εἴθε χαρίζοισθε ἀλλήλοις.* 7. *Μὴ τιμωρησάμεθα τούτους, οἱ αὐτοὶ εἰσιν ἄθλιοι.*

23.

- ა) აბრუნეთ: *ὁ πέντης γέρον* — *ὁ ἰσχυρὸς γίγας*.
- ბ) 1. დაასახელეთ შემდეგი სახელების მხ. რ. ნომ. და გვნ. ბრუნვები; მიუთითეთ მახვილები: *γείτοσι, δελφῖσι, ἀνδριᾶσι, μησί, ποσί, παισί, πᾶσι, εὐδαίμοσι, ἐσθῆσι, δράκουσι, σῶφροσι, ὕδασι.*
2. განსხვავეთ: *θεράπουσι, θεραπεύουσι* — *λέουσι, λῶουσι* — *ἀρχουσι* (2).
- გ) ვარჯიში *πᾶς-δγ*: 1. *Πᾶσα ἡ Ἑλλὰς μεστή ἦν ἱερῶν.* 2. *Πᾶν ἱερὸν οἶκος ἦν θεοῦ τινος.* 3. *Ἐν παντὶ ἱερῷ ἦσαν βωμοί.* 4. *Ἐπὶ πᾶσι τοῖς βωμοῖς ἐθύετο.* 5. *Πᾶσι*

τοῖς θεοῖς καὶ πάσαις ταῖς θεαῖς ἦν ἱερά. 6. Πάντας τοὺς θεοὺς καὶ πάσας τὰς θεὰς οἱ τότε Ἕλληρες ἐθεράπευον ἐν λαμπροῖς ναοῖς. 7. Ἐντὸς πάντων τῶν ἱερῶν ἦν πολλὰ ἀναθήματα.

- Ⓢ) ვიზუალიზაცია ანუ ნაწილობრივი თარგმნა: 1. „Χαῖρε, ὦ ξένη“, ἔφη ὁ Κροῖσος Σόλωνι, „ἠδοίμην ἂν καὶ ὑπὸ σοῦ εὐδαιμονιζόμενος“. 2. Ὁ δὲ „Ὅθ' δικαίως ἂν“, ἔφη, „ὀνομάζοιμι σε εὐδαιμονα πρὸ τοῦ θανάτου. 3. Περὶ γὰρ ὀλίγων ἀνθρώπων πλουσίων ἀκούεις (ἀκούσαις) ἂν, ὅτι εὐ' ἐτελεύτησαν.“ 4. Τίς ἂν τῶν νῦν ἀνθρώπων τὸν πλούσιον Κροῖσον νομίζοι (νομίσαι) εὐδαιμονα; — 5. Οἱ δολεροὶ ναῦται ἔλεξαν „Ἀρίων οὐκ ἂν σφύζοιτο ἐκ τοῦ ὕδατος. 6. Οὐκέτ' ἂν Περὶανδρος τὸν φίλον βλέποι. 7. Μάτην ἂν ἐκείνος τὸν τοῦ αἰοῦδου νόστον ἐλπίσαι. 8. Οὐποτ' ἂν οἱ Κορίνθιοι ἀκούσαιεν, τίνι τρόπῳ ὁ Ἀρίων ἐτελεύτησεν.“

24.

- ა) 1. აწარმოეთ მოქმ. გვარის 3 მიმღეობა შემდეგი მძებრიდან: ἰδρῶν — γυμνάζω — κηρύττω — ἀναγράφω.
2. დაასახელებეთ ამ მიმღეობათა მრ. რიცხვის გენგევიუსი და ლაგიუსი.
- ბ) თარგმნეთ და განახსენებეთ: ἄγουσι (2) — ἀρχόντων (3) — πράξουσι (2) — πλέοντα (2) — ἰσχύουσι (2) — φυλαξάντων (2).
- გ) თარგმნეთ. დაუკვირდით მიმღეობურ კონსტრუქციებს: 1. Ἡρακλῆς πολλὰ καὶ θαυμάσια ἔργα πράξας ὑπὸ Διὸς εἰς τὸν οὐρανὸν ἄγεται. 2. Ἀριάδνη τὸν Ἀθηναῖον ξένον σώσασα σὺν αὐτῷ φεύγει. 3. Θησεὺς καταβαίνει εἰς τὸν λαβύρινθον ὡς φονεύσων τὸν Μινώταυρον. 4. Ἰκαρος τῷ Δαυδάλῳ θαυμάσια πτερὰ (ფრთები) παρασκευάσαντι οὐ πείθεται. 5. Αἱ τρεῖς θεαὶ πρὸς Πάριον ἦκουσαι ἠρώτησαν τὸν νεανίαν, τίς ἐστὶ καλλίστη. 6. Πάριδος (გენგ. Πάρις) τὴν Ἑλένην ἀρπάσαντος οἱ Ἀτρεΐδαι μέγιστον στρατὸν συνέλεξαν. 7. Καίπερ τῶν Κόλχων διωξάντων ὁμῶς οἱ Ἀργοναῦται εὐ' οἴκαδε ἔπλεον. 8. Κύρου νικήσαντος ἢ τοῦ Κροῖσου ἀρχὴ ἐπαύσατο.

25.

- ა) 1. აბრუნეთ: ὁ εὐγενῆς ἀθλητής. — τὸ μικρὸν μέρος.
2. აბრუნეთ გვერდიგვერდ: ὁ λόγος და τὸ ἔπος.

- ბ) დასასხელები მხ. რ. ნომინაციების, მიუთითეთ არტიკლი:
1. κέρδους — οἴνους — εἶνους — ἐνίους — καλούς — κάλλους — εἶδος — ἴδους — σαφούς — σοφούς.
 2. τιμή — γένη — ἀκριβῆ — χρυσῆ — ἀσφαλῆ — χαλκῆ.
- გ) თარგმნეთ: 1. Μὴ πιστεύσης τοῖς ἄλλων ψεύδεσιν. 2. Εἶθε τὰ ἐκείνων ἔπη μὴ ἀληθῆ νομίσεις. 3. Ἀκριβῶς γράψας ἔπαινον δέξῃ. 4. Σαφῶς λέγοις, τί ἐθέλεις. 5. Ὁ πάντων βλος μεστός ἐστιν ἡδονῶν, ἀλλὰ καὶ ἀλγῶν. 6. Ἐδγενεῖς δεσπότηται τοῖς ῥαφδοῖς δώροις ἐχαρίζοντο. 7. Ἐκτορος τελευτήσαντος μέγιστον ἦν τὸ Πριάμου ἄλγος. 8. Τὸ Δελφικὸν ἱερὸν πληρὸς ἦν ἀναθημάτων.

26.

- ა) 1. აბრუნეთ: ἡ ὀλίγη δόσις — ἡ εὐδαίμων πόλις.
2. აბრუნეთ გვერდოგვერდ: ἡ τυραννίς და ἡ φύσις.
- ბ) დასასხელები მხ. რ. ნომინაციების და გენეტივის, თარგმნეთ:
- ἔριον — στάσιον — σώμασιν — ἄπασιν — πέμπουσιν — διώξασιν — μέλεισιν — ὄβριον — μετὰστασιν — ἀγῶσιν — Ἄραφιν — εὐδαίμοσιν — γέιτοσιν.
- გ) თარგმნეთ: 1. Ὁ πατὴρ πρὸς τὸν παῖδα: „Ἐάν“, ἔφη, „ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολλοὶ ἀθληταὶ εἰς τὰ Ὀλύμπια ἔρχονται, καὶ σὺ μετ’ ἐμοῦ ἐνταῦθα πορευση. 2. Ἄει ἡδομαι, ὅταν σὺ καὶ οἱ ἄλλοι νεανίαι γυμνάζησθε. 3. Ἐὰν τὸ σῶμα εὖ γυμνάσῃς καὶ σοὶ τοῦ ἀγῶνος μετέχειν ἐξέσται. 4. Ἐὰν τῶν τοῦ ἀγῶνος νόμων ἀμελήσῃς, ἄθλον οὐ δέξῃ. 5. Ἐὰν μὴ τὰ προσήκοντα ποιήσῃς, πάντες σε μέμψονται. 6. Πρῶτον δέ, ὅταν εἰς τὴν Ὀλυμπίαν ἦκης, θῆσον ἐπὶ τῷ τοῦ Διὸς βωμῷ. 7. Ὅταν δὲ νικήσῃς καὶ τὸν ἐλαίας στέφανον δέξῃ, οἱ πολῖται σε θεραπεύσουσιν ὡς ἦρω.“
- დ) მიუთითეთ მნიშვნელობა, აგრეთვე დასასხელები მძნა, საიდანაც წარმოდგება შემდ. არსებითი სახ.: ποιησις, ἀπόκρισις, ἀνάλυσις, ἀνάβασις, μίμησις, κτίσις, κάθαρσις, παιδεία, πορεία, θεραπεία, δουλεία, στρατεία.
საიდან წარმოდგება შემდეგი სახელები?:
κτῆμα, γράμμα, πρᾶγμα, εὐρημα, ψήφισμα.

27.

- ა) აბრუნეთ: ὁ ἀκριβῆς συγγραφεύς — ἡ νέα ναῦς.
ბ) გადაიყვანეთ შემდეგი მძნების აწმყოფი ფორმები აორისტი II-ში და თარგმნეთ:

ἐὰν φεύγης — εἶθε εὐρίσκοις — λεγέτω τάδε — γίγνεσθαι — ἐὰν μὴ τρέχητε — ὅταν
μανθάνωσιν — φεύγοντες — ἐγίγνεσθε — τῶν ἐρχομένων — ἵνα μηδεὶς ἀποθνήσκῃ —
πολλὰ ἐπάσχομεν.

- δ) οὐδὲν ἄλλο Περικλέους: 1. Ἄρτι ξμαθον τοὺς τοῦ γείτονος δούλους φρονεῖν.
2. Δράμοιεν ἂν εἰς τὸν λιμένα, ἵνα ἐκεῖ εἰς ναῦν τινα εἰσβαίνωσιν. 3. Πολλὰ
ἔπαθον ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνου· ἔνιοι δέ, οὐδ' φοβερῶς ἐζημίωσε, καὶ ἀπέθανον.
4. Μάτην εἶπον πρὸς αὐτόν· „Γένοιο δίκαιος καὶ ἀγαθὸς κύριος· οἱ δούλοι εἶθε
σοι γένοιτο φίλοι.“ 5. Νῦν δὲ ἀπῆλθεν ὡς αὐτοὺς διωξόμενος (οὐδὲν ἄλλο Περικλέους, 233α)
6. Ὅταν δὲ τοὺς ἀθλοὺς εὕρῃ, αὐτοὺς δεινῶς κολάσει ἢ φρονεύσει.

28.

- δ) οὐδὲν ἄλλο: ὁ μέγας βοῦς — τὸ θρασὺ πρᾶγμα — ἡ εὐρεῖα ὁδός.
δ) οὐδὲν ἄλλο: Ὑπὸ τῶν τραχεῖ ὄρει — σὺν θρασέσῃ ἡρωσῖν —
διὰ βάρεια ἄλγη — περὶ μεγάλων στάσεων — παρὰ τοὺς ταχεῖς ποταμούς — ἐν
τῶ ἡδεῖ ἔαρι — ἄνευ ὀξέων ὄπλων — εἰς τὰ εὐρέα πλοῖα — διὰ μεγάλων νήσων —
διὰ τὴν σὴν ἰσχύν — μετὰ πολλὸν χρόνον.
βιβλίου 233α: Μέγα βιβλίον (= βίβλος) μέγα κακόν (ἔστιν).
δ) οὐδὲν ἄλλο: Ταχεῶς ἔλθειν χρή — οἱ δούλοι οἱ θρασέως
φυγόντες — βαρέως πάντα φέρεις — γυνὴ πολλὰ παθοῦσα — τίνα ποιήματα ξμαδες;
— οὐ πολὺ ἤρξεν — ὀξέως ἐβόησεν.

29.

- δ) οὐδὲν ἄλλο: μέγας ἀνὴρ — ὁ μέλας Αἰθίοψ.
δ) οὐδὲν ἄλλο:
1. Διὰ τί ἤλθετε εἰς τὸ ἄστυ; 2. Μέλλομεν θεάσασθαι τὰ τοῦ ἄστεως τεῖχη καὶ
τὸν λιμένα καὶ τὴν ἀγοράν. 3. Καὶ πολλοὺς ἀνδριάντας καὶ μεγάλα ἀναθήματα
ἐν τῶ ἄστυ εἶναι ἐμάθομεν. — 4. Παντὶ πατρὶ καὶ πάσῃ μητρὶ οἱ παῖδες εἰσι
κάλλιστος κόσμος. 5. Τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας ἀτιμάζειν νέοις οὐ πρόπει.
6. ὦ μῆτερ, μὴ χαιρε μόνον τῶ τῆς θυγατρὸς κάλλει, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον τῇ ὑγιείᾳ
αὐτῆς. — 7. Οἱ Σπαρτιᾶται τοὺς περιοίκους ἄκοντας συστρατεύεσθαι ἐκέλευον.
8. Οὐχ ἐκόντες οἱ Ἄχαιοι τὴν δουλείαν ἔφερον. 9. Τῶν ἐφόρων ἀκόντων (Gen.
abs.!) τοῖς ξένοις οὐκ ἐξῆν ἐν τῇ Σπάρτῃ μένειν. 10. Σόλωνος ἀκοντος ὁ Πεισί-
στρατος ἐγένετο τῶν Ἀθηναίων τύραννος.

30.

საქართველოს
საქართველოს
საქართველოს

- ა) 1. აწარმოეთ ხარისხები: *ἀναγκαῖος* — *ἄξιος* — *ὀξύς* — *ἀκριβής* — *σაფრის*
2. გემოთხამოთვილილი ზედ. სახელებისაგან აწარმოეთ მნიშვნელები და დაასახელოთ მათი ხარისხები
- ბ) ივანე. *εἰμί* მნიშვნე: 1. *Εἶθε εἴης ὡς εὐδαιμονέστατος.* 2. *Πάντες οἱ ἄνδρες ἔστων ὡς δικαιοῦτατοι.* 3. *Ἐμοῦ σοφώτερος ἂν εἴη.* 4. *Οὐδείς σαφρονέστερος εἶναι ἐνομίζετο τοῦ Σόλωνος.* 5. *Ἔστε θρασύτεροι τῶν ἐναντίων.* 6. *Ἦτε ἡμῶν ἀθλιώτεροι.* 7. *Ἄει ἴσθι ὡς σπουδαιότατος, ᾧ παῖ.* 8. *Οὐδείς ἔσται σοῦ εὐκλεέστερος.* 9. *Οὔποτε ἦσθα ἐμοὶ φίλτερος ἢ νῦν.* 10. *Εἶθε οἱ σοὶ λόγοι εἶεν σαφέστεροι.* 11. *Κροῖσος καίπερ πλουσιώτατος ὦν κακῶς ἐτελεύτησεν.*
- გ) თარგმნეთ. მიიქოეთ ყურადღება ოც-ის სხვადასხვახარისხ მნიშვნელობას. 1. *Οἱ Σπαρτιάται τοὺς παῖδας ὡς τραχύτατα ἐπαίδεον, ὡς γένωνται ἄνδρες ἐσθλότατοι.* 2. *Ἐμάθετε ἦδη, ὡς ἐκεῖ καὶ αἱ θυγατέρες ἐγυμνάζοντο, ὡς ᾧσι κάλλιστα καὶ ἰσχυρόταται.* 3. *Οἱ ἔφοροι, ὡς οἱ συγγραφεῖς λέγουσιν, τοὺς ξένους ἐκ τοῦ ἄστεως ἀπαλλάττεσθαι ἐκέλευον ὡς πολεμίους.* 4. *Οἱ Σπαρτιάται εἰσέβαλον εἰς τοὺς Μεσσηνίους ὡς κτησόμενοι τὴν χώραν αὐτῶν.*

31.

- ა) აწარმოეთ ზედ. სახ. ხარისხები: *τῆς καλῆς παρθένου* — *τὸν ἐχθρὸν τύραννον* — *αἰσχροῖς πράγμασιν* — *τῷ κακῷ φονεῖ* — *τῶν ταχέων ἀρμάτων* — *τὴν ἡδεῖαν ἐλπίδα.*
- ბ) დაეკვ. *ἐπίσταμαι* და *δύναμαι* მნიშვნე: 1. *Πολλὰ ἐπίστασαι, ἀλλ' οὐδὲν ὀρθῶς.* 2. *Ἐὰν δύνωμαι, αἶε σοι βοηθήσω.* 3. *Οὐ πάντως ἠπιστάμην, ἃ εἶπες.* 4. *Τοῦτο τὸ ἄλγος παθεῖν οὐκ ἂν δυνάμην.* 5. *Ἐὰν δύνη, ἐλθέ ὡς τάχιστα εἰς ἄστν.* 6. *Οὔτε ἀκριβῶς οὔτε ταχέως μαθεῖν ἐπίστασθε.* 7. *Εἶθε δύναιο σαφρονέστερον βιοτεύειν.* 8. *Ἰππίας τοὺς ἐναντίους ἀμύνειν οὐ δυνάμενος ἐφυγεν ἐκ τοῦ ἄστεως.* მარკ. 9. *Κλεισθένης τὴν πολιτείαν ἀλλάττων ἐπίστευε τῷ δήμῳ.* 10. *Τῆ τοῦ Ἰππίου δυνάμει πολλοὶ ἐγένοντο ἐναντίοι.*

32.

- ა) 1. აწარმოეთ *μισέω* მნიშვნე II 3. მხ. რ. აწყო დროის ყველა კოლოსა და იმპერატივ-კუმში. (მოქმ. ვვარი).
2. შეასრულეთ იგივე მნიშვნეობის *φοβέομαι*.
- ბ) თარგმნეთ: *Ἀπωθεῖτε τὴν τυραννίδα* — *τιμωρείσθων τοὺς αἰτίους* — *ἐδόκει μοι ἐπανέρχεσθαι* — *ὠνοῦ κάλλινα ἵππον* — *τοῖς μέγα φρονοῦσι μὴ πίστευε* — *εὐτυχοῖς, ᾧ ἀδελφῆ* — *εἶθε μιμοῖο τοὺς ἀγαθούς* — *ἐκείνος ἠγείσθω τῷ στρατῷ* — *ἀγαθοὶ γείτονες ἡμῖν λυσιτελοῦσιν* — *ὠμίλει αἶε ἄνδρῆς νεανίας.*

ბ) განსხვავეთ მშნა და სახელი:

βοηθοῖς, βοηθοίης — κρατεῖ, κράτει (2) — πλούτῳ, πλουτῶ (2) — πόλεμοι, πολέμοι, πολεμοίη — ὕμνος, ὕμνοῦσι (2) — φίλε, φίλει — πόνων, πονῶν, κόσμοι, κόσμον, ἔκοσμοῦ — πᾶλει, πόλει.

ე) ურცხ. ნაწილად კი 1. Μή ὀμίλει δειλοῖς ἀνδράσι. 2. Μήποτε μισεῖτε (μισήσητε) ἀλλήλους. 3. Ἔϊθε μηκέτι ἀτυχοῦτε. 4. Μηδένα ἀδίκει (ἀδικήσης), ἵνα (ὅπως, ὡς) μὴ αὐτὸς ἀδικῇ. 5. Ἄρα φοβῆ, μὴ ἄγαν πονῆς; 6. Συμβουλεύω σοι μηδὲν φοβείσθαι. 7. Ἐὰν μὴ πονῆτε (πονήσητε), οὐδὲν διαπραΰξετε.

33.

ა) 1. აწარმოეთ სიტყვა მშნისთვის III პ. მხ. და მრ. რ. აწმყოს ყველა კილონა და იმპერ-
ფექტუმში (მოქმ. გვარის)

2. შეასრულეთ იგივე პეირაომა-თვის.

ბ) თარგმნეთ: Μηδένα ἀπάτα — πόσοις ξένοις ἀπήντας; — ἐὰν νῦν μάχεσθαι τολμᾶτε (τολμήσητε), νικήσετε — ἔατε αὐτὸν φυγεῖν — δρώντων, ἃ βούλονται — ὁ ὑμέτερος στρατὸς ἡττώτο ἄν — αἱ νῆες ἐπὶ ναυμαχίαν ὠρμώντο — ἐὰν κακὰ ὀρᾶτε, μὴ σιγαῖτε — εἴθε δρῶτε (δράσασαίτε) ἀεὶ τὸ πρέπον.

გ) განსხვავეთ მშნა და სახელი:

θεᾶ (3) — κτώμεθα, κτήματα — νικᾶν, νίκη, νικῶν (3) — τελευτῆς, τελευτᾶς — τιμᾶ (4), τιμῆ.

ე) თარგმნეთ: ἔστησα: 1. Ἀρισταγόρας τοὺς Ἰωνας ἀπέστησε τῶν Περσῶν. 2. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐφηφίσαντο τοῖς Πέρσαις ναῦς τινὰς ἀντιστήσαι. 3. Πολλὰς ἄλλας πόλεις ἐπὶ Δαρειὸν συστήσαντες οἱ Μιλήσιοι Ἀρισταγόραν τῇ στάσει ἐπέστησαν. 4. Δαρεῖος δὲ δεινὴν στρατιὰν ἐκείνοις ἀντιστήσαι ἐδύνατο. — 5. Χρῆ τὸν στρατιώτην μένειν, ὅποι ἂν (სადღაც კი ყოველთვის) στήση αὐτὸν ὁ στρατηγός. 6. Ὁ υἱὸς πρὸς τὸν στρατηγόν· „Ἐμέ“, ἔφη, „ἐπίστησον τοῖς ὀπλίταις.“ 7. Ἐκεῖνος δὲ τοὺς ὀπλίτας ἔστησε πρὸ τοῦ στρατοπέδου.

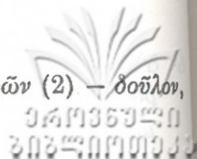
34.

ა) განსაზღვრეთ მშნის უორმედი. თარგმნეთ:

1. Μὴ ἀδικῶμεν, μὴ ἀπατῶμεν, μὴ ζημιῶμεν. 2. μιμοῖντο ἄν, θεῶντο ἄν, ἐναντι-
οῦντο ἄν. 3. ὠφέλει, ὄρα, δῆλον. 4. ἀσκοῦμεν, ἔῶμεν, ἀξιοῦμεν. 5. ἐὰν ἀπωθῆτε, ἐὰν βοᾶτε, ἐὰν ἐλευθερῶτε. 6. ἵνα ὑμῆς, ἵνα σιγαῖς, ἵνα δηλοῖς.

ბ) განახსენიეთ მშნა, არს. და გელ. სახელები:

θανάτω, θανατῶ (2) — πύρι, πυροῖ (4) — ἀξιους, ἡξιους — πληρῶν (2) — δοῦλον, δουλοῦν (2) — δῆλων, δηλῶν — ἐναντιοῦ, ἐναντίου.

35.

ა) 1. აუღლებთ გვერდიგვერდ აწმყოსა და იმპერფექტ. თხრ. კილოში αἰτέω და παραπλέω.

2. აუღლებთ გვერდიგვერდ:

ὄρμασθαι და χρῆσθαι.

ბ) თარგმნეთ: Χειμῶνες ἔπνεον — νῦν οὐκέτι πνέουσιν — εἶθε ἀγαθὸς ἄνεμος πνέει — μέγας ποταμὸς ἐκεῖ πάλοι ἔρρει — πάντα ῥεῖν εἶπεν ὁ Ἡράκλειτος — ἐὰν μηκέτι ζῶσιν, . . . — ἐὰν ἔτι ζῆτε . . . — χρῶ τῷ σῶ νῶ — δέοι ἂν βοηθεῖν — ὁ φίλος βοηθοίη ἂν — μὴ φοβοῦ ἀεὶ ποιεῖν τὸ δέον.

გ) თარგმნეთ. დაუკვირდით დამატების ბრუნვას: 1. Δεόμεθά σου ὠφελεῖν ἡμᾶς. 2. Δεόμεθα γὰρ βοθηθείας. 3. Ἄ ἔχεις, τούτοις χρῶ· ἀλλὰ καὶ ἄλλους ἐλευθέρου τῆς ἀνάγκης. 4. Τῷ φίλῳ δεῖ χρημάτων. 5. Κακοὶ ἄνθρωποι αὐτὸν ἀποστεροῦσι τοῦ κτήματος. 6. Σὺ ἡμῶν ἡγοῦ· ἡγοῦμεθα γὰρ σε εἶναι ἐσθλότερον ἄνδρα. 7. Ἐδόκει τοῖς Ἀθηναῖοις παρεῖναι τοῖς Ἴωσιν.

36.

ა) თარგმნეთ. აორ. II-ში ჩასმული მშნის ფორმები გადაიყვანეთ შესაბამის აწმყოსა და იმპერფექტუმში.

Μὴ λίπωμεν τὴν πατρίδα — τοσοῦτοι ἔπεσον — οὐδὲν ἂν αἴσθοιτο — πάντες ἀφικέσθων — τί ἤρρετε; — ταῦτα εἰπόντες — ἀποθανεῖν — ἐγένου — καταδραμόντων — λαβοῦσα — ἡγάγομεν — ἔλε — ἴδοιεν ἂν — βάλε — εἴλεσθε — ἄρα πολλὰ ἔπαυες; — ἐὰν πύθησθε.

ბ) თარგმნეთ:

1. Ὅσος ὁ πόνος, τοσοῦτος ἔστω ὁ μισθός. 2. Ὅση ἢ σὴ τέχνη, τοσαύτη ἔσται ἢ δόξα. 3. Οὐκ ἀεὶ ἡ τελευτὴ ἔστι τοιαύτη, οἷα ἡ ἀρχή. 4. Οἷος ὁ ἀνὴρ, τοιοῦτος ὁ λόγος. 5. Ὅσοι ἄνθρωποι, τοσαῦται γῶμαι. 6. Ὅσῳ χαλεπωτέρα ἡ μάχη, τοσοῦτῳ λαμπροτέρα ἡ νίκη. 7. Τοσοῖσδε πολεμίοις ἐναντιοῦσθαι οὐ τολμήσετε. 8. Τὸ Λεωνίδου στράτευμα ἦν τοσόνδε· τριακόσιοι μὲν Σπαρτιαῖται, ὡς χίλιοι δὲ ἄλλοι.

გ) თარგმნეთ. დაუკვირდით უკუქცევით ნაცვალსახელებს:

1. Πιστεύομεν αὐτῷ — ὁ αὐτῷ μόνον πιστεύων πολλάκις ψεύδεται — μάλλον πιστεύω ἐμαυτῷ ἢ ἄλλοις — μὴ ἄγαν πιστετε σεαυτῷ. 2. Οὔποτε ἡμᾶς αὐτοὺς

πάντως γινώσκωμεν — ἐν ὑμῖν αὐτοῖς φέρετε πάντα τὰ κτήματα — ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν μάχεσθε καὶ ὑπὲρ τῆς κοινῆς πατρίδος. 3. Οἱ ἑαυτοὺς μόνον φιλοῦντες ὑπὸ τῶν ἄλλων μισοῦνται — οἱ ἄνθρωποι πολλάκις ἑαυτοῖς ἐχθιστοὶ εἰσὶν — κακοὶ πολῖται οὔτε ἑαυτοῖς οὔτε τῇ πόλει λυσιτελοῦσιν.

37.

- ა) თარგმნეთ. (დაუკვირდით ან-ს მთავარ და დამოკიდებულ წიხდადებებში):
1. Πάντες ὑμῶν ἡδέως ἂν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας μάχονται. 2. "Οστις ἂν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας μάχηται, ὑπὸ πάντων τιμᾶται. 3. "Οπου τῆς γῆς ἂν ἦς, ἴσθι ἐσθλὸς καὶ δίκαιος. 4. Οἱ σοὶ γονεῖς σε φιλοῖεν ἂν καίπερ ἀπόντα. 5. Πῶς ἄνους ὦν ἄλλοις ἂν ἠγοῖο; 6. Πορευσόμεθα, ὅποι ἂν βούλη. 7. "Οταν οἴκαδε ἐπανέλθης, νέους φίλους κτήση. 8. Οὐδένα ἂν βλάπτωμι ἐκῶν. 9. "Ος ἂν ἄλλους ἀδικήσῃ ἐκῶν, τούτῳ μέμφομαι. 10. "Ατινα ἂν οἱ νόμοι κελεύσωσιν, ταῦτα πράττε.

ბ) თარგმნეთ. (დაუკვირდით ნაცვალსახელებს. გამოიყენეთ ნაცვალსახელთა თანხმარების ცხრილი)

1. Ἐν τῇ Θράκῃ Ξέρξης μέγαν ἀριθμὸν (ἀλφειცხვ) ἐποίησεν, ἵνα ἴδῃ, πόσοι στρατιῶται αὐτῷ εἴεν. 2. Οἱ Ἀθηναῖοι πολλὰ παιθόντες ἠπόροον, ποῖ ἑαυτοὺς καὶ τὰ ἑαυτῶν σώσουσιν. 3. Θεμιστοκλῆς ἐλογίζετο, τίνες τῶν Ἑλλήνων ἔτοιμοι ἔσονται ναυμαχῆσαι. 4. Ἠρώτησε τοὺς στρατηγούς, πότερον ἐν Σαλαμῖνι τοῖς Πέρσαις ἐναντιώσονται ἢ τὸ ναυτικὸν πρὸς τὸν Ἰσθμὸν ἄξιοιεν. 5. Σαφῶς ἠπίστατο, ἐν ὁποίᾳ θαλάττῃ ἢ νίκῃ ἀσφαλεστάτῃ ἔσοιτο.

განახსენებეთ კავშირი და ნაცვალსახელი:

6. "Οτε ὁ Ξέρξης εἰσέβαλεν, ὀλίγοι ἐν τῷ ἄστει ἔμενον. 7. Ἐνόμιζον γὰρ οἱ πολῖται, ὅτι βασιλεὺς τὰς Ἀθήνας ὄλωσ πορθήσει. 8. Ἄλλοι δὲ εἶπον, „Μένωμεν καὶ φέρωμεν, ὅ τι ἂν οἱ θεοὶ πέμψωσιν.“

38.

ა) აწარმოეთ ქვემოთ ჩამოთვლილი მშენებისთვის აორნისტი სამივე გვარში ἰδρύω, τελευτάω და πληρώω I. II ჯ. მხ. რ. თხრ. კილო. 2. III ჯ. მხ. რ. ბრძან. კილო. 3. იფიხიტივი 4. ამივე მშენებლად აწარმოეთ III ჯ. მრ. რ. მომავალი სამივე გვარისთვის

ბ) განახსენებთ: ἵνα βοηθῇ, ἐὰν ὠφελῆθῃ, ἵνα ἀπωθῆς, ἐὰν φιληθῆς, ἵνα πορθῶσιν, ἐὰν πορθῆθῶσιν.

გ) თარგმნეთ: 1. "Οποι ἂν πορευθῆς, μετὰ σοῦ πορεύσομαι. 2. "Οπου ἂν ἦς, πεiràσομαί σοι βοηθεῖν. 3. Οἴτινες ἂν ἡμῖν ἐναντιωθῶσιν, ἠττηθήσονται.

4. *Ξέρξης ὠρμήθη μέγα φρονῶν ἀπὸ τῶν Σάρδεων καὶ ἔφηνεν ἠττηθεὶς εἰς τὰ Σοῦσα.* 5. *Ἦλιζεν ὁ ὑβριστὴς τὴν Ἑλλάδα ἐν βραχεῖ χρόνῳ δουλωθήσεσθαι.* 6. *Ἦισθετο ὀργιζόμενος τὰς ἑαυτοῦ ναῦς διαλυθείσας καὶ τοὺς ναῦτάς φονευθέντας.* 7. *Οἱ Σπαρτιᾶται ἐμάχοντο κοσμηθέντες τὰς κεφαλὰς.* 8. *Δουλωθῆναι τοῖς Ἑλλησιν αἰσχιστον ἦν.* 9. *Θεμιστοκλῆς ἐνόμισεν, ὅτι ἡ Ἑλλὰς μετ' ὀλίγον χρόνον ἐλευθερωθήσοιτο.* 10. *Πειράθητι, ὦ παῖ, μμείσθαι τοὺς τοῦ σεαυτοῦ δῆμον ἀρίστους.*

39.

- ა) 1. მოცემული ნომუსის მიხედვით *ἔλκε* — *ἔλκε* — *λέλκε* — *ἐλελύκει* აწარმ. მსგ. როგო შემდ. მმნებისთვის: *πολεμέω* — *θύω* — *ὀρμάω* — *ζημιώω* — *συμβουλεύω*
 2. მოცემული ნომუსის მიხედვით *λύονται* — *λύονται* — *λέλονται* აწარმოეთ მსგ. როგო შემდეგი მმნებისთვის: *θιέωμαι* — *αἰτέομαι* — *στρατεύομαι*.
 3. ჩამოთვალეთ შემდეგი მმნების მოქმ. გვ. 4 ინფინიტივი და მიმღეობა (ყველა სქესისა) *ἔρωτάω* და *φρονέω*;
 4. შეასრულეთ იგივე შემდეგი მმნების ვნ. გვარისათვის: *ὑμνέω* და *φονεύω*.

- ბ) განახსენავეთ და თარგმნეთ:

ὀρμάσθε (2), ὠρμάσθε — ἐτολμήσαμεν, τετολμήκαμεν — πληροῦται, πεπλήρωται — ἐκοσμήσατε, κεκοσμήκατε — φιλούμεθα, ἐφιλούμεθα, πεφιλήμεθα, ἐπεφιλήμεθα — ἰδρύκατε, ἰδρύκετε — οἱ παῖδες παιδευέσθων, οἱ δὲ νεανῖαι πεπαιδευέσθων — ἡδὲ κήμη, ἡδικούμη.

- გ) თარგმნეთ: 1. *Ἐὖ βεβιωτενκῶς κακῶς ἀπέθανεν.* 2. *Οἱ δεδουλωμένοι χάριν ἔχουσι (მადლობლენი არიან) τοῖς ἡλευθερωκόσιν.* 3. *Θεραπεύετε τὴν μητέρα τὴν ὑμᾶς πεπαιδευκῶν.* 4. *Πολλοὺς ἄλλους ἡπατηκῶς νῦν αὐτὸς ἡπάτηται.* 5. *Τὸ ἔργον ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πεποιήσθω.* 6. *Νῦν οὐ χρὴ βουλευέσθαι, ἀλλὰ βεβουλευῆσθαι.* 7. *Οὐκ ἐτι καιρὸς ἐστι δρᾶν, ἀλλὰ δεδρακέται.* 8. *Νομίζω ὑπὸ σοῦ λειλοδορηῆσθαι καὶ ἡδικῆσθαι.* 9. *Τετίμησο, ὦ Ζεῦ, διὰ τὸ ἡμᾶς σεσωκέται.* 10. *Ὅταν τὸ ἔργον εὖ τετελεστημένον ἦ, τιμῆς ἄξιοι ἔσεσθε.*

40.

- ა) 1. აწარმოეთ 6 ძირითადი ფორმა შემდეგი მმნებისთვის: *φονεύω*, *ἀδικέω*, *ζημιώω*, *ἰδρύω*, *ἔρωτάω*, *δουλώω*, *ὑμνέω*.
 2. დასახელებთ *φονεύω*-ს ყველა ინფინიტივი და *ἀδικέω*-ს ყველა მიმღეობა.

დ) ვახანსვავთ:

1. *Οἱ ἀκούοντες θορυβοῦσιν* — ἀρ' ἄκοντες πείθεσθε; 2. *Λέονται χρημάτων* — δοῦνται πρὸς δένδρα. 3. *Ἐὰν δέη, ἐλθέ* — ἐάν με δῆς, ζημιωθήσῃ. 4. *Ὀλβον κέκτηνται* — οἴκαδε κέκληνται. 5. *Ἐβουλεύοντο εἰς τὴν Ἀσίαν πλεῖν* — τί ἐβούλοντο; 6. *Τὰς πύλας κεκλείκασιν* — αἰεὶ ἡμᾶς κεκλήκασιν φίλους. 7. *Καλῶ χρῆται ὄπλῳ* — καλῶ (2) σε φίλον. 8. *Τέλει τὸ ἔργον* — τελεῖ (2) πάντα ἐσθλῶς.

41.

ა) აწარმოეთ შემდეგი მშენებისთვის: *φυλάττω, πέμπω, γυμνάζω*:

1. III პ. მრ. რ. თხრ. კილო ყველა გვარში; 2. მომავალი დროის იმეორისთვის სამივე გვარში; 3. III პ. მრ. ათრ. ვნ. გვ. კავშ. და ნაცვრ. კილოში; 4. ვნ. გვარის მიმდევრად ათრისგან მრ. რ. ნათ. ბრუნვებში

ბ) თარგმნეთ. 1. *Οἱ νησιῶται καίτερ σύμμαχοι ὄντες ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἤρχθησαν ὡσπερ ὑπήκοοι.* 2. *Ὁμηρος ἐξηγεῖται τὸν Ὀδυσσέα ὑπὸ μὲν Ποσειδῶνος διωχθῆναι, αἰεὶ δὲ ὑπ' Ἀθηναῶν σωθῆναι.* 3. *Ἀκηκόατε καὶ ἐν τῇ Σικελίᾳ πολλὰς Ἑλληνικὰς ἀποικίας κτισθῆναι.* 4. *Ὅταν κακῶς πράξῃς, ὑπὸ πολλῶν φίλων ἀπολειφθήσῃ.* 5. *Θεμιστοκλῆς ὑπὸ βασιλέως λαμπρῶς ἐξενίσθη καίτερ τῶν σατραπῶν ὀργισθέντων.* 6. *Κακοῖς ὁμιλῶν αὐτὸς κακὸς νομισθήσῃ.* 7. *Ἄνδρον τὴν νῆσον ὑπὸ τῶν ἐνοίκων εὖ φυλαχθεῖσαν Θεμιστοκλῆς ἐλεῖν οὐκ ἐδύνατο.* 8. *Ἐταῖρον ἀνυχοῦντα ἢ ἀποροῦντα λιπῶν οὐκ ἂν ὀνομασθεῖς πιστὸς φίλος.* 9. *Συμβούλευσον καλῶς ἢ πεισθητὶ τῷ καλῶς συμβουλεύσαντι.* 10. *Τῶν στρατιωτῶν ἐστὶ πεισθῆναι: ὅπου ἂν τις ταχθῆ, ἐκεῖ ἀνδρείως ποιησάτω τὰ δέοντα.* 11. *Κροῖσος Σόλωνι διαλεχθῆναι λέγεται περὶ τῆς εὐδαιμονίας.* 12. *Ἐν ταῖς Θερμοπύλαις Ξέρξης ἦσθη Ἐφιάλτην εὐρῶν προδότην.*

42.

ა) აწარმოეთ შემდეგი მშენებისთვის: 1. II პ. მნ. და მრ. რ. თხრ. კილო, პერფექტუმი (ვნ. გვარის) *κρύπτω, φυλάττω, ἀναγκάζω*; 2. ვნ. გვარის იმეორისთვის და მიმდევრად პერფექტუმი; 3. შემდეგი მშენების I და II პ. მნ. და მრ. რ. ვნ. გვარის პლუსკვამპერფექტუმი: *ἀρπάζω, καλύπτω, ἄρχω*.

ბ) ვახანსვავთ: *βλάπτεται, βέβλαπται* — *ἠτιμάσθητε, ἠτιμάσθε* (2) — *ἐγυμνάσατο, ἐγεγύμναστο* — *ὠνόμασθαι, ὠνόμασται* — *ἠνάγκασαι, ἀναγκάσαι* — *ὀπλιζόμενοι, ὀπλισμένοι* — *κεκρύφθω, κρυφθήτω* — *ἐκτισται, ἐκτίσθαι*.

- ბ) თარგმნეთ: 1. Ἄρ' εὖ γεγύμνασαι; 2. Οἱ Δράκοντος νόμοι αἵματι γεγραφθαι ἐλέγοντο (τὸ αἷμα სისხლი) 3. Πάσης ἐλπίδος ἔφρευσαι. 4. Ποῦ ἐκέκρυφθε; 5. Ἐφρευσμένος οὐ πιστεύσω σοι. 6. Μηδένα κολάσης ὠργισμένος. 7. Πάντα τὰ κεκαλυμμένα δηλωθήσεται. 8. Καίπερ πλοῦτον κτησάμενοι οὐπω πάντων τῶν κακῶν ἀπήλλαχθε. 9. Ἦδε ἡ πόλις ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων λέγεται ὠκίσθαι. 10. Ἄνδρείως ἠγώνισαι, ᾧ ὀπίτα. 11. Τὸ ἔργον ἤδη πεπραχθῶ. 12. Αἱ ἐπιστολαὶ γεγραφθῶν.

43.

- ა) 1. დაასახელეთ შემდეგი მშენების მოქმ. გვარის 4 ინფინიტივი:

γυμνάζω, ἄπτω, κηρύττω;
2. იგივე მშენების მოქმ. გვარის 4 მიმღეობა!

- ბ) თარგმნეთ, შემდეგი მშენები გადაიყვანეთ აორისტიდან პერფექტუმში: κατέκοψεν — ἐκήρυξαν — ἐγύμνασας — πράξαντες — θύρασα — βλάψας — ψεύσαι — ἐδέξαντο — ἐσκέψασθε — θαυμάσαιεν ἄν — ἐὰν κομίση — ἠγάγετε.

- გ) თარგმნეთ. მიაქციეთ ყურადღება ინფინიტივსა და მიმღეობას:

1. Οἱ μὲν δεινοὶ εἰσι λέγειν, οἱ δὲ πράττειν. 2. Πρὶν λέγειν δεῖ σε βεβουλεῦσθαι. 3. Ὁ δημιουργὸς ἦσθη τὸ ἔργον καλῶς πεπραχῶς. 4. Ὁ στρατηγὸς λέγει τὴν τῶν ἐναντιῶν τάξιν διακεκοφέναι καὶ δεδιωχέναι. 5. Θεμιστοκλῆς ἠτιμάσθη ὡς βεβλαφῶς τὸ ἄστυ. 6. Ὡς ἂν ἐπιτεταγμένον ἦ περὶ τοῦδε τοῦ πράγματος εἰπεῖν, εἰπέτω. 7. Περικλῆς τὴν πολιτείαν εὖ τεταχῶς ἐφαίνετο. 8. Τοὺς πρώτους νόμους τοῖς Ἀθηναίοις γεγραφέναι λέγεται ὁ Δράκων. 9. Ὁ γέρων καίπερ τὸ ἀργύριον κεκρυφῶς ἐσλήθη.

44.

- ა) 1. დაასახელეთ ნასწავლი მშენები, (ხორხის და ბაგისმიერ თანხმოვან ფუძემე დაბოლოებული)რ-ბიც ვნ. გვარს II აორისტი აწარმოებენ. 2. დაასახელეთ ხორხის და კბილისმიერ თანხმოვან ფუძემე დაბოლოებული მშენები, რ-ბიც მოქმ. გვარის პერფექტუმი -ა და φα -ზე არ ბოლოვდება. 3. დაასახელეთ ბაგისმიერ თანხმოვანზე დაბოლოებული რომელი მშენა აწარმოებს პერფექტს ო-აბლაუკით?

- ბ) განასხვავეთ: συνέλεξε, συνείλοχε — πληγήσονται, ἐκπλαγήσονται — συνελέγησαν, διελέχθησαν — λωιπᾶς, λέλοιπας — ἔπεισθε, ἔσπεσθε — γράφεις, γραφείς.
გ) განასხვავეთ ფორმები: τρέφον, τρέπων, τέρπων — θρέψων, τρέψων — τρέψας,

θρέψας — τέτραπται, τέθραπται — τραπείς, στραφείς, τραφείς — τετροφώς (2),
 έστροφώς — τετράμμεθα, τεθράμ- μεθα — έτέθραπτο, έτέτραπτο — θάπτων, τεταφέναι, τέθραπται, ταφήσεται, θάψαι.

45.

ձ) տահրմեյո, աշխարհուտ ճգոյրն մցոյալս:

1. 'Ενόμισά σε όργιεΐσθαι. 2. 'Εφοβήθη, μή όργιοΐντο και όνειδιοΐεν. 3. 'Ελπίζω τόν ξένον ήμΐν χαριεΐσθαι. 4. 'Ελθωμεν εις την άγοράν ώς ποριούμενοι παντοΐα ώνια. 5. 'Επλευσαν εις την Σικελίαν ώς νέας άποικίας κτίσοντες και την εκεί άκτην οικιοΐντες. 6. Οί πολΐται οΐκαδε έδραμον ώς όπλιούμενοι. 7. 'Ο ξένος ειπεν, ότι ήμΐν σΐτον και οΐνον κομιοΐη. 8. 'Ο Σόλων έλεγε οΐδένα μακαριεΐν, πριν άν τόν βίον τελευτήση.

ձ) տահրմեյո, մոխրոյոտ ցլրաւլընծ նսմմնարո ջլըւնարտօշքոն տահրմեւս.

1. 'Ενθάδε ό στρατός τακτέος έστΐν. 2. Յլքաւլոտ տրատός տրոն նսմմոմշրո մնոմքնլոմոնոտ 3. Πρέσβεις ήμΐν πεμπτέοι εισΐ περι τής ειρήνης. 4. Οί νέοι γυμναστέοι εισΐν· τά γάρ τών γερόντων σώματα οΐκέτι γυμναστά έστιν. 5. Παΐδες οΐ μόνον θρεπτέοι, αλλά και παιδεντέοι εισΐν. 6. Πρὸ τοΐ κινδόνου ύμΐν περι τής σωτηρίας λογιστέον έστΐν. 7. Πάσα άδικία κωλυτέα έστι τοΐς άγαθοΐς. 8. Κλεισθένει νέοι νόμοι γραπτέοι ήσαν. 9. Οί νεκροΐ έν τῷ Κεραμεικῷ θραπτέοι ήσαν. 10. 'Απαιδεντοΐ παιδεντέοι εισΐν.

46.

ձ) ճլրմոյոտ նսրոնկնո. 1. τὸ καθαρὸν ὕδωρ — οἱ πολεμικοὶ δῆμοι — τὰ ἀκριβῆ γράμματα — τὸ δὲν δόρυ — οἱ σώφρονες δημιουργοὶ — τὰς καλὰς εἰκόνας — ἡδεῖ ὕπνω. 2. 'Ολίγοι ὑπηρέται — ἡ ῥαδία νίκη — πολλαὶ νῆες — τὸ μέγα πένθος — ὁ ἀγαθὸς δαίμων

ձ) տահրմեյո. 1. Οὐδέν κτήμα κάλλιον και βέλτιόν έστι τής υγίειας. 2. Τά τών 'Ελλήνων σώματα κρείττω ήν ή τά τών βαρβάρων διά τὸ άει γεγυμνάσθαι. 3. Τά ῥᾶστα έργα οὐκ άει ᾄριστα έστιν. 4. 'Ρᾶον και ήδιόν έστι μέμφεσθαι άλλους ή εαυτόν. 5. Οὐδέν θᾄττον ετῶν. 6. Μή δράσης πάντα ώς τάχιστα, άλλ' ώς ᾄριστα. 7. Παρά τῇ Σαλαμΐνι ή νίκης έλπίς πολλοΐς εφαινετο ελαχιστη εΐναι. 8. Σφαλεροΐς άνθρώποΐς όμίλει ώς ήμισα. 9. Μείζονς ήδοναΐ οὐκ εισΐ γονεΐσιν ή σώφρονες και ισχυροΐ παΐδες. 10. 'Ιππίας χείρων ενομίζετο εΐναι τοΐ πατρός.

- ձ) սծրցծիցտ *αἱ τρεῖς Χάριτες*, *τέτταρα ἔτη*, *οἱ δύο λιμένες*.
- ծ) տսռցծիցտ լա ձևիցծոտ, Գուգուսա Նախորհրտ *οὐδείς* լա *μηδείς* -ոս ջսծուցիցիծո.
1. *Οἱ Ἀθηναῖοι οὐδενὶ μᾶλλον ἐπίστευον ἢ Περικλεῖ*. 2. *Ἡ οὐθενὸς δόξα μελλῶν ἦν ἢ ἡ Περικλέους*. 3. *Νόμῳ ἦν τεταγμένον μηδένα μετέχειν τῆς πολιτείας, ᾧ μὴ πατήρ τε καὶ μήτηρ εἶεν Ἀθηναῖοι τὸ γένος*. 4. *Διὰ τοῦτο οὐδενὶ τῶν ξένων ἐξῆν πολίτην γενέσθαι*. 5. *Εἶθε ἐν μηδεμιᾷ ἡμέρᾳ κακῶς πράττοις*. 6. *Εἶθε μηδὲν κακὸν πάθοις*. 7. *Οὐδὲν ἂν ἦδιον εἶη τῆς ὑγείας*.

- ձ) 1. տսռցծիցտ: *φαίνετε* — *φανεῖτε* — *ἐφήγατε*; Յիկսսսմ. սՄսԾծուցտ ոցոցիցիցտ *εὐφραίνω* լա *ἀμύνασθε* 2. տսռցծիցտ: *ἀγγέλλοντες* — *ἀγγελοῦντες* — *ἀγγείλαντες*; սՄսԾ. ոցոցիցիցտ *ἀποστέλλω* լա *καθαίρω*. 3. ջսծսկիցիցտ *μένειν* — *μενεῖν* — *μεῖναι*; ոցոցիցիցտ *μαίνω* լա *κρίνω* սոս. 4. տսռցծիցտ: *ὅτι ἀποκτείνω* — *ὅτι ἀποκτενοίη* — *ὅτι ἀποκτείνεται*; ոցոցիցիցտ *σπεύρω* *περαίνω* 5. տսռցծիցտ: *ἀποκρίνεται* — *ἀποκρινεῖται* — *ἀπεκρίνατο*; սՄսԾծուցտ ոցոցիցիցտ *ἀποφαινομαι* -ոցոս.
- ծ) տսռցծիցտ. 1. *Τὸ ἔργον, ὃ οὐπω ἐπεράναμεν, ὡς τάχιστα περανοῦμεν*. 2. *Τὸ ἱμάτιον οἴνω ἐμίνας· σὺ καὶ καθαρεῖς*. 3. *Διὰ τί οὐκ ἀπεκρίνασθε; Ἀποφήνασθε τὴν γνώμην, ὧ φίλοι*. 4. *Ὅταν τὸν σῖτον θερίσητε, βοηθοὺς ὑμῖν ἀποστελοῦμεν*. 5. *Μενοῦμεν, ἕως ἂν τὸ ἔργον περάνητε*. 6. *Ἐπαινον ἐδέξατο διὰ τὸ τὴν εἰκόνα ἄριστα περᾶναι*. 7. *Ὅποταν ἔαρ γένηται, σῖτον σπεροῦμεν*. 8. *Ἄρατε τὸν ἄγνωστον νεκρὸν καὶ θάψατε*. 9. *Πολὸν χρόνον Ἀθήνησιν ἔμεινα· ἔτι πλείω μενῶ*. 10. *Ἄγριον εὐθύς, πόσων ἂν χρημάτων δέη*.

- ձ) 1. տսռցծիցտ: *ἐκάθηρεν* — *κεκάθαρκεν* — *κεκάθαρται*; Յիկսսսմսոսիցիցտ *εὐφραίνω* լա *μαίνω*. 2. տսռցծիցտ: *ἀγγέλλεσθαι* — *ἀγγελθῆναι* — *ἠγγέλλαι*; Յիկսսսմսոսիցիցտ *φαίνω* լա *ἐξάίρω*.

- ა) დაასახელეთ *δίδωμι*-შმნის შემდეგი ფორმები (მოქმ. გვარი):
1. აწმყოს, მომავლის, აორისგის, ჰერფექტუმის ინფინიტივი. 2. იგივე ღროების მიმღებები. 3. აწმყოს და აორისგის II პ. მხ. და მრ. ბრძან. კილო.
- ბ) დაასახელეთ იგივე ფორმები საშუალო გვარისათვის.
- გ) თარგმნეთ: (მოქმ. გვარი) *εἶθε δίκην διδοίη — εἶθε χάριν ἀπέδωκεν — εἶθε ἡμᾶς μὴ προεβίδους — ἐὰν ἐκδῶς — ἐὰν προδῶτε — εἰ δῶρον ἐβίδοτε — εἰ δῶρα ἔδοτε — ἄρα δίκην ἔδοσαν; ἄρ' οὐ μετέδοτε αὐτῶ τῶν ὠνίων; — ἄρα μὴ αὐτὸν προέδωκας; — ἐκεῖνός με προεδέδωκεν — τὰ βπλα παραδοῦς ἐάλω — ἔκδος, ἐκδιδούς, ἐξεδίδους, ἐκδιδῶς, ἐκδεδωκώς.*
- დ) თარგმნეთ: (საშ. და ვნ. გვარი) *ἀποδοῖτο ἂν τὸν οἶκον — μὴ ἀποδῶσθε τὸν ἄγρον — πάντα τὰ ὄνια ἀποδόμενος ἀπέπλευσεν — πολλὰ ὁ ἔμπορος Ἀθήνησιν ἀποδέδοται — τὰ βπλα παραδιδόσθω — ἐὰν καλαὶ δόσεις διδῶνται — αἰσχρὸν ἐστὶν ὑπὸ φίλων προδοθῆναι — ὁ δοῦλος ὁ ἀποδράς τῶ κυρίῳ παρεδόθη — παραδιδόμενοι, παραδεδομένοι — τὰ ἀρπασθέντα εὐθύς ἐκδοτέα ἐστίν.*

53.

- ა) განსაზღვრეთ *δίδωμι*-ს ფორმები და მიუწერეთ გვერდით *τίθημι*-ს შესაბამისი ფორმები: *δίδωμι, διδώσασιν, διδοίη, δίδου, ἐβίδους, διδούς, δίδωσο, ἐβιδόμην, ἔδοτε, δός, ἔδου, δοῦσα, δόμενος, δόσθω, δώσομεν, δοθήσεται, ἐδεδώκεσαν, δέδοται.*
- ბ) 1. თარგმნეთ. მიუწერეთ შესაბამისი აორისგის ფორმები: *ἐπετίθεντο ἂν, ἐπετίθεσο ἂν, ἐπιτιθεῖντο ἂν — ἐπιτίθεσθε, ὦ ὀπλίται — ἐὰν ἐπιτιθήσθε.*
2. თარგმნეთ. მიუწერეთ შესაბამისი აწმყოს ფორმა. *ἐὰν ἀποτεθῶσιν, ἀντιτεθῆναι, ἀνατεθειέν, προστεθέντων.*
- გ) განსხვავეთ *ἔθηκας, τέθηκας — ἐπιτιθέντες, ἐπιθέντες, ἐπιτεθέντες — διατιθεῖεν ἂν, διαθειέν ἂν, διατεθειέν ἂν — προσετίθεις, προστιθείς, προσθείς, προστεθείς.*
- დ) თარგმნეთ: *κείμαι*: 1. *Οἱ Ἕλληνες δειπνοῦντες ἔκειντο κείμενοι ἥσθιον καὶ ἔπινον.* 2. *Πείθεσθε τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις.* 3. *Ξέρξης ἠττημένος οὕτω διέκειτο, ὥστε ἀπέφυγεν.* 4. *Οἱ ἄγροι οὕτω διακείσθαι ἐδόκουν ὥστε μηδὲν ἔτι φῆναι.* 5. *Ἐν τοῖς Δελφοῖς πολλοὶ ἀνδριάντες ἀνέκειντο.* 6. *Στέφανος ἐλαίας ἐπέκειτο τῇ τοῦ Ὀλυμπιονίκου κεφαλῇ.* 7. *Ὁ δῆμος συγκείσθω ὡς ἓν σῶμα.*

54.

იჟი

- ა) 1. დაასახელეთ *καθήμι*-ს ძირითადი ფორმები. მიუთითეთ თითოეული დროის ინფინიტივი და მამრ. სქ. მიმღებობა.
2. შეასრულეთ იგივე სამუშაო გმნისათვის *ἐφίεμαι*
- ბ) 1. თარგმნეთ და განასხვავეთ ფორმები: *παρείς, συνίεις, ἀφίεις, ἐξίεις* (2), *συνήκα, συνείκα, καθίειη, ἀφείη, όταν ἐφιῆ* (2), *ἵνα ἐφῆ* (2), *παριέντων* (2), *παρέντων* (2).
2. თარგმნეთ. შეცვალეთ აწმყო დროის ფორმები აორისგით და პირიქით. *ἐφίεσαι, ἐφῶ, ὅπῳ ἐφιῆσθε, εἴθε ἐφίεο, ἐφίεντο.*
- გ) განასხვავეთ: *ἀπειναι, ἀφείναι* — *ἵνα ἀπῶ, ἀφῶ* — *ἐὰν ἀπῆτε, ἀφῆτε* — *ἀφείη ἄν, ἀπειη ἄν.*

Ἰστημι:

- ა) გაიმეორეთ 33 დ სავარჯიშო; 51 ა სავარჯიშოს 2 – 6 წინადადებები.
- ბ) შემდეგი გმნებისთვის აწარმოეთ აწმყოს კავშ. ნაცვრ. და ბრძან. კილო, იმპერფექტუმი.
- გ) დაასახელეთ *προίστημι* გმნის მოქმ. გვარის ინფინიტივები აწმყოში და მომავალში; იგივე ფორმები *συνίσταμαι*-სა საშ. გვარში, *δίίσταμαι*-სა - ვნ. გვარში.
- დ) თარგმნეთ: *Οἱ νικῶντες ἀεὶ τρόπαιον ἵσταντο.* 2. *Τρόπαιον στησάμενοι ἀπῆλθον.* 3. *Ἀρισταγόρας τοὺς Ἴωνας ἐπεισε τῶν Περσῶν ἀφίστασθαι.* 4. *Ὁ ἄριστος τῆ πόλει ἐπιστάθῃσεται.* 5. *Μὴ διστασθε, ὦ σύμμαχοι.* 6. *Οἱ νησιῶται πολλάνικς τοῖς Ἀθηναίοις ἀνδίσταντο.* 7. *Οἱ Σπαρτιῶται οὐποτε δημοκρατίαι κατεστήσαντο.* 8. *Ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἄλλοις δήμοις πολλάνικς τυραννίς κατεστάθη.*

55.

- ა) თარგმნეთ: *ἀποδίδωσι, ἀποδίδοται, ἀποτιθήσι, ἀφίησι, ἀφίστησι* — *διατιθέασιν, οὕτω διάκεινται, διστάσιν* — *ἐπιτιθεῖς, ἐπιτιθέμενος, ἐφίεις, ἐφιέμενος, ἐφιστάς* — *μεταδίδου, μεδίστη* — *παραδίδομαι, παριέναι* — *προέδωκας, προέστησας* — *συνέθεσαν, συνείσαν, συνέστησαν.*
- ბ) თარგმნეთ: *Ἰστημι*: 1. *Ὁ κύριος διώκων τὸν ἀποδράντα δοῦλον ἐκέλευσεν „Ἐστήκει“. Ὁ δὲ εἰστήκει.* 2. *Οὐδὲν ἔστηκεν οὔτε ἐστήξει, ἀλλὰ πάντα κινεῖται*

καὶ μεθίσταται. 3. Ὁ δῆμος προέστησε τὸν Μιλτιάδην τοῦ στρατοῦ Ἡδέως τοῦ στρατοῦ προέστη — Ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ στρατοῦ προεστῆθη. Ἐπιτοῦ στρατοῦ προεστηκῶς (προεστῶς) καλλίστην νίκην ἐνίκησεν. 4. Πολλάκις νησιῶται τῆς συμμαχίας ἀφίσταντο — Τοῦ πολέμου γενομένου ἔτι πλείους ἀπέστησαν — Ἄλλους ὁ Λύσανδρος τῆς συμμαχίας ἀπέστησεν — Ἐνιοὶ καὶ βία ἀπεστάθησαν — Τοῦ ἄστεως κεκκλωμένον πάντες ἤδη ἀφειστήκεσαν (ἀφέστασαν).

- გ) თარგმბ. ღაუკვ. მიმღეობღბ: 1. *Τί ἔστατε ἀποροῦντες;* 2. *Πολλοὶ ἕστασαν ἐν τοῖ Δελφοῖς ἀνδριάντες.* 3. *Ἡ γῆ δοκεῖ μὲν ἐστάναι, κινεῖται δέ.* 4. *Οὐκ αἰεὶ ἀγασθὸς ἂν εἴη σῶζειν τὰ καθεστῶτα.* 5. *Πολλοὶ δεδιότες τοὺς τριάκοντα τυράννους ἔφυγον.* 6. *Μηδεὶς κακῶς λεγέτω τοὺς τεθνεῶτας.* 7. *Οἱ πολῖται ἔλυποντο ἀκούοντες τοὺς πλείστους τῶν εἰς τὴν Σικελίαν πλευσάντων τεθνάναι.*

56.

- ა) ვაიმეორეთი 30 ბ სავარჯიშო
 ბ) თარგმნეთი: *ἴθι οἴκαδε, ἴσθι σοφός, ἴσθι οὐδὲν πράξας;* ვადიოყვანეთ მმნებო 1. III ბ. მბ. რ. ბრძან. ვალეოზო (აწმყო ღრო); 2. I ბ. მბ. რ. იმპერეჟეჟუმბო; 3. ვადიფცოეთ იფიფიფიფიფი; 4. მამრ. სქეხის მიმღეობდაღ.
 გ) ვანსხვანეთი *εἰμί, εἶμι* ღა *ἴημι*: *ἀπιέναι, ἀφιέναι* — *ἐὰν ἀπῆ, ἐὰν ἀπῆ, ὅταν ἀπῆ, ὅς ἂν ἀπῆ* — *εἶθε ἀφείεν, εἶθε ἀπειεν* — *εἶθε παρείεν* (2) — *ἐπεὶ ἀπῆσαν, ἐπεὶ ἀπῆσαν* — *ἀπιτέον ἐστίν, ἀφετέος ἐστίν.*
 დ) ივარჯიშეთი ვიოხვიოი წიბდა: 1. *Τί φῆς, ὦ βέλτιστε;* 2. *Διὰ τί οὐδὲν ἐφησθα;* 3. *Ποῦ ἦτε;* 4. *Ἄρα σύνοισθα σεαυτῷ ἀδικήσας;* 5. *Πότε ἡμῖν σύνιτε;* 6. *Ἄρα μὴ ἀπῆτε;* 7. *Πόσοι ἀπίασιν;* 8. *Ἄρ' οὐκ ἐμοὶ παρέσεσθε;* 9. *Εἶθε φαῖτε, πότερον ἐκείνω συνῆτε ἢ ἄλλω τινί.* 10. *Οὐκ ἴσμεν, ποῖον ἔχει τρόπον.*

57.

- ა) ვაიმეორეთი 31 ბ სავარჯიშო
 ბ) მეცვალეთ მნბოთ *ὀνήμημι*: *ὠφελούμεν, ὠφελῆν, ὠφελῶν, ὠφελήσεις, ὠφέλησον, εἶθε ὠφελοῆς, ὠφέλει, ὠφελούμενος, ὠφελῆσθαι.*
 გ) ვანსხვანეთი: *λύω*; მეცვალეთ *δείκνυμι* მნბოთ: *λύει, λύουσιν, ἐὰν λύητε, λύε, λύων, ἔλυσον* (2), *λύόμενοι, λύειν, λύου, ἔλύου, λύοιτο ἂν, λύεσθαι, λελύκατε, λυτέον ἐστίν.*

- ა) თარგმნეთ. მიიჯივიეთ ყურადღება და
გახსენებავთ *μέλλω* და *μέλει*. 1. *Μή μελλήσης τὰ δέοντα ποιῆσαι.* 2. *Νῦν οὐ μελλητέον, ἀλλὰ πρακτέον ἐστίν.* 3. *Ἐπει ἐμέλλησεν ὁ Ἀλκιβιάδης σὺν τῷ ναυτικῷ πλεύσειν εἰς τὴν Σικελίαν, πολλοὺς πολίτας εἶλε λύπη καὶ φόβος.* 4. *Ἐμέλλησε τῷ Σωκράτει τῆς τῶν Ἀθηναίων παιδείας.* 5. *Μή ἐπιμεληθῆς ἄλλων πρὶν σεαυτοῦ ἐπιμεληθῆναι, ὅπως ὡς βέλτιστος ἔση.* 6. *Τοῖς Ἀθηναίοις ὕστερον μετέμειλλε τῆς παλαιᾶς διαφορᾶς.*
- ბ) ვარჯ. 886589ჯ: 1. *Ἄει τοῖς ἀγαθοῖς διδασκάλοις χάριν ἔχομεν.* 2. *Ἀθήνησιν οὐκ ἔξῃν τοῖς ξένοις μετασχεῖν τῆς πολιτείας.* 3. *Νῦν, ὦ μαθηταί, δέοι ἂν προσσχεῖν τὸν νοῦν τοῖς μαθήμασιν.* 4. *Περικλῆς πάντων ὑπερέιχε τῇ τοῦ λέγειν ἀρετῇ.* 5. *Οἱ Ἀθηναῖοι βουλευθέντες (ἐθελήσαντες) τοῖς Ἴωσι βοήθειαν παρασχεῖν ὑπέσχοντο ναυτικὸν πέμψειν.* 6. *Εἰ ἀπέχεσθε τῆς ὕβρεως, εὖ ἔχει.*
- გ) ლექსორდით ნაწილად ან: 1. *Εἰ μὴ ἐπιμεληθείης τῶν δεόντων, ὁ πατήρ σου ἀχθεσθείη ἂν.* 2. *Ὁ σοφὸς οὐκ ἄχθεται, ὅταν ἁμαρτῶν ἐλεγχθῇ.* 3. *Μηδὲν ὑπισχνοῦ, πρὶν ἂν λογίσῃ, εἰ τοῦτο διαπραῖξαι δύνασαι.* 4. *Ξέρξης τῶν Ἑλλήνων ὑπερέσχεν ἂν, εἰ μὴ Θεμιστοκλῆς τοῖς Ἀθηναίοις ἐπέστη.* 5. *„Ὅστις ἂν δόξῃ τῆς ἀρετῆς μετασχεῖν“, ἔφη Σωκράτης, „τοῦτον εἰώθα ἐξετάζειν“. 6. Ὁ αὐτὸς „Ἐφευγον ἂν“, ἔφη, „ἐκ τοῦ δεσμοτηρίου, εἰ δίκαιον καὶ ἀγαθὸν ἦν“. 7. Ἐσθλοῦ ἂν εἴη ἀνδρὸς, οἶμαι, χαρῆναι μὲν καλοῖς πράγμασιν, ἀχθεσθῆναι δὲ αἰσχροῖς.*

60.

- ა) დაახსენეთ შემდ. მიიჯივიეთ აწმყო ღრთ. მიჯთ., რთმელ ღრთეძში გვხვებდა შემდეგი მიიჯივი: *ιδ-, ἐδ-, ἐρ- (2), φαγ-, ἐλ-, δραμ-, οἰσ-, ῥη-, ἐλθ-, ὄπ-*
- ბ) ვახსენებავთ: *οἴσει, οἴηση — οἶμαι, ὄμμαι — ἐλῶν, ἐλών — ἐπώλησεν, ἐπρίατο, ἀπέδοτο — ὀνήσει, ὀνήση — ὀνήσαι, ἐωνῆσθαι — ἐροῦντες, ἐρόμενοι, εἰρημένοι — ἐληλυθέναι, ἐνηροχέναι, εἰληφέναι, λεληθέναι — ἐρχονται, ἄρχονται, ἤρχοντο.*
- გ) როგორ უნდა თარგმნოს ნაგვრიანი კლდე?
თარგმნეთ: 1. *Εἶθε τὰ εἰρημένα ὀρθῶς σκέψαισθε.* 2. *Ὁ σοφὸς καὶ τὰ τοῦ βίου πάθη ῥᾶον ἂν ἐνέγκοι.* 3. *Οἱ ἐν ἄστει κεκνκλωμένοι ἀλλήλους ἤροντο, τί ἔδουτο καὶ πῶοινο.* 4. *Σωκράτης ἤρετο τὸν Ξενοφῶντα, ποῦ πρίατο τὴν ἀρετῇ. Ὁ δὲ οὐκ ἔφη εἶδέναι.* 5. *Οἱ Ἀθηναῖοι εἰς ἄλλας χώρας ἐπλευσαν, ἵνα ὡς πλείοστα ὄνια πρίατο καὶ πωλοῖεν.* 6. *Τραχεῖς κύριοι ἀεὶ ἐφοβοῦντο, μὴ οἱ δοῦλοι ἀποδράμοιεν (გაიქცებ) 7. Ὁἱ παλαιοί, ὀπότε φάγοιεν καὶ πῶοιεν, ἔκειντο ἐν κλῖναις (κλῖνη გახგო).*

§1

1. მეგობრებო, მიანიჭეთ ბედნიერება მეგობრებს! 2. მეგობარო, ენღე მეგობარს! 3. ნუ გაუბრძობარს შრომას! 4. კარგად ისწავლე, მეგობარო! 5. არ ენდობი ახალგაზრდის სიგყვებს. 6. არ შეჰფერს შრომისგან გაქცევა. 7. სამს მეგობრის სიგყვების ნდობა. 8. მეგობარმა აღზარდოს მეგობარი! 9. თუ კარგად ისწავლით, ცხოვრება თქვენ (ყმინ) მოგანიჭებთ ბედნიერებას. 10. თუ მეგობარი გყავთ, ენღეთ მეგობარს.

§2

1. შეხედეთ ღმერთების ტაძრებს, მეგობრებო! 2. გვაოცებენ ბერძენი მიწათმოქმედები. 3. ღმერთებს აქეთ ლამაზი ტაძრები (2)¹. 4. ღმერთები ცხოვრობენ ზეცაშიც, მდინარეებშიც და მინდვრებშიც. 5. ცხოვრებაში ჰერაკლე ბევრ ტანჯვას ითმენდა. 6. ჰერაკლე იხსნიდა მიწათმოქმედებს ბევრი ტანჯვისგან. 7. თავად მიწათმოქმედი მიუძღვის ვაჟს მინდვრისკენ. 8. მიწათმოქმედის ცხოვრება სახე არის ბევრი გარჯით. 9. დაიცავით მიწათმოქმედთა მინდვრები, ღმერთებო! 10. ბერძენ მიწათმოქმედთა ყოველთვის ჰქონდათ პატარა (ცოტა) მინდვრები (2)¹.

§3

1. მონა იყო მამაცი, ბატონი კი მსღაღი. 2. აუღები მრავალ ამბავს ჰყვებოდნენ მამაც ადამიანთა შესახებ. 3. მონა თავად ხალხს იხსნის საშინელ სიფათთაგან. 4. იღებდი ბრწყინვალე ქებას ხალხისაგან. 5. მეგობარო, გაუძევი მიწათმოქმედებს ღმერთის ტაძრისკენ. 6. ველური ხარები და საშინელი გახები ხშირად აზიანებდნენ მათ მინდვრებს. 7. მიწათმოქმედი უბრძანებს შვილს მინდვიდან ხარის მოყვანას (ა. ც. ი) 8. მეფე უბრძანებს მონას, რომ გადაარჩინოს ადამიანები (ა. ც. 1.)² 9. გქონდეთ საფრთხეშიც მამაცი სული, კეთილო ადამიანებო! 10. წაიყვანე ბატონის სახლისკენ ხარები, მეგობარო.

§4

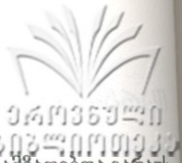
1. წადი სახლისკენ, მეგობარო და გამოიგანე საჩუქრები. 2. მიწათმოქმედის საჩუქრები მშვენიერია. 3. თქვით ამბავი კერბეროსის შესახებ, მომღერლებო! 4. შეხედოს ბატონმა საშინელ ცხოველს! 5. ბატონი ხედავს საჩუქარს და ეუბნება ბრწყინვალე ქებას მონას. 6. ბატონი უბრძანებს მას გაწმინდოს თავლები (ა. ც. ი)³ 7. კერბეროსი მუღამ იცავდა გარგაროსის შესასვლელს. 8. კერბეროსი, როცა ხედავდა ადამიანებს, აბრკოლებდა მათ ღმერთების კანონის გამო. 9. მივდივართ მინდვრის გავლით ტაძრისკენ. 10. მდიდარ ადამიანს ჰქონდა ბევრი საკვირველი საუნჯე. (2)¹.

§5

1. ადამიანები თვლიან, რომ თავად ღმერთი არის მათი უფალი (2)³. 2. დასაჯეთ მგრები, ადამიანებო! 3. დაისაჯონ მგრები ადამიანების მიერ! 4. მუღამ ტკბებით ამბებით კარგი ადამიანების შესახებ. 5. ადამიანები დაცული არიან ღმერთების მიერ. 6. ადამიანები დაცული არიან მათი კანონებით. 7. გევისი ბრძანებს, რომ ადამიანებმა იცხოვრონ არა გამოქცეაბულეებში, არამედ სახლებში (2)³. 8. მინდვრები კარგად არის მოვლილი მიწათმოქმედთა მიერ. 9. მიწათმოქმედებს ხშირად მოაქვთ საჩუქრები. (pas.) 10. ბოროტი (ადამიანი) შეჯავრებულია მიწათმოქმედთა მიერ.

§6

1. სტუმრები ტკბებიან ლამაზი საჩუქრებით. 2. კრეგელ ბატონს ათენელები უგზავნიან ბევრ ხომალდს. (pas.) 3. ჰაბუკს სურს, რომ (იგი) წავიდეს ლაბირინთში და მოკლას საშინელი ცხოველი (ა. ც. ი.)². 4. ებრძოლე ცხოველს უიარაოდ (მრ. რ.), ადამიანო! 5. ებრძოლეთ მინოტავრს იარაღით (მრ. რ.), ათენელებო! 6. ათენელები მიდიან ხომალდებისაკენ, მიწათმოქმედები კი მინდვრებისკენ. 7. ათენელებს ებრძანებოდათ ყმაწვილების გაგზავნა სასიკვდილოდ. (ნ. ც. ი.)⁴. 8. ღმერთები უბრძანებდნენ ადამიანებს, რომ ებრძოლათ საშინელ ცხოველებთან, ხოლო მიწათმოქმედებს, რომ მოეწოდებოთ მინდვრებისთვის. (ა. ც. ი.)². 9. აიღე იარაღი (მრ. რ.), ათენელო, და წადი ხომალდისკენ. 10. ბა-

გონს სურდა გაძარში ლამაში საჩუქრების გაგზავნა.

§7

1. ამბობდნენ (pas.), რომ ათენელმა ჭაბუკმა მოკლა მინოგაფრი (ი. ც. i.)¹. 2. ჭაბუკი ამზადებდა იარაღს (მრ. რ.), ხოლო მისი მეგობარი აბამდა ძაფს ლაბორინთის შესასვლელთან. 3. დელალოსი საიდუმლოდ ესაუბრებოდა თავის ვაჟს. 4. დელალოსი საკვირველი სიბრძნის გამო ბევრ ადამიანს აკვირებდა. (pas.) 5. ადამიანები არ დაფრინავენ ცისა და მიწის შუა. 6. ითვლებოდა, რომ ბაგონი აბრკოლებდა დელალოსის დაბრუნებას (ი. ც. i.)¹. 7. ითვლებოდა, რომ თავისუფლება იყო ღმერთების ბრწყინვალე საჩუქარი. (ი. ც. i.)¹. 8. ნუღამორჩილებით გირანს, ათენელებო! 9. მონა კიცხავს ბაგონს უსამართლობისათვის. 10. ვთვლი, რომ დელალოსი არ დაემორჩილა გირანს და ვაჟთან ერთად გაიქცა ათენისკენ. (ა. ც. i.)².

§8

1. გაბრამებული ბაგონი მონებს კიცხავდა. 2. ქალღმერთები გვებებიან მშვენიერი სიმღერებით, ხოლო მევესი ესაუბრება ღმერთების შიკრიკს. 3. ადამიანები თვლიდნენ, რომ აფროდიტე ულამაზესი იყო (ა. ც. i.)². 4. ითვლებოდა, რომ აფროდიტე ულამაზესი იყო. (ი. ც. i.)¹. 5. მიწათმოქმედი ამბობს, რომ მისი შვილი გვებება ჩვენი საჩუქრით. 6. ათენელებს სურდათ ბრწყინვალე ზეიმის ნახვა. 7. იმღერე სიმღერა, მომღერალო, ქალღმერთო დავის შესახებ. 8. ადამიანების ვალია (=უნდა) ღმერთების თაყვანისცემა. (gen. char.) 9. თქვენი ვალია შვილების კარგად აღზრდა. 10. ვთვლი, რომ თქვენი სიგვეები არ არის სამართლიანი.

§9

1. ათენელები ჩვენთან ერთად მიდიოდნენ სახლისკენ. 2. შიკრიკი უთქვენოდ (თქვენს გარეშე) ესაუბრებოდა ბაგონს. 3. გახარებული პარისი ამბობს, რომ ულამაზესი არის აფროდიტე (2)³. 4. ღმერთების მიერ შეჯავრებული პრომეთე მიბორკილია კავკასიონზე. 5. რად გსურდა ჩვენთვის საჩუქრის მოცემა? 6. არ შეურაცხყოფ შენ, არამედ გთვლი შენ მამაცად (acc. dup.) 7. ათენელები არ თვლიან, რომ თქვენ ხართ მხდალები. (2)³ 8. შენი უგნურების გამო არ გექნება შენ ძალაუფლება და ბედნიერება, უცხოელო. 9. იმიტომ, რომ შეურაცხყოფ ჩვენს გაძრებს. 10. პარისი მგზავრობდა ზღვის გაველით არა მარგო, არამედ თავის მეგობრებთან ერთად.

§10

1. პარისი მეგობრებთან ერთად მიცურავდა ბევრი კუნძულის გვერდით. 2. განრისხებული ქალღმერთი ქარით აბრკოლებდა მათ მოგზაურობას. 3. რაგომ ურისხდებოდა ქალღმერთი მეზღვაურებს? 4. ითვლებოდა, რომ ათენელები საუკეთესო მოკავშირეები იყვნენ საშინელ ომში. (2) 5. ათენელები გიწოდებენ თქვენ მამაც მოლაშქრეებს. (acc. dup.) 6. აქაველებს ჰყავდათ არა მხოლოდ მამაცი ჯარი, არამედ უდიდესი ფლოტიც. (2)¹. 7. მე ვებრძოდი მოწინააღმდეგეებს, შენ კი იხსნიდი ჩემს მოკავშირეებს. 8. პოეტი წიგნში ამბობდა, რომ აგამემნონი მოკლული იქნა კლიტემნესტრას მიერ. 9. ბევრ აქაველს სურდა სახლში დაბრუნება. 10. მათგან ბევრი იღუპებოდა შინისკენ გზაზე.

§11

1. ეს გაძარი არის მშვენიერი. 2. ამ გაძართან აქაველებმა შესწირეს იფიგენია განრისხებულ ქალღმერთს. 3. ცალთვალიათა კუნძულზე ოდისევსი მეგობრებთან ერთად მიდის, მაგრამ კუნძულიდან მათ გარეშე მოდის. 4. დიდი მოგზაურობის შემდეგ სკუმრები ათენიდან შინ ბრუნდებიან. 5. გროიდან დაბრუნებული ოდისევსი საშინლად იგანჯავებდა შინისკენ გზაზე. 6. იმიტომ რომ მისმა თანამგზავრებმა საშინლად შეურაცხყვეს ზღვის ღმერთი. 7. ითვლებოდა, რომ განრისხებული პოსეიდონი ანადგურებდა მათ ხომალდებს (ი. ც. i.)¹. 8. ოდისევსი დიდი ხნის განმავლობაში რჩებოდა კირკეს კუნძულზე. 9. ეს კუნძული იყო დიდ ზღვაში. 10. ეს პოპლიტი მამაცურად იბრძვის ომში, ხოლო სახლში მეგობრულად მასპინძლობს სკუმრებს.

§12

1. იმ დროში წინამძღოლები თავის ჯარისკაცებთან ერთად იბრძოდნენ ომში 2. მამაცი მეზღვაურები მიცურავდნენ უცნობი ზღვებით უცნობი ქვეყნებისკენ. 3. მიუხედავად იმისა, რომ ვაჟკაცურად იბრძოდნენ, მოლაშქრეები ვერ ბრუნდებოდნენ შინისკენ. 4. როდესაც გროა დანგრეულ იქნა, აქ-

ველებს სურდათ შინ დაბრუნება. 5. როდესაც მათი წინამძღოლი მოკლულ იქნა, გროა მილიანად დაინგრა (2)³. 6. ეს ათენელი მამაკურად იბრძვის, ის კი ბრძნულად თათბირობს მოქალაქეებთან. 7. არასტუმართმოყვარე ქვეყანაში არ არის ღვინო. 8. ითვლებოდა, რომ ამ ქვეყანაში მემღვაურები მეგობრულად მიიღეს (pass.) მცხოვრებლებმა 9. ღამით მეღეა საიდუმლოდ გასაფორმებდა უსთოლებს. 10. იმიტომ, რომ მათ სურდათ იმ საწმისის შინ წაღება.

§13

1. ათენელი ვაჭრები იმოგზაურებენ უცნობი ქვეყნის გავლით. 2. მიწათმოქმედი მოუვლის ყანას, ვაჭარი კი აღზრდის შვილს. 3. არ მივეწოდებით უცნობი ადამიანის სიგყვებს. 4. დიდი ხნის განმავლობაში ვეძებდით ძველი ადამიანების ოქროს სამკაულებს და ბრინჯაოს იარაღს. 5. გვაუწყე ჩვენ, პოეგო, იმ ადამიანების შესახებ, ვინც ცხოვრობდა ბერძნულ მიწაზე. 6. ჩვენ გაგიძღვებით თქვენ იმ ქვეყნისკენ, სადაც (რომელშიც) ოდესღაც იყო ოქროს საწმისი. 7. თქვენ დათვალიერებთ ძველი ბაგონების უდიდეს ციხეკოშკებს. 8. მემღვაურები არ დაბრკოვდებიან დაბრუნებისას ძლიერი ქარით. 9. მე ვამბობ, შენ კი მისმენ მე. 10. შევეცდებით აქაველების ციხე-კოშკების პოვნას.

§14

1. რასაც გვიბრძანებ, ბაგონო, შევეცდებით შესრულებას. 2. აქაველთა ახალშენები, რომელთაგან უდიდესი იყენენ მილეგოსი და ეფესოსი, დაარსებულ იყვნენ ამიის სანაპიროებზე. 3. აქაველები არსებდნენ ახალშენებს კუნძულების ნაპირებთან. 4. რადგანაც ზამთარი დაიწყო, მემღვაურებმა ვერ გაურეს (impf.) შინისკენ. 5. ნუ იბრძობებთ მემობლებთან, არამედ იცხოვრეთ მეგობრულად. 6. იონიელთა ნავსადგურებში ხშირად იყო ხომალდები სხვა ქვეყნებიდან. 7. მიენდეთ თქვენს წინამძღოლებს, მოლაშქრებო! 8. ბერძნები სწავლობდნენ მემობლებისგან ბევრ ხელობას. 9. მათგან ბევრი სწავლობდა ყანის კარგად მოვლას. 10. მივედივარ ათენიდან, რათა ვიმოგზაურო და ვნახო ამიის ნაპირები.

§15

1. ვაჭარი, რომელიც ცხოვრობდა მილეგოსში, ყოველთვის კარგად ეთათბირებოდა მოქალაქეებს. 2. აგამემნონმა არ იმეფა აქაველებზე ომის შემდეგ. 3. ეს წინამძღოლი მოკლეს მისმა მგრებმა. 4. შენ გააკეთე ხომალდი, მე კი ავაშენე სახლი. 5. გაიმარჯვე მგრებზე, კარგო ადამიანო! 6. აქაველებს სურდათ მგრებზე გამარჯვება ომში. 7. წინამძღოლმა უბრძანა მოლაშქრეებს მოესმინათ მისთვის. 8. უკვე მოსამინეთ, რომ ათენელებმა მამაკურად იომეს მგრებთან. (2)³. 9. ბევრი იონიელთაგან მდიდარი გახდა ვაჭრობით (ვაჭრობის გამო) 10. შეეკითხეთ ბრძენ ადამიანებს, მოქალაქეებო, და ისმინეთ, რასაც გირჩევენ ისინი თქვენ

§16

1. შენ გვირჩევ ჩვენ, ჩვენ კი გისმენთ შენ და ვემორჩილებით შენს რჩევას (მრ. რ.) 2. ჩვენი ვალი (გენ. char.) იყო ჩვენი თავისუფლების მგრებთან ბრძოლა. 3. განსაჯონ მოსამართლეებმა კანონების მიხედვით (თანახმად). 4. თქვენ გქონდათ ურთიერთობა (შეხვდით) ბევრ იონიელს, იმიტომ რომ ხშირად მგზავრობდით (aor.) მათ ქვეყანაში. 5. მოქალაქეებმა მოითათბირეს შური ეპიათ თავხედებზე. 6. შეწყვიტე სიგყვები, ორაგორო! 7. ნუ შეეკითხებით ამ ცუდ ორაგოროს, მოქალაქენო. 8. საჭიროა მოქალაქეებმა მონაწილეობა მიიღონ მმართველობაში. 9. სარდალთაგან კარგი წარმომოებით ვინ გამოირჩეოდა სხვა მოქალაქეებისგან? 10. დაუჯერეთ ამ სარდლებს, იონელებო.

§17

1. შეცვალეთ წინაპრების დაუწერელი კანონები, ათენელებო! 2. იმიტომ, რომ თქვენ არ შეგიცვლიათ ისინი დიდი ხნის განმავლობაში. 3. ათენელები ამბობდნენ, რომ სარდალმა არ დაუჯერა მოკავშირეების შიკრიკებს. (2)³. 4. ვფიქრობთ, რომ თქვენ კარგად დაიცავით თავი მგრებისგან და გააკეთეთ, რაც ბრძანა სარდალმა. 5. კარგად გააკეთეთ, რაც დაგავალთ კანონმდებელმა და დაიცავით თავი გინანებისგან! 6. როცა ათენელები შეევედრენ, ვაჭარი გაემგზავრა სხვა ქვეყნებისკენ ათენიდან. 7. როდესაც სახელმწიფო წყობა შეიცვალა, მოქალაქეებს აღარ უშლიდნენ (pass.) მმართველობაში მონაწილეობას. 8. სოლონი იღებდა ბევრ ქებას ათენელებისგან, იმიტომ რომ შეცვალა ძველი კანონები და შეწყვიტა მოქალაქეთა გაჭირვებას. 9. ამგვარად სოლონი ათენელების მიერ იწოდებოდა გონიერად და

§18

1. ვინ დაწერა ათენში კანონები? ვფიქრობ, რომ კანონები სოლონმა დაწერა. 2. ათენელებმა აპოლონის გაძარს გაუგზავნეს ოქროს სამკაულები და ბრინჯაოს იარაღი. 3. ვფიქრობ, რომ იონიელები უგუნურნი არიან. იმიტომ, რომ უგულვებელჰყოფენ ვაჭრობას ფინიკიელებთან და არააბებთან. 4. იონიელთაგან მოვიერთმა დაათვალიერა სავაჭრო გზები ამიასა და ლიბიაში. 5. გამოგზავნე ლიბიიდან შენი ხომალდები და შენი შვილი, ვაჭარო! 6. ვაჭარმა ბრძანა გაეგზავნათ ლიბიიდან ამიასკენ მისი ხომალდები და მისი შვილი. (a. c. i.)². 7. ბერძენ ქალებს აქვთ საკუთარი დღესასწაულები (2)¹. 8. ვინაშენ ბერძენი მეზღვაურების ვაქცაცობა; იმიტომ, რომ მათ მოაწყვეს ლიბიის გარშემო ცურვა. 9. მიიღეთ ჩვენგან ბრწყინვალე ქება, მამაცო მეზღვაურებო, ლიბიის გარშემო ცურვის გამო! 10. მაყენე აუწყა ათენელებს, რომ მგრებმა დააზიანეს მისი ქვეყანა.

§19.

1. ბერძნებმა ასოები მიიღეს ფინიკიელებისგან, ხოლო მონეგები ლიდიელებისგან. 2. საბერძნეთში აპოლონს ბევრი გაძარი ჰქონდა. 3. აპოლონის სახელი არ იყო უცნობი ბევრ კუნძულსა და კოლონიაში. 4. მიიღე ვაჭრებისგან ბევრი ქონება, ბაგონო. 5. ვაჭრობით ფინიკიელებმა ბევრი ქონება მოიხვეჭეს. 6. ბერძნებისგან მივიღეთ სახელოვანი პოეგების დიდებული ნამუშევრები. 7. ბაგონმა ხელი შეუშალა ძალადობით მონებს თავისუფლებაში. 8. ამგვარად იზრდებოდა მონების გაჭირვება და მათ აღარ ჰქონდათ დაბრუნების იმედი. 9. ბაგონი აიძულებდა მათ მუშაობას მალაროებსა და სახელოსნოებში. 10. თავისუფალ ადაზიანთა ვალია (gen. char.) დაიცვან სამშობლო (სამშობლოს დაცვა).

§20.

1. რა არის აპოლონის დის სახელი? აპოლონის დას უწოდებენ ბერძნები არგემისს (acc. dup.)². ბერძნები თვლიდნენ, რომ აპოლონის და არგემისის სამშობლო იყო დელოსი (a. c. i.)². 3. ნუ ურისხდები ლაშქრის სარდალს, არგემის. 4. ვაჭარს ჰყავდა ხუთი შვილი, ერთი მათგანი მამაცი იყო, სხვები კი მხალღი. 5. მამაცმა ვაქმა მიიღო მამისგან ხომალდი და მეზღვაურებთან ერთად შემოიჭრა ლიბიას, რათა მოეხვეჭა ბევრი ქონება. 6. ხოლო მხალღი ვაქები რჩებოდნენ სახლში და არ ასიამოვნებდნენ ვაჭარს. 7. როდესაც ვაქი ბრუნდება მოგზაურობიდან, მამა გზავნის პოსეიდონის გაძარში მიდღრულ ძღვენს. 8. მოლაშქრეებმა დაიცვეს სამშობლო, ხოლო მიწათმოქმედებმა დაამუშავეს მიწა. 9. ათენელებმა დაუჯერეს სოლონს და არ შეცვალეს მისი კანონები. 10. ამბობდნენ, რომ კიროსმა დაამარცხა ლიდიელები და გაძარცვა მათი საგანძურები.

§21.

1. რა ვაკეთოთ, ხალხო? როგორ დავარწმუნოთ ჩვენი მოწინააღმდეგეები? 2. დაიცვათ თავი მგრებისგან, ნუ ვუსმენთ ცბიერ ორატორებს. 3. სოლონმა უბრძანა მოქალაქეებს არ შეეცვალათ მისი კანონები, რათა პისისგრაგეს არ წაერთმია მათთვის თავისუფლება. 4. როდესაც სოლონი წავიდა, პისისგრაგეც მოიპოვა გირანია. 5. განსაჯეთ, ორატორთაგან რომელი მოიქცა კარგად სახალხო კრებაზე. 6. ამ ორატორმა კარგად თქვა სიტყვა, იმან კი მოქალაქეები მოაგყუა. 7. შეხედეთ იმ ჯარისკაცს, რომელმაც დამიცვა მე დიდ ბრძოლაში. 8. როდესაც გირანია დიწყო, ათენელები მეტად აღარ ცხოვრობდნენ თავისუფლებაში. 9. ათენელებმა მოაწყვეს (გააკეთეს) სახალხო კრება, რათა გადაერჩინათ თავისუფლება. 10. ნუ დაემორჩილებით იმ ცბიერ ადამიანს, რათა სამშობლო არ დაიღუპოს.

§22.

1. ნეგავ გახდე კარგი მომღერალი. 2. ნეგავ ვწერდე კარგ წიგნს. 3. ნეგავ გადარჩეს ჩემი მეგობარი, რომელიც დიდხანს მოგზაურობდა სხვა ქვეყნებში. 4. ნეგავ დამენახა გროისკენ გამგზავრული ბერძნული ლაშქარი. 5. ნეგავ დაგსახლდეთ იმ კუნძულზე, სადაც (რომელზეც) ლამაზი ნიმფები ცხოვრობდნენ. 6. შინისკენ მოგზაურობის დროს პოსეიდონმა არ დაინდო მეზღვაურთა გემები და გაანადგურა ისინი. 7. რა შევედრე ღმერთს, მიწათმოქმედო? 8. შევედრე პოსეიდონს და სხვა ღმერთებს, რათა ისინი კარგად წაუძღვენ ჩემს შვილებს, რომლებიც მღვთი მიცურავენ. 9. პოეგების მოვალეობა იყო ლამაზი სიმღერების მღერა გირანის დარბაზში და ასე დაკვებოდა მისი სტუმრებისა.

(gen. char.) 10. ჩათვალეთ (ვიფიქრეთ), რომ არიონმა სიცილიაში ბრწყინვალე ქება და უდიდესი სიმღიერე მოიხვეჭა.

§23.

1. მუშები ცხოვრობდნენ პარნასოსის მაღალი კლდეების ძირას. 2. შესაძლოა ვინმემ ჩათვალოს, რომ ეს ქვეყანა მუშების სამშობლოა. 3. როცა გაზაფხული იწყებოდა (aor.), ყველა მუშა მღეროდა (aor.) ლამაზ სიმღერას. 4. მთელი აგორა სავსე იყო მშვენიერი გაძრებით და გამოჩენილი ადამიანების ქანდაკებებით. 5. მოქალაქემ მორთო ათენას გაძარი, რათა ამ ქალღმერთს დაეცვა ათენი გირანისგან. 6. ერთი მოქალაქეთაგანი კლავს გირანს, რომელიც მოხსუცებს ესაუბრება. 7. მსახური ალბათ იწერდა პოეტის ყველა სიტყვას. 8. ეს პოეტი ცნობილი იყო ყველა ბერძნისთვის. 9. ადამიანები თვლიდნენ, რომ გიგანტებს უდიდესი სახლები ჰქონდათ. 10. დაიწყო უცხოელების (არაბერძნების) დარწმუნება ძლიერი სიტყვებით, მოხსუცო.

§24.

1. ავაზაკებმა მოითათბირეს ლამაზი სიმღერებით ღმერთების დამტკობი პოეტის მოკვლა. 2. მეღვა, იასონის მხსნელი, გარბის მასთან ერთად სამშობლოდან. 3. დრაკონის მკვლელმა აპოლონმა დააბარსა დელფოში ახალი სამისნო. 4. პისისგრაგე მკვლელებთან ერთად მიდიოდა აგორისკენ, რათა დაერწმუნებინა მოქალაქეები. 5. ნუ ენდობა ადამიანებს, რომლებიც ღმერთებს შეურაცყოფენ. 6. იხილე ოლიმპიაში მოვარჯიშე ათლეტები, უცხოელო. 7. იპოდრომზე გამარჯვებულმა ათენელმა მიიღო ადგილობრივ მცხოვრებთაგან არა მხოლოდ მეთისხილის გვირგვინი, არამედ ბრწყინვალე ძღვენიც. 8. არქონტები ესაუბრებოდნენ მუსიკალურ შეჯიბრებაში გამარჯვებულ პოეტებს. 9. თუმცა ცხენებიანი ეგლი გაგზავნა ოლიმპიაში, ამ მდიდარმა მოქალაქემ ვერ გაიმარჯვა იპოდრომზე. 10. როდესაც შეიმი მთავრდებოდა, ყველა ბერძენი ბრუნდებოდა შინ.

§25.

1. მამთრობით და ზაფხულობით ათენის ნავსადგური სავსე იყო ბერძნების და ბარბაროსების გემებით. 2. რატომ ამბობდი გყუილებს სახალხო კრებაზე, ცბიერო ორაგორო? რატომ მოაგყეუ ხალხი? 3. გვაუწყე იმ გომთა შესახებ, რომლებიც ნახე მოგზაურობისას, ვაჭარო. 4. იმ გომთა ჩვეულებები სრულიად განსხვავდება ჩვენი ჩვეულებებისგან, კეთილშობილო მოქალაქენო. 5. ბერძნებმა დააბარსეს იმ ქვეყანაში ახალშენი, რათა დამტკბარიყვნენ ბედნიერი და უსაფრთხო ცხოვრებით. 6. პოეტები ამბობდნენ, რომ ღმერთები მსგავსნი იყვნენ ადამიანებისა გარეგნობით და მნით (2^ა). 7. ბერძნები მიიჩნევდნენ პომეროსს ბრძენ და სახელოვან პოეტად. (acc. dup.) 8. მილეგოსში წარჩინებული ადამიანები ებრძოდნენ ღარიბ მოქალაქეებს. ამიგომაც არ იყო ერთსულოვნება მათ საბჭოში. 9. თუმცა ნათელი სიტყვებით ურჩია, ათენამ ვერ იხსნა ითაკელი მუმღვაურები განჯვისგან. 10. ითვლებოდა, რომ პისისგრაგე ესწრაფებოდა გირანისა სიცრუით.

§26.

1. როცა კი აპოლონი მღერას იწყებდა, ღმერთები კტებოდნენ სიმღერების მშვენიერებით. 2. ამ ქალაქში ხშირად ეჯიბრებოდნენ ერთმანეთს სახელოვანი პოეტები ჯილდოსთვის. 3. მოვეუსმინოთ ამ ბერძენ პოეტს, რომელმაც უმღერა სიყვარულს და ღვინოს. 4. რა არის მისი სახელი? ბერძნები მას უწოდებდნენ ანაკრონტს. 5. თუკი გაემგზავრებით უცხო ქვეყნებში, გაგაოცებთ იქ მცხოვრებთა მწე-ჩვეულებანი, იმიგომ რომ არ არიან ისინი ბერძნების ჩვეულებათა მსგავსი. 6. თუკი ორაგორო აგორაზე კარგად ილაპარაკებს, მოქალაქეები მას დაუჯერებენ. 7. როცა კი მოუსმენთ ბერძნულ მითებს, გაგაცვიფრებთ ღმერთების საოცარი საქმეები. 8. ესაუბრეთ ერთმანეთს ბერძნულ პოეზიაზე! 9. როდესაც მოქალაქეები აჯანყებას აწყობდნენ, გირანი იძულებული ხდებოდა ქალაქიდან გაქცეულიყო. 10. თუკი ათლეტი გამარჯვებს შეჯიბრში, მიიღებს ჩვენგან არა მხოლოდ გვირგვინს არამედ ღიღებულ სახელს.

§27.

1. ნეტავ წავიდე ეგვიპტეში და შევიწავლო ეგვიპტელი ქურუმებისაგან სიბრძნე. 2. ამბობდნენ, რომ ბაბილონელი ქურუმები მასწავლებლები იყვნენ იონიელებისა (n. c. i.). 3. იმიგომ რომ ამ ქურუმებმა გამოიკვლიეს და მუსკად აღწერეს ვარსკვლავების გზები. 4. როდესაც ეგვიპტელთა მფეუ გარდაიყვალა,

მისმა ვაჟმა მიიღო მეფობა. 5. შესაძლოა გახდეს კარგი მეფე ევგენიკელთათვის. 6. როცა აჯანყება მოაწყვეს, მონები გაიქნენ ქალაქიდან მდინარისკენ. 7. როდესაც გათენდა, მეფის ჯარისკაცები დაეღვენენ მონებს და დასაჯეს მათი წინამძღოლი. 8. ნეტავ გაქცეულიყვნენ მონები არა მდინარისკენ, არამედ ნავსადგურისკენ. 9. შეეცავეთ სტუმრისგან, რომ მისი მშობლები არ იყვნენ ამოღების მცოდნენ! 10. სამართლიანად შეიძლება ვინმემ თქვას, რომ ჩვენი მეფე გამოცდილი სარდალია.

§28.

1. გაიგეთ ჩვენგან, რომ ღორიელები შეიჭრნენ აქაველთა ქალაქში და მოკლეს მათი მეფე. 2. ფართო დაბლობზე ღორიელებმა ააშენეს დიდი ქალაქი, რომელსაც დაარქვეს სპარგა. 3. ჩვენს ქვეყანაში არ არის მალალი მთები, ხოლო დაბლობები სახესეა ყანებით, რომლებზეც მიედინება პაგარა მდინარეები. 4. პოემაში „სამუშაონი და დღენი“ ჰესიოდემ თქვა, რომ ადამიანთა ცხოვრება სახესეა მძიმე განცდებით და ბევრი შრომით. 5. დიდი ხნის განმავლობაში ბერძნები ებრძოდნენ მტრებს თავისუფლებისთვის. ნ.ნუ გარბიხართ მთებში, ვაჟებო, იმიტომ რომ მთები სახესეა გარეული ცხოველებით. 7. ათენში ბევრ ადამიანს არ ჰქონდა სახელმწიფოს მართვაში მონაწილეობის უფლება. 8. შესაძლოა იმიტომ, რომ ისინი არ იყვნენ ათენის მოქალაქეები. 9. თუმცა ბევრი (რამ) შეისწავლა სამშობლოში, ბრძენი გაემართა სხვა ქვეყნებისკენ, რათა დაეთვალთქონებინა იქაურ მოსახლეთა საოცარი ნამოქმედარი. 10. ამბობენ, რომ უზარმაზარია ჯარისკაცთა ძალა, ხოლო სარდალთა გამოცდილება კი დიდი.

§29.

1. ამ ქალაქში ბევრი პოეტი ხალხით მოვიდა, რათა მოესხებო ბრწყინვალე სახელი. 2. დღისით და ღამით ქალაქის ნავსადგური სახესეა იყო ხომალდებით, რომლებსაც მათი მემობლები გზავნიდნენ. 3. აგამემნონმა უხალისოდ გამოიხმო ასული იფიგენია, რათა შეეწირა იგი განრისხებული ქალღმერთისთვის. 4. წადით პოსეიდონის დიდ ტაძარში, რათა ნახოთ სახელოვან ხელოვანთა ბრწყინვალე ქანდაკებანი. 5. პოეტმა უმღერა სპარტელ ვაჟაკეთა სიმამაცეს მშვენიერი სიმღერებით. 6. როდესაც მტერი შემოიჭრა ჩვენს სამშობლოში, ჭაბუკებმა ვაჟაკებთან ერთად ხალხისთა გაილაშქრეს, რათა ბრწყინვალე გამარჯვება მოეპოვებინათ. 7. შესაძლოა ვინმემ თქვას, რომ სპარტელები პოეზიას უგულვებუყოფდნენ. 8. მონებს არ შეეძლოთ მონაწილეობა მიეღოთ შეჯიბრებებზე ოლიმპიაში. 9. იმიტომ, რომ მხოლოდ თავისუფალი ადამიანებს ეკუთვნოდათ (ἐπιχάρ) შეჯიბრება გამარჯვებისთვის. 10. ქალებს კი არ ჰქონდათ ნება ეყურებინათ შეჯიბრისთვის.

§30.

1. ნეტავ გახდეს მამაზე ბედნიერი! 2. შესაძლოა გახდეს ყველაზე სახელგანთქმული პოეტი. 3. იყავით ბეჯითნი თქვენს მემობლებზე. 4. უმამაცესი ჯარისკაცები შეიჭრნენ მტრის ბანაკში, რათა ებრძოლათ მათთან. 5. ათენელები, როგორც მწერლები ამბობდნენ, არ უგულვებუყოფდნენ სხვადასხვა ხელოვნებას. 6. ჩვენი ზეიმი თქვენსაზე უფრო ბრწყინვალეა. 7. ყველაზე გასაგები სიგყვებით ორატორმა დაარწმუნა ხალხი არ ეკამათათ ერთმანეთთან. 8. არ არის გირანია თავისუფლებამზე უფრო ტკბილი და საყვარელი. 9. იყავ უფრო კეთილგონიერი, შვილო! 10. ათენი იყო ყველაზე სახელგანთქმული ბერძნულ ქალაქებში.

§31.

1. ამბობენ, რომ ჰომეროსის პოემები ჰესიოდეს ნაშრომებზე უფრო გრძელია. 2. შეიძლება ითქვას, რომ ისინი უგრძესნი არიან. 3. თქვენ უკვე გაიგეთ ჩვენგან ჰომეროსისა და ჰესიოდემზე, ახლა კი საჭიროა მოისმინოთ სოფოკლეს შესახებ. 4. რადგანაც ევრისთევსმა ბრძანა, პერაკლემ 12 უდიდესი საქმე ჩაიდინა. 5. მინოტავრის მკვლელობა თემეგსმა მეფის ასული რომელიღაც პაგარა კუნძულზე დატოვა. 6. როდესაც გვევისი მოკვდა, მეფობა თემეგსმა მიიღო. 7. ათენელები თვლიდნენ, რომ მათი ქალაქი მემობელთა ქალაქებზე ღამაში იყო. 8. აქაველები გადასახლდნენ ამიაში, რათა მოეპოვებინათ უფრო უსაფრთხო და საამო ცხოვრება. 9. ნეტავ შეეძლოთ ამ უბოროტესი ადამიანების ქალაქიდან გაგდება. 10. იმიტომ, რომ მათ უსამარცხვინოესი საქმეები ჩაიდინეს ქალაქში.

§32.

1. ოდესღაც კროისოსი მართავდა ლიდიელებს. 2. იმ დროს სოლონი მოგზაურობდა ათენიდან ამის

ქალაქებში, რათა დაეთვალიერებინა ისინი. 3. ამიაში იგი ხვდებოდა სხვადასხვა გომებს, რომელთა შორის უმდიდრესი იყვნენ ლიდიელები. 4. რამდენიმე წლის შემდეგ კროსოსს ერგებოდა სპარსელთა მეფე, რათა მოეპოვებინა მისი სახელმწიფო. 5. დაესმარეთ ლიდიელებს, მოქალაქეებს, ნუ შეუშინდებით კიროსთან ბრძოლას. 6. მიუხედავად იმისა სძულდათ თავისუფლების გარეშე ცხოვრება, უგური მოქალაქეები არ ეხმარებოდნენ ლიდიელებს. 7. გიყვარდეთ სამშობლო, მოქალაქეო, და მივესწრაფით მის თავისუფლებას. 8. ვშიშობ არ დაკარგოთ თავისუფლება, ფეკაციეო. 9. სამართლიანად შეიძლება თქვას ვინმემ, რომ ათენელები არ უგულებელყოფდნენ პიენიას. 10. ვფიქრობ, რომ ბერძნებიდან არავინ უგულებელყოფდა პიენიას, გარდა სპარტელებისა.

§33

1. ათენის აგორაზე უცხოელებს შეუძლიათ დათვალიერება ბერძენ ხელოვანთა უღამაზესი ქანდაკებისა. 2. ჰკითხე არაბერძნებს, ათენელო, რა იციან ბერძნების ღმერთების შესახებ? 3. ჩემი აზრით (ვფიქრობ) ფეკაციე იყო თემევისი, იმიტომ რომ ბუღავდა საშინელ მხეცთან ბრძოლას. 4. შეჯიბრებაში გამარჯვებული ათლეგი სხვა გამარჯვებულებთან ერთად მიემგზავრება ათენიდან. 5. ლიდიელთა მმართველი კროსოსი მარცხდება დიდ ბრძოლაში. 6. გაჩუმიდით, ბავშვებო, და შეხედეთ იმ შავსარებს, რომლებიც მირბიან მინდვრიდან მდინარისკენ. 7. მეშინია, რამე არ დაგიშავონ (pass) იმ სარებმა. 8. ნება მოგვეცი, დავათვალიეროთ თქვენი ქალაქი და ზეცის ღიდი გაძარი. 9. ნება დავგერთოთ, შეხვდეთ გაძრის ქურუმებს და ვისაუბროთ მათთან წმინდა ძღვენის შესახებ, რომელიც კროსოსმა გაგზავნა. 10. ვინაიდან შევიგყვეთ ლიდიელებისგან, რომ კროსოსი პატივს მიაგებდა ბერძნეთა ღმერთებს. (2)'

§34

1. ბრძენი არწმუნებს ბატონებს გაათავისუფლონ მონები, რათა არ დაზარალებდნენ მათგან. 2. იმიტომ რომ მონებს გადაწყვეტილი აქვთ აუჯანყდნენ ბატონებს. 3. ათენის ნავსადგურები ივსება ვაჭართა ხომალდებით. 4. თუკი შეურაცხყოფთ სტუმრებს, ღმერთები არ დაგეხმარებიან. 5. სპარსელები მიემართებიან ელადისაკენ, რათა დასაჯონ ბერძნები. 6. არქონგმა ჯარს სათავეში ჩაუყენა გამოცდილი სარდალი, რათა (მას) გაეთავისუფლებინა შიშისგან მოქალაქეები. 7. ათენელები ითხოვდნენ კანონმდებლისაგან კანონების ჩაწერას. 8. გაუმკლავნე მოქალაქეებს, ორაგორო, რაც გაუწყა მანემ. 9. შესაძლოა შეეწინააღმდეგონ ჩვენი მოკავშირეები სპარსელებს. 10. ალბათ სამარცხინოდ დამარცხდებიან ბერძნები, თუ გადაწყვეტენ ბრძოლას მოკავშირეთა გარეშე.

§35

1. ნუ გასცურავთ უცნობი მღვით, მემღვაურებო, რათა საფრთხეში არ ჩავარდეთ. 2. მდინარეები, რომელთა შორის უდიდესია ალფეოსი, პელოპონესოსის გავლით მიედინებიან ეგეოსის მღვისკენ. 3. ათენელები ელჩობას აგზავნიან სპარტაში. ვინაიდან დახმარება სჭირდებათ. 4. იძულებით ჩაკეტილი დელალოსი საოცარ ფრთებს ამზადებს, რადგან თავისუფლება სჭირდება. 5. ვაჭართა ხომალდები მიცურავდნენ სამშობლოდან სხვა ქვეყნებისკენ, რათა იქ სიმდიდრე მოეხვეჭათ. ნუძღვეს დროში ბერძენ ვაჭრებს არ შეეძლოთ (ნება არ პქონდათ) გაეცურათ სიცილისა და ლიბიისაკენ. 7. იმიტომ რომ ფინიკიელთა დიდი ფლოტი აბრკოლებდა ბერძენთა ნაოსნობას. 8. იცხოვრეთ სიმშვიდეში, თავისუფლო მოქალაქენო. 9. ათენელები ყველა საშუალებას იყენებენ, რომ მოამზადონ დიდი ჯარი. 10. გამხნვედით, ჯარისკაცებო, და გამოიყენეთ ის სიმამაცე, რომელიც უწინ გამოგიყენებიათ.

§36

1. რა დიდიც (რამხელა) არის საფრთხე, იმდენად დიდი (იმხელა) იქნება შიში. 2. რამდენადაც დიდი არის სარდლის გამოცდილება, იმდენად სწრაფი იქნება გამარჯვება. 3. ცბიერი კაცი არ ენდობა თავის სიგყვებსაც კი. 4. სარდალმა დაინახა, რომ ჯარისკაცები გაიქცნენ მტრებისკენ. 5. შევიგყვეთ, რომ მეფე დაიღუპა ბრძოლაში. 6. ნუ მიიღებთ მტრებს, როგორც თქვენს მეგობრებს, მოკავშირეებო. 7. კოლხთა მეფემ მიიღო თავისთან არგონავგები, როგორც მეგობრები. 8. როდესაც არგონავგებმა მოიტაცეს ოქროს გყავი, მეფემ შეიგყო რომ მისი ქალიშვილი მათთან ერთად გაიქცა. 9. დაგოვე ქალაქი და წაუშები შენს მოქალაქეებს, რომ გადაარჩინო ისინი. 10. თუკი მეფე ნახავს არგემისის გაძარს, ალბათ შეიპყრობს ალტყება მისი სიღამაზის გამო.

§37

1. პარისი მივიდა სპარტაში, რათა აფროდიტეს რჩევას მიხდობილს მოეცა ცემონის ნიერი ცოლი. 2. თუმცა მამაცი იყო, მენელაოსს მარტოს არ შეეძლო ელენეს გადარჩენა. 3. ცემონის ვალი იყო (gen. char.) ძმის დახმარება. 4. სარდალი ფიქრობდა, თუ ვინ იქნებოდა აქაველთაგან მზად ელენესთვის მტერთან საბრძოლველად. 5. აგამემნონმა თქვა, პარისი თავისი იყო. 6. აქაველებმა თქვეს, რომ მეფე მართალს (სწორს) ამბობდა. 7. ამგვარად, მათ უთხრეს აგამემნონს: გავემგზავრებით თქვენთან ერთად, საითაც ისურვებთ. 8. ვინც კი არ გავემგზავრება ნებით, გაიყვით ისინი! 9. იმიტომ რომ თუ ვინმე არ ესმარება მეგობრებს, არ ითულება ღირსეულად. 10. აქაველებმა ხალისით გასცურეს ამისაკენ, რათა შური ეძიათ ელენეს გამტაცებლებზე.

§38

1. იონიელები გავემგზავრენ სპარსთა ქვეყანაში, რათა გაეძარცვათ მათი სასახლეები და მოეხვეჭათ ბევრი ქონება. 2. იონიელთა მიერ დაზარცებული მეფე ახალი ჯარით დაიძრა მათ წინააღმდეგ. 3. როდესაც სახლში დაებრუნდებით, ყველა ქებას შეგვასხამს (pass.) სიმაშაყისთვის. 4. როდესაც ქსერქსე დაზარცდა, მთელი საბერძნეთი აქება დათენილეს. (2)⁵. 5. ნუ იამაყებთ, რათა არ იქნეთ დაზარცებული მტრების მიერ. 6. ელინთა სამეფო აღბათ მალე მოისპობა თანხმობის გარეშე. 7. მზის ძალით საოცარი ფრთები დაიშალა და იკაროსი ჩაეფარა მღვებში. 8. პოეტები თვლიდნენ, რომ ბევრი აქაველთაგან თავის ნების გარეშე დაიძრა ტროისკენ. (a. c. i.)⁶. 9. ღმერთების კანონების შეურაცხველად აქაველებს ხელი შეეშლებათ დაბრუნებაში. 10. თუკი მოქალაქეები შეურაცხყოფენ სტუმრებს, დახჯილი იქნებიან ღმერთების მიერ.

§39 pf. ppf.

1. მაცნემ თქვა, რომ ათენი გათავისუფლებულია სპარსთა (მიმართ) შიშისგან. 2. შეგიკვევთ, რომ ბევრი ათენელის აღმზრდელი ბრძენი ათენიდან წავიდა. (2)³. 3. სარდალმა გაიმარჯვა დიდ სამღვაობო ბრძოლაში და გაათავისუფლა მონობისგან სპარტელები. 4. ეს მოქალაქეები დამონებულნი იყვნენ დიდი ხნის განმავლობაში სპარსელების მიერ. 5. მიუხედავად იმისა, რომ მონობისგან გათავისუფლდნენ, კუნძულებმა არ ისურვეს (გადაწყვიტეს) ათენთან სამხედრო კავშირის შექმნა. 6. როცა კი მოქალაქეები გაძარს ააგებენ, ბევრი ჩათვლის მათ ღირსეულად (pass). 7. ითვლებოდა რომ თემისგოკლე ელადის მხსნელი იყო (n. c. i.)⁴. 8. ითვლებოდა, რომ ათენა განსაკუთრებით პატივცემული იყო ათენში. 9. დრაკონის მკვლელობა აპოლონმა დელფოში სამისსო დააარსა. 10. (დაე) პატივი მოგვეცოთ ღმერთებო, მებღაურების გადარჩენის გამო!

§40 (გამოიყენეთ: κλείω, κλέω, ἄκοῦα, ἔαω, δέω, κελεῖω, καίω, πειράω)

1. არგონავტებმა კოლხეთის მცხოვრებლებს უწოდეს ბარბაროსები (acc. dup.) 2. შენ შეიძლება მეგობრებმა ბრძენი გიწოდონ. (nom. dup.) 3. მსახურებს მოუსენიათ, რომ მეფემ ჯარისკაცებს უხმო. (მოიწვია). 4. მათ მოისმინეს (pass.), რომ მეფისგან ებრძანათ ჯარისკაცების მოწვევა. 5. შეასრულეთ, რაც ებრძანებოდათ ბატონის მიერ. 6. არგონავტებმა გასცურეს კოლხეთისკენ, რათა ეცადათ ოქროს გყავის მოგაცემა. 7. კავკასიონზე მიჯაჭვული პრომეთე იხსნა ჰერაკლემ. 8. არგემისის გაძარი გადამწვარი იქნა პეროსტრატეს მიერ. 9. მინოსი დედალოსს შინ დაბრუნების ნებას არ რთავდა. 10. სიცილიაში ძალით ჩაკეცილმა დედალოსმა არ შეწყვიტა მცდელობა, სანამ თავისუფლება არ მოიპოვა.

§41

1. იასონს ებრძანა მეფის მიერ კოლხეთში წასვლა და საუნჯის მოგაცემა. 2. იასონის მიერ მთელი ელადიდან მოწვეული გმირები იძულებულნი იყვნენ დახმარებოდნენ მას. 3. საოცარი გყავი დაცული იყო დრაკონის მიერ. 4. ამბობენ, რომ მეღვა ჩუმაღ დაელაპარაკა მემღვაურთა მეთაურს. 5. სანამ დრაკონი არ იქნება მოკლული, ვერ მოიპოვებთ გყავს. 6. დრაკონი დაძინებული იქნა წამლით, რომელიც მეღვამ მოამზადა. 7. მეღვამ წაიყვანა იასონი (pass.) იმ მიხლორში, სადაც ცხოვრობდა საშინელი ცხოველი. 8. მეფემ შეიგყო, რომ საუნჯე მოგაცემული იქნა სტუმრების მიერ. 9. კოლხთა მეფე დაედევნა საკუთარ ქალიშვილს, როგორც ურჩს (აქაოდა არ დამმორჩილდა). 10. მეფისგან დევნილი უცხოელები გაიქცნენ კოლხეთიდან.

1. სიღარიბით იძულებული ბერძენი მიწათმოქმედები გადასახლდნენ სამშობლოდან აზიაში, 2. სოლონის კანონები იწერებოდა იმ დროს, როცა ათენში მეფეები აღარ იყვნენ. 3. მწერლები ამბობდნენ, რომ ქსერქსეს ლაშქრობის წინ ათენის აკროპოლისი არ იყო კარგად დაცული. 4. მეგობარო, შენ თელი, რომ უსაფრთხოებაში ხარ. მე კი ვფიქრობ, რომ თავი მოიგყუე (ა. ც. ი.)³. 5. ბერძენის მიერ სტუმართმოყვარე მღვის გარშემო უამრავი ქალაქი ფუძნდებოდა. 6. როგორ იწოდებოდა სტუმართმოყვარე მღვა არგონავტების ნაოსნობის წინ? 7. ავლისში შეკრებილი ჯარს აბრკოლებდა გაბრაზებული ქალღმერთი. 8. სად ღავიმაღავს მოგაცხებული განძეული, ბოროტო (ალამიანო)? 9. ორაგორის ძლიერ სიგყვეს დამორჩილებულმა ბერძენებმა გადაწყვიტეს სპარსელებზე გალაშქრება. 10. სოლონს არ ესიაოვნა, როცა გაიგო, რომ ათენში მისი კანონები შეცვალეს.

§43

1. პერიკლემ კარგად მოაწყო სახელმწიფო 2. ლამაზი ნიშნები დიდი ხნის განმავლობაში მაღაღდნენ ოღისევეს. 3. შიკრიკმა თქვა, რომ სარდალმა ძლიერ ბრძოლაში გადაარჩინა ჯარისკაცები. (ა. ც. ი.)⁴. 4. მკაცრია კანონები, რომლებიც შენ დაწერე, კანონმდებლო. 5. ბერძენებმა დააარსეს ახალშენები სიცილიასა და სხვა კუნძულებზე. 6. მხსნელმა დელფინმა წაიყვანა არიონი კორინთოში. 7. პერიანდროს ეამა, როცა დაინახა დელფინის მიყვანილი არიონი. 8. გირანი გაოცებულია ღმერთების წყალობით. 9. როდესაც ბერძენები დაედევნენ, სპარსთა ჯარი გაიქცა თრაკიაში. 10. ამბობდნენ, რომ თემისტოკლემ წერილი მისწერა ქსერქსეს. (ნ. ც. ი.)⁴.

§44

1. თესესი, რომელმაც პატარა კუნძულზე არიადნე მიაგოვა (part.), დაბრუნდა ათენში. 2. ამბობენ, რომ ეგვიპტეში გარდაცვლილი მეფე დამარხულ იქნა პირამიდაში. 3. მიწათმოქმედთა მინდვრები დამიანდა მძიმე ზამთრით. 4. ქარებით დამიანებულმა ხომალდმა ვერ მიაღწია შინ. 5. ავლისში თავი მოიყარეს აქაველთა წინამძღოლებმა, რათა ერთად გაელაშქრათ გროის წინააღმდეგ. 6. შეგვრწინდით როცა ვავიგეთ, რომ ქსერქსე დაიძრა აზიიდან. 7. გვეშინოდა, არ მოსპობილიყო ჩვენი ფლოტი. 8. როდესაც ეგვიპტე იქნა განადგურებული, სპარსელებმა ჩათვალეს, რომ მთელი დედამიწის მმართველები იქნებოდნენ. 9. ითვლებოდა, რომ ათენში სახელმწიფო წყობა შეცვლილი იქნა სოლონის მიერ. 10. ყველა ბერძენი არ აღიზარდა თავისუფლებაში.

§45

1. როდესაც პართენონს შეხედავ (part). ჩათვლი, რომ ხედავ გაძარტავან ულამაზესს. 2. ყოველთვის ვიზრუნებთ ჩვენი ქალაქის უსაფრთხოებაზე. 3. გვსურს სიცილიაში წავიღეთ და იქაურ პოეტებს შევჯავბროთ. 4. როცა კი მიღგიადვ გაიმარჯვეს სპარსელებზე, გაახარებს ათენის მოქალაქეებს. 5. გასცურეთ სიცილიისკენ, რათა დააარსოთ ახალშენი. 6. რა უნდა გაკეთდეს მოწინააღმდეგის მიერ დამიანებულ გამარში? 7. გამარი უნდა აშენდეს და მოირთოს ყველაზე სახელოვან ხელოვანთა მიერ. 8. სპარტაში ითვლებოდა, რომ არა მხოლოდ ჭაბუკებს, არამედ ქალიშვილებსაც უნდა ევარჯიშათ. 9. ელჩები უნდა გაიგზავნონ, რათა მოილაპარაკონ კუნძულებთან სამხედრო კავშირზე (შესახებ). 10. შესაგროვებელია ბევრი სიმდიდრე, რათა დავეხმაროთ მოკავშირეებს.

§46 (მელსართავ სახელთა ხარისხების სუპლეტური წარმოება)

1. ბერძენები თვლიდნენ, რომ არ არსებობს (არაფერია) თავისუფლებაზე უკეთესი განძი. 2. შეიძლება ქსერქსეს ჯარი უფრო სწრაფი იყო, ვიდრე ელინებისა. 3. ბერძენების გემები კი უსწრაფესნი იყვნენ იმ დროს. 4. მიუხედავად იმისა, რომ შეჯიბრებაზე დამარცხდა, ათენელი მიიჩნევდა, რომ იგი სხვა ათლეტებზე უფრო ძლიერი იყო. 5. იგი იბრძოდა ყველაზე სწრაფად, მაგრამ არა ყველაზე ძლიერად. 6. საშინელ ბრძოლაში სპარსელთა ჯარი აღემატებოდა (უფრო დიდი იყო) ბერძენისას. 7. როდესაც პერიოსტრატემ დაწვა არგემისის გამარი, ეფესელებმა მასზე უფრო დიდი ააშენეს. 8. უცხოელმა თქვა, რომ მისი ქალაქი ათენზე უფრო პატარაა. 9. ნურავინ ჩათვლის (არავინ ჩათვალოს), რომ შესიოდეს პოემები უარესია პომპროსის ეპოსზე. 10. უფრო იოლია შეჯიბრების ყურება, ვიდრე გამარჯვებისთვის ბრძოლა.

1. მოიხრების რაოდენობა არის სამი, მუშებისა კი ცხრა. 2. ამბობენ, რომ თევს 7 კარიბჭე ქონდა (2)? 3. აქველებმა გროა საშინელი ომის მეთაე წელს განადგურეს. 4. ათენის ორი ნაგსადგური დანჯურო ახალი იყო პირვესი. 5. თუმცა მამაცურად იბრძოლეს, სამასი სპარგელი დაეცა თურქოშინესთან, მის ხევეა რა უკვდავი სახელი. 6. მათგან ვერაინი გაექცა სიკვდილს. 7. ილოგთაგან არავის ქონდა უფლება ებრძოლა სპარგელებთან ერთად. 8. ღმერთების ზეიმზე აპოლონი სამ ქარიგითან ერთად აგებოდა ღვეს და სხვა ღმერთებს. 9. რამდენი თვისგან შედგება წელიწადი? წელიწადი შედგება 12 თვისგან ან 365 დღისგან. 10. სოლონი მიიჩნევდა, რომ ადამიანის სიცოცხლე 70 წლისგან შედგებოდა.

§48

1. სარდალმა შეიპყრო გამცემი, რათა მოეკლა იგი. 2. აჩვენე უცხოელებს გზა! 3. გვაუწყეთ ჩვენ, ელჩებო, რა გითხრეს ჩვენმა მოკავშირეებმა. 4. რადგანაც ქალაქში უცხოელები შეურაცხვეს, მისანმა ბრძანა მისი (ქალაქის) განწმენდა. 5. პითიამ უბრძანა ყველას გაჩუმება, რათა ეპასუხა ელჩებისთვის. 6. როცა კი იცრუებთ, შეარცხვენთ თქვენს მშობლებს. 7. თუკი დარჩებით, გვაამებთ. 8. ვიმედოვნებთ ათენში დიდხანს დარჩენას. 9. მეფემ გაგზავნა სანდო ელჩი, რათა სამხედრო კავშირი შეეკრა კურძულელებთან. 10. დათესეთ ხორბალი (პური), მიწათმოქმედებო, სანამ გამაფხული დასრულებულა.

§49

1. პერაკლემ ეშმაკობით გაწმინდა ავეიასის თაელები. 2. თაელები გაიწმინდა ორი მდინარით, რომლებიც პერაკლემ წამოიყვანა მათი (თაელების) გაელით. 3. იმ დაბლობზე, სადაც (რომელზეც) ჩვენმა ჯარმა დაამარცხა მგრები, აღმართული იქნება გაძარი. 4. ჩვენი ქალაქის მგრები კი იმედგაცრუებულნი დაბრუნდნენ შინ. 5. როდესაც მზე გამოჩნდა, ხომალდებმა გასცურეს კრეგისკენ. 6. ეგევსმა თავი ასწია მეისკენ და შეევეღრა ღმერთებს მისი შვილის დახმარებას. 7. ღმერთებმა იგი არ მოაგყუეს და მის შვილს გამარჯვება გამოუგზავნეს. 8. ბუკით გაღვიძებული ჯარისკაცი გაიქცა, რომ დაენახა მეფის შიკრი. 9. ჯარისკაცი, რომელმაც მიატოვა მწყობრი, მოკულე იქნა გამცემის მიერ. ნეტავ დარჩენილიყო რაგმში. შეიძლება არ მომკვდარიყო. 10. გაძრის გარშემო აღმართული ქანდაკებები ცნობილ ხელოვანთა (ოსგატთა) მიერ იყო შესრულებული.

§50

1. ეგევსმა უბრძანა (მოსთხოვა) შვილს არ აღემართა შავი იალქანი, როცა შინისკენ გამოსცურავდა. 2. როდესაც მან დაინახა (part.) გადაჭიპული შავი იალქნები, კლდიდან ჩავარდა (გადაეშვა) ზღვაში. 3. შეხედეთ ზღვაში მიმოფანტულ კუნძულებს. 4. სარდლისგან გაგზავნილმა შიკრიკმა აუწყა მეფეს, რომ მგრის ძალა განადგურებული იყო (opt. obj.). 5. განსაჯეთ, მოქალაქეებო, მართალს (სწორს) ამბობს თუ არა ორაგორი. 6. არასოდეს მოისპობა სახელი ლეონიდასის და სამასი სპარგელისა, რომლებიც დაეცნენ სამშობლოსთვის ბრძოლაში (part.). 7. პარმოლოსმა და არისტოგოგონმა მოკლეს პიპარქოსი, რომელმაც ყველაზე უფრო გირანულე (უგირანული) მზე გამოავლინა. 8. ითვლებოდა, რომ სპარგელები დრაკონის დათესილი კბილებიდან წარმოიშვნენ (n. c. i.)⁴. 9. ამის გამო წარმოჩნდნენ უძლიერესებად და უმძვინვარესებად. 10. მისი ქურუმი ლოცულობდა: „გამოჩნდი მგეო“. და მზეც გამოჩნდა.

§51

1. როდესაც მამა გარდაიცვალა, ჯერ კიდევ ბავშვი აღკიბიადესი პერიკლემ აღმარდა; მან იცოდა, რომ იგი სრულყოფილი იყო სულით და სხეულით. 2. ეს ჩქარა შეიგყო ათენელმა ხალხმა, შეიგვეს სხვა ბერძენებმაც. 3. ლაშქრობის სათავეში დამღვარი აღკიბიადესი ავიდა ხომალდზე, რათა გაეცურა სიცილიისკენ. 4. მგრებმა იგი დააბზღეს როგორც უღმერთო და ათენში პერმების შეურაცხმყოფელი. 5. იგი გადავიდა სპარგელების მხარეზე, რათა არ ჩავარდნოდა ხელში ათენელებს. 6. აღკიბიადესმა დიდად დააზიანა სამშობლო, რათა სცოდნოდათ ათენელებს, რა სახიფათოა მისი მგრად ყოლა. 7. მგრების მიერ შეპყრობილი ჯარისკაცი დუმდა. 8. ლამაზი ქიკონი ჩაიცივ (part.) და შედი გაძარში რათა შეევეღრო ღმერთებს. 9. შესაძლებელი რომ ყოფილიყო, ვისურვებდი პერიკლეს გაეცნობა. 10. ნუ გადაუდგებით ათენელებს, მოკავშირეებო. ხომ იცით, რომ ისინი თქვენზე ძლიერები არიან.

§52

1. პერიკლე აძლევს ათენელებს სათეაგრო ფულს, რათა უღარიბესი მოქალაქეებიც დაესწრნენ დიდ ღონისიებს. 2. ნუ უღალატებთ მეგობრებს, რათა არ ღაისაჯათ. 3. ნუ გააჰყიდი, რაც მეგობრებს შეეძინა. 4. მეფე მგრის სარდალს ვერცხლის ფულს აძლევდა, მან კი არ მიიღო. 5. ათენელები მიიჩნევენდნენ, რომ თავად ათენამ მისცა მათ წმინდა გეთისხილი. 6. ღმერთს უყვარს ღარიბთათვის ფულის მიძიება (გაპნაწილებელი). 7. კლისთენესი შეეცადა გაენაწილებინა ძალაუფლება ათენის ყველა მოქალაქისათვის. 8. მას შემდეგ, რაც მთელი საქონელი გაყიდეს (part.) ვაჭრები ხალისით წავიდნენ სამშობლოში. 9. არიადნემ მისცა ძაფი თესვესს, რათა მას უფრო იოლად ეპოვა გზა ლაბირინთიდან. 10. ნეგაე ჩვენთვის გადმოუცათ მუშებს თავიანთი ძღვენი.

§53

1. ბერძნები მშვს ღმერთებს შორის ადგილს უჩენენ. 2. ნუ დაადებ სასჯელს ნურავის, სანამ არ მოუსმენ მას. 3. სარდალმა უბრძანა ჯარისკაცებს ფარები მიწაზე დაედოთ (დაეწყოთ) და ასე დალოდებოდნენ მას. 4. მას, ვინც კი ახალ კანონებს დაადგენს (დადებს), ბევრი გადაცხავს (pass.). 5. კლისთენესი სახელმწიფო წყობას ისე აწესრიგებდა, რომ ბევრი იყო მისი მადლიერი. 6. ალუმართე ქანდაკება პოსეიდონს. მან შენ ხომ გადაგარჩინა. 7. შევიტყვეთ ჯარისკაცებისგან, რომ მტრები არ არიან სამხედრო ბანაკთან. ასე რომ დაღე იარაღი. 8. რაგომ ჩათვალეთ ეს სტუმრები ბრძენებად? 9. არა-ბერძნულ (ბარბაროსულ) ქვეყანაშიც პატივი უცით დადგენილ კანონებს. 10. საუკეთესო განწყობაზე მყოფმა გამარჯვებულებმა ღმერთს ქანდაკება აღუმართეს და მსხვერპლი შესწირეს.

§54

1. სპარსელებთან ომის შემდეგ ათენელებმა არ მისცეს (ღართეს) ნება მოკავშირეებს დამოუკიდებლობაში ცხოვრებისა. 2. ნუ მიესწრაფვი სიმდიდრეს გყუილების მეშვეობით. 3. როდესაც ისაიღეს, სტუმრებმა მოინდომეს საუბარი იმ დრამების შესახებ, რომლებიც წარმოადგინა სოფოკლემ. 4. ისინი არ უშვებენ შემთხვევას და კიცხავენ ვერიპიდეს, რომელიც მიაჩნიათ სოფოკლეზე უარესად. 5. დიომელე არ მოერიდა გასროლილი შუბით ღმერთის დაჭრას. 6. სარდალმა დააყენა ეგლი ჯარის შუაში და გაგზავნა შიკრიკი მეფესთან. 7. სარდალად დამდგარი პერიკლე ცდილობდა წინაღმომოღა მტრებს. 8. სოლონმა შეეცადა დრაკონის კანონები, ხოლო მისი კანონები შეცვლილი იყო კლისთენეს მიერ. 9. იონიელებმა ამაოდ სცადეს მეფისგან განდგომა. 10. ბერძნები აღუმართავენდნენ ღმერთებს გამოსასულელებს არა მხოლოდ გაძრებში, არამედ გვებზეც.

§55

1. ათენელებს სჩვევიათ ძლიერი ორაგორების ნღობა. 2. მათ სიგყვეს მინდობილ ხალხს სზირად გაცრუება იმეღები. 3. მიჩვეული ვიყავით ამ ორაგორის მოსმენას სახალხო კრებებზე. 4. როდესაც იგი გარდაიცვალა (gen. abs.)², მიღევდით შემინებულ მოქალაქეებს აგორისკენ. 5. ოლიმპიაში ქანდაკებათაგან უღიდესი იყო მეფისა, რომელიც ტახტზე იჯდა. 6. სამეფებზე მჯდომმა პითიამ ცბიერად უპასუხა კროისოსის ელჩებს. 7. მისი სიგყვებით დარწმუნებულმა კროისოსმა გადალახა მდინარე, რომელიც საზღვრავდა მის ქვეყანას კროისის სამეფოსგან. 8. დამარცხებული კროისოსი დგას კოკონის წინ და სამჯერ იძახის სოლონის სახელს. 9. სიცოცხლის გამო შემინებულმა ათენელებმა კენჭი უყარეს ზავის ჩამოღებას და ღემოკრატიის შეცვლას ოლიგარქიად. 10. მეფემ ჯარს სათავეში ჩაუყენა მარდონიოსი. – მარდონიოსი სათავეში ჩაუდგა ჯარს. – მეფის მიერ ჯარის სათავეში დაყენებულ იქნა მარდონიოსი. (სიგყვა „ჯარი“ გადმოეცით 3 მსგავსი სიგყვით).

§56

1. ვიცი, რომ მოკვდავი ვარ. (2)³. 2. არ იცით, რას იქმთ. 3. თუ ვინმე მოინდომებს დარჩენას მწყობრში და თავის დაცვას მტრებისგან, იცოდეთ, რომ (იგი) მამაცია. 4. ბერძნებმა არ იციან, რომ მტრები ღიფანდნენ. 5. თქვი, მაცნევე, რაც გაუწყა პითიამ და ნუ გეშინია. 6. განა არ იცი, რომ პითია სზირად არ ამბობს სიმართლეს? 7. იყავ მამაცი, მეფეო, და მოიპოვე ბრწყინვალე გამარჯვებას! 8. გაგვეცადეთ, ორგულებო! 9. ვიცი, რომ შეურაცხყოფა არ მიმიყენებია ბერძენთა ღმერთთათვის. 10. თეგისმა იყოლა, რომ მისი შვილი მოკვდავი იქნებოდა და მოინდომა მის უკვდავად ქცევა.

1. ნუ უჩვენებ გმას სპარსელებს, მოლაღაგევე! 2. ყოველწლიურად ათენელები ცხრა კაცს ირჩევენ ან-
ქონგებად (acc. dup.). 3. გამოაჩინეთ ვაჟკაცობა და გაანადგურეთ შემოჭრილი მტრების რაზმი. 4. ქსე-
რქსემ დაიფიცა, რომ შეაერთებდა ხილვებით ჰელესპონგს. 5. როდესაც თანამოაზრეობა (ერთსულფენება)
იშლება, ათენის ჰეგემონიაც მოისპობა. 6. ოდისევსის თანამგზავრები შინისკენ გზაზე თავსეღობის გამო
ილუპებიან. 7. აგამემნონი, თუმცა გადაარჩა, გამარჯვებით ვერ სარგებლობდა. იგი დაიღუპა სახლში
დაბრუნების შემდეგ (part.). 8. თუმცა ძლიერი სარდალი იყო, ფილიპე ვერ შეება სპარსელებს. იმიტომ,
რომ ლაშქრობის წინ მოკლულ იქნა ვილაც მცველის მიერ. 9. სამისრო დელფოში ივსებოდა წმინდა
ძღვენით, რომელიც გამოგზავნილი იყო თავისუფალი ბერძნების და არაბერძენ (ბარბაროს)
მბრძანებლების მიერ. 10. გააფხე ხომალდები ვაჟკაცებით და წაიდ მოკავშირეების დასახმარებლად.

§58

1. სპარსელებს სურდათ ათენელებისთვის მოესწროთ ქალაქში მისვლა. 2. მეგისმეგად ბევრის დაბმევმა
კიკლოპმა ვერ იგრძნო, რომ ითაკელები გაიქცნენ. 3. წყვილადში კიკლოპს შეუქმნეველი ღარჩა, რომ
ოდისევსი მეგობრებთან ერთად გაიქცა. 4. ტროის ამღებმა აქაველებმა არავინ დაინდეს: მოვი მოკლეს,
მოგი კი თან წაიყვანეს. 5. ამის გადამლახავი ალექსანდრე მივიდა ინდოელებამდე, მაგრამ ვერ იგრძნო,
რომ ჯარისკაცებს არ სურდათ (მისწრაფოდნენ) მათთან ბრძოლა. 6. ერთი მსახური ყოველდღიურად
ეუბნებოდა ქსერქსეს სსომებოდა ათენელები. 7. მთების გადამლახავი ალექსანდრე წააწყდა ორგული
თანამგზავრის მიერ დაჭრილ ღარიოსს. 8. ისგორიკოსმა ვერ დაძალა, რომ ალექსანდრემ მეგობარი
მოკლა. 9. ძლიერ ბრძოლაში ქსერქსემ ხელიდან გაუშვა გამარჯვება და განრისხებულმა დასაჯა
სარდლები. 10. ოც წელს მიღწეულმა ალექსანდრემ მიიღო მოკლული მამის ძალაუფლება.

§59

1. როდესაც აგამემნონმა აქაველთა ჯართან ერთად დააპირა ამისკენ გაცურვა, არგემისმა არ დაა-
ნება (ნება არ მისცა) ამის გაკეთება. 2. ნუ იმრუნებ ქონებაზე, არამედ (იმრუნე) ადამიანთა შორის
სახელზე. 3. სარდალი არ შეყოვნდა, არამედ პირდაპირ (მყისვე) შეიჭრა მტრების ქვეყანაში. 4. თავ-
დაპირველად ურანოსი დაქორწინდა გეაზე. 5. ეგვიპტოსის ვაჟები იმედოვნებდნენ დანაოსის
ასულებთან დაქორწინებას. 6. ალექსანდრემ დაქორწინებულმა როქსანემ შვა ერთი ვაჟი,
რომელიც დედასთან ერთად დაიღუპა. 7. ჰილოგებს არ ჰქონდათ უფლება მონაწილეობა მიეღოთ
ლაშქრობაში. 8. სპარსელები სხვა არაფერზე ზრუნავდნენ გარდა იმისა, რომ ეჯობნათ ყველასთვის
სიძლიერით. 9. ალექსანდრე მაღლიერი იყო არისგოკელესი, რომელმაც მას ასწავლა ყველა
მეცნიერება, გარდა სარდლობისა. 10. სპარსელები ალბათ აჯობებდნენ ბერძნებს, თემისგოკლე რომ
არ ჩადგომოდა ჯარს სათავეში.

§60

1. ბერძნებმა აირჩიეს ელჩები მეფესთან მოსალაპარაკებლად. 2. პერიკლე ხალხის მიერ არჩეულ იქნა
სარდლად. 3. ამბობენ, რომ ელენე ყველა ქალისგან გამოირჩეოდა გარეგნობით. 4. ხომ იცი, რომ
მართალი (სიმართლე) თქვი? 5. დევნილები იმედოვნებდნენ, რომ წავიდოდნენ მეფესთან, რომელიც
დაპირდა მათ დახმარებას. 6. დამარცხებული საბერძნეთიდან დიდი (ბევრი) სიძლიერე იქნა გაგანილი
რომში. 7. სამართლიანად შეიძლება ითქვას, რომ ბერძნები სიბრძნის მასწავლებლები გახდნენ მთელი
ქვეყნისთვის. 8. ახლაც მიდიან ბევრნი ელადაში, რათა ნახონ გარდასული ხანის ძეგლები. 9. მწყემსმა
გამარდა (გამოკვება) ძაღლები, რათა მათ დაეყვებოთ ფარა მგლებისგან. 10. ეგვიპტელებთან კაცმა
შეიძლება ბევრი სიბრძნე ისწავლოს.

1. თარგმნეთ	ა) კუთვნილების მიცემითით,	ბ) <i>ἔχω</i> ზმნით.
2. თარგმნეთ	კონსტრუქციით accusativus cum infinitivo	
3. თარგმნეთ	ა) a. c. i. კონსტრუქციით	ბ) <i>ὅτι</i> კავშირით
4. თარგმნეთ	კონსტრუქციით nominativus cum infinitivo	
5. თარგმნეთ	ა) კონსტრუქციით genetivus absolutus	
	ბ) როგორც დროის გარემოებითი დამოკიდებული წინადადება.	

1.

<i>ὁ βίος, ου</i> <i>πολλάκις</i> φέρω	ცხოვრება, სიცოცხლე ხშირად მომაქვს, ვაგარებ
<i>ὁ πόνος, ου</i> ⁵ <i>ἀλλά</i> <i>χρῆ</i> (უპირო!))	შრომა, სირთულე მაგრამ, არამედ უნდა, საჭიროა
<i>οὐ, οὐκ, οὐχ</i> πρέπει (უპი- რო!)) φεύγω	არა შეფერს, ხამს გავრბივარ, გავუბივარ
¹⁰ <i>γάρ</i> (დას II ადგილზე) <i>μᾶλλον ἢ</i> παιδεύω <i>ὁ λόγος, ου</i> <i>ὁ φίλος, ου</i> ¹⁵ πιστεύω	რადგან, იმიტომ რომ, რამეთუ მეტად, ვიდრე... (აღ)ვზრდი სიტყვა, აზრი, მო- ძღვრება, სწავლება მეგობარი, მოყვარული ვენდობი, ვერწმუნები

<i>καί</i>	და, ... ც
μανθάνω <i>ὁ νέος, ου</i>	ესწავლობ ახალგაზრდა, ყმაწვილი
<i>μέν . . . δέ</i> ²⁰ ἔχω παρ-έχω <i>ἐγώ</i> λέγω (მღრ. <i>λόγος</i>) <i>σύ</i>	ეს..., ის კი..., ხოლო მაქვს, მყავს ვადლევე, გადავცემ ვანიჭებ მე ვამბობ შენ
²⁵ <i>μή</i> (უარყოფით წინადადებაში) <i>ἀεί</i> <i>εἶς</i> <i>οὐδείς</i> ; უარყოფით წინადადებაში: <i>μηδείς</i> <i>εἶ</i> ³⁰ <i>εὖ</i> (მშნიშ.) <i>ὁ ἄβιος, ου</i>	ნუ მუდამ ერთი წინადადებაში: არავინ, ნურავინ თუ კარგად ბელნიერება.

1 *οἱ τοῦ βίου πόνοι*
(პრეპოზიციური წყობა)

ცხოვრებისეული შრომა

2 *τοὺς πόνους φεύγειν*

განჯვისგან გაქცევა, შრომისგან თავის
არიღება

- 3 **ὁ φεύγομεν** — **οὐδεὶς φεύγει**
(თხრ. კილო)
- 4 **μὴ φεύγετε** — **μηδεὶς φευγέτω**
(ბრძან. კილო)
- 5 მიაქ. ყურადლ. დაბოლოებას უარყოფითი
ნაწილაკისა ობ: **ὁ πρέπει**
οὐκ ἔχω
οὐχ ὁ βίος
- 6 **εἰ εὖ μαυθάνεις** ... (პირობითი წინაღ.)
- 7 **χρὴ μαυθάνειν**

არ გავერბივართ — არავინ გაურბის
ნუ გაექცევით! — არავინ გაქცევას
ნუ გაურბიხართ!

თანხმონის წინ
ხმონის წინ (სუსტი ფშვინვისას)
ხმონის წინ (ძლიერი ფშვინვისას)
თუ კარგად ისწავლი...
საჭიროა სწავლა; კაცმა უნდა
ისწავლოს

2.

- Ἑλληνικός (ή, όν)** ბერძნული
- ὁ θεός, ὁ** ღმერთი
- ὁ ἀριθμός, ὁ** რიცხვი
- ὁλίγος (η, ον)** მცირე, მცირერიცხოვანი
- 5 **ἦν; ἦσαν** იყო (ის);
იყვნენ (ისინი)
- καλός (ή, όν)** ლამაზი, მშვენიერი
- ὁ νόσος, ὁ** ჭადარი
- πολλοί (αί, ά)** მრავალნი
- βιοτεύω (შღრ. βίος)** ვცხოვრობ, ვბინადრობ
- 10 **ὧς, ὡσπερ** როგორც
- ὁ αἰοιδός, ὁ** მომღერალი, აედი
- ἐν** (დაგ-თან) ... ში
- ὁ οὐρανός, ὁ** ზეცა, ცა
- ὁ ποταμός, ὁ** მდინარე
- 15 **ἦ** ან
- ὁ ἀγρός, ὁ** მინდორი, ყანა
- ὁ γεωργός, ὁ** მიწათმოქმედი
- φεραπέσω** ვემსახურები, ვეთა-
ყვანები

- φυλάττω** ვიცავ
- 20 **αὐτός (ή, ό)** 1. თავად, თვითონ
2. გენ.
მისი, მათი
- μεστός (ή, όν)** 3. იგი (პირის ნაც.
სახ.)
სავსე
- λέω** ვიხსნი, ვშლი
- ἐκ, ἐξ** (გენ) ...გან...დან
- ὁ πατήρ (-τρος)** მამა
- 25 **ἐφη** თქვა
- (დგას პირდაპირ
თქმაში II აღგიღმე)
- πάσχω** ვიგანჯები,
დავითმენ
- ὁ σίός, ὁ** ვაჟი, ძე
- βλέπω** ვხედავ
- ἀγαθός (ή, όν)** კარგი, კეთილი
- 30 **ὁ θυμός, ὁ** სული, გუნება,
ვაკვაცობა

θανμάζω	მიკვირს, ვაკვირებ	μακρός (ἀ, ὄν) ἄγω	ღიდი, გრძელი მიმყავს, მივუძღვნი
ῥῆν	ახლა	35 εἰς	(აკუბ.) ...კენ

8 ὁ βίος ὁ τῶν γεωργῶν = ὁ τῶν γε-
αργῶν βίος
(მსაზღვრელ-საზღვრული,
პოსტკომიციური წყობა)	ცხოვრება მიწათმოქმედთა, გლეხებისა
9 τοῖς θεοῖς ἦσαν ναοί (კუთვნილების
დატ.)	ღმერთებს ჰქონდათ ტაძრები
10 Ἡρακλῆς ἦν φίλος τῶν γεωργῶν
(შედგ. შემ. სახელადი ნაწი-ი უარტიკლოდ)	პერაკლე იყო მიწათმოქმედთა მეგობარი
11 ἐπίστευον αὐτῷ	(ისინი) ენდობოდნენ მას
12 Ζεὺς αὐτός	თავად ზევსი
13 ὁ πατήρ αὐτοῦ	მისი მამა
14 ἐν τῷ οὐρανῷ (სად? ადგილის დატ.)	ზევაში
15 εἰς τὸν οὐρανόν (საით?
მიმართულების აკუზ.)	ზევისკენ
16 ἔλθεν ἐκ πολλῶν πότων (რისგან?
გამოყოფის გენ.)	მან გაათავისუფლა ბევრი განჯვისაგან
17 ἐξ ἄγρου (ἐξ ხმოვნის წინ)	ყანიდან, მინდვრიდან
18 ὡς (ὥσπερ) ἔλεγον	როგორც ამბობდნენ.

3.

ὁ χρόνος, ου	დრო, ჟამი	ὁ μῦθος, ου	ამბავი, მითი
ὁ δούλος, ου	მონა	ἀνδρεῖος (ἄ, ὄν)	ვაქეკუსური, გულადი
ὁ βασιλεύς (-έως) κελεύω	მეფე ვბრძანებ, მოვიტხოვ	δειλός (ή, ὄν)	მხლალი, მშიშარა
5 ὁ ἄθλος, ου	შეჯიბრი, ბრძოლა	10 ὥστε	ასე რომ
περί	დავალება (გენ.) შესახებ, თაობაზე, ...თვის	φοβερός (ἄ, ὄν)	საშინელი, საზარელი
		ὁ δῆμος, ου ⁶	ხალხი
		ἐπεὶ	მას შემდეგ, რაც; როცა
		δεινός (ή, ὄν)	უზარმაზარი, საშინელი, ძლიერი

15 ὁ κίνδυνος, ὅς	საფრთხე, ხიფათი
τότε	მაშინ
βλάπτω	ვაზიანებ,
აკუმ-თან	ვაზენებ
ἄγριος (ᾶ, ὄν)	გარეული, ველური
(შდრ. ἄγρός)	
ὁ ταῦρος, ὅς	ხარი
20 ὁ ἄνθρωπος, ὅς	ადამიანი
ὁ θάνατος, ὅς	სიკვდილი
λαμβάνω	ვიღებ, ვიჭერ
λαμπρός (ᾶ, ὄν)	ბრწყინვალე
ὁ ἔπαινος, ὅς	ქება
25 παρά	(აკუმ.) ...დან ...გან

ὅτι	როცა; რომ
ἄνευ (გენ.)	გარეშე, თვინიერ
ὁ σύμμαχος, ὅς	მოკავშირე,
	თანამებრძოლი
καί . . . καί	ასევე; ...ც;
30 σῶζω	ვისხნი,
	გადავარჩენ
ἔνιοι (ᾶι, α)	ზოგიერთნი
ὁ κύριος, ὅς	ბაგონი, მბრძანებელი
ὁ οἶκος, ὅς	სახლი
ἔτι	ჯერ, ჯერ კიდევ
35 ὁ ἐν-αντίος, ὅς	მგერი, მოწინააღმ-
πρότερον	აღრე, უწინ [ღებე]

- 19 **κελεύει τὸν δούλον ἄθλος πάσχειν**
(აკუმ. ინფინიტივთან)
- 20 **μακρὸν χρόνον ἦν δούλος**
(დროის აკუმ.)
- 21 **βλάπτει τοὺς ἀγροὺς**
- 22 **περὶ τοῦ ἄθλου λέγειν**
- 23 **ἄνευ συμμάχων**
- 24 **παρὰ τῶν ἀγαθῶν ἔπαινον λαμβάνειν**
- 25 **. . . , ἐπεὶ αὐτοὺς ἔλυε**
- 26 **. . . , ὅτι τοὺς ἀγροὺς ἔσφαξε**
(25, 26 მიზეზის გარ. დამ. წინად.)
- 27 **. . . , ὥστε φοβερὸς ἦν . . .**
(შედეგობითი დამ. წინად.)

იგი უბრძანებს მონას, რომ ბრძოლები აიგანოს (დაითმინოს) დიდი ხნის განმავლობაში იყო მონა ყანების გაჩანაგება, მინდვრების დამიანება ბრძოლის შესახებ საუბარი მოკავშირეთა გარეშე; დაუხმარებლად კეთილი ადამიანებისგან ქების მიღება რადგანაც მათ ათავისუფლებდა რადგანაც მინდვრებს იფარავდა ასე რომ იგი საშიში იყო...

4.

τε (ენკლიტი.)	და
τε . . . καί (= καί	როგორც... ასევე...;
. . . καί)	...ც ...ც

θανάσιος (ᾶ, ὄν)	საკვირველი,
(შდრ. θανάζω)	საოცარი
τὸ ἔργον, ὅς	საქმე, სამუშაო

5 *πρῶττω* ვაკეთებ, ვქმნი
ἐν (საშ. სქ.) *εἰς* ერთი
μάλιστα (შღრ. განსაკუთრებით,
μᾶλλον) მეტად
ποτέ (ენკლ.) ოდესღაც, ერთხელ
βαίνω მივიღივარ
13 *κατα-, εἰς-, ἐκ-,* ჩავდივარ, შევდივარ
ἀνα-βαίνω გამოვიღივარ, ავიღივარ
ἀναφέρω ამომბაქვს, ბევით
ამაქვს
ἐστί(ν); εἰσί(ν) არის (იგი); არიან
(ენკლ.) (ისინი)
τὸ θηρίον, οὐ ცხოველი
τὸ στόμιον, οὐ შესასვლელი, კარი
15 *ὁ νεκρός, οὐ* მკვდარი, გვამი
διὰ (გენ.) გავლით
διὰ (აკუმ.) გამო
οὐδέ; (უარყოფით არც, და არც, ნურც
წინაღ-ში) *μηδέ*
κωλύω ვაბრკოლებ, ხელს
ვუშლი

20 *ὁ νόμος, οὐ* კანონი
τὸ δῆλον, οὐ იარაღი
τὸ μέγαρον, οὐ მეგარონი, დარბაზი
ὅτε (= ἐπεὶ) როცა
τὸ δῶρον, οὐ საჩუქარი, ძღვენი
25 *πάλη* კვლავ, ისევ
πρός (აკუმ.) ...კენ, მიმართ,
წინააღმდეგ
ἄλλος, ἡ, ο სხვა
ἄλλοτε ერთხელ, სხვა დროს
πλοῦσιος, ἄ, οὐ მდიდარი
30 *μέγιστος, ἡ, οὐ* უდიდესი
ὁ θησαυρός, οὐ განძი, საუნჯე
ὁ ἐνιαιτός, οὐ წელიწადი, წელი
καθαίρω ვწმენდ, ვასუფთავებ
μικρός, ἄ, ὄν პატარა, მცირე
35 *οὐ* ასე რომ, ამგვარად
ὁ δόλος, οὐ ეშმაკობა, ხერხი
οὐτῶ, οὐτῶς ასე, ამგვარად

28 *πολλά — ἄλλα*

მრავალი — სხვა

29 *πολλά θηρία αὐτῶ ἦν*
(ქვემდ. მრ. რ. — შემასმ. — მხ. რ.)
30 *δὸςλῶ καθαίρειν* (იარაღის დაგ.)
31 *διὰ τοῦ στομίου*
32 *διὰ τοὺς νόμους*
33 *πρὸς τὸν Τάρταρον φέρειν* (საით?)
34 *ἐκ πολλῶν ἐνιαυτῶν*
35 *οὕτω καθαίρει, οὕτως ἐκάθαιρε*
36 *ὅτε (ἐπεὶ) βλέπει τὸ δῶρον*
(დროის გარ. დამ. წინაღ.)

მას ბევრი საქონელი ჰყავდა
ეშმაკობით გაწმენდა
შესასვლელის გავლით
კანონებით; კანონების გამო
გარგაროსისაკენ
უკვე მრავალი წელია
ასე წმენდს, — ასე წმენდა
...როცა საჩუქარს ხედავს

37 მაგალითები ენკლიტიკისთვის:

φίλος τε, φίλος ἐστίν
υἱός τε, υἱός ἐστιν
δοῦλός τε, δοῦλός ἐστιν
ἄνθρωπός τε, ἄνθρωπός ἐστιν

თე უმახვილოა, *ἐστίν* მახვილია
 თე და *ἐστιν* უმახვილოა
 თე და *ἐστιν* უმახვილოა, მათი მახვილები
 ბი გადასულია წინამდებარე სიყვებებზე.

5.

<i>ὑπό</i>	(გენ.) მიერ
<i>ὡς</i> (შდრ. <i>ὅτι</i>)	რომ [არსება]
<i>τὸ ἕν</i> , <i>οὐ</i>	ცხოველი, ცოცხალი
<i>ὁ Ἀθηναῖος</i> , <i>οὐ</i>	ათენელი,
<i>Ἀθηναῖος</i> , <i>3</i>	ათენური
<i>5 νομίζω</i>	ეთელი, ვფიქრობ
<i>δίκαιος</i> , <i>ἄ</i> , <i>οὐ</i>	სამართლიანი
<i>εἶναι</i> (საწყისი)	ყოფნა
<i>κακός</i> , <i>ἢ</i> , <i>ὅν</i>	ცული, ბოროტი
<i>ἡμεῖς</i>	თქვენ
<i>10 ἀναγκάζω</i>	ვაიძულებ
<i>ἡμεῖς</i>	ჩვენ
<i>τέρπω</i>	ვახარებ, ვატკობ
<i>οὕτως</i> ; <i>μήπως</i>	ჯერ არ [ლებ]
<i>τρέπω</i>	ვაბრუნებ, ვაგრიან-
<i>15 προ-τρέπω</i>	შევგონებ, მივმართავ

<i>ἐχθαίρω</i>	ვმტრობ
<i>δέσμεύω</i>	ვბორკავ
<i>κολάζω</i>	ვსჯი
<i>ἀ-τιμάζω</i>	შეურაცხევყოფ
<i>20 ἔπειτα</i>	შემდგომ
<i>ὁ ἀετός</i> , <i>οὐ</i>	არწივი
<i>πέμπα</i>	ვგზავნი
<i>ὁ ἐχθρός</i> , <i>οὐ</i>	მტერი, პირადი
(შდრ. <i>ἐχθαίρω</i>)	მტერი
<i>ἐσθία</i>	ვჭამ
<i>25 ῥύπτω</i>	ღამით
<i>ἀξάνω</i>	ვმრდი, ვაღილებ
<i>ἕστερον</i> (მზნივ.)	მოგვიანებით, შემ-
<i>φουσέν</i>	ვკლავ [დგომ]

38 *νομίζουσιν (λέγουσιν), ὅτι (ὡς) δημοσεργός ἐστι τῶν ἀποστόλων*
(დამზგ. დამ. წინად.)

თვლიან, (ჰყვებიან), რომ იგი აღამიანთა შემოქმედია.

39 *νομίζουσιν (λέγουσιν) ἀπὸ τῶν εἶναι δημοσεργῶν τῶν ἀποστόλων*

თვლიან (ჰყვებიან), რომ იგი აღამიანთა შემოქმედია.

(აკუმბაგიუსი ინფინიტივთან)

- 40 **προτρέπομαι** *τοὺς ἀνθρώπους φυλάττειν* (ერთი და იგივე ქვემდ. შე-
მასმენელსა და ინფინიტივთან)
41 **πολλοῖς ἐνιαυτοῖς ὑστερον**
(ზომის დატ.)
42 **λέγεται ὑπὸ τῶν ἀοιδῶν**

- გადაწყვეტილი მაქვს დავიცვა აღამი-
ნები
მრავალი წლის შემდეგ
ითქმებოდა აელების მიერ, აელები ჰყვე-
ბიან

6.

- ὁ νεανίσκος, *οὗ* ჭაბუკი, ყმაწვილი
(მდრ. νέος)
μάλα, μάλλον, ძალიან, ფრიად
μάλιστα განსაკუთრებით
πιέζω ვავიწროვებ
ὁ τύραννος, *οὗ* მბრძანებელი, ტირანი
5 ὁ πόντος, *οὗ* ზღვა
τὰ βασίλεια, ὡν მეფის სასახლე
ἐπαῖθα იქ; მაშინ
ὁ λαβύρινθος, *οὗ* ლაბირინთი
ὁ σῖτος, *οὗ* საკვები, პური
10 τὸ τέκνον, *οὗ* ბავშვი
ἦδη უკვე

ἑπτὰ შვიდი

ἡ παρθένος, οὗ ქალწული, ასული
τὸ πλοῖον, οὗ ხომალდი, გემი
15 **ἐπί** (აკუზ.) (საით?) ...კენ,
...ზე..., წინააღმდეგ
ἐπί (გენ. და დატ-თან) (სად?) ...ზე, ...თან
(დატ-თან) ...თვის, გამო
ἀπο-θνήσκω ვკვდები
(მდრ. θάνατος)
ἐπέλω მსურს
ἄρα ასე რომ, ამიტომაც,
მაშ ასე

- 20 ὁ ξένος, *οὗ* უცხოელი, სტუმარი,
დაქირავებული
ჯარისკაცი
ἀμύνα ვიცავ, ვშველი
ἀμύνομαι თავს ვიცავ
λάθρα (გმნიზ.) მალულად, ჩუმად
δια-λέγομαι ვესაუბრები,
(დატ. ბრ.) ველაპარაკები
(მდრ. λέγω)
25 **δυνατός, ἢ, ὅν** შემძლე, ძლიერი

ἄπτω ვაბამ
φυλάττομαι თავს ვიცავ
(აკუზ. ბრ.)
μάχομαι (დატ. ბრ.) ვებრძვი, ვიბრძვი
ἔρχομαι მივდივარ
30 **εἰς-, ἐξ-, ἀπ-** შევდივარ
έρχομαι გამოვდივარ, მივ-
σύν (დატ.) ერთად [დივარ]
[ხანაგი]
ὁ εταῖρος, οὗ თანამგზავრი, ამ-
πειθω ვარწმუნებ

πείθομαι ვემორჩილები
35 **ἄ-θυμος, οὗ** გულგატეხილი
ἦδομαι მიხარია, ვცხკებ
χαρίζομαι ვააძე, ვწყალობ

- 43 **ἐθέλει ἀμύνειν τὸν θάνατον**
(ერთი და იგივე ქვეშ შემასმენელსა და ინფ-თან.)
- 44 **μάχεσθαι τῷ Μιωταύρῳ**
(ურთიერთობის დაგ.)
- 45 **διαλέγεσθαι τῷ ξένῳ** (იგივე)
- 46 **ἀμύνεσθαι τὸν Μιωταύρον**
- 47 **φυλάττεσθαι τὸ θηρίον**
- 48 **ἐπὶ τοῦ στομίου ἂν τῷ στομίῳ ἄπτειν** (საით?)
- 49 **ἐπὶ τῷ ἀνδρείῳ θυμῷ θανμάζειν**
- 50 **ἐπὶ τὸν θάνατον πέμπειν** (საით?)
- 51 **σὺν αὐτοῖς φεύγειν**

- სურს დაიცვას სიკვდილისაგან (ან: სურს სიკვდილისაგან დაცვა)
- მინოგავრთან ბრძოლა
- უცხოელთან საუბარი
- მინოგავრისაგან თავის დაცვა
- ცხოველისგან თავის დაცვა, გაფრთხილება
- შესასვლელთან მიბმა
- სიმაძვციო გაცემა (სიმაძვცის გამო...)
- სასიკვდილოდ გაგზავნა
- მათთან ერთად გაქცევა

7.

ἡ ἐμπειρία, ἄς	გამოცდილება,	πέτομαι	(და)ვფრენ
δια-φέρω	გამოვიჩხვი, განვსხვავებ	15 μέσος, ἡ, ὄν τὸ μέσον, ὄν συμ-βουλεύω ἄγαι(ზმნიზ.) πλησιάζω	შუა შუაგული ვურჩევ მეტად, მეტისმეტად კუახლოვები
ἡ σοφία, ἄς ὄμοιος, ἄ, ὄν	სიბრძნე მსგავსი	20 ὁ ἥλιος, ὄν δια-λύω	მზე დავშლი, ვარღვევ
5 ἡ χώρα, ἄς ὁ νόστος, ὄν ἡ ἡμέρα, ἄς ἡ βία, ἄς βούλομαι	ქვეყანა, მხარე შინ დაბრუნება ლღე ძალადობა, ძალა მსურს, მინდა	πίπτω; εἰς-πίπτω πλήττω ἐκ-πλήττω	ვეცემი, ვეარლებიძრს ვურტყამ, დავკრავ ვაშინებ შევადრწუნებ
10 πορίζω πορίζομαι ἡ ἐλευθερία, ἄς (παρρα-)σκεινάζω	მომაქვს, მომყავს მოვიპოვებ თავისუფლება ვამზადებ, ვავროვებ	25 ἡ θεία, ἄς μέμφομαι ἡ θεά, ἄς (მღრ.θεός) ἡ ἀ-δικία, ἄς (მღრ. δίκαιος)	სანახაობა ვკიცხავ ქალღმერთი უსამართლობა

μετά (აკუბ.) შემდეგ
(როდის?)

30 ἡ πορεία, ἄς ἦκα

მოგზაურობა
მოვლენა

52 ὁ λαβύρινθος λέγεται (ἐλέγεται)
Δαίδαλου ἔργον εἶναι

ამბობენ (ამბობდნენ), რომ ლაბირინთი დედალოსის ნამუშევარი იყო; ითვლებოდა, რომ ლაბირინთი დედალოსმა შექმნა...

53 τοῖς θεοῖς ὁμοίος εἶναι νομίζεται (ἐνομίζεται) (ნომ. ინფინიტივთან)

ითვლება (ითვლებოდა), რომ ღმერთების მსგავსი იყო; ღმერთების სწორი იყო

54 διαφέρω τῶν ἄλλων (დაცილების გენ.)

სხვებისაგან გამოვირჩევი, განვსხვავდები

55 μετὰ τὴν πορείαν

მოგზაურობის შემდეგ.

8.

ἄρχω ვმართავ, ვმბრძანებლობ, ვმეფობ
 ἡ δικαιοσύνη, ἡς სამართლიანობა (მღრ. δίκαιος)
 ἡ φήμη, ἡς ხმა, ამბავი
 δι-έρχομαι (მღრ. εἶς-, εἶξ-, ἀπ-) შემოვივლი, გადავივლი
 5 ὄλος, ἡ, ὄν მთელი
 ὄλοι, αἰ, α ყველანი
 ἡ ἔορτή, ἡς ზეიმი, დღესასწაული
 ὄνος, ἡ, ὄν ერთი, ერთადერთი, მარტო
 ἡ διαφορά, ἄς განხეთქილება, დაკვა (მღრ. διαφέρω)
 10 παρ-εἶναι თანყოფნა, (ინფ.) დასწრება
 ἡ ᾤδῆ, ἡς სიმღერა
 ᾄδω ვმღერო
 ἡ ἡδονή, ἡς სიამოვნება

ἄμ-βρόσιος, ἄ, ὄν უკვლავი
 15 ἡ τροφή, ἡς საკვები, საზრდო
 ἔνθα იქ; მაშინ; სადაც
 ἡ θύρα, ἄς კარი
 βάλλω; εἰς-βάλλω ვისვრი, შევაგდებ
 ἡ οἰκία, ἄς სახლი (ან ოთახი) (მღრ. οἶκος)
 20 κάλλιστος, ἡ, ὄν ულამაზესი (მღრ. καλός)
 αὐτίκα მყისვე, უმალ
 γίγνομαι წარმოვშობ, ვხდები
 ἔμός, ἡ, ὄν ჩემი
 σός, ἡ, ὄν შენი

25 *ὁ μόνον*. . . არა მხოლოდ...
ἀλλὰ καὶ ... არამედ
ἢ μορφή, ἣς სახე, გარეგნობა
ὀργίζομαι ვწყობები, ვბრაზობ
ἡμέτερος, ἃ, ὅν თქვენი
ἢ γνῶμη, ἣς აზრი, გონება

30 *ἄξιός, ἃ, ὅν* ღირსი, ღირსეული

ἡ τιμή, ἣς პატივი
ἡμέτερος, ἃ, ὅν ჩვენი
ἡσχάζω ვწყნარდები
ὁ ἄγγελος, ὅς მაცნე, შიკრიკი

35 *Τρωικός, ἢ, ὅν* გროის, გროელი

56 *νέων ἐστίν* (ჩვეულების გენ.)

ახალგაზრდების ვალია; ახალგაზრდებმა უნდა...

57 მაგრამ: *ἔμόν, σόν ἐστιν*

ჩემი, შენი ვალია; ჩვენ, თქვენ უნდა...

58 *ἄξιός τῶν τιμῶν*

პატივის ღირსი

59 *ὄλη ἢ χάρα* (ზედ. სახ. არტიკლის წინ)

მთელი ქვეყანა

60 *ἢ ἐμῇ (σῆ) γνῶμη*
αἱ ἡμέτεραι (ἑμέτεραι) γνῶμαι

ჩემი (შენი) აზრი
 ჩვენი (თქვენი) აზრები

9.

τρεῖς (τρία) სამი

ἐκεῖ იქ

βασιλικός, ἢ, ὅν მეფური, სამეფო
 (მღრ. *βασιλεύς*)

νέμω ვმწყემსავ, ვანაწილებ

⁵ *ἄρχομαι* ვიწყებ

δικάζω განვსჯი
 (მღრ. *δίκαιος*)

τίς; τί; ვინ? რა?

διὰ τί; რატომ? რად?

ἢ δέσποινα, ἣς ქალბატონი

10 *ἐσθλός, ἢ, ὅν* ღირსეული, ქველი
ἔσται; ἔσσονται იქნება (ის)
 (მღრ. *ἐστί, εἰσί*) იქნებიან (ისინი)

ἢ ἀρχή, ἣς ძალაუფლება, საწყისი,
 (მღრ. *ἀρχα*) საფუძველი

ἢ δόξα, ἣς აზრი, სახელი, დი-
ἢ ἀνδρεία, ἃς ვაჟიკაცობა, [ლება]
 (მღრ. *ἀνδρείος*) სიმამაცე

15 *ὀνομάζω* [წოდებ] სახელს ვარქმევ, ვუ-
σφαλερός, ἃ, ὅν ცბიერი, მოქნილი
ἢ γλῶττᾶ, ἣς ენა

ἡ γυνή (γυναικός) ქალი, ცოლი
 ὁ πόλεμος, ου ომი
 20 ἡ ἄνοιᾶ, ἄς უგუნურება, უჭკუობა
 ἡ δίκη, ἡς სამართალი
 (მღრ. δικάζω)
 ἡ Τροιά, ἡς ტროა
 ἡ μοῖρᾶ, ἄς ბედისწერა
 ἡ βουλή, ἡς რჩევა, სურვილი,
 (მღრ. συμβου- გადაწყვეტილება
 λέω)

25 πορεύομαι ვმოგზაურობ
 (მღრ. πορεία) მღვა
 ἡ θάλαττα, ἡς მივცურავ ხომალ-
 πλέω (მღრ. πλοῖον) დით
 ἡ Σπάρτη, ἡς სპარტა
 ἐντεῦθεν ოქიდან
 (მღრ. ἐνταῦθα)
 30 ἀρπάζω ვიტაცებ, ვპარცევა

61 νομίζω σε ἐσθλόν (ორმაგი აკუმ.)
 62 ὀνομάζω σε ἐσθλόν
 63 Πάρις ἐσθλὸς νομίζεται

გოვლი, მიმაჩნისარ ღირსეულად
 გიწოდებ ღირსეულს
 პარისი ითვლება ღირსეულად (ღირსად)

64 Πάρις τῇ βουλῇ πειθόμενος...

1. (სიგყვასიტყვ.) პარისი, რჩევას მინდობილი
2. (განსაზღვ. დამ. წინ.) პარისი, რომელიც ენდობა რჩევას...
3. (მიზეზ. გარ. დამ. წინ.) რადგანაც პარისი რჩევას ენდობა...
4. (ღროის გარ. დამ. წინ.) პარისი, როცა ენდობა
5. (თანწყობა) პარისი რჩევას ენდობა და...

65 Τίς ἐστι καλλίστη;
 (დამოუკიდებელი კითხვ. წინ.)
 66 Δίκαζε, τίς ἐστι καλλίστη.
 (დამოკიდ. წინად. თხრ. კილოშია)

ვინ არის ულამაზესი?
 განსაჯე, თუ ვინ არის ულამაზესი

67 ἦδεσθαι τοῖς λόγοις
 (იარაღის დაგ.)
 68 ὁ πατήρ μου = ὁ ἐμός πατήρ
 (პირის ნაც. სახ-კუთვნ. ნაც. სახ.
 მაგვივრად)

სიტყვებით დატკობა
 ჩემი მამა

ὁ οἰκέτης, ου (შდრ. οἶκος)	მსახური	20 παρά (აკუმ.)	გასწვრივ, გვერდით წინააღმდეგ
βασιλεύω	ვმეფობ, მეფე ვარ,	παρά (დაჭ.)	...თან
(შდრ. βασιλεύς)	ვმართავ	πῶς	მსხვერპლს ვწირავ
ὁ ἀδελφός, οὗ	ძმა	ἢ νῆσος, ου	კუნძული
ἢ ἀδελφή, ἧς	ღა	παρα-πλέω	გვერდით მივცურავ
5 βουλεύομαι	ვთათბირობ,	25 ἢ Ἀσία, ᾧς	აზია
	ვირჩევ	ἢ ἡπειρος, ου	ხმელეთი, მიწა
δύο	ორი	δέκα	ათი
ὁ Ἀτρείδης, ου	აგრევსის ძე, აგრილი	ὁ πολέμιος, ου	მგერი,
ὁ πρεσβευτής, οὗ	ელჩი [ტონი]	(შდრ. πόλεμος)	მოწინააღმდეგე
ὁ δεσπότης, ου	მბრძანებელი, ბა-	ὁ ποιητής, οὗ	პოეტი, შემოქმედი
0 ὁ ναύτης, ου	ზღვაოსანი, მემღვაური		
ὁ στρατιώτης, ου	მოლაშქრე, ჯარის-	30 ἢ βίβλος, ου	წიგნი
ὁ στρατός, οὗ	ლაშქარი [კაცო]	ἢ δῆός, οὗ	გზა
ἢ στρατιά, ᾧς	ლაშქარი	ἢ εἶς-οδος, ου	შესასვლელი
ὁ προστάτης, ου	წინამძღოლი, ბელადი	δέκατος, η, ου	მეათე
15 ὁ δπλίτης, ου	პოპლიგი, მძიმედ	(შდრ. δέκα)	
(შდრ. δπλον)	შეიარაღებული	δια-φθείρω	ვანადგურებ, ვსპობ
ἄριστος, η, ου	ქვეითი მოლაშქრე		ვაცამტვერებ
ὁ νεανίας, ου	საუკეთესო	35 οἶκαδε	შინისკენ
(შდრ. νέος)	ჭაბუკი	(შდრ. οἶκος)	
(τὸ) πρῶτον	თავდაპირველად	ἐπ-αν-έρχομαι	უკან ვბრუნდები
ὁ ἄνεμος, ου	ქარი	ῥστατος, η, ου	უკანასკნელი
		(შდრ. ῥστερον)	
		ἢ μήτηρ (-τρὸς)	ღელა

69 ἡ οἶκαδε ὀδός

(მზინიბელით გადმოც. განსაზღვრება)

70 αἱ εἰς τὴν Τροίαν εἴσοδοι

71 παρὰ τοῖς πλοίοις
(ადგილის დაბ.)

72 παρὰ τὰς νῆσους
παρὰ τὸν νόμον

გზა შინისკენ

გროის კარიბჭე,

გროის კარიბჭე, შესასვლელი

ხომალდებთან

კუნძულების გასწვრივ, გვერდით
კანონსაწინააღმდეგოდ

11.

σοφός, ἡ, ὄν ბრძენი
(შდრ. σοφία)
ἡ ἀγορά, ἄς მოედანი, აგორა

ὁ πολίτης, οὐ მოქალაქე
ξένιος, ἡ, οὐ ხის
5 ὁ ἵππος, οὐ ცხენი
ὄντος, αὐτή, ეს
τοῦτο

ἀπο-κτείνω ვკლავ
κάω, καίω ვწვა

ἐκ-κάω ამოვწვავ
10 οὐδέν; μηδέν არაფერი
(საშ. სქ.)

οὐδεις, μηδεις -თვის)
ἄλλος, ἡ, ἄλλο სხვა
εἶ, κακῶς πράτ- კარგად,
τω ცუდად ვიქცევი

ἀπὸ (გენ.) ...გან ...დან
διεξέρω, ἄ, ὄν ცბიერი, ეშმაკი
(შდრ. ბόλος)

15 ὁ ὀφθαλμός, ὄσ⁴ თვალი
ἡ νύμφη, ἡ ნიშა
μῆνω ვრჩები, ველოდები

καίπερ (მიმღეობასთან) მიუხედავად იმისა,
რომ; როცა,

ξενίζω (შდრ. ξένος) ვმასპინძლობ

20 ὁ ξν-οικος, οὐ ბინადარი,
(შდრ. οἶκος) მკვიდრი, მოსახლე
ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, სწორედ ის, იგივე
τὸ αὐτό

τάχα (ზმნიბ.) ჩქარა, მალე

73 ὄντος ὁ ἵππος
(პრელიკატული პოზიცია)

74 ὁ αὐτὸς φίλος

(ატრიბუტული მნიშვნელობა)
მაგრამ, ὁ φίλος αὐτός

ეს ცხენი

იგივე მეგობარი

თავად მეგობარი

- 75 τὸ αὐτό, τὰ αὐτά.
 76 οὐδὲν ἄλλο
 77 . . . καίπερ ἀνέμοις πληττόμενος
 (მიმღეობა დათმ. წინაღ.)
 78 ἐπανέρχεσθαι ἀπὸ τῆς Τροίας

იგივე
 სხვა არაფერი
 თუმცა ქარიშხლებისგან იყო დაზიანებული;
 მიუხედავად იმისა, რომ ქარიშხალმა დააზიანა...
 გროიდან შინ დაბრუნება

12.

- ἐκεῖνος, ἡ, ο ἰს
 εὖ-ξείνος, ον სტუმართმოყვარე
 (შდრ. ξένος)
 ἄ-ξείνος, ον არასტუმართმოყვარე
 ὄνδε, ἦδε, τόδε ეს
 5 ἄ-γυαστος, ον უცნობი
 ἔν-δοξος, ον სახელოვანი,
 (შდრ. δόξα) დიდებული
 κομίζω მომაქვს
 ἄθλιος, ἄ, ον საბრალო, უბედური
 ἡ νεφέλη, ἡς ღრუბელი
 10 ὁ τόπος, ον ადგილი

- ἡ ἀρᾶ, ἀς წელიწადის დრო,
 ჟამი, საათი
 ἔτοιμος, ἡ, ον მზადმყოფი
 χαλεπός, ἡ, ὄν მიძიმე, ძნელი
 ἄ-δύνατος, ον უძლური,
 ვერშემძლე
 15 φαῖνω ვაჩენ, ვანათებ
 φαίνομαι ვჩნდები,
 ცხადვყოფ
 παντοῖος, ἄ, οნ სხვადასხვაგვარი,
 მრავალნაირი
 τὸ φάρμακον, ον წამალი, შხამი
 εἴχομαι ვლოცულობ,
 ვევედრები
 20 δῶκα მივდეკ, ვღევნი

- 79 ἦδε ἡ παρθένος
 (პრედიკატ. წყობა)
 80 ἐκεῖνος ὁ δράκων
 (იგივე)
 81 ἡμέρας
 (ღროის გენ.)
 82 τοῦ ξένου εὐχομένου . . .
 (genetivus absolutus)

ეს ქალწული
 ის ღრაკონი
 დღისით
 როდესაც უცხოელმა სთხოვა; რადგანაც უცხოელმა სთხოვა.

<i>ἀκούω</i>	ვისმენ, მესმის
<i>ὁ μαθητής, ὁ</i> (შღრ. <i>μανθάνω</i>) (მიმართ. ნაც. სახ)	მოსწავლე
<i>ὅς, ἦ, ὅ</i>	რომელიც, ვინც
<i>ἔρημος, ὁ</i>	უღაბური, ცარიელი
⁵ <i>δῆλος, ἦ, ὁ</i>	ნათელი, ცხადი
<i>ὄμω</i>	თუმცა, მიუხედავად
	იმისა, რომ
<i>ὀργίζω</i>	ვთხრი
<i>ἐξ-ὀργίζω</i>	ამოვთხრი
<i>ἦ γῆ, γῆς, γῆν, γῆν</i>	მიწა, მხარე
¹⁰ <i>γινώσκω</i>	შევიცნობ, გავიგებ
	(შღრ. <i>γνώμη</i>)
<i>πρῶτος, ἦ, ὁ</i>	პირველი
	(შღრ. <i>τὸ πρῶ-</i> <i>τον</i>)
<i>ὁ ἔμπορος, ὁ</i>	ვაჭარი
	(შღრ. <i>πορεία</i>)
<i>ὁ νοῦς, νοῦν, νῦν,</i> <i>νοῦν</i>	გონება, აზრი
<i>ἀρχαῖος, ἄ, ὁ</i>	ძველი
¹⁵ <i>ἄ-νοῦς,</i> <i>ἄνοον</i>	უგუნური, უჭკუო
<i>εὔ-νοῦς,</i> <i>εὔνοον</i>	კეთილგანწყობილი,
<i>καίτοι</i>	გონიერი
<i>ἐνρίσκω</i>	და მაინც; და ასევე
	ვპოულობ

83 *ἐλπίζω ἡμᾶς μοι πιστεῦσαι*
(აკუზ. ინფინიტივთან
მომავალში)

<i>ὁ κόσμος, ὁ</i>	წესრიგი, სამყარო, სამკაული
²⁰ <i>χρυσός, ἦ, ὁ</i>	ოქროს
<i>ἄργυρος, ἄ, ὁ</i>	ვერცხლის
<i>χαλκός, ἦ, ὁ</i>	სპილენძის, ბრინ-
	ჯაოს
<i>τὸ ἔστυον, ὁ</i>	ძვალი
<i>μηρός</i>	ვაუწყებ, ვაცნობებ
²⁵ <i>ὁδός</i> (შღრ. <i>ὁδός</i>)	ვმოგზაურობ
<i>κινδυνεύω</i> (შღრ. <i>κίνδυνος</i>)	საფრთხეში
<i>οὔτε — οὔτε;</i>	ვვარდები
<i>μήτε — μήτε</i>	არც... არც...
<i>ἠγέομαι</i> (ლაგ-თან)	მივეუძღვები, ვმეთაურობ
<i>ἡ Μίλητος, ὁ</i>	მილეტოსი
³⁰ <i>αἱ Ἀθηναίαι, αἱ</i>	ათენი
<i>θεάομαι</i> (შღრ. <i>θέα</i>)	ვათვალიერებ
<i>ὁ πολιτικός, ὁ</i>	სახელმწიფო
	მოღვაწე-პოლიტიკოსი
<i>ὁ φιλόσοφος, ὁ</i>	ფილოსოფოსი
<i>πειράομαι</i>	ვცდილობ
³⁵ <i>ὀφείλω</i>	ვალდებული ვარ
<i>διὰ τοῦτο</i>	ამის გამო
<i>ἐπιτίζω</i>	ვიმელოვნებ.

იმედი მაქვს, დამიჯერებთ,
მენდობით

ὁ αἰθῆρ, ἔρος	ეთერი	λεῖπω	ვტოვებ, მივატოვებ
ὁ ἀήρ, ἀέρος	ჰაერი	ἡ ἀπ-οικία, ἄς (მღრ. οἶκος)	ახალშენი, კოლონია
λάμπω (მღრ. λαμπρός)	ვანათებ, ვბრწყინავ	κίλω	ვაარსებ, ვაფუძნებ
ἡ χθών, χθινός	მიწა, ნიადაგი	20 οἱ Ἰωanes, ὠν	იონიელები
5 ὁ ἀροτήρ, ἦρος	მხენელი	ἡ ἀσφάλεια, ἄς	უსაფრთხოება
τὸ ξαρ, ξαρος	გამაფხული	ἐν-δαίμων, σος	ბედნიერი
ὁ χειμών, ὦνος	ზამთარი, ქარბუქი, ავღარი	(საშ. სქ.) εὐδαιμον ἔσσεσθαι მომაგ.	(საწყისი მშნისა) ყოფნა
ὁ μήν, μηνός	თვე	(მღრ. ἔσται, ἔσονται)	
ὁ ἀστήρ, ἔρος	ვარსკვლავი	ὁ Ἑλληγ, ηρος	ბერძენი, ელინი
10 ὁ οἰκῆτωρ, ὀρος	მოსახლე, ბინადარი	25 ὁ γείτων, σος	მემობელი
(მღრ. οἶκος)		ἐπέδ	1. გვეით, გემოთ
ὁ ἡγεμών, ὄνος	წინამძღოლი,	(გენ.)	2. ...თვის, გამო
(მღრ. ἡγέομαι)	მეთაური		[კერძო]
ἡ ἀκτῆ, ἦς	ნაპირი	Ἰδιος, ἄ, ὠν	საკუთარი, პირადი,
οἰκίζω (მღრ. οἶκος)	დავსახლებ	ἡ εἰρήνη, ἦς	მშვიდობა
οἰκίζομαι	ვსახლდები	ἡ τέχνη, ἦς	ხელოვნება, ხელობა
15 ἡ φυλή, ἦς	ფილე, ტომი	80 ἐπιστήμων, σος	მცოდნე, გამოცდილი
ὁ προ-πάτωρ,	წინაპარი	(საშ. სქ.) ἐπίστη- μων	
ὀρος		ὁ λιμήν, ἔνος	ნავსადგური
(მღრ. πατήρ)		ἄλλοτριος, ἄ, ὠν	უცხო, სხვა
		(მღრ. ἄλλος)	
		καινός, ἦ, ὄν	ახალი, განსხვავებული
84 οἱ ναῦται λέγουσι τοῖς ἡγεμόσι πιστεύειν	მემღვაურები ამბობენ, რომ ისინი მეთაუ- რებს ენდობიან.		
(ერთიღაიგივე ქვემდ. შემასმენელსა და ინფინიტივთან)			

85 οἱ Ἰωάνες ἐδιδάμονες ἕσασθαι ἐνόμιζον (იგივე)

იონიელები თვლიდნენ, რომ ბედნიერნი იქნებოდნენ

86 εἰς ἄλλους λιμένας ἔπλεον ἄς καινὰ θεασόμενοι ἄς+მომავ. მიმღეობა გადმოდის მიზნის გარ. დამ. წინ-ად)

სხვა ნავსადგურებისკენ მიცურავდნენ, რათა ახალი რამ ენახათ

87 ἐπιστήμονες πολλῶν τεχνῶν

მრავალ ხელობაში დაოსტაგებულნი, მცოდნენი

88 μάχεσθαι ὑπὲρ τῆς ἰδίας χθονός

საკუთარი მიწისთვის ბრძოლა.

15.

μνημονεύω ვიხსენებ, ვიგონებ

ἰδρύω ვაფუძნებ, ვაშენებ

ἢ γεωργία, ἄς (მღრ. γεωργός) მიწათმოქმედება

ἢ ἔμπορία, ἄς (მღრ. ἔμπορος) ვაჭრობა

ἄ-μελέω (გენ-თან) უგულებელვყოფ, არ ვმრუნავ

πλουτέω მდიდარი ვარ

ἰσχύω ძლიერი ვარ

ἢ βασιλεία, ἄς (მღრ. βασιλεύς) სამეფო, მეფის ხელისუფლება

ἐπι-θυμέω (გენ-თან) მივისწრაფვი

(მღრ. θυμός)

10 δοῦλόω ვიმონებ

(მღრ. δούλος)

πολεμέω (დაგ-თან) ვეომებ

(მღრ. πόλεμος)

ἀπο-δημέω (მღრ. ἀποδημιεύω) ვმოგზაურობ, მივემგზავრები

ἔρωτάω ვეკითხები

ὀμιλέω (დაგ-თან) ვხვდები, ურთიერთობა მაქვს

15 θή (ღვას II ადგილზე) კი, აკი, ასევე

ἕλω მანამდე, სანამ

πολλαχού ბევრგან

παύω შევწყვეტ, შევაჩერებ

ὁ τέκτων, ονος ხურო, ხელოსანი

20 ποιέω ვქმნი, ვაკეთებ

(მღრ. ποιητής)

ὁ τεχνίτης, ου (მღრ. τέχνη) ხელოვანი, ხელოსანი

πωλέω ვყიდი

βάρβαρος, ου უცხოელი, უცხოური

ἕκαστος, η, ου თითოეული

25 νικάω ვიმარჯვებ

κυκλώ წრეს შემოვარტყამ

ἐντός (გენ.) განმავლობაში

ათრისგის გამოყენება:

- 89 *ἐμνημόνευσα — ἠκούσατε*
(მიუთითებს აღრე მომხდარზე) გამახსენდა... მოისმინეთ...
- 90 *οἱ Ἕλληρες . . . ἐπολέμησαν*
(მიუთითებს განუწყვეტელ მოქმედებაზე) ბერძნები იბრძოდნენ
- 91 *οὐτως . . . ἐπλούτησαν*
(ე. წ., ინგრესიული“ ათრისგი) ამგვარად... ისინი გამდიდრდნენ.
- 92 *ἐπεὶ οὖν ἐνήκησεν, . . .*
(მიუთითებს აღრე მომხდარის შედეგზე) ამგვარად, მას შემდეგ რაც გაიმარჯვა...
- 93 *ἐπεθύμησαν . . . διυλῶσαι*
(ინფ. მიუთითებს მოქმედების თანადროულობაზე) მიესწრაფვოდნენ დამონებას
- 94 *ἠκούσατε αὐτοὺς . . . ἀμελήσαι*
(ინფ. მიუთითებს აღრე მომხდარზე) მოისმინეთ, რომ მათ უგულვებლყვეს
- 95 *συμβούλευσον ἡμῖν* (ბრძან.) გვირჩიე ჩვენ!
კილო მიუთითებს სრულ ასპექტზე)
- 96 *ἀμελέω τῆς γεωργίας*
(ნაკლებობის გენ.) ყურადღებას არ ვაქცევ მიწათმოქმედებას (უგულვებლყყო)
- 97 *πολεμέω τοῖς Ἄσσοις*
(ურთიერთობის დატ.) ვებრძვი ლიდიელებს
- 98 *ὀμιλέω πολλοῖς ἀνθρώποις*
(იგივე) ურთიერთობას ვამყარებ ბევრ ადამიანთან
- 99 *ἐντὸς ἐκατόν ἔνιαυτῶν* ასი წლის განმავლობაში
- 100 *... ἕως τῆν Φοινικίαν ἔμπορίαν . . .*
ἔπαυσαν (დროის დამ. წინად.) სანამ არ შეაჩერეს ფინიკიელთა ვაჭრობა

<i>ἡ πολιτεία, ἄς</i>	სახელმწიფო, სახელმწიფო წყობა	20 <i>ἡ ἀνάγκη, ἣς</i> (მღრ. <i>ἀναγκάζω</i>) <i>ὁ ἐγγύαρ, οἶδος</i>	გაჭირვება, აუცილებლობა ორატორი
<i>οὐκ-έτι, μηκ-έτι</i> (მღრ. <i>ἔτι</i>)	მეტად არ	<i>τίς; τί;</i> (გენ. <i>τινος</i>)	ვინ? რა?
<i>κτάομαι</i> <i>ἡ εὐ-γένεια, ἄς</i>	ვიძენ, ვიხვეჭ კეთილშობილება, დიდგვაროვნება	<i>ἰκανός, ἡ, ὅν</i> <i>ἀφελῆς</i>	შესაფერისი, საკმაო ვშველი, ვეხმარები ვმუშაობ, ვმრომობ
6 <i>δημοτικός, ἡ, ὅν</i> (მღრ. <i>δημος</i>) <i>λόγους ποιέομαι</i> <i>ἡ ἐκ-κλήσις, ἄς</i>	სახალხო, დემოკრატიული სიტყვას ვამბობ სახალხო კრება	25 <i>ἐργάζομαι,</i> აუგმენგიო- <i>εἰργ-</i> (მღრ. <i>ἔργον</i>) <i>ὁ φόρος, οὐ</i> (მღრ. <i>φέρω</i>) <i>ἡ ἀρετή, ἣς</i>	გადასახადი სიქველე, სიკეთე
<i>ὁ ἕβριστής, οὐ</i> <i>τιμωρέομαι</i> (აკუმ-თან)	თაფხელი, ზვიადი ვსჯი	<i>οἱ πρὸ-γονοί, οὐ</i> (მღრ. <i>γίγνομαι</i>) <i>ἄρα;</i>	წინაპრები განა, განა არა?
10 <i>γε</i> (ენკლ.) <i>πάλαι</i> <i>ὁ νομοθέτης, οὐ</i> <i>γράφω</i>	კი აღრე, ძველად კანონმდებელი ვწერ	30 <i>μέλλω</i> <i>στασιάζω</i> (დატ-თან) <i>οἱ πλείστοι, αἱ, α</i> <i>ἡ πλουτοκρατία,</i> <i>ἄς</i> <i>ἡ δημοκρατία, ἄς</i>	აქ:ვაყოფენ, ვჩერდები აჯანყებას ვაწყობ, ვკამათობ, ვდავობ უმრავლესობა პლუტოკრატია, მდიდართა ძალა- დემოკრატია [უწლებ]
<i>συγ-γράφω</i>	ჩავწერ, შევკრებ	35 <i>ὁ ἐργάτης, οὐ</i> (მღრ. <i>ἐργάζομαι</i>) <i>ἔξ-εστυ</i> (ν) <i>ὁ ἰμπερφεქტი ἐξ-ἦν</i>	მუშაკი შეიძლება
15 <i>ὁ δικαστής, οὐ</i> (მღრ. <i>δίκη</i>) <i>κατά</i> (აკუმ.) <i>μετ-έχω</i> <i>πρὸς τούτῳ</i>	მსაჯული, მოსამართლე ქვევით, თანახმად ვმონაწილეობ გარდა ამისა		
<i>παύομαι</i> (მღრ. <i>παύω</i>) (გენ-თან)	ვწყვეტ, დავასრულებ		

- 101 **κτησάμενοι τὴν ἀρχήν . . .**
 (აორ. მიმღ. ყოველთვის
 გადმოსცემს აღრემომხდარს)
- 102 **ἄρα πρέπει πείθεσθαι;**
 (კითხვ. წინად. ნაც. სახ. გარეშე)
- 103 **μετέχειν τῆς ἀρχῆς**
 (ობიექტის გენ.)
- 104 **παύεσθαι τῶν λόγων**
 (ჩამოშორების გენ.)
- 105 **τιμωρέομαι τοὺς ὑβριστάς**
- 106 **ὠφελέω τὴν πολιτείαν** (შდრ. βλάπτω
 აკუმ-თან)
- 107 **κατὰ τοὺς νόμους**

- მას შემდეგ, რაც ძალაუფლება მოიპოვეს
- განა ღირს მორჩილება?
 განა შეიძლება დამორჩილება?
 მონაწილეობა მართვაში
- საუბარის, სიტყვების შეწყვეტა
- შურს ვიძიებ თავხედებზე
- ვეხმარები, ვშველი სახელმწიფოს
- კანონების თანახმად

17.

- ἰσχυρός, ἄ, ὄν** ძლიერი, მძლავრი
 (შდრ. **ἰσχύω**)
- ὁ φύλαξ, ακος** დარაჯი, მცველი
 (შდრ. **φυλάττω**)
- ἡ γυνή, γυναικός** ცოლი, ქალი
- ἱερός, ἄ, ὄν** წმინდა, საღმრთო
- ⁵ **ἡ γλαῦξ, γλαυκός** ბუ
- ὁ κόραξ, κόρακος** ყვავი
- ὁ κήρυξ, κήρυκος** მაცნე, შიკრიკი
 Ἀθήνησι(ν), ათენში
 Ἀθήναζε, ათენისკენ
 Ἀθήρηθεν ათენიდან
- ἀξιόω** (შდრ. **ἀξιος**) მოვითხოვ
- 10 **δέχομαι** ვიღებ, ვღებულობ

- ἄ-γραφος, ὄν** დაუწერელი
πάνυ (გზნობ.) სრულიად,
 მთლად
- ἀλλάττω** ცვლი, გადაცვლი
 (შდრ. **ἄλλος**)
- ἀπ-αλλάττω** დავისხნო
 გენ-თან
- 15 **ἀπ-αλλάττομαι** გადავინაცვლებ
οἰμῶζω (აორ. **ῥῶμαξα**) მოვთქვამ, ვჩივი
- σῶφρων, σῶφρον;** გონიერი
 გენ. **σῶφρονος**
 (შდრ. **σῶζω**)
- κηρῦττω** ვაუწყებ, ვაცნობ
 (შდრ. **κηρύσσω**)
- ἡ σεῖσ-ἀχθῖα, ἄς** სისახთია, ვალების
 მოშორება

შევასრულებ,
აღვასრულებ

τάττω
ἐπι-τάττω

ვაწყობ, ვადგენ
მოვუწოდებ,
ვბრძანებ

ταῦτα φιλᾶξαι
(ნაარსის მზნა ინფ-თან)
λους συγγράφειν

მე გავალებთ თქვენ ამათ ღაცვას
სთხოვდნენ, რომ კანონები დაეწერა

} ვუკვირდები,
} ვუყურებ
ფინიკიელი
სუ მეწამული
მოსასხამი, სამოსი
თიხა, თიხის ჭურჭელი
ღვინო

τὸ σημεῖον, ὅτι

ნიშანი, ასო

πρός (გენ.)
(შდრ. *παρά*.)

...გან, დან.

15 **ὁ Ῥωμαῖος, ὅτι**
ὁ Ἄραψ, αἶψος
ὁ Αἰθίοψ, ὀπιος
στρέφω

რომაელი
არაბი
ეთიოპი

τρέτος, ἡ, ὅτι
(შდრ. *τρέις*)

ვაგრიალებ, მივა-
მესამე [ბრუნებ]

ლ მოვიწვევ,
გამოვითხოვ
გამოვგზავნი
ნაოსნობა

20 **ἡ Καρχηδόν,**
όνος

კართაგენი

ὁ Καρχηδόνιος,
ὅτι

კართაგენელი

ω ვარშემო ცურვა
ოკეანე

κατα-στρέφο-
μαι

ბირს ღაცემ,
ვანაღვურებ

ვინმე, რამე

ზოგიერთნი

წერა
წერის ხელოვნება

εἰν τέχνη

ἀλλήρων δέχεσθαι (წარ-
გენ. შდრ. *παρά*)

ბერძნებისაგან მიღება, გადაღება

ἄρτι ἐξ-ηγέομαι	უკვე, ახლახან აღვეწერ შევაჯამებ
τὸ γράμμα, ατος (შღრ. γράφω)	ასო, ასონიშანი
τὸ ὄνομα, ατος (შღრ. ὀνομάζω)	სახელი
⁵ ἡ χρησίμος, η, ον	საჭირო, სასარგებლო
τὸ πρᾶγμα, ατος (შღრ. πράττω)	საქმე, სამუშაო, საგა- ნი
τὸ νόμισμα, ατος (შღრ. νόμος)	მონეტა
ἡ χρεῖα, ἄς (შღრ. χρησίμος)	გამოყენება, საჭიროება
πρὸ (გენ.)	წინ, უწინ (დროის, აღვილის გაგებით)
¹⁰ ὁ αἴτιος, ον αἴτιος, ἄ, ον ὁ τρόπος, ον	მიზეზი, დამნაშავე, ბრალეული, გამომწვევი ჩვეულება, ხერხი, ხირი, სამუქალება
ἡ εὐ-δαιμονία, ἄς (შღრ. εὐδαιμον)	ბედნიერება
ἡ Ἑλλάς, ἄδος	საბერძნეთი, ელადა
¹⁵ τὸ χρῆμα, ατος (შღრ. χρεῖα)	საგანი, ქონება

113 τούτω τῷ τρόπῳ

(ვითარების დაგ.)

114 πρὸ τῆς νομοθεσίας

(აქ: დროის გარემოება)

115 τοῦ πλέον ἔχειν ἔνεκα

τὰ χρήματα, ὡν

შენიშნება-თი

შენიშნებითი

σὺλ-λέγω

πλέον (სამ. სქ)

ἔνεκα

(გენ.)

²⁰ τὸ μέταλλον, ον

τὸ κτῆμα, ατος

(შღრ. κτάομαι)

ἡ ἔλπις, ἰδος

(აკუმ.) -ἰδα

(შღრ. ἐλπίζω)

τὸ ἐργαστήριον, ον

(შღრ.) ἔργον

τὸ ἄγαλμα, ατος

²⁵ ὁ θῶραξ, ακος

ἡ ἀσπίς, ἰδος

(აკუმ. ἰδα)

ἡ πατρίς, ἰδος

(აკუმ. ἰδα)

(შღრ. πατήρ)

ἐλεύθερος, ἄ, ον

ἡ χάρις, ἰτος

(აკუმ. χάριω)

³⁰ ἡ ἔρις, ἰδος

(აკუმ. ἔριω)

ამ გვით, ამ სამუქალებო

კანონმდებლობამღე

რათა კიღეე უფრო მეტ

ან: მეგი ქონების მიღებ

<p>ბედნიერება ბედნიერად ვრაცხ,) ვთვლი ვაგროვებ, ვკრებ ვ) ვაიძულებ ვ) ვინლობ, ვუფროხილდები ვ) წმინდა ძღვენი</p> <p>ფეხი</p> <p>ვ) სამთეხა</p> <p>დეღუფო ალვემატები, ვჯობნი</p> <p>ღარიბი, უპოვარი ბავშვი, შვილი (აღზრდის ბერძნული იდეალი)-სულიერად და ფიზიკურად სრულყოფილი</p> <p>ვ) ბ) θῆμα <i>τέλλω</i></p> <p>ვ) ἰώνω (გენ.) ვ) ἀκῶσαι</p> <p>ვ) ἔλεξα (კილო თხრობითია)</p>	<p>τὸ σῶμα, ατος სხეული 15 ἡ ψυχὴ, ἡς სული [ლებ] τελευτάω ვკვდები, აღვასრუ- ψεύδω ვცრუობ, ვატყუებ πρὶν (საწყისთან) ...მდე, წინათ ἡ τελευτή, ἡς აღსასრული (შდრ. <i>τελευτάω</i>) 20 λογίζομαι ვფიქრობ, ვთვლი (შდრ. <i>λόγος</i> <i>εἶ</i>) თუკი</p> <p>δρῶς, ἡ, ὄν სწორი, პირდაპირი οἱ Πέρσαι, ὧν სპარსელები τὸ πῦρ, πυρός ცეცხლი, კოცონი 25 ψηφίζομαι გადავწყვეტ, კენჭს τρίς (შდრ. <i>τρις</i>) სამჯერ βιάω ვყვირი, ვიძახი ὁ δεσμός, οῦ ბორკილი (შდრ. <i>δεσμεύω</i>)</p> <p>ვინმე ათენელი, სახელად გელოსი</p> <p>იონიელების შეწყალება, დანდობა</p> <p>არ განვსჯი, სანამ არ მოვისმენ</p> <p>იფიქრე, თუ მე სწორად ვთქვი</p>
--	--

<p>კვლავ, ისევ ერთმანეთი, ურთიერთი</p>	<p>ἢ ὁμό-νοια, ας (ერთნაირი აზრი) (შდრ. <i>ὁμοιος,</i> <i>νοῦς</i>) თანხმობა, ერთსულოვნება</p>
--	---

πῶς, ὅπως როგორ?
 5 **Ἰνα, ᾧς, ὅπως** რათა
 (კავშ. კილოსთან)
 λόγῳ μὲν... ἔργῳ სიტყვით..., საქმით
 δὲ კი...
 σπεῦδω ვჩქარობ, ვეშურები
 ἢ τυραννίς, ἰδὸς გირანია
 (შდრ. τυραννος)

ἀπο-στερέω
 (კენ-თან)
 10 **μάτην** (მზნიმ.)
 τὸ τραῦμα, αἶμα
 ὁ ἀγῶν, ἄνθος
 μετὰ (გენ.)

- 120 **σώζωμεν (σώσωμεν) τὴν δμόνοιαν** ვიხსნათ ერთსულოვნ
 (მოწოდების კავშ. აწმყო ან აორ.-ში)
- 121 **μὴ στασιάζωμεν (στασιάζωμεν)** ნუ ვიკამათებთ
 (აკრძალვის კავშ. აწმყო ან აორ.-ში)
- 122 **ἀλλάξατε μὴ ἀλλάξητε** შეცვალეთ! ნუ შეცვლ
 (აკრძალვისათვის μὴ + აორ. კავშ.)
- 123 **πῶς ἀμύναμεν; – τί ποιήσωμεν;** როგორ ღავეცვათ?
 (ე. წ. „ორჭოფობის“ კავშ.) რა გავაკეთოთ?
- 124 **Ἰνα (ᾧς, ὅπως) παύσωμαι τοῦ ἀγῶ-
 νος, . . .** (მზნ. გარ. ღამ. წინად.) რათა შევწყვიტო ბრძ
- 125 **Ἰνα (ᾧς, ὅπως) μὴ ἢ πατρὶς κινδ-
 νύσῃ** (იგივე) რათა სამშობლო საფ

 ღეს
- 126 **ἀποστερέω τῆς ἐλευθερίας** ვკარგავ თავისუფლებ
 (ობიექტის გენ.)
- 127 **μετὰ τῶν φυλάκων (= σύν+ღაგ.)** მცველებთან ერთად

22.

μέλλω გადავწყვეტ
 მომავ. ღროის ვაპირებ
 საწყისთან (შდრ. §16 - ვაყოფნებ)
εἶθε, εἰ γάρ ნეტავ, ნეტავ კი
 (ნაგვრ. კ.)

οὐ-ποτε, μὴ-ποτε ა
 (შდრ. ποτέ)
 λυπηρός, ἄ, ὄν
 5 ἢ Μοῦσα, ἡς მ

ἀ-κίνητος, ον (შდრ.κίνητος)	უსაფრთხო, უხიფათო
χαίρω	მიხარია, ვტკბები
χαῖρε (ბრძან. კილო)	1. გამარჯობა 2. მშვიდობით
ᾤδε(შდრ. ᾤδε)	ასე
¹⁰ ὁ δὲ . . . (როგორც ნაც. სახ.)	ის კი
ὁ βοήθός, οὗ	მხსნელი
ἡ ἐσθής, ἥτος	სამოსი, განსაცმე- ლი
κοσμέω (შდრ.κόσμος)	ეკაზმავ, ვაწესრიგებ
κοσμέομαι	ვირთვები

15 ἡ φωνή, ἥς- τὸ ᾤδωρ, ᾤδατος	ხმა წყალი
ὁ δελφίς, ἴσος τὸ νῶτον, οὗ ὁ πεζός, οὗ	დელფინი ზურგი ქვეითი მოსიარულე, ჯარისკაცი
20 πεζῆ	უხიით, ქვეითად
ζημιόω ἡγέομαι(საწყისთან)	ესჯი ვთვლი (დაგ-თან) ასევე: მიმყავს (§13)
δηλόω (შდრ. δηλος)	ნათელვყოფ, ვამჟღავნებ

- 128 εἶθε (εἰ γάρ) σε βλέπομαι (βλέ-
ψαίμαι) (შესრულებადი ნაგვრა,
ოპტ. აწმყო ან აორ.)
- 129 εἶθε (εἰ γάρ) μὴ ληθηρόν ἀκούομαι
(ἀκούσσαιμι)
(იგივე - μὴ უარყოფით ნაწილაკით)
- 130 οὐδεις ἠγήσατο τοὺς θεοὺς . . . δηλώ-
σειν (აკუმ. ინფინიტივთან
ჩათვლის შინაარსის მზნასთან.)
- 131 μέλλομεν πορεύσασθαι
(μέλλω მომავლის ინფ-თან.)

- ნეტავ განახო
ნეტავ მენახე
- ნეტავ არაფერი ცული გავიგო
- არავინ ფიქრობდა, რომ ღმერთები
გააცხადებდნენ
- გვსურს გავემგზავროთ

23.

τὸ ἔροον, οὗ (შდრ.ἔροός)	გაძარი
ἔπος(დატ.)	ქვეშ(სად?)

ἔπος (აკუმ.)	ქვეშ, ქვევით (საით?)
ἔψηλός, ἡ, ὅν	მაღალი

5 ἡ πέτρα, ἄς
 ἄν ოპგ-თან კლდე
 შესაძლოა, ალბათ

ὁ γίγας, αντος ვიგანგი

ὁ δράκων, οντος დრაკონი
 ὁ λέων, οντος ლომი

10 πᾶς, πᾶσα, πᾶν მთელი, თითოეული
 მრ. რ. - ყველა

ὁ ἀνδριᾶς, ἄντος ქანდაკება
 (მღრ. ἀνδρείος)

ὁ βωμός, οῦ საკურთხეველი
 ὁ ἄρχων, οντος (მბრძანებელი)
 (მღრ. ἄρχων, დიდმოხელე
 ἀρχή) ათენში: არქონგი

ἡ πρεσβεία, ἄς ელჩობა
 (მღრ. πρε-სβευτής)

15 ὁ ἰδιώτης, οσ კერძო პირი
 κρῖνα განესჯი,
 ვასამართლებ

ἀπο-κρίνομαι ვპასუხობ

καθ-έξομαι ვზივარ

ὁ γέρας, οντος მოხუცი
 20 ὁ θεράπων, οντος მსახური
 (მღრ. θεραπέυω)

ἀνα-γράφω ვაწერ, აღვწერ
 προσ-φέρω მომაქვს,
 შემოვიკრებ

τὸ μαντεῖον, οს სამისნო
 ἡ εὐ-δοξία, ἄς დიდება, კარგი სახელი

25 ἅ-πασ, ἅπασα, მთელი, თითოეული
 ἅπαν მხ. რ. - ყველა
 (ხაზგასმული
 πᾶς)

ἡ σάφρις, ης კეთილგონიერება
 (მღრ. σάφρις)

ἐν-σθε ზოგჯერ
 (მღრ. ἐνσθε,
 ποτέ)

132 νομίνοι (νομίσαι) τις ἄν
 (პოგენციური პირობა. ოპგ. აწმყო
 ან აორ. ნაწილაკთან ἄν)

133 πᾶς ναός

134 πᾶς ὁ ναός

135 πάντες οἱ ναοί

136 ὑπὸ ταῖς πέτραις
 (სად?)

137 ὑπὸ τὰς πέτρας
 (საით?)

შესაძლოა ვინმემ იფიქროს; ალბათ ვინმე
 თვლიდა

თითოეული გაძარი

მთელი გაძარი

ყველა გაძარი

კლდეების ქვეშ

კლდეების ქვეშ

<i>εορτήν ἄγω</i> <i>μουσικός, ἡ, ὄν</i> (მღრ. <i>Μοῦσα</i>) <i>γυμνός, ἡ, ὄν</i>	ვმეიმობ, გეიმს ვაწყობ მუსიკალური, სამუსიკო შიშველი	<i>ὁ ἄρχος, ὁ</i> <i>πρῶτος-ἡγεῖ</i>	ფიცე შეპფერს, შესაფერისია
<i>γυμνικός, ἡ, ὄν</i> <i>ὁ ἰσθμός, ὁ</i>	სპორტული ვიწრო შემაერთებელი ყელი, "ისტომისი" ბეესი	<i>παρ-λείπω</i>	გვერდით მოვიგოვებ, გვერდს ავუქნევ
<i>Ζεὺς (Διός, Διί, Δία, ὃ Ζεῦ)</i> <i>ἄγωνα ἄγω</i>	ვეჯიბრები, შეჯიბრებას ვაგარებ	<i>τρέχω</i> <i>ἄλλομαι</i> <i>ἀπο-φαίνομαι</i> (მღრ. <i>φαίνω</i>) <i>ἔμπειρος, ὁ</i> (მღრ. <i>ἐμπειρία</i>) <i>ἀγωνίζομαι</i> (მღრ. <i>ἀγών</i>) <i>τὸ ἄρμα, ατος</i>	დავრბივარ ვხვები ვაჩვენებ გამოცდილი ვიბრძვი, ვეჯიბრები ეგლი, ურემი
<i>γυμνάζω; -ομαι</i> <i>τὸ ἄθλον, ὁ</i> (მღრ. <i>ἄθλος</i>) <i>πέντε</i>	ვეარჯიშობ ჯილდო გამარჯვებისათვის ხუთი	<i>ὁ στέφανος, ὁ</i> <i>ἡ ἔλαϊά</i> და <i>ἐλάϊά, ἄς</i> <i>τὰ Ὀλύμπια</i> <i>(τὰ) Ὀλύμπια</i> <i>νικάω</i> <i>ὁ Ὀλυμπιονίκης,</i> <i>ὁ</i>	გვირგვინი ბეთისხილის ხე ოლიმპიური თამაშები ვიმარჯვებ ოლიმ- პიურ თამაშებში ოლიმპიაში გამარჯვებული
<i>πέμπτος, ἡ, ὁ</i> <i>ἦ - ἦ</i> <i>ἀθλεύω</i>	მეხუთე ან... ან... ვეჯიბრები, ვებრძვი		
<i>θεορέω</i> <i>ὁ ἀθλητής, ὁ</i>	ვუყურებ, ვათვალიერებ ათლეტი, შეჯიბრის მონაწილე		
138 <i>νικάω (τὰ) Ὀλύμπια</i> (მიმართების აკუმ.)			ვიმარჯვებ ოლიმპიურ თამაშებში
139 <i>τῆς εορτῆς τελευτησάσης . . .</i> (დამოუკიდებელი გენ. დროის გარ. დამ. წინადადებად)			როდესაც გეიმი დამთავრდა... ბეიმის დამთავრების შემდეგ
140 <i>ἔμπειρος τῶν τεχνῶν</i> (ობიექტის გენ.) (= <i>ἐπιστήμων</i>)			ხელობაში, ხელოვნებაში გამოცდილი, ხელობის მცოდნე

ὁ καιρός, ὅς	ხელსაყრელი დრო, დრო	τὸ ἦθος, ὅς	ზნე, ჩვეულება
τὸ μέρος, ὅς	ნაწილი	ἐρίξω (გენ-თან)	ველავეთი, ვეკამათები
ἡ παιδεία, ἃς	აღზრდა, განათლება,	(შლრ. ἔρις)	
(შლრ. παιδεύω)	კულტურა	τὸ μῆκος, ὅς	სიგრძე
ἡ ἀριστο-κρατία,	არისტოკრატია	(შლრ. μακρός)	
ἃς		τὸ κάλλος, ὅς	სილამაზე
5 ἐπικός, ἡ, ὅς	ეპიკური	(შლრ. κάλος,	
ὁ ἦρας, ὡς	გმირი, ნახევრად- ღმერთი	κάλλιστος)	
τὸ γένος, ὅς	გომი, გვარი, თაობა,	20 τὸ ποίημα, ἄτος	ლექსი, პოემა
(შლრ. γίγνομαι)	მოღამა	(შლრ. ποιέω,	
		ποιητής)	
τὸ πάθος, ὅς	განჯვა, ვნება,	μυέομαι	ვებაძვ [განთქმული]
(შლრ. πάσχω)	განცდა	εὐ-κλήης, ἐς	სახელოვანი, სახელ- ნათელი, გასაგები
τὸ ἄλγος, ὅς	კვივილი	σαφής, ἐς	
10 ὁ ῥαψ-ῶδός, ὅς	რაფსოდი, მოხეციალე	τὸ κέρδος, ὅς	სარგებელი
(შლრ. αἰσῶδός)	მომღერალი	25 τὸ ψεῦδος, ὅς	ტყუილი, სიცრუე
εὐ-γενής, ἐς	კეთილშობილი	(შლრ. ψεῦδος)	
(შლრ. εὐγένεια)		ἀκριβής, ἐς	ზუსტი, სწორი
ἡ Ἰλιάς, ἄδος	ილიადა	πλήρης, ἐς	სავსე
ἡ Ὀδυσσεΐα, ἃς	ოდისეა	ἀ-ληθής, ἐς	ჭეშმარიტი
τὸ ἔπος, ὅς	სიგყვა, ლექსი, ეპოსი	ἀ-σφαλής, ἐς	უსაფრთხო, (შლრ. σφαλερός, უხიფათო ἀσφάλεια)
15 τὸ εἶδος, ὅς	გარეგნობა, სახე		
141 ὅμοιοι εἰσι τὸ εἶδος καὶ τὸ ἦθος	მსგავსნი იყენენ გარეგნობით და მზით		
(მიმართების აკუმ.)			
142 ἕαρος καὶ χειμῶνος	ზაფხულობით და ზამთრობით.		
(დროის გენ.)			

ἔάν კავშ. კილოს- თუკი
თან (= *εἰ ἄν*);
უარყოფა: **ἔάν**
μή
ἢ ἑρσῖς, εως ბუნება
ἢ δόσις, εως ძვენი, საჩუქარი
(შდრ. *δῶρον*)
ἢ ποίησις, εως პოეზია
(შდრ. *ποιέω*)

παλαιός, ἄ, ὄν ძველი
(შდრ. *πάλαι*)
στρατεύομαι ვლამქრობ,
(შდრ. *στρατός*) ვილამქრებ

ἢ στάσις, εως აჯანყება
(შდრ. *στασιάζω*)

ἢ μετά-στασις, εως გადაადგილება,
ცვლილება,
შეცვლა
(სახელმწიფოს
მმართველობის
ფორმისა)

143 **ἔάν (ὅταν) . . . ἀκούσμεν**
(*ἀκούσωμεν*), **ἄει τερόμεθα**
(*ἔάν, ὅταν* კავშ. კილოსთან=1.
მრავალჯერად მოქმედებას)

144 **ἔάν (ὅταν) . . . βλέπωμεν**
(*βλέψωμεν*), **θαυμάσομεν . . .**
(*ἔάν, ὅταν* კავშ. კილოსთან=2.
მომავალ მოქმედებას)

τὸ μέλος, ος სიმღერა
10 **ἢ πόλις, εως** ქალაქი, სახელმ-
(შდრ. *πολίτης*) წიფო, პოლისი

ἄ-θάνατος, ὄν უკვლავი
(შდრ. *θάνατος*)

ἢ ὕβρις, εως თავხედობა,
ქედმაღლობა,
სიამაყე

ὑμένω ვუმღერი, ვაქებ

ὁ ἕρως, ἄτος სიყვარული

15 **ὁ, ἢ διδάσκαλος,** მასწავლებელი
ὄν

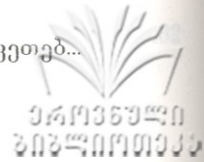
ὁ χορός, ὄν გუნდი, ფერხული

τὸ χορικὸν μέλος საგუნდო სიმღერა
ὅταν (კავშ. კი- როცა კი
ლოსთან, = *ὅτε ἄν*)

ἕστερος, α, ὄν გვიანდელი,
(შდრ. *ἕστερον*) მომდევნო

როცა კი ვისმენთ, ყოველთვის ვგკებებით

როცა მოვისმენთ, განვცვიფრდებით...
განგვაცვიფრებს...

27.

ὁ βασιλεύς, ἕως	მეფე
ἢ πυραμίδς, ἰδος	პირამიდა
ἀναγκαῖος, ᾧ, οὐ	აუცილებელი,
(Μδρ. ἀνάγκη)	საჭირო
ἀπ-ἐθانون	მოვეკვდი
II აორისტი გმნი-	
დან ἀπο-	
θνήσκω (Μδρ.	
θάνατος)	
5 ἢ οἴκησις, εως	ნაგებობა, სახლი
ὁ τάφος, οὐ	საფლავი, აკლამა
ὁ ἀριθμητικός,	მათემატიკოსი
οὐ	
τὸ μέτρον, οὐ	ზომა, საზომი
ὁ γεω-μέτρης, οὐ	მიწისზომელი
10 ὁ ἱερεύς, ἕως	ქურუმი
(Μδρ. ἱερός)	
ὁ ἱατρός, οὐ	ექიმი, მკურნალი
ἢ ἱατρικὴ τέχνη	სამკურნალო ხელოვნება
ἐξ-ετάζω	გამოვიკვლეე,
	ვუკვირდები
ὁ συγ-γραφεύς,	მწერალი,
- ἕως	ისტორიკოსი
(Μδრ. γράφω)	
15 ἔμαθον	ვისწავლე
II აორისტი გმნიდან	
μανθάνω	
ἢ νόησις, εως	ფიქრი, აზროვნება
(Μδრ. νοῦς)	

εἶπον II აორისტი	ვთქვი
გმნიდან λέγω	
(Μδრ. ἔπος)	
προ-λέγω	წინასწარ ვამბობ
ἐγενόμην II აორ-	გაეხდი,
გმნიდან γίγνο-	წარმოვიშვი
μαι (Μδრ. γένος)	
20 ἢ ναῦς, νεώς	სომალდი, გემი
(Μδრ. ναύτης)	
ἦλθον II აორ.	მოვედი, წავედი
გმნიდან	
ἔρχομαι	
ἦρρον II აორ.	ვიპოვე
გმნიდან	
ἐνδύσκω	
τὸ ἔθνος, οὐς	ხალხი, ჯომა
ἢ ἐπιστήμη, ἦς	მეცნიერება,
	ცოდნა
25 οἱ γονεῖς, ἕως	მშობლები
(Μδრ. γίγνομαι,	
πρόγονοι)	
II აორისტის სხვა მაგალითები:	
(Μδრ. სავარჯიშო 27)	
ἔρυσον φένγω -დან	გავექეცი
ἐπαθον πάσχω -დან	დავიტანჯე
(Μδრ. πάθος)	
ἔδραμον	
τρέχω -თვის	გავიბრძინე

ήδύς, εἶα, ὕ ტკბილი, საამო
(შდრ. ἡδομαι)
τραχύς, εἶα, ὕ მძიმე, ძნელი, უხეში
ὁ εἰλως, ωτος ჰილოტი, სპარტელ-
თა საერთო მონა
οἱ περίοικοι, ων მეზობლად მცხოვრებ-
ნი, ე.წ. პერიოიკები

5 **ὁ Δωριεύς, ἕως** დორიელი
ἔβαλον II აორ.
შმნიდან **βάλλω**
εἰσ-βάλλω შევიჭრები,
შევაგლებ

βαρύς, εἶα, ὕ მძიმე, ძნელი

κατα-σκευάζω მოვაშმალებ, მოვაწყობ

10 **εὐρύς, εἶα, ὕ** ფართო, განიერი
τὸ πεδίον, ου დაბლობი, ბარი
ὁ Σπαρτιάτης, ου სპარტელი (სპარტის)
მოქალაქე)

ῥέω მიველინები

ταχύς, εἶα, ὕ სწრაფი
(შდრ. τάχα)

15 **ἡ πηγὴ, ἥς** წყარო, ნაკადული
τὸ ὄρος, ους მთა, ქელი
τὸ δένδρον, ου ხე
ὁ, ἡ βοῦς, ვენ. ხარი, ძროხა
βοός

146 **καλὸν βίον βιοτεύειν**
(შინარსის აკუზ.)
147 **μέγαν πόλεμον πολεμέω** (იგივე)
148 **ἐλευθερὸς τῆς δουλείας**
(ჩამოშორების გენ.)

ὄξυς, εἶα, ὕ ბასრი, მჭრელი,
მწვავე

20 **ὁ, ἡ κύνων, κυνός** ძალი
ἡ δουλεία, ἄς მონობა,
(შდრ. δοῦλος) მსახურება

πολύς, πολλή, πολὺ ბევრი

συ-στρατεύομαι ვილაშქრებ
(შდრ. στρατεύ-
ομαι) (ვიმეესთან
ერთად)

μέγας, μεγάλη, μέγα დიდი
(შდრ. μέγιστος)

25 **ἡ ἀ-πορία, ἄς** უგზობობა
გაჭირვება, სიღარიბე

Φρασύς, εἶα, ὕ მამაცი, მეღვარი,
თავმეხელალებული

ἡ ἰσχὺς, ὅς სიძლიერე, ძალა
(შდრ. ἰσχύω)

ὁ στρατ-ηγός, οῦ სარდალი, ჯარის
(შდრ. στρατός, ἄγω) წინამძღოლი.

ლამაში ცხოვრებით ცხოვრობს: ლამაშ
ცხოვრებას ეწევა
დიდი ბრძოლას გადავიხდი
მონობისგან თავისუფალი

<i>τὸ ἄστυ, εως</i>	(დიდი) ქალაქი
<i>τὸ τεῖχος, ους</i>	კედელი
<i>ἀ-τείχιστος, ου</i>	ვაუმავრებელი, უკალაენო
<i>ὁ ἀνὴρ, ἀνδρός</i> (<i>შდრ. ἀνδρείος</i>)	კაცი, ვაკკაცი, ქმარი
⁵ <i>ἡ νύξ, νυκτός</i> (<i>შდრ. νύκτωρ</i>)	ღამე
<i>κοινός, ή, ὄν</i>	საერთო
<i>κοινή (მზნიმ.)</i>	ერთად
<i>εὐ-τελής, ἔς</i>	იაფი, უბრალო
<i>μέλας, μέλαινα,</i> <i>μέλαν (გენ.</i> <i>-ανος)</i>	შავი
¹⁰ <i>ὁ ἔφορος, ου</i>	ზეღამხედეველი, მზირი
<i>ἡ ἦβη, ης</i>	ახალგაზრდობა
<i>ὁ ἔφ-ηβος, ου</i>	ჭაბუკი, ეუებოსი
<i>ἔβδομος, η, ου</i> (<i>შდრ. ἑπτά</i>)	მეშვიდე

149 *οἱ ποιηταὶ ἐκόντες ἦκον*
(პრელიკატული პომიციი)

150 *οἱ ποιηταὶ οὐκ ἄκοντες ἦκον*
(იგივე)

<i>ἀσκέω</i>	ვაფარჯიდე
¹⁵ <i>βραχύς, εἶα, ὅ</i>	მოკლე
<i>ἡ μᾶστις, ιγος</i>	მათრახი
<i>ἡ θυγάτηρ, -τρὸς</i>	ასული, ქალიშვილი
<i>ἡ ὑγίεια, ἄς</i>	ჯანმრთელობა
<i>χορῆσα</i> (<i>შდრ. χορὸς</i>)	ხეხეხე
²⁰ <i>ἔκων, ἔκουσα,</i> <i>ἔκον</i> (<i>გენ.-όντος</i>)	ხალისიანი, ნებაყოფლობითი
<i>ἄκων, ἄκουσα,</i> <i>ἄκον</i> (<i>გენ.-οντος</i>)	უხალისო, იძულებული
<i>εὐ-σεβής, ἔς</i>	ღვთისმომიში
<i>ὁ ἕμνος, ου⁴</i>	სიმღერა, ჰიმნი
<i>πάντως (მზნიმ.)</i> (<i>შდრ. πᾶς</i>)	მთლიანად, სრულად
²⁵ <i>τὸ στρατό-πεδον,</i> <i>ου (შდრ. στρα-</i> <i>τός)</i>	სამხედრო ბანაკი

პოეტები ხალისით, (ნებით) მიდიოდნენ

პოეტები ხალისით, (ნებით) მიდიოდნენ

<i>πολεμικός, ή, ὄν</i> (<i>შდრ. πόλεμος</i>)	საბრძოლო, საომარი
<i>κρατέω გენ-თან</i> (<i>შდრ. ἀριστο-</i> <i>κρατία</i>)	ვფლობ, ვბატონობ, ვმართავ

<i>γλυκύς, εἶα, ὅ</i>	ტკბილი, საამო
<i>βοηθέω</i> (<i>შდრ. βοηθός</i>)	ვშველი, ვეხმარებ
⁵ <i>σπουδαῖος, ἄ, ου</i> (<i>შდრ. σπεύδω</i>)	ბეჯითი, მუყაითი

μεγαλο-πρεπής, დიდებული,
és (შდრ.πρέπει) ღირსშესანიშნავი

καθαρός, á, óν სუფთა, წმინდა,
(შდრ.καθαίρω) შეუბღალავი
οἰκο-δομέω (შდრ. ვაშენებ, ვაგებ
οἶκος,).

ἄκρος, á, ον მაღალი, წვეტიანი,
შეაწვილილი, მწვერვალი

10 ἡ ἀκρό-πολις, εως აკროპოლისი, ციხესიმაგრე
ἡ πύλη, ης კარიბჭე, ჭიშკარი
τὰ προ-πύλαια, ων კარიბჭე, პროპილეა

ὁ Παρθενών, ἄγιος (ქალწულ მთენბეს
(შდრ.παρθένος) გაბარი)
პართენონი

ἡ στοά, ἡς კოლონადა, სტოა
15 περι-βάλλω შემოვავლებ,
შემოვარგყამ

τὰ Παν-αθήγαια, (ყველა ათენელის
ων) ზეიმი)
პანათენაია

προσ-βάλλω ვისვრი, ვამატებ
ἡ τραγ-ῶδία, áς ტრაგედია
(შდრ. ἄδῃ)

εἶμι ენკლ. ვარ
საწყისი εἶναι

151 πολεμικώτεροι ἦσαν τῶν Ἀθη-
ναίων (შედარების გენ.)

ათენელებზე უფრო ბრძოლის მოყვა-
რულნი იყვნენ

152 ἄς καθαρῶτατον ἕδωρ

რაც შეიძლება სუფთა წყალი,
უწმინდესი წყალი

153 ასევე: ἄς μάλιστα

რამდენადაც შესაძლებელია

154 κρατέω τῆς ἀρχῆς
(ობიექტის გენ.)

უფლობ ძალაუფლებას, ვმართავ

31.

ἐπίσταμαι ვიცის გამგეობა, მესმის
(შდრ. ἐπιστήμη)

ὁ διά-δοχος, ου მეშვიდნე
(შდრ. δέχομαι)

αἰσχρός, á, óν სამარცხვინო

ἀ-δικέω შეურაცხვეოფ, უსა-
(შდრ. δική) მართლოდ ვიქცევი

5 ὁ φονεύς, éας მკვლელი
(შდრ. φονεύω)

δύναμαι (შდრ. შემიძლია,
δυνατός) ძალმიძს

τιμάω (მღრპიმე) აატივს ვცემ, ვაფასებ
τραπεζικός, ή, όν გირანული
ή συμ-μαχία, ας სამხედრო კავშირი
 (მღრ. *μάχομαι*)
 10 *τό τέλος, ους* დასასრული, ბოლო
τέλος (გმნიბ.) ბოლოს, უკანასკნელად
ή ήγεμονία, ας ჰეგემონია,
 (მღრ. *ήγεμών*) მეთაურობა
τέτταρες, α, ων ოთხი

ή δύναμις, εως ძალა, ძლიერება
 (მღრ. *δύναμαι*)
 15 *κατα-λήω* დავშლი, ვსპობ
ή πίστις, εως რწმენა
 (მღრ. *πιστός*)
ή νίκη, ης გამარჯვება

31 საეარჯიშოსთვის

θάττων, ον უფრო ჩქარა
 (გენ-*σος*)

155 *ἀδικέω τους φίλους*
 (მღრ. *βλάπτω*)
 156 *συμμαχίαν ποιόομαι τῷ βασιλεῖ*
 (ურთიერთობის დატ.)

შეურაცხყოფ, ცუდად ვექცევი მეგობ-
 რებს.
 სამხედრო კავშირს ვამყარებ მეფესთან.

32. §1-31-ში შესწავლილი გმნების გამეორება:

ἀδικέω (აკუბ.) შეურაცხყოფ, უსამა-
 რთლოდ ვიქცევი
ἀμελέω (გენ.) უგულებელვყოფ
ἀποδημέω მივემგზავრები
ἀποστρεδέω ვართმევე
 (გენ.)
ἀσκέω ვავარჯიშებ
βοηθέω ვშველი
ἐπιθυμέω მივისწრაფვი

θεωρέω ვუყურებ
κοσμέω ვკაზმავ

κρατέω (გენ.) ვფლობ, ვბატონობ

οἰκοδομέω ვაგებ [ბას ვამყარებ]
ὀμιλέω (დატ.) ვხვდები, ურთიერთო-
πλέω მივცურავ,
παραπλέω გვერდით ვცურავ
πλουτέω მდიდარი ვარ
ποιέω ვქმნი, ვაკეთებ
πολεμέω (დატ.) ვებრძვი, ვეომები
πಾಲέω ვყიდი
ῥέω მიველინები
σκοπέω თვალყურს ვაღევნებ,
 ვაკვირდები

ὑμνέω ვუმღერო
 ὠφελέω (აკუზ.) ვშველი, ვეხმარები
 ἠγγέομαι (დაჭ.) 1. მიმყავს
 (საწყისით, აკუზ. ინ- 2. ვთვლი, მჯერა
 უინიტივით)

ἐξηγέομαι გამოვიკვლიებ
 μιμέομαι (აკუზ.) აღვწერ
 τιμωρέομαι (აკუზ.) ვბაძავ
 შურს ვიძიებ

ὁ πλοῦτος, οὗ სიმდიდრე
 (შდრ. πλούσιος)
 τὸ κράτος, οὗς ძალა, ძალაუფლება
 (შდრ. κρατέω)
φοβέομαι მეშინია, ვუფრთხი
 (შდრ. φοβερός)
μισέω მძულს, მეჯავრება
 5 **φρονέω** ვფიქრობ
 (შდრ. σὴ-φρων)
 μέγα φρονέω ამაყი, ამპარტავანი,
 გულბვიადი ვარ
φιλέω მიყვარს
 (შდრ. φίλος)
 πλήν (ვენ-თან) გარდა, თვინიერ
 ἡδέως (შმნიბ. სიამოვნებით
 იბ. ἡδύς)
 10 **λυσιτελέω** ვსარგებლობ,
 სასარგებლო ვარ.

ἀνέομαι ვყიდულობ
πονέω (შდრ. πόνος) ვშრომობ, ვირჯები
ἀμύθω ვაძგურებ, ვცემ
 ἀπ-αμύθω ჩამოვაშორებ
 15 ὁ λογογράφος, οὗ ისტორიკოსი,
 ლოგოგრაფოსი
εὐ-τυχέω, ბედნიერი ვარ
ἄ-τυχέω (შდრ. უბედური ვარ
 εὐ-τυχία)
δοκέω ვფიქრობ, ვთვლი
 (შდრ. δόξα)
δοκέι μοι ვთვლი, მგონია
αἰτέω ვითხოვ, მოვითხოვ
 20 **παρα-σκεινάζομαι** ვემზადები.

157 φοβοῦμαι τὸν Κύρον
 158 φοβοῦμαι Κύρω πολεμεῖν (ინფ.)
 159 φοβοῦμαι, μὴ ἀτυχῆτε (კავშ.)
 160 πλήν τῶν Ἰούων
 (დაცილებს ვენ.)

მეშინია კიროსის; ვუფრთხი კიროსს
 მეშინია კიროსთან ბრძოლა
 მეშინია(ვეშიშობ), ვაითუ ცუდ ღლეში ჩა-
 ვარდეთ; ცუდ ღლეში არ ჩავარდეთ...
 თვინიერ იონიელებისა; იონიელთა გარ-
 და

<i>βοάω</i>	ყვირი	<i>τελευταίω</i>	ვკვები; აღვასრულებ
<i>ἐρωτάω</i>	ვეკითხები	<i>τιμάω</i>	პატივს ვცემ
<i>κἀάω</i>	ვწვავ	<i>θεάομαι</i>	ვათვალისწინებ
<i>ἐκκἀάω</i>	ამოვწვავ	<i>κτἀάομαι</i>	ვიხვევქვ, ვიძენ
<i>νικἀάω</i>	ვიმარჯვებ,	<i>πειράομαι</i>	ვცდილობ
	ვამარცხებ		
ὀρμάω	მოძრაობაში მომყავს, აეამოძრავებ	τολμάω	ვბედავ
<i>ὀρμάομαι</i>	დავიძვრები	ἀπ-αντἀάω	შევეყრები, ვხვდები
ὀრἀάω (იმპერ. <i>ὠράω</i>)	ვხედავ	²⁰ <i>ἢ ναυ-μαχία, ἀς</i> (მღრ. <i>ναῦς,</i> <i>μάχομαι</i>)	საზღვაო ბრძოლა
ὀრἀάω	ვაკეთებ, ვქმნი	<i>πολι-ορκέω</i>	აღყვას ვარტყამ
⁶ σιγἀάω	ვღუმეზარ, ჩუმაღ ვარ	(მღრ. <i>πόλις</i>)	
<i>ἢ τὸν Δία</i>	ჟიციის ჟორმულა:	<i>ἐκ-πολι-ορκέω</i>	დავიპყრობ,
	ბევს ვფიცავ		დავეუფლები
ἀπατἀάω	ვატყუებ, ვცრუობ	<i>τὸ πένθος, οὐς</i>	ვლოვა, მწუხარება
<i>πόσος, η, ον</i>	რამხელა, რამდენი	(ენათესავება სიგყ- ვას <i>πάθος</i>)	
<i>πόσοι, αι, α</i>	რამდენი	33 სავარჯიშოსთვის	
¹⁰ <i>ἀπ-εimi</i>	გავეცლები, იქ არ ვიმყოფები	აორისტი	
ἠτἀάομαι	ვმარცხებ	ἔστησα	ვღვამ
ἔἀა (აუგმენტი: <i>εἰ-</i>)	ნებას ვრთავ	ძირისათვის	
<i>ἄμα</i> (დაგ-თან. <i>εἰκοσι(ν)</i>)	ერთად	<i>στα-</i>	
¹⁵ <i>ὁ σατράπης, ον</i>	ოცი	²⁵ ἀντ-ἔστησα	ავჯანყდი
	სპარსი, მეფისნაცვალი, საგრაპი	ἀπ-ἔστησα	განვეუქე
<i>οἰκέω</i>	ვსახლობ, ვბინადრობ	ἐπ-ἔστησα	სათავეში დავუყენებ
(მღრ. <i>οἰκία</i>)		συσ-ἔστησα	თავი მოვეყარე
<i>πορθέω</i>	ვსპობ, ვანადგურებ		

161 ἄμα ἡμῖν (ურთიერთობის დაგ.)
 162 τὸ αὐτὸ πάσχειν τοῖς Μιλησίοις
 163 βασιλεύειν (ἄρχειν) τῶν ἐθνῶν
 (ობიექტის გენ.)
 164 ἀπέστησε τὰς πόλεις τοῦ βασιλέως
 (ჩამოშორების გენ.)

თქვენთან ერთად
 მიღებულების მსგავსად დაგანჯვა
 ვმეფობ ხალხებზე, ვმართავ ხალხებს
 ქალაქები ჩამოაშორა მეფეს;
 ქალაქები აუჯანყა მეფეს

165 ἐπέστησε τὸν υἱὸν τῷ στρατῷ

დაუყენა შვილი ჯარს სათავეში;
 შვილი უსარდლა ჯარს

34. § 1- 31 შესწავლილი მზნების გამეორება

ἀξίωσ მოვითხოვ
 δηλώσ ვაცხადებ
 δουλῶσ ვიმონებ

τὸ ναυτικόν, ὃν ფლოტი, საზღვაო
 (შღრ. ναῦς) ძალა
 τὸ πεζόν, ὃν ქვეითი ჯარი
 (შღრ. πεζός)

θανατόσ ვკლავ
 (შღრ. θάνατος)

πυρόσ (შღრ. πῦρ) ვწვავ,
 ცეცხლს ვუკიდებ

5 ἐναντιόμοι ვეწინააღმდეგები
 (შღრ. ἐναντίος)

ἡ βοήθεια, ἃς შველა, დახმარება
 (შღრ. βοήθειά)

ἡ σελήγη, ἣς მთვარე
 στρατο-πεδεύομαι ვბანაკდები
 (შღრ. στρατόπεδον)

ζημιῶს ვსჯი
 κηκλώσ წრეს ვარტყამ

ἡ μάχη (შღრ. ბრძოლა, ომი
 μάχομαι)
 10 ὁ δρόμοσ, ὃσ სირბილი, რბენა

ἡ φάλαγξ, γγος საბრძოლო წყობა, ფა-
 στρατηγέσ ვსარდლობ, [ლანგა
 (შღრ. στρατηγός) ვმეთაურობ

ὁ φόβοσ, ὃს შიში
 (შღრ. φοβερός)

ἔλευθερόσ ვათავისუფლებ
 (შღრ. ἐλευθερος)

15 πληρόσ ვავსებ
 გენ-ით (შღრ. πλή-
 ρησ)

166 φόβοσ ἔλευθεροῦν
 (ჩამოშორების გენ.)
 167 πληροῦσθαι δόξης
 (ობიექტის გენ.)

შიშისგან გაათავისუფლება
 დიდებით აღვსება

<p>ἡ μηχανή, ἧς χρῶμαι დაჭ-ით (იხ. χρήομαι)</p>	<p>ხერხი, საშუალება ვიყენებ, ვსარგებლობ</p>	<p>10 ἡ γέφυρα, ἃς ὁ Ἰππέυς, ἕως (მღრ. Ἰππος)</p>	<p>ხიდი მხედარი</p>
<p>(მღრ. χρήσιμος)</p>		<p>εἰσ-ρέω ἀφ-ικνέομαι ἐπ-ακούω</p>	<p>მივედინები მოვიღივარ ვემორჩილები</p>
<p>ἡ αὐτο-νομία, ἃς (= νόμος) ζῶ (მღრ. ζήω) (მღრ. ζῶον)</p>	<p>ღამოუკიდებლობა, ავტონომია ვცოცხლობ, ვცხოვრობ</p>	<p>15 δέομαι გენ-ით</p>	<p>1. მჭირდება (რაიმე) 2. ვთხოვ (ვინმეს)</p>
<p>5 ἡ μυριάς, ἄδος</p>	<p>ათი ათასი</p>	<p>θαρρέω ἄς (თელისას) διακόσιοι, αἱ, α ἡ ἀ-βουλία, ἃς (მღრ. βουλή)</p>	<p>გამბედავი, მხევარ დაახლოებით ორასი დაბნეულობა</p>
<p>χίλιοι, αἱ, α δεῖ</p>	<p>ათასი უნდა, საჭიროა</p>	<p>20 ἡ προ-θυμία, ἃς θυμός)</p>	<p>სიმხნევე, შემართება</p>
<p>δεῖ μοί τινος</p>	<p>მჭირდება, მესაჭიროება</p>	<p>προσ-πλέω τὸ δέον, τὰ δέοντα</p>	<p>გავსურავ მოვალეობა, ვალდებულება.</p>
<p>πνέω</p>	<p>ვსუნთქავ, ვუბერავ</p>	<p>(მღრ. δεῖ)</p>	

168 δεῖ (= χρεῖ) εὖ ποιεῖν
ჩამოშორების გენ-თან:

169 δεῖ μοι βοήθειας

170 δέομαι

1. δέομαι βουλῆς

2. δέομαι ἑμῶν βουλῆν

171 πάση μηχανῇ χρῆσθαι
(იარაღის დაჭ.)

საჭიროა კარგად მოქცევა

დახმარება მჭირდება

მჭირდება რჩევა;

გთხოვთ მირჩიოთ; თქვენგან რჩევას
ვითხოვ

ყველა ხერხის გამოყენება.

τὸ στρατεύμα, ατος (= στρατός, στρατιά)	ჯარი, ლაშქარი
ἔμαυτοῦ, ᾧ, ὄν (უკუქცევითი ნაც. სახ. მხ. რ. I პირი)	მე (ჩემი) და ა. შ.
σεαυτοῦ და ა. შ. (უკუქცევითი ნაც. სახ. II პირ. მხ. რ.)	შენ (შენი)
ἑαυτοῦ (უკუქც. ნაც. სახ. III პ.)	მისი (მის, თავს) მრ. რ. ისინი, მათი
ἄγω: II აორ.	მიმყავს, მივუძღვი
ἡγαγον	
τοσοῦτος, -αὔτη, -οὔτο	ამხელა, ასე ღიდი, ესოდენი
τοσοσδε, -ήδε, -όνδε	
ῥσος, η, ον	რამხელა, რამდენი
τοσοῦτος, ῥσος . . .	ისე ღიდი, რომ
οιοῦτος, -αὔτη, -οὔτο	ასეთი
οιοσδε -άδε, -όνδε	
οἶος, α, ον (მიმართ. ნაც. სახ.)	როგორიც
οιοῦτος, οἶος . . .	ისეთი, როგორიც
ἡ μάχη, ης (შლრ. μάχομαι)	ომი, ბრძოლა

15 λαμβάνω:	ვიღებ, ვიჭერ
II აორ.	
ἔλαβον	
κατα-λαμβάνω, -έλαβον	ავიღებ, დავეუფლები
αἰρέω:	ვიღებ, ვირჩევ
II აორ. εἶλον	
λείπω:	ვტოვებ
II აორ. ἔλιπον	
κατα-λείπω, -έλιπον	მივატოვებ
20 ῥσω . . . τοσοῦτω	იმდენად...
(ბომის მიც.)	რამდენადაც...
ὁ ἕτερος, ᾧ, ον	მეორე, სხვა
τριακόσιοι, αι, α	სამასი
(შლრ. διακόσιοι)	
ῥράω: II აორ.	ვხედავ
εἶδον	
(შლრ. εἶδος)	
τὸ θάσμα, ατος	გაოცება, აღგაცება
(შლრ. -άζω)	
25 ἡ θρασύτης, ητος	სიმამაცე,
(შლრ. θρασύς)	გამბეჯაობა
ἡ κεφαλή, ἡς	თავი
προ-τρέχω:	წინ მივრბივარ
II აორ.	
-έδραμον	
αἰσθάνομαι:	შევიგრძნობ,
II აორ.	შევიტყობ
ἡσθόμην	
πίπτω:	ვეცემი, ძირს ვვარდები
II აორ. ἔπεσον	

გავურბივარ
ეროვნული
ბიბლიოთეკის
ქირაგზანბროჯელის
ამოვირჩევ

30 ἡ ἡστέραία (ივლ. ἡμέρα; (შდრ. ἡστέρος) ἀφ-ικνεόμαι:	მომღევნო ღღე მოვღივარ	ἐκ-φένγω, ἐξ- ἐφύγον ὁ μισθός, οὖ αἰρέομαι:	გავურბივარ ქირაგზანბროჯელის ამოვირჩევ
II აორისგი ἀφ-იκόμη πυθάνομαι:	ვიგებ, შვეიგვობ	II აორ. εἰλόμη ὁ περιδότης, οὖ	გამცემი, მოღალატე
II აორისგი ἐπυθόμη λοιπός, ἡ, ὅν (შდრ. λείπω) τὸ λοιπόν (გმნიბ.)	ღარჩენილი, ღანარჩენი მომავალში	40 κατα-τρέχω, -έδραμον ἀπο-πέμπω	ჩამოვირბენ გავუშვებ, წარვგზავნი
35 ὀπισθεν	უკან		

172 τὸ ἑαυτοῦ στρατεύμα ἄγει (უკუქვევით ნაც. სახ. შუაშია ჩართული!)	მას თავისი ღაშქარი მიჰყავს, იგი თავის ღაშქარს მიუძღვის
173 τὴν ἑαυτῶν πατρίδα σφζουσιν (იგივე)	იხსნიან თავიანთ სამშობლოს
174 εἶδον αὐτοὺς γυμναζομένους (იგივე)	ღავეინახე, რომ ვარჯიშობდნენ; ღავეინახე ისინი ვარჯიშისას
175 ἦσθετο πολλοὺς πεσόντας (მიმღეობ. კონსტრუქცია)	შეიგყო, რომ ბევრი ღაეცა
176 ἐπυθόμη σε κακὰ παθόντα	გავეგე, რომ ცული რამ შეგმთხვევია.
177 ἐκφένγειν τὸν θάνατον	სიკვდილისგან გაქცევა

37.

ἐνθός ὁ ὄλεθρος, οὖ ἀπειλέω ποῦ; ποῖ; πόθεν;	პირღაპირ, მაშინვე ღალუჰვა ვემუქრებდი საღ? საით? საიღან?	πότε; (შდრ. ποτέ) როღის? ποῖος, ἄ, ον; როგორი? რანაირი?
5 ἡ σωτηρία, ἄς σφζω)	სსნა, გაღარჩენა	συχ-γίγνομαι თავს ვუყრი შევეყრები

ὄπου, ὅπου, სადაც, საიდანაც,
ὅπουθεν საითკენაც
 (ποῦ, ποῖ, πόθεν
 ზმნიზ. გავრცობილი
 ფორმები)
 10 **ναυ-μαχέω** (შლრ. მღვაზე ვიბრძვი
 -*ία*)
ἀ-πορέω ვყოყმანობ
 -*ία*)
πότερος, ἄ, ον; ორიდან რომელი?
πότερον — ἤ ეს თუ... ის...
 (ორიდან ერთი)
ἀν-άγω მიყავს,
 გაუარადებ
 15 **ἐν-εργός, ὄν** საქმიანი,
 (შლრ. *ἐργον*) ენერგიული

ὅστις, ἥτις, ὅ τι რომელიც, ვინაშნაც
 მიმართებითი
 ნაც. სახ., რ-ც
 კითხვით
 წინადადებაში
 კავშირად
 გამოიყენება.)
ὅπόσος, ἤ, ον რამდენად დიდი,
 (ო-თი გავრცობილი *πό-*
σος) რამდენად ბევრი
ὅποῖος, ἄ, ον როგორი
 (ო-თი გავრცობილი
ποῖος)
ἐνθάδε აქ, აქეთ
 20 **σθενός, ἤ, ὄν** ვიწრო
συμ-βαίνει ხდება
 (უპირო)

178 **ἤριζον, τί δέοι** (ან *δεῖ*) *ποιεῖν*
 (დამოკიდებულ წინადადებებში
 წარსული დროის გამოყენები-
 სას იხმარება როგორც თხრ.კ.
 ისევე ოპგ.; აქედან: „ირიბი თქმის
 ოპგაგვი“)

კამათობდნენ, რა ვქნათო; რა უნდა გაე-
 კეთებინათ

179 **εἶπον, ὅτι ὀρθῶς λέγοι** (ან *λέγει*)
 თქვეს, რომ იგი სწორს ამბობდა

180 **ὀρώμεν, πόση** (ან *ὀπόση*) *ἐστίν ἡ*
δύναμις (კითხვ. წინადადება
 განივრცობა კავშირით „თუ“)

ვხედავთ, თუ რამხელაა საომარი ძალა

181 **φροντίζουσιν, πῶς** (იგივე *ὄπου*) *εἰσω*
οἱ πολέμοι
 უიქრობდნენ, თუ სად იყო მგერი; მგერი
 სად არისო

182 **ἄστις ἄν** (ἀν **ἄς** ἄν = *ἐάν τις*)
μένη, σώσει τὴν πατρίδα.
 (ἀν ნაწილაკი და კავშ. კილო ხაზს
 უსვამს მოქმედების მრავალჯერადობას ან მისი მომავალში მოხდენის პირობას)

თუ ვინმე დარჩება, ის სამშობლოს იხსნის...

ყველა, ვინც დარჩება, (მუღამ) იხსნის სამშობლოს.

183 *φέρωμεν, ἔτι ἄν συμβαίη* (იგივე)
 184 *ποῦ τῆς γῆς;* (ობიექტის გენ.)

ავიგანთ, რაც დაგვემართება, მოხდება. მიწაზე სად?

38.

ἡ ἐπιστολή, ἣς πιστός, ἡ, ὅν (შდრ. *πιστέω*)
λοιδορέω ვერილი ერთგული, სანდო ვკიცხავ, ვლანძღავ
ἀπο-φένγω გავრბივარ
 5 *ὁμοῦ* (შდრ. *ὁμοιος*) ერთად
πανταχόθεν ყველა მხრიდან
πᾶς)

τὸ σθένος, οὗς ძალა
τὸ πλήθος, οὗς სიმრავლე, სისავსე
 (შდრ. *πλήρης*)
ὁ θρόνος, οὗ ტახტი, სავარძელი
 10 *κατὰ θάλατταν,* ზღვაზე, მიწაზე
κατὰ γῆν
τριακοντα ოცდაათი

185 **ἐνικήθη, νικήσῃμαι**
 (ვნ. გვარის აორისტი და მომავალი დრო)

მე დავმარცხდი, დავმარცხდები

186 **πορεύομαι, πορεύσομαι, ἐπορεύθη.**
 (საშ. გვარის ზმნა ვნ. გვარის აორისტი. ე. წ. „ნახევრად გადაღებული“) ახევე: ნახევრად ვნ. გვარი:

მივემგზავრები

φοβέομαι, φοβήσομαι, ἐφοβήθη
ὀργάζομαι, ὀργήσομαι, ἠὲ ὀργήθη
πειράζομαι, πειράσομαι, ἐπειράθη
ἐναντιόμαι, ἐναντιώσομαι, ἦναντιώθη

ვშიშობ, მეშინია
 დავიძვრები
 ვცდილობ
 ვეწინააღმდეგები

ήτταόμαι, ήττηθήσομαι, ήττηθήη. ვმარცხდები

187 έφοβήθη, μή – άπαλλάττειντο
-ωνται μή (-თი
დაწყებული მიშის შინაარსის მზნას-
თან არსებული დამოკიდებული
წინადადების მზნა კავშ. ან ოპგ. კი-
ლოშია)

მიშობდა არ გაცლოდნენ... ვაიფუ... ვაიფუ...
ლონო...

188 κατέλιπε τριάκοντα μυριάδας, όπως
(ίνα, ώς) πειραθείεν (ან -ώσιν)
της Έλλάδος κρατήσαι
(იგივე. მიზნის დამ. წინაღ-ში ირიბი
თქმის ოპგ.)

დატოვა 300000 მეტრძოლი, რათა შეცდი-
ლიყვნენ ელადის დაპყრობას

39.

δεύτερος, α, ον მეორე
τό δεύτερον (მდრ. მეორედ
τό πρώτον)
πανταχού (მდრ. ყველგან
πανταχόθεν)
συλλάω ვმარცხავ, ვიგაცეპ
5 τό τρόπαιον, ου გამარჯვების ნიშანი
τελευταίος, α, ον უკანასკნელი,
(მდრ. τέλος) საბოლოო
τό έτος, ους წელიწადი, წელი
πρότερος, α, ον აღრინდელი,
(მდრ. მზნიბ. -ον) უწინდელი
αί σπονδαί, ών საშავო
ხელშეკრულება

10 ό νησιώτης, ου კუნძუელი
(მდრ. νήσος)
ήπι-ήκοος, ον ქვეშევრდომი,
(მდრ. άκούω) ხელქვეითი
ά-πειθέω არ ვემორჩილები
(მდრ. πείθομαι)
ή τρι-ήρης, ους ტრიერი, ხომალდი,
(მდრ. τρεις) რ-მეც მენიჩბეები
სამ წყებად ისხდნენ
βέβαιος, α, ον გამაგრებული, მტკიცე
15 βεβαιώω გამაგრებ, ვაძლიერებ
φθοινερός, ά, όν შურიანი

189 Οι "Έλληνες έκ τοῦ φόβου έλύθησαν
(ე. წ. ისტორიული აორ.)

ბერძნები განთავისუფლებულნი იყვნენ
შომისგან

190 Νύν οί "Έλληνες... λέλυνται (λελυ-
μένοι είσίν)
(პერფექტი: წარსულში მომხდარი
მოქმედების შედეგი აწმყოშია.)

ახლა ბერძნები თავისუფალნი არიან, გა-
თავისუფლებულან

191 *Μετὰ τριάκοντα ἔτη ἐλέλυτο*
(წარსულში მომხდარის შედეგის
წარსულშია)

ოცდაათი წლის შემდეგ იქნენ გათავისუფ-
ლებულნი

192 ასევე:
ენ. გვ. *ἐνικήθη* — *νενίκηται* — *ἐνενί-
κητο*

დამარცხდა — დამარცხებულია — დამარ-
ცხებული იყო

სამ. გვ. *ἐκτίσαντο* — *κέκτηνται* —
ἐκέκτηντο

მოიხვეჭა — მოუხვეჭია — იხვეჭდა

193 ასევე: აქვ. აორღა აქვ. პერფ.
ἐνίκησα — *νενίκηκα* — *ἐνευική-
κειν*

გავიმარჯვე — გამიმარჯვია — გამარ-
ჯვებული ვიყავი

194 *ἐφαίνετο τὴν Ἑλλάδα σεσακῶς*
(მიმლ. მზნასთან *φαίνεσθαι*
გამოხაგავს სუბ. განწყობას

ჩანდა საბერძნეთის გადამრჩენად;
ჩანდა, რომ იგი ნამდვილად ელადის
მხსნელი იყო

195 *ῥῖθοντο (ἔχαιρον) ἡλευθερωμένοι*
(მიმლეობა განწყობის შინაარსის
მზნებთან)

უხაროდათ, რომ გათავისუფლდნენ

40.

δύω	ვიძირავ,
κλείω	ვკეტავ
<i>ἐκ-, ἐγ-κλείω</i>	გავაძევევ, ჩავკეტავ
<i>θιορβέω</i>	ვხმაჯრობ
ἴδω (ექვემდებარება რება კონკრეტციას)	ვაბამ
καλέω	ვეძახი, მოვეუწოდებ
<i>συγ-καλέω</i>	მოვიწვევ
τελέω (შდრ. <i>τέλος</i>)	დავასრულებ
<i>δῶ-δεκα</i>	თორმეტი
αἰδέομαι	მერიდებ, ვეკრძალები

<i>περι-πατέω</i>	დავსეირნობ
<i>καθ-εὔδω</i>	მიძინავს
σπάω	ვეზიდები, ვეწევი
<i>δια-σπάω</i>	დავშლი, მოვსპობ
ἔλαω	ვიცინი
<i>κατα-γελάω</i> (გენ-ით.)	დავცინი
<i>ἡ ἀ-τυχία, ἄς</i>	უბედურება
<i>οἱ πρέσβεις, εἰς</i>	ელჩები
(შდრ. <i>πρεσβεία</i>)	
<i>δακρύω</i>	ვჭირი
κατα-κάω	გადავწვავ

- 196 *ἐξεκλείσθη ἐκ τῆς πόλεως ἄς ἄγαν* გაბევებული იქნა ქალაქიდან, როგორც
δημοκρατίῳ (ἄς მიმღობასთან მეგისმეგად დემოკრატიულად) (მდარნა)
 გამოხატავს მოქმელის სუბიექტურ აღ- დათ მეგისმეგად დემოკრატიულად)
 ქმას, დამოკიდებულებას)
- 197 *ἐμασίγωσε τὴν θάλατταν ἄς ἀπει-* გაამათრახა ზღვა, აქაოდა რატომ არ
θῶσσαν (იგივე) დამემორჩილად (=ზღვა მიიჩნია დაუ-
 მორჩილებლად).
- 198 *οὐκ ἀπόσομαι πονῶν* (ვიწყებ ἄρχομαι და ვწყვეტ *ἀπόσομαι*-სთან არ შევწყვეტ შრომას
 ოხმარება მიმღობა) ოხმარება მიმღობა)
- 199 *οὐκ ἀπόσομαι, ἕως ἄν τὸ ἔργον τετε-* არ გავეჩერდები, სანამ საქმე არ დასრულ-
λεσμένον ἦ (კავშ. კილონჯა-სთან დება
 გამოხატავს მომავალ მოქმედებას
 შდრ.: *ἄν, ὅταν, ὅστις ἄν*)
- 200 *ἀθάνατον ποιεῖν τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα* უკვდავი გახადა თავისი სახელი
 (ორმაგი აკუმ. „კეთება“ გმნასთან)

41.

<i>συν-άγω</i>	შევაგროვებ, თავს მოვუყრი
<i>ὁ δαίμων, οσος</i>	ღვთაება; ასევე: ბოროტი სული
<i>τὸ ἀργύριον σου</i> (შდრ. <i>ἀργυροῦς</i>)	ვერცხლი, ვერცხლის ფული

<i>ἀπο-λείπω</i>	ვტოვებ
<i>ὁ ὑπ-ηρέτης, ου</i>	მსახური
<i>εἰσ-άγω</i>	შემყავს, მიეუძღვი
<i>δένδρο</i>	აქ
<i>μακαρίζω</i>	ბედნიერად ვრაცხ
<i>ὁ ὕπτιος</i>	ბილი, სიშმარი

201 *διαλέγομαι* — *διελέχθη* (ნახევრად ვესაუბრები — ვესაუბრე
 გადაღებული გმნ. შდრ. *πιδεῖσθαι, ἐπο-*
ρεῖσθαι
 ასევე

- πεῖδομαι* — *ἐπίσθαι*
- ῥῖδομαι* — *ῥῖσθαι*
- ὀργίζομαι* — *ὀργίσθαι*

ვემორჩილები — დავემორჩილე
 ვხარობ — გავიხარე
 ვბრაზობ — გავბრაზდე

202 **πρὶν ἂν ἡ νῆσος μὴ ἀπαλλαχθῆ, ἀργύριον οὐ δέξεσθε** (კავშ. *πρὶν ἂν* კავშ. კილოსთან მომავალ მოქმედებას გამოხატავს.

შდრ.: *ἕως ἄν, ὅστις ἂν*

203 **πρότερον βασιλέως** (შედარების გენ.)

სანამ კუნძული არ გათავისუფლდება, ვერცხლის (ფულს) ვერ მისდევნებ

მეფეზე აღრე

42.

δια-μερίζω (შდრ. *ლავეყოფ, ვანაწილებ*)
μέρος)

ἡ τάξις, εως *წყობა, მწყობრი,*
(შდრ. *τάττω*) *რაზმი*

ῥίπτω *ავაგლებ, ვაგლებ*
κόπτω *ვცემ, ვარგყავ, ვჭრი*
δια-κόπτω *ვსპობ, ვანადგურებ*

τὸ κοινόν, οὐ *ერთობა,*
(შდრ. *κοινός*) *სამოგადოება*
ὁ στρατακισμός, οὐ *განდევნა, ოსტრაკიზმი*
ἡ στρατεία, ἄς *ლაშქრობა*
(შდრ. *στρατεύομαι*)

ἵππεύω (შდრ. *ცხენს ვაჭენებ, ამხედრებული ვარცხენზე*)
ἵππος)

10 **ὁ θημισουργός, οὐ** *ხელოსანი, ოსტაგი*
(შდრ. *θήμιος, ἔργον*)

ἐπιτίλλω (შდრ. *შევაიარალებ*)
ἔπιλον)

ὁ γυμνῆς, ἦτος *მსუბუქად შეიარალებული მეომარი*
(შდრ. *-νός*)

სავარჯიშოებისათვის:

κρύπτω *ვმალებ,*

καλύπτω *ვფარავ, ვაფასებ*

204 **ψεύδομαι τῆς ἐλπίδος** (ობიექტის გენ)

იმედი მისრუვლება

43.

κατα-κόπτω *ვჩეხ, ვკაფავ*
ὁ βουλευτής, οὐ *მრჩეველი, ქალაქის*
(შდრ. *βουλή*) *სათათბიროს წევრი*

ἡ τύχη, ἦς *ბედი*
(შდრ. *εὐτυχία*)

ὁ δῆμ-αγωγός, ὃς ხალხის წინამძღო-
 (შდრ. δῆμος, ἄγω) ლი
 ἔθιζα ვაჩხვევ

ἐθίζομαι
 πας (ენკლ.)
 (შდრ. πᾶς)

მჩვევია
 როგორღაც
 როგორმე

205 ἡ τύχη αὐτὸν Ἀθηναίων πεποίηκεν
 (ორმაგი აკუზ. „ქმნა“ მზნასთან
 ποιεῖν)

ბელმა იგი ათენელად შექმნა, გააჩინა

206 δεινὸς λέγειν — δεινὸς στρατηγεῖν

ძლიერი მოსაუბრე — ძლიერი, სარდალი
 — გამოცდილი სარდალი

207 ἀγαθὸν δρᾶν (εὖ ποιεῖν) τὴν πόλιν:
 (აკუზ. სარგებლობის და ვნების შინა-
 არსის მზნებთან. შდრ. βλέπω, ἀδι-
 κέω და ა.შ)

ქალაქისთვის სიკეთის მოგანა

44.
 ἡ Λάκαινα, ἡს ლაკედემონელი,
 ἔλεγχο სპარტელი ქალი
 ვამხელ, ვამელავნებ
 τὸ δόρυ, ατος შუბი
 ἔπομαι მივლევე, ავალევნებ
 ὁ σάτυρος, ὃს საგირი
 τὸ αἷμα, ατος სისხლი
 ὁ λιμός, ὃς შიმშილი
 ἀπο-κόπτω აეჩეხავ, მოვკვეთ
 φάω (შდრ. φάσις) აღმოვატყენებ,
 აღვზრდი

10 τρέφα ვკვებავ, ვზრდი
 (შდრ. τροφή)
 ὁ ποιμήν, μένος მწყემსი
 ἀπο-στρέφω ავაცილებ,
 მოვიგერიებ
 θάπτω ვულავ, ვმარხავ
 (შდრ. τάρφος)
 πέραν საპირისპირო მხარეს
 15 ὃς (მიმართ. მზნიმ.) სადაც
 (შდრ. ποῦ)
 ἔξω (შდრ. ἔξ) გარეთ, გარედან

45.
 τὸ ἄνιον, ὃს საქონელი
 (შდრ. ἄνέομαι)
 πρὸς-άγω მომაქვს

ὀνειδίω ვკიცხავ
 διεπιπέω ვსადილობ,
 ვნადიმობ
 ἄλις (მზნიმ.) საკმარისია, კმარა

მადლობელი ვარ
თქვენთვის

ἀνα-παύομαι მოვისვენებ

δεξιός, á, óν მარჯვენა
ἀριστερός, á, óν მარცხენა
ἡ εἰκόν, óνος გამოსახულება, ქან-
 ღაკება

10 *χάρις ἔχω*

ἀν-ορθός (შდრ. *ἀ-* *ορθός*) ალემართავ
ἐπι-χειρῶ წამოვიწყებ, ხელს
 მოვიკიდებ

208 *καθ' ἑαυτὸν ἐνιαυτὸν*
 209 *ἐν (τῇ) δεξιᾷ, ἐν (τῇ) ἀριστερᾷ*

ყოველწლიურად
 მარჯვნივ, მარცხნივ

ნაშენარი ზედ. სახ.

210 *ἔργον ποιητέον (πρακτέον)*

გასაკეთებელი საქმე, შესასრულებელი საქმე

211 *τὸ ἔργον ποιητέον ἐστίν*

საქმე უნდა გაკეთდეს

212 *τὸ ἔργον ἡμῖν ποιητέον ἐστίν*

საქმე ჩვენ უნდა შევასრულოთ, საქმე ჩვენი გასაკეთებელია

213 *ἄστυ ἀτελείστον νόμος ἀγραπτος πολέμιος ἀνίκητος*

გაუმადრებელი ქალაქი
 დაუწერელი კანონი
 დაუმარცხებელი მგერი (იგულისხმება ისეთიც, რ-ც ჯერ არ დაუმარცხებიათ და ისეთიც, რ-ის დამარცხება შეუძლებელია.

214 (იგივე) *τὸ ἔργον ποιητόν ἐστιν*

საქმე შესასრულებელია.

46.

ἦπτων, ον უარესი, უფრო
 (იხ. *κακός*; შდრ. *ἦπτάομαι*)
ἐλάττων, ον უფრო პაგარა,
ἐλάχιστος მცირე
 (იხ. *ὀλίγος*)

μείζων, ον უფრო დიდი
μέγιστος უდიდესი
 (იხ. *μέγας*)
κρείττων, ον, უკეთესი, ძლიერი
κράτιστος უძლიერესი
 (იხ. *ἀγαθός*)

5 **βελτίων, ον,** უკეთესი
βέλτιστος (იხ. **ἀγαθός**)
ἥττον, ἥμισα
 (მზნმ. შედ. და ალმ. ხარისხები)

(იხ. **ἥττων**)
ἀμείνων, ον, უფრო კარგი,
ἄριστος საუკეთესო
 (იხ. **ἀγαθός**)

χείρων, ον, უარესი
χείριστος ყველაზე უარესი
 (იხ. **κακός**)
πλείων, πλέον, უფრო მეტი
πλείστος ყველაზე მეტი,
πολύς უმრავლესი

სავარჯიშოებისათვის

10 **ῥάδιος, ἄ, ον** იოლი, ადვილი
ῥάων, ον, ῥᾶστος უფრო ადვილი, უადვილესი

47.

εἷς, μία, ἓν ერთი
 (ἐνός, μιᾶς, ἐνός გენ.)
δύο (δυσὶν, δυοῖν, ὀრი δὺο)

τὸ οὐδ, ὠτός ყური

τὸ στόμα, ατος პირი
στόμιον)

5 **τίκτω:** აორი-სტი **ἔτεκον** ვმობ, ვბადებ
 (მღრ. **τέκνον**)

οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν; არავინ, არაფერი
μηδείς, μηδεμία, μηδέν

τρεῖς, τρία (-ῶν, სამი
 -σίν, -εις, -ία)

ἡ μεσ-ημερία, ἄς შუალდე
 (მღრ. **μέσος, ἡμέρα**)

ἡ ἐσπέρα, ἄς საღამო

10 **τὸ εὐρος, ος** სიგანე
 (მღრ. **εὐρός**)

τὸ ὑψος, ος სიმაღდე
 (მღრ. **ὑψήλως**)

ἡ χεῖρ, χειρός ხელი
 (მღრ. **ἐπιχειρέω**)

δῖς ორჯერ

τὸ στάδιον, ος სტადიონი, სიგრძის ერთეული = 180 მ.

215 **τὸ τεῖχος ἦν τὸ ὑψος ἑκατὸν ποδῶν**
 (ობიექტის გენ.)

კელის სიმაღდე ასი გერფი(ფუტი) იყო

216 **τὸ ἔτος ἔστι δώδεκα μηνῶν**
 (ობიექტის გენ.)

წელიწადი შედგება 12 თვისაგან;
 წელიწადში 12 თვეა

σπείρω ვთესავ, ვფანტავ
τὸ ἄνθος, οὖς ყვავილი
στέλλω ვუშვებ, ვგზავნი
ἀπο-στέλλω გავგზავნი

5 **ἡ ἔρως, ἰθὺς** ფრინველი
ἄγγελω (შდრ. ვამცნობ, ვაუწყებ
ἄγγελος)
αἶρω ავიღებ, ავწევ

ἡ λῦπη, ἡς (შდრ. სევდა, წუხილი
λυπηρός)
τὸ θέρος, οὖς ზაფხული

10 **ὀπότε, ὀπότεν** ყოველთვის, როცა კი
 (ο-თი გავრცობი-
 ლი) **πότε;** (შდრ.
ὅτε — ὅταν)

θερίζω (შდრ. მოსავალს ვიწვევ
θέρος)
εὐ-φραίνω ვხარობ
μυαίνω ვსვრი, ვბღალავ

περαίνω ღაფასრულებ,
 ვავამზადებ

15 **ἡ πομπή, ἡς** (შდრ. საბეიმო სვლა,
πέμπτω) პროცესია
τὸ θέατρον, οὖ თეატრი
 (შდრ. **θεάομαι**)

τὸ δῆμα, αὖτος ღრამა
 (შდრ. **δῆμα**)

κερδαίνω (შდრ. ვსარგებლობ,
κέρδος) ვხეირობ

217 **Ὅπότεν ὁ σῖτος τεθερισμένος ἦ, ἄγομεν ἑορτήν** (შდრ. კვებან, **ὅταν, ὅστις ἄν;** ἄნ ღა კავ. კილო მიუთითებს განმეორებად ან მომავალში მოსახლენ მოქმედებაზე)
 როცა კი პურს მოვიწვევთ (მოწეული იქნება), ზეიმს გადავიხდით

218 **πομπήν πέμπειν** (შინაარსის აკუმ.) საბეიმო სვლის (პროცესიის) მოწყობა

σφάλλω (შდრ. ვატყუებ, შევაცდენ
σφαλερός)
ἐγείρω ვაღვიძებ, ვღგებ
ὁ θόρυβος, οὖ ხმაური
 (შდრ. **θορυβέω**)
ἐκείσε (შდრ. **ἐκεῖ**) იქით

5 **ἡ ἔδρα, ἁς** საეარძელი, სკამი
σχεδόν (მზნიმ.) თითქმის, ახლოს, გვერდით
ἐξ-αίρω ავაწვდენ, ავწევ
περὶ (აკუმ-თან) გარშემო, ირგვლივ

ἡ ὀρχήστρα, ἄς ორქესტრა, გუნდის
 ადგილი ანგ. თეატრში
10 ἡ χιλιάς, ἄδος ათასი, ათასობით
 (შლრ. *χιλιοί*)
ἀγείρω (შლრ. *ἀγορά*) ვაგროვებ, ვკრეფ
ἡ κωμῳδία, ἄς კომედია
ἄσβεστος, ὄν წარუშლელი
 შეუჩერებელი

ὁ γέλας, ὠτος სიცილი
 (შლრ. *γελάω*)
15 ἐπειδή (შლრ. ἐπει) როცა კი
προσέχω τὸν νοῦν ყურადღებას
 მივაპყრობ
προσ-εἶπον მივმართე
κενός, ἦ, ὄν უუჭი, ამაო,
 ცარიელი

219 *Εἶθε ἔτι ἕξῃ* (შეუსრულებელი
 ნაგვრა აწმყო დროში: იმპუ.)
 220 *Εἶθε μὴ ἀπέθανεν* (იგივე
 წარსულ დროში. თხრ. კ. აორ.)
 221 *ἐπειδὴ οἱ ποιεῖται... ὅτι ἐφείσαντο*
 222 *περὶ τῆς ὀρχήστρας*

ნეტავ კიდევ ეცოცხლა! (მაგრამ იგი
 მკვდარია)
 ნეტავ არ მომკვდარიყო! (მაგრამ იგი მოკ-
 ვლა)
 რადგანაც პოეტებმა არ დაინდეს
 ორქესტრის გარშემო

50.

δια-βάλλω ცილს ვწამებ,
 ღავასმენ
λπτέω (შლრ. λύπη) ვაწუხებ, გულს ვტკეპ
λπτέομαι ვწუხვარ
ἐκ-βάλλω გავაგღებ, გავედევნი
δια-σπείρω მიმოვფანტავ
ἡ ῥαθυμία, ἄς უღარდულობა,
 (შლრ. *ῥάθυος,* უმრუნველობა
θυμός)

ὁ καρπός, ὄν ნაყოფი
κατακρίνω მსჯავრს ვღებ,
 მიუვსჯი
αἰσχύνομαι მრცხვენია
 (შლრ. *αἰσχροός*)
10 τὸ ἰστίον, ὄν აფრა, იალქანი
τεῖνω ვჭიმავ, გავჭიმავ
ἐκ-τείνω ვჭიმავ, ვწელავ
ἀνα-τείνω აღვმართავ,
 გაღავჭიმავ

23 *φιλᾶττον, μὴ... σφαλῆς (μὴ=*
ἵνα μὴ -ს ღამ. წინადადების
 კავშირად)

უფროთხილი, არ მოგყუვედ

51.

ὄψέ	გვიან	ἐν-θόομαι	ვიცვამ
βαίνω: ძირის	მივლივარ,		მოვისხამ
აორ. ξβην :	მივემართები	τὸ συμ-πόοιον, ου	ნადიმი
ἀλίσκομαι: ἔάλων	ტყვევ ვვარლები,	ἀπο-θιδράσων:	გავურბივარ, თავს
	მიჭერენ	-ἔδραν	ვარილებ
ὁ ἐν-θουσιασμός,	აღტაცება,	²⁰ ἀνα-θόομαι	ამოვლივარ
ὄσ (შღრ.θιέῶς)	აღფრთოვანება	ὁ κρητήρ, ἥρως	კრატერი, თასი
⁵ γιγνώσκω: ἔγγων	შევიცნობ, გავიგებ	τὸ ποτήριον, ου	სასმისი
		(შღრ. συμπόοιον)	
φθάνω: ἔφθην	ვჩქარობ, ვასწრებ	στεφανῶ (შღრ.	გვირგვინით
		στέφανος)	ვამკობ
βίωω: ἐβίων	ვცხოვრობ	πίνω	ვცვამ
(შღრ. βίως)		²⁵ ἀν-ἔοτην	წამოვლექი
φύομαι: ἔφυν	ვმრღი, წარმოვშობ	ἐκ-πλέω	გავცურავ
(შღრ. φύω)			
ἐκ-φύομαι	წარმოვიშობი	სავარჯიშოებისათვის:	
¹⁰ ἔοτην (შღრ.	ღავლექი	ἀπ-ἔοτην	გალაუვლექი
ἔοτησα)		გენ-თან	
ἀντ-ἔοτην	წინ აღვულექი,	ἔπ-ἔοτην	} სათავეში
	აეჯანყღი	ღატ-თან	
θόομαι: ἔδων	ვიბრავ, ვიცვამ	προ-ἔοτην	} ჩავულექი
(შღრ. θόω)		გენ-თან	
αἴριον	ღიღას	³⁰ συν-ἔοτην	ერთად ღავლექი
λοῦω	ვებან		
¹⁵ λοῦομαι	ვიებან, ვებანაობ		
ὁ χιτών, ἄνος	ქიგონი, მოსასხამი		

- 225 *ὅπρ' ἤν' ἡμέρας* (ობიექტის გენ.)
- 226 *ἔγνωμεν τοὺς Ἀθηναίους κρείττους ὄντας* (მიმღ. გრძნობის, გაგების შინაარსის მხმნებთან. შდრ. *ὄραω, πυνθάνομαι* და ა.შ.)
- 227 *Εἰ ἔξῃν, ἐβουλόμην ἂν Ἀθήησι βῶναι* (შეუსრულებადი პირობა აწმყოში *εἰ* -სთან, მთავ. წინადადება აორ-ში *ἂν* -თან)
- 228 *Εἰ ἐμείνατε, ἦσθη ἂν* (იგივე: წარს. დროში *εἰ*+თხრ.კ. აორ, მთავ. წინადადება-აორ.+*ἂν*)
- 229 *τοῖς θεοῖς εὐχέσθαι*
- 230 *φθάνω αὐτὸν τρέχων*
- 231 *ἀπέστησαν βασιλέας*
- 232 *ἐπέστη τῷ στρατῷ*
προέστη τοῦ στρατοῦ }

- დღის ბოლოს, გვიან საღამოს
- შევიტყვეთ, რომ ათენელები უფრო ძლიერები არიან
- ნება (საშუალება) რომ მქონდეს, ვისურვებდი ათენში ცხოვრებას
- რომ დარჩენილიყავით, დატკებოლით
- ღმერთებისადმი ვედრება, ლოცვა (ღმერთებს შეევედრა)
- მოვასწარი მას მორბენა (სირბილში გავუსწარი)
- დიდ მეფეს გადაუღვინენ, ჩამოსცილდნენ სათავეში ჩაუღვა, უსარღლა ჯარს

52.

- ἡ σπονδή, ἡς* შელაშე, სამსხვერპლო ღვინო
- δινდამი** (შდრ. *δῶρον, δόσις*) ვაძლევ
- ἀπο-დინდამი** გავცემ, გადავცემ
- χάρω ἀποδίνωμι* მადლობას ვუძღვნი
- 5 *ἡ λαμπρότης, ὀνητος* (შდრ. *λαμπρός*) ბრწყინვალება
- πρεσβύτερος, ἄ, ον* უფროსი (ასაკით)
- δίκην δίνωμι* სამართალს ვიღებ, ვისჯები
- παρᾶ-დინდამი** გადავცემ

- ἐκ-დინდამი** გადავცემ, გამოვცემ
- 10 *ἄρ' οὐ;* (შდრ. *ἄρα*) ხომ? აკი? განა არ?
- ἄρα μή;* განა არა?
- ὁ σοφιστής, οὐ* სოფისტი, სიბრძნის (შდრ. *σοφός*) მასწავლებელი
- μετα-დინდამი** ვუნაწილებ, გადავცემ
- სავერჯიშობებისათვის:
- πρὸ-დინდამი** გავცემ, (შდრ. *προδότης*) ვალაგობ
- 15 **ἀπο-დინδομαι** ვყიდი

- 233 ἄρ' ἔμαθες; მარტივი კითხვა
- 234 ἄρ' οὐκ ἔμαθες; კითხვა, რ-ც პასუხსაც შეიცავს
- 235 ἄρα μὴ ἄγνωστον ἔστιν; (ობიექტის გენ.) (იგივე)
- 236 δὴ μὴν διδόναι τῆς ἕβδωδας
- 237 μεταδιδόναι τῆς ἀρχῆς (იგივე)

- ისწავლე? (პასუხად – დიას! **ἔμαθες**)
- ხომ ისწავლე? განა არ ისწავლე? **οὐκ ἔμαθες**
- განა ცნობილი არ არის? ხომ ნაცნობია?
- დასჯა, საზღაურის მიღება თავხედობისათვის, ქედმაღლობისათვის
- ძალაუფლების განაწილება

53.

<i>προ-βαίνω</i>	შინ მივდივარ
τιθημι	ვღებ, ვაწყობ, ვალაგებ
ἀνα-τιθημι (შღრ. <i>ἀνάθημα</i>)	მივუძღვნი, დავეღვამ
<i>ἢ τεράπεζα, ἡς</i> (შღრ. <i>τέτρα, πεζός</i>)	მაგიდა
5 δια-τιθημι	დავაწყობ, მოვაწესრიგებ
ἐπι-τιθημι	დავღებ, დავამაგებ
ἐπι-τιθεμαι	დავიწყებ, წამოვიწყებ, ვცდილობ
συν-τιθημι	ერთად ვაწყობ, ვაჯამებ

<i>τὸ δόγμα, ατος</i> (შღრ. <i>δοκεῖ</i>)	ამრი, მოძღვრება
10 ζητέω	ვიკვლევე, გამოვიძიებ
<i>διδάσκω</i> (შღრ. <i>διδάσκαλος</i>)	ვასწავლი
<i>ἀντὶ</i> გენ-თან <i>κυσέω</i>	წინააღმდეგ ვამოდრავებ, მოძრაობაში მომყავს
<i>τὸ ἄ-τομον, ου</i>	განუყოფელი, აგომი
15 προσ-τιθημι	ვამაგებ
<i>τὸ δικαστήριον, ου</i> (შღრ. <i>δικαστής</i>)	სასამართლო
κειμαι	დადებული ვარ, მოთავსებული ვარ (ვნ. გვარი <i>Ζმნისთვის τίθημι</i>)
διὰ-κειμαι (მზნმგელასთან ერთად)	განწყობილი ვარ

ἡ γένεσις, εως . წარმოშობა
 (შდრ. γένος, ἔγενόμην)
 20 ἡ ἀλήθεια, ἄς ჭეშმარიტება,
 (შდრ. ἀληθής) სიმართლე
 τὸ ξένιον, ου საჩუქარი სტუმრის-
 (შდრ. ξένος) თვის

სავარჯიშოებისათვის

ἀντι-τιμήμι საწინააღმდეგოდ
 ვღებ
 ἀπο-τιμήμι გაღაპვლებ

238 ὁ σοφιστῆς καλούμενος

ეგრეთწოდებული სოფისტი

239 τιθέναι εἰς τοὺς σοφοὺς

ბრძენებად ჩათვლა

240 δόγμα τιθέναι

მეცნიერული მოძღვრების წამოყენება

241 οὕτω (εἰς) διατιθέναι:

(ასე, კარგად) მოწყობა, კარგად გან-
წყობა (სულის, გუნების)

242 εἰς διακαῖσθαι

კარგ განწყობაზე ყოფნა, კარგად ყოფნა

243 ἐπιτιθεσθαι εἰπεῖν

საუბრისათვის მომზადება

244 ἐπιτιθεσθαι τοῖς σοφισταῖς

(სოფისტებად თავის გამოცხადება), სო-
ფისტობისთვის ხელის მოკიდება.

245 διδάσκειν τοὺς νεανίας τῆν σοφίαν

ჭაბუკებისთვის სიბრძნის სწავლება

246 ἀποδίδοσθαι πολλοῦ ἀργυρίου
(ფასის. გენ.)

დიდ ფასად, ბევრ ვერცხლად გაყიდვა

247 ἀντι τοῦ ὕδατος

წყლის მაგივრად

54.

ἴημι ვუშვებ, ვგზავნი
 ἔφ-ἴημι ვუშვებ, ნებას
 ვრთავ
 ἔφ-ἴεμαι მოვისურვებ

παρ-ἴημι ხელიდან ვუშვებ
 5 ἢ αἰτία, ἄς (შდრ. მიზეზი, საფუძველი
 αἴτιος)
 συ-ἴημι ვიგებ, მესმის
 ἀφ-, ἔξ-, καθ - გავუშვებ,
 ἴημι დავუშვებ,
 ჩამოვუშვებ

ἴστημι (აორ. ἔστησα) (მღრ. στάσις)	ვღგამ
ἴσταμαι ს.მ. გვ. (ἔστησάμην)	დავიღვამ, აღვიმართავ
¹⁰ ἴσταμαι ვნ. გვ. (ἔστάθη)	დაღვენილი ვარ
ἴσταμαι (ἔστη)	ვღგავარ
καθ-ἴστημι (κατ-ἔστησα)	მოვაწყობ ვღგამ, ვაწყესებ
καθ-ἴσταμαι (κατ-ἔστη)	დავაყენებ, დავიწყებ

სხვა კომპოზიციები	
ἀφ-ἴστημι	გაღავეუღვები
¹⁵ συν-ἴστημι	ერთად ვღგამ
δι-ἴστημι	დაჯყოფ, დავაშორებ
ἀνθ-ἴστημι	წინ აღვეუღვები
μεθ-ἴστημι	გაღავეღვამ, შევცვლი
(მღრ. μετάστασις)	
ἀν-ἴστημι	აღვიმართავ
²⁰ ἔφ-ἴστημι	სათავეში
προ-ἴστημι	დავეყენებ
(მღრ. προστάτης)	გაგზავნი, დავეღექი

- 248 ὁ πόλεμος, ὃν Θουκυδίδης λέγει μέγιστον γενέσθαι (აკუმ. ინფინიტივთან დამ. წინადადებაში)
- 249 ἐφίεσθαι λέγειν
- 250 ἐφίεσθαι τῆς ἐλευθερίας (ობიექტის გენ.)
- 251 καθίστασθαι εἰς πόλεμον
- 252 Περικλέα καθιστάναι στρατηγόν (ორმაგი აკუმ.)
- 253 καθιστάναι τὴν πόλιν καλλίονα

ომი, რომელსაც თუკიდიდე უდიდესს უწოდებს; რომელმაც თუკიდიდე ამბობს, უდიდესი იყო.

საუბრის, ლაპარაკის სურვილი თავისუფლების ნდომა, სწრაფვა

ომში ჩაბმა, ომის დაწყება

პერიკლეს დაყენება სარდლად

ქალაქის უფრო გამშვენიერება, გაღამაზება

55.

τέθνηκα	მკვდარი ვარ
(იხ. ἀποθνήσκω)	
ἔστηκα	ვღგავარ

καθ-ἔστηκα

საქართველოს
ქრონიკონი

εἶωθα (ἐπιწ-დან) მჩვევია

5 **ἔοικα** ვვაპარ, მსგავსი
(მღრ. *εικῶν*) ვარ
προσ-κτάομαι მოვიხვეჭ, ჩავიგდე
ხელში, ვადმოვიბირებ
πέποιθα (მღრ. *πέπειομαι*) მჯერა, ვენდობი
κἀθήμαι (მღრ. *καθίζομαι*) ვვივარ

εἶσ-φέρω შემომავქვს
10 **ἦ εἴθιοι, ἀς** კეთილგანწყობა
(მღრ. *εἴθους*)
ἀνα-τρέπω დავეშლი,
ჩამოვავქვევ
ἦ ὀλιγ-αρχία, ἀς ოლიგარქია
ἄ-δικος, οὔ უსამართლო
δένδωκα (δένδω) მეშინია

56.

εἶμι (ინფ. *ιέναι*) წავალ, ვივლი
πάρ-ειμι (-ιέναι) გვერდზე ჩავუვლი,
გავეცლები
φημί (ენკლ.) ვამბობ
(*φάναι*)
ὁ ἰχθύς, ὅς თევზი
5 **ἦρόμην** (II აორ.) შევეკითხე
(მღრ. *ἔρωτάω*)
οἶδα (*εἰδέναι*) ვიცი
φάσκα ვამბობ
ἐτραπόμην შევგრიადლი,
II აორ. მზნის-
თვის *τρέπομαι* მოვბრუნდი
φιλο-σοφείω ვეწაუვები
ფილოსოფიას
10 **τὸ σχῆμα, ατος** სახე, გარეგნობა,
(-დან *ἕχω*)

τὸ πρόσ-ωπον, οὔ სახე, ნიღაბი
(ძირი *ὄπ-*) (თეატრალურ
დადგმებში)
περί-ειμι (-ιέναι) გარს შემოვუვლი
σύν-ειμι (-ιέναι) (ვინმესთან) ერთად
მოვალ, დაველივარ
κατ-ηγორέω ბრალს ვდებ
15 **τὸ δαιμόσιον, οὔ** ღვთაება, ღმერთი
(მღრ. *δαίμων*)
οἱ δεσμοί, ὧν (ბორკილები):
საპყრობილე
ἄπ-ειμι (-ιέναι) მივდივარ, გავეცლები
τὸ δεσμοστήριον, οὔ ციხე, საპყრობილე
σύν-οἶδα ἔμαυτῶ ვიცი, შეგნებული მაქვს
20 *προσ-τάττω* მივუჩენ,
ვუთითებ, ვუბრძანებ
ἄ-πιστος, οὔ არასანდო
τὸ μνημεῖον, οὔ აკლამა,
საფლავის ქვა

ὁ διά-λογος, ὅς **ლიალოგი**
(მდრ. διαλέγο-
μαι).

სავარჯიშოებისათვის

σύν-εimi (-εἶναι) **ვინმესთან**
ერთად **ვარ**

254 ὁπότε (εἰ) περιῶι ἐν ἄστει, διελέ-
γετο . . . (ἀν-ის გარეშე ოპგ.
დროის დამ. წინადადებაში წარ-
სულში განმეორებად მოქმედებას
გამოხატავს)

ყოველთვის, როცა კი ქალაქში დაიარე-
ბოდა, ესაუბრებოდა

255 οἷδα σὺδὲν εἰδῶς
(მიმღეობა შეგრძნების გმნასთან)

ვიცი, რომ არაფერი ვიცი

256. σύνοιδα ἐμαυτῶ ὀν ἀδικήσας
(ან: ἀδικήσαντι) (იგივე)

ვიცი, რომ ცული არაფერი ჩამიღენია

257 ἔξδον φυγεῖν ὀν ἀπῆι (მდრ. ἔξεστῶ)
(აბსოლ. მიმღ. საშ. გვარის აკუმ-
ში)

თუმცა შეეძლო გაქცევა, არ წავიდა

57.

ἴσος, ἦ, ὀს **მსგავსი, იგივე**
(ἐμ-)πίμπλημι **ვაესებ**
(მდრ. πλήρης)

ἀπ-ὀλλυμαι **ვიღუპები**
συν-ὀέω **(ერთად ვაბამ),
ვაერთებ**

(ἐμ-)πίμπρημι **გადავწვავ**
ὀ φόνος, ὀს (მდრ. **მკვლელობა**
φονεύω)

(συν-)ζέγγυμι **ვაერთებ, ვაბამ,
ერთად ვკრავ**
ὀ χρυσός, ὀს **ოქრო**
(მდრ. χρυσός)

5 ὀνίημι **ვარგებ**
ὀνίναμαι **ვიყენებ, ვსარგებლობ**
βίαιος, ἄ, ὀს **ძალდატანებით**
(მდრ. βία)

15 οἴκοι (მდრ. **სახლში, შინ**
οἶκος)

(ἀπο-)δείκνυμι **ვაჩვენებ, გამოვჩენ**
(δια-)σκεδάν-
νυμι **ვსპობ, ვანადგურებ**

აღვრევ

συν-μειγγυμι **შევერევ**

10 ἀπ-ὀλλυμι **ვსპობ, მიწასთან**
ὀλεθρός) **ვასწორებ**

οἱ Παν-ὀλλητες, **სრულიად**
ὀს **ბერძნები**
ὀμυμι **ვიფიცებ**

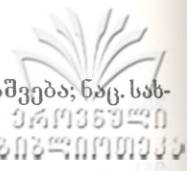
- 258 **ἐμπιμπλάσαι τινός**
(ობიექტის გენ.)
- 259 **ὀνίναναι τῆν ἔλευθερίαν** (შდრ. *ἀφέ-
λέω, βλάπτω*)
- 260 **συμμιεγνῆναι τοῖς ἐναντίοις**
(ურთიერთობის დაგ.)
- 261 **ἄμωσε ... πορεύσασθαι** (ინფ.
შმნებთან, რ-ც მომავალ მოქმე-
დებას გულისხმობს. შდრ. *ἐλπίζω*)

- ავსება რაიმეთი
- თავისუფლებით სარგებლობა
- მგერთან შეხმა
- დაიფიცა, რომ გაემგზავრებოდა

58.

- φιλό-τιμος, ὁ** პატივმოყვარე
ἀγορεύω (შდრ. *ἀγορά*) ვამბობ, ვსაუბრობ
- προ-λαμβάνω** მოვასწრებ (რაიმეს
ქმნას ან თქმას)
- ἁμαρτάνω** ვცლები, ვცოდავ
- 5 **τίνω** ვმლავე, გამოვისყიდო
ἐλαύνω მივიღივარ, მიმყავს
ἐξ-ελαύνω გადავიღივარ,
გმას დავაღვები
- κατα-βάλλω** ბირს დავცემ
ἐγγύς გვერდით,
(შმნიშ. და წინდ.) სიახლოვეს, ახლოს
- 10 **παρ-ελαύνω** გვერდით ჩავუვლი
- τυγχάνω** (შდრ. *τύχη*) მიმღ-თან: აღმოვჩნდები,
მოვხვდები,
ნათ-თან – შევხვდები,
მივალწევ
შევიძენ
- ἐν-τυγχάνω** ვაწყდები, ვხვდები

- υἱτρόσκα** დაეჭრო
(შდრ. *τραῦμα*)
- μέχρι* (გენ-თან) ...მდე
- 15 **γεγονώς, σὺν, ὅς** მომხდარი,
(იხ. *γίγνομαι*) გამხდარი, მიღწეული
(ასაკვებ ითქმის)
- λανθάνω** მიმღ-თან:
ვემალები,
შეუმჩნეველი ვარ
- ἐπι-λανθάνομαι** ვივიწყებ
ἢ ὀργή, ἢς (შდრ. რისხვა, ბრაზი
ὀργίζομαι)
- ἢ ζήμια, ἀς* (შდრ. სასჯელი
ζήμιον)
- სავარჯიშოებისათვის
- 20 **τέμνω** (შდრ. *ἄτομον*) ვკვეთ
- ἀνα-μιμνήσκω** ვახსენებ
(შდრ. *μνημεῖον*)
- μιμνήσκομαι** ვიხსენებ, მახსოვს
და პერფ.
- μέμνημαι**

262 *ἀμαρτάνειν τῆς νίκης*
(ნაც. სახ-თან სამ. სქ. მავ.:
τοῦτο)

გამარჯვების ხელიდან გაშვება; ნაც. სახ-
თან: რაიმეს წაგება

263 *αὐτὸν φθάνω ἐπιθήμενος*

მას ვასწრებ თავდასხმას

264 *τυγχάνω παρῶν*

იქ აღმოვჩნდი, შემთხვევით აღმოვჩნდი

265 *ἐντυγχάνω αὐτῷ τραθέντι*

წავაწყდები დაჭრილს

266 *οὐκ ἔλαθεν αὐτοὺς ἀποθα-
νούμενος*

სიგყვასიგყვით ვერ დაემალა მათ მკვდა-
რი (ანუ: მათ შეუძნეველი არ დარჩათ,
რომ იგი მოკვდა)

267 *οὐ φημι προβήσασθαι*

სიგყ. არ ვამბობ წინსვლას (ანუ: უარს
ვამბობ წინ წაწევამზე)

268 *παρελαύνω τῆν θάλατταν*

ზღვას გადავლახავ

269 *τριακοντα ἔτη γεγονῶς*

30 წლის, 30 წელს მიღწეული

270 *οὐκ ἐπιλανθάνομαι τῆς ἐλευθερίας*

ვერ დავივიწყებ თავისუფლებას

271 *μέμνημαι τῆς ἐλευθερίας*

მახსოვს თავისუფლება

272 *ἔγγυς τοῦ Ἑλλησπόντου*

პელესპონგის სიახლოვეს

273 *μέχρι τῶν Ἰνδῶν*

ინდოელებამდე, ინდოელებთან

59.

γαμέω	ვქორწინდები
μέλει μοί τινος	მსურს, მალეღვებს, მაინგერესებს
ἐλληγίζω	ბერძნულად ვმეგყველებ
ἐπι-μελέομαι	ვმრუნავ
(ἀλεγε-μέλομαι)	
οἶομαι (οἶμαι)	ვთვლი, ვფიქრობ
ἢ κτήσις, εως	მოპოვება
(შღრ. κτάομαι)	
τὸ φῶς, τός	სინათლე

ἡ βιβλιο-θήκη, ἡς ბიბლიოთეკა,
(*შღრ. τήμη*) წიგნთსაცავი

τὸ μάθημα, ατος ცოდნა, მეცნიერება
(*შღრ. μαθημάτων*)

10 οἶχομαι მივდივარ
ἡ μαθηματικῆ, ἡς მათემატიკა

ὁ κοσμο-πολίτης, *კოსმოპოლიტი,*
 οὐ *მსოფლიოს მოქალა-*
ქე

μετα-μέλει μοί *ვნანობ რაიმეს,*
 τινος *მენანება რაიმე*

274 μέλει αὐτοῖς τῶν χρημάτων

275 ὑπερέχειν τοῦ ἄλλου

276 ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἰδίας εὐδαιμονίας

277* μεταμέλει μοι τῆς ῥαθυμίας

278 ἀπέχεσθαι τῶν κακῶν

279 ἄχθεσθαι ἀσχεροῖς πράγμασιν
 (იარაღის დაგ. შდრ. χაίρω)

ἀχθομαι *ვწუხვარ*
 15 ἀπ-έχομαι *ვშორდები, თავს*
ვიკავებ
 ἔχει οὕτως (εὐ) *იქნება ასე (კარ-*
გად)
 ὑπ-ισχύομαι *ვამოვკითხავ*

ისინი ფულზე (ქონებაზე) ბრუნავენ

ვინმეს ჯობნა, აღმატება

საკუთარი კეთილდღეობისათვის ბრუნვა

ენანობ ჩემს უღარდელობას; ვნანობ, რომ

თავქარიანი ვიყავი

თავის არიდება ბოროტი ადამიანებისა-
 გან

ვბრაზობ (ვნანობ) ცუდ საქციელს

60.

ἐπιδάμην *ვიყიდე*

ἀπο-φέρω *მივათრევ, მიმაქვს*

ὁ παιδαγωγός, οὐ *პედაგოგი,*
აღმზრდელი

παρ-έρχομαι *ჩავეული,*
მივდივარ
 5 παρα-λαμβάνω *ვღებულობ მეშვეი-*
ღრეობით

προ-άγω *წინ მიმყავს*
ვაგრძელებ

A

ἀβυσσία ἡ დაბნეულობა 35
ἀγαθός კარგი, კეთილი 2
ἀγαπᾶ τὸ ქანდაკება 19
ἀγαν მეტად, მეგისმეტად 7
ἀγγέλλω ვაუწყებ, ვამცნობ 48
ἀγγελος ὁ მაცნე, შიკრიკი 8
ἀγείρω ვაგროვებ, ვკრეფ 49
ἀγνοω უცნობი 12
ἀγορά ἡ მოედანი, აგორა 11
ἀγορεύω ვლაპარაკობ, ვსაუბრობ 58
ἀγραφο დაუწერელი 17
ἀγριος ველური, გარეული 3
ἀγρός ὁ მიწა, ველი, ყანა 2
ἀγυ მიმყავს, მივუძღვი 2
ἀγ εὐρη ვგვიძობ, გვიძვ ვაწყობ 24
ἀγ ἀγνώ ვეცნობ, შეჯიბრს ვაწყობ 24
ἄγαιον II აორ. 36
ἀγών ὁ ბრძოლა, შეჯიბრი 21
ἀγασίζομαι ვიბრძვი, ვეჯიბრები 24
ἀδελφῆ ἡ და 10
ἀδελφός ὁ ძმა 10
ἀδικία შეურაცხველი, უსამართლოდ ვიქცევი 31
ἀδικία ἡ უსამართლობა 7
ἀδικος უსამართლო 55
ἀδύνατος ვერშემძლე, უძლური 12
ἀδ ვმღერნ 8
ἀέ მუდამ 1
ἀετός ὁ არწივი 5
ἀήρ ὁ ჰაერი 14
ἀθάνατος უკვდავი 26
Ἀθῆναι αἱ ათენი 13
Ἀθηναίος ათენელი, ათენური 5
Ἀθήρῃσι, -ναῖς, -νηθεν ათენში, ათენისკენ, ათენ-
ἀθლῶ ვეჯიბრები, ვებრძვი 24 [ნიდან 17]
ἀθλητής ὁ ათლეტი, შეჯიბრების მონაწილე 24
ἀθλιος უბედური, საბრალო 12
ἀθλον τὸ ჯილდო გამარჯვებისთვის 24

ἀθλιος ὁ ბრძოლა, შეჯიბრი 3
ἀθροίζω ვაგროვებ, ვკრებ 20
ἀθῆμιος გულგატეხილი, შეშინებული 6
ἀιδέομαι მერიდება, ვეკრძალები 40
αἰθήρ ὁ ეთერი, ჰაერი 14
Αἰθῶρ ὁ ეთერი 18
αἶμα τὸ სისხლი 44
αἰρέω, *εἶλω* ვიღებ 36
αἰρέομαι, *εἰλόμην* (ამო)ვირჩევ 36
αἶψα ავწევ, ავიღებ 48
αἰσθάνομαι, *ἡσθόμην* ვგრძნობ, შევიგებ 36
αἰσχυρός სამარცხენო 31
αἰσχύνομαι მრცხვენია 50
αἰτέω ვითხოვ, მოვითხოვ 32
αἰτία ἡ მიზეზი, საფუძველი 54
αἴτιος დაშნაშავე, მიზეზი 19
ἀκίνδυνος უსაფრთხო, უსიფათო 22
ἀκούω ვისმენ, მესმის 13
ἀκριβής ზუსტი, სწორი 25
ἀκρόπολις ἡ აკროპოლისი, ქალაქის ციხე 30
ἄκρος მწვერვალი, მთის თხემი, წვერი 30
ἀκτῆ ἡ ნაპირი 14
ἄκων უხალისო, იძულებული 29
ἄλγος τὸ ტკივილი 25
ἀλήθεια ἡ ჭეშმარიტება, სიმართლე 53
ἀληθής ჭეშმარიტი, ნამდვილი 25
ἄλκι საკმარისია, კმარა 45
ἀλίσκομαι, *ἐρίσκω* გყველ ვეპარები, მიჭერენ 51
ἀλλά მაგრამ, არამედ 1
ἀλλάττω ვცვლი, შევცვლი 17
ἀλλήλων, -οις, οὖς ურთიერთი, ერთმანეთი 21
ἄλλομαι ვცვები 24
ἄλλος სხვა 4
ἄλλο სხვა რამ 11
ἄλλοτε სხვა დროს, ერთხელ 4
ἀλλότριος უცხო, სხვა 14
ἄμα ერთად 33
ἀμαρτάνω ვცოდავ, ვცდები 58
ἀμβρόσιος უკვდავი 8

ἀμείνων; *ἀριστος* უკეთესი, საუკეთესო 46
ἀμελέω უგულებელვყოფ, არ ვზრუნავ 15
ἀμύνη ვიცავ, ვშველი
ἀμύνομαι თავს ვიცავ 6
ἄν ოპტიკ-თან შესაძლოა, ალბათ 23
ἀναβαίνω ავდივარ, ამოვდივარ 4
ἀναγκάζω ვაიძულებ 5
ἀναγκάσιος აუცილებელი, საჭირო 27
ἀνάγκη *ἡ* აუცილებლობა, საჭიროება, გაჭირვება 16
ἀναγέρφα ვაწერ, აღვწერ 23
ἀνάγω გავარიღებ, მივუძღვი 37
ἀναδύομαι ამოვდივარ, გამოვჩნდები 51
ἀνάνθημα τό წმინდა ძღვენი 20
ἀναμύσησθα ვახსენებ 58
ἀναπαύομαι მოვიხვენებ 45
ἀνατείνω (გადა)ვჭიმავ, აღვმართავ 50
ἀνατίθω მივუძღვი, დავეუღამ 53
ἀνατρέπω დავშლი, ჩამოვაქცევ 55
ἀνατρέω შვეით ამომყავს, ამომაქვს 4
ἀνδρεία ἡ სიმამაცე, ვაჟკაცობა 9
ἀνδρείος მამაცი, გულადი 3
ἀνδρίας *ὁ* ქანდაკება 23
ἄνεμος *ὁ* ქარი 10
ἄνευ (გენ.) გარეშე, თვინიერ 3
ἀνήρ (*ἀνδρῶς*) *ὁ* კაცი, ვაჟკაცი, ქმარი 29
ἀντίστυμι, ἀντίστυμι წინ აღვუდგები, ვაჩხულები 54, 53
ἀντίστυρ ვდგები წინ 51
ἄνθος *τό* ყვავილი 48
ἀνθροπωσις *ὁ* ადამიანი 3
ἀνίστυμι აღვმართავ 54
ἀνίστυρ წამოვდექი 51
ἄνθια ἡ უგუნურება, სისულელე 9
ἀνθροβῶ აღვმართავ 45
ἄνους უგუნური, სულელი 13
ἀντι გენ. მაგიერად, ნაცვლად 53
ἀντιτίθω საწინააღმდეგოდ ვდებ 53
ἄξειος არასტუმართმოყვარე 12
ἄξιος ღირსი, ღირსეული 8
ἄξιός მოვითხოვ 17
ἀοιδός *ὁ* მომღერალი, აედი 2
ἀπαλλάττω ვათავისუფლებ, დავიხსნი
-ττωμαι გავეცლები, გადავიხსნებ 17
ἀπαντάω (შე)ვხვდები, შევეყვრები 33
ἄπας; *ἄπαντες* მთელი, თითოეული, ყველა 23
ἀπατάω ვაგყუებ, ვცრუობ 33
ἀπειθέω არ ვემორჩილები 39
ἀπειλέω ვეუქრები 37
ἄπειμι (-*εἶμαι*) არ ვესწრები, არ ვიმყოფები 33

ἄπειμι (-*εἶμαι*) მივდივარ, გავეცლები 56
ἀπέρχομαι მივდივარ 6
ἀπέχομαι თავს ვიკავებ, ვშორდები 39
ἄπιστος მოღალატე, ორგული 56
ἄπὸ გენ. ...გან ...დან 11
ἀποδείκνυμι ვაჩვენებ, წარმოვუდგენ 57
ἀποδομή მივემგზავნებ, ვმოგზაურობ 15
ἀποδιδράσκω, ἀπέδρα თავს ვარიღებ 51
ἀποδιδάμι გავცემ, გადავცემ
ἀποδίδομαι ვყიდი 52
ἀποδοῦσθαι, ἀπέδοσαν ვკვდები 6, 27
ἀποικία ἡ კოლონია, ახალშენი 14
ἀποκοπτω ავჩეხავ, მოვკვეთ 44
ἀποκρίνομαι ვპასუობ 23
ἀποκτείνω ვკლავ 11
ἀπολείπω ვტოვებ, მივატოვებ 41
ἀπόλλυμι ვსაბ, ვანადგურებ
ἀπόλλυμαι ვიღუპები 57
ἀποπέμπω (წარ)ვგზავნი, გავუშვებ 36
ἀπορέω ვყყყმანობ 37
ἀπορία ἡ გაჭირვება, სიღარიბე, უგზოობა 28
ἀποστέλλω (გა)ვგზავნი 48
ἀποστρέφω ვართმევ 21
ἀποστρέφω ავაცილებ, მოვიგერიებ 44
ἀποτίθω გვერდშე ვდებ, გადავდებ 53
ἀποφαινομαι ვაჩვენებ 24
ἀποφθέω მიმაქვს 60
ἀποφθεύω ვავრბივარ 38
ἄπτω ვაბამ 6
ἀπωθέω (ჩამო)ვამორებ 32
ἄρα მაშ ასე, ამგვარად, ასე რომ 6
ἄρα; განა, განა არა? 16
ἄρ' ὅ განა არ?, ხომ?
ἄρα μή განა არა? 52
ἄρα *ὁ* არაბი 18
ἀργύριον *τό* (ვერცხლის) ფული 41
ἀργύριος ვერცხლის 13
ἀρετή ἡ სიქველვ, სიკეთე 16
ἀρεθμητικός *ὁ* მათემატიკოსი 27
ἀρεθμός *ὁ* რიცხვი 2
ἀριστοτέρως მარცხენა 45
ἀριστοκρατία ἡ არისტოკრატია 25
ἄριστος საუკეთესო 10
ἄρμα *τό* ურემი, ეგლი 24
ἀροτή *ὁ* მხენელი 14
ἀρπάζω ვიტაცებ, ვძარცვავ 9
ἄρτι ახლახან, უკვე 19
ἀρχαῖος ძველი 13

ἀρχή ἡ ძალაუფლება, საწყისი, პირველობა 9
ἀρχα ვმართავ, ვბრძანებლობ, ვმეთობ 8
ἀρχομαι ვიწყებ 9
ἀρχων ო მმართველი, არქონგი 23
ἀσβεστος შეუზერებელი, წარუსლელი 49
Ἀσία ἡ აზია 10
ἀσκέω ვავარჯიშებ 29
ἀσπίς ἡ ფარი 19
ἀστήρ ὁ ვარსკვლავი 14
ἄστυ τὸ (ლიდი) ქალაქი 29
ἀσφάλεια ἡ უსაფრთხოება 14
ἀσφαλής უსაფრთხო, უხიფათო 25
ἀτειχιστος გაუმაგრებელი, უგალანგო 29
ἀτιμάζω პატივს არ ვცემ, შეურაცხყოფ 5
ἄτιμον τὸ განუყოფელი, ატომი 53
Ἀτρείδης ὁ აგრევის ძე, აგრიდი 10
ἀτυχέω უბედური ვარ 32
ἀτυχία ἡ უბედურება 40
ἀτυχή კვლავ, ისევ 21
ἀτξάω ვზრდი, ვადიდებ 5
ἀτρισον ხვალ 51

ἀτύχη მყისვე, უმალ, უცაბდ 8
αὐτονομία ἡ დამოუკიდებლობა, ავტონომია 35
αὐτός თავად *αὐτοῦ*, *αὐτῶν*, *αὐτὸν*
 იგი, მას, მის 2
 ὁ *αὐτός* იგივე, სწორედ ის 11
ἀφίημι ვუშვებ, ვგზავნი 54
ἀφικέομαι, *ἀφικόμην* მოვიღვარ 35, 36
ἀφιστάομαι, *ἀπέστησα* განვუღვები, გადავუღვები 54, 33
ἀπέστην გადავუღვექი 51
ἀχθίομαι ვნალვლობ, ვწუხვარ 59

B

βαίνα, *ἔβην* მივლივარ, მივემართები 4, 51
βάλλω, *ἔβαλον* ვისვრი, ვაგდებ 8, 28
βάρεβαρος ბარბაროსი, უცხოელი, უცხოური 15
βαρξ ძნელი, მძიმე 28
βασιλεία ἡ მეფობა, მეფის ხელისუფლება 15
βασιλεία τὰ მეფის სასახლე 6
βασίλευς ὁ მეფე 27
βασίλευσά ვმეფობ, მეფე ვარ 10
βασίλικός მეფური, სამეფო 9
βέβαιος მტკიცე, გამაგრებული 39
βεβαιόω ვამაგრებ, ვადმიერებ 39
βελτίων; *βέλτιστος* უკეთესი, საუკეთესო 46
βία ἡ ძალა, ძალადობა 7
βιάζομαι ვაძიებ 20

βίαιος ძალადგანებითი, მოძალადებურივე 57
βιβλιοθήκη ἡ ბიბლიოთეკა 59
βίβλος ἡ წიგნი 10
βίος ὁ ცხოვრება, სიცოცხლე 1
βιοτενών ვცხოვრობ, ვბინადრობ 2
βίωσά, *ἔβιον* ვცხოვრობ 51
βλάπτω ვზიანებ, ვავნებ 3
βλέπω ვხედავ 2
βωάω ვყვირი, ვღრიალებ, ვიძახი 20
βωήθεια ἡ დახმარება, შევლა 34
βωθητός ვშველი, ვცხმარები 30
βωθητός ὁ მხსნელი 22
βωλευσθαι ვურჩევ, ვთათბირობ 10 [წვერი 43]
βωλευτής ὁ მრჩეველი, ქალაქის სათათბიროს
βωსτή ἡ რჩევა, სურვილი, გადაწყვეტილება 9
βωσθαι მსურს, მინდა 7
βωσῶ, ἡ ხარი, ძროხა 28
βωσῶ მოკლე 29
βωμός ὁ საკურთხეველი 23

Γ

γαμέω ვქორწინებ, ვთხოვლები, ცოლს ვირთავ 59
γάδ იმიტომ რომ, რადგან, რამეთუ 1
γε კი 16
γεγονώς მომხდარი, გამხდარი, მიღწეული 58
γείτων ὁ მეზობელი 14
γελῶ ვიცინი 40
γέλω ὁ სიცილი 49
γένοι ἡ წარმოშობა 53
γένο ἡ გვარი, გომი, მოდგმა, თაობა 25
γέρων ὁ მოხუცი 23
γέρου ἡ ხილი 35
γεωμέτρης ὁ მიწისმზომელი 27
γεωργία ἡ მიწათმოქმედება 15
γεωργός ὁ მიწათმოქმედი 2
γῆ ἡ მიწა, ხმელეთი, მხარე 13
γίγας ὁ გიგანტი 23
γίγνομαι, *γίνομην* წარმოვიშობი, ვხდები 8, 27
γίγνῃσθε, *γῆσθε* შევიცნობ, გავიგებ 13, 51
γλαῦξ ἡ ბუ 17
γλαυκός ტკბილი, საამო 30
γλαῦτα ἡ ენა 9
γνώμη ἡ აზრი 8
γონεῖ ὡς მშობლები 27
γράμμα τὸ ასო, ასონიშანი 19
γράφω ვწერ 16
γυμνάζω ვავარჯიშებ
-ζομαι ვვარჯიშობ 24

γυμνῆς ἂν სუბუქად შეიარაღებული მეომარი 42
γυμναῖός სპორტული 24
γυμνός შიშველი 24
γυστὴ ἡ ქალი, ცოლი 17

Δ

δαιμόνιον τὸ ღვთაება 56
δαίμων ἄ ღვთაება, ბოროტი სული 41
δακρυῖν ვგირი 40
δᾶ კი, ხოლო 1
δέδωκα (δέδωκα) შეშინია 55
δεῖ საჭიროა, უნდა
 δεῖ μοί τινος მჭირდება (რაიმე) 35
δέουσαι ვაჩვენებ, გამოვჩინებ 57
δειλός მშიშარა, მხდალი 3
δεινός უმარამაზარი, საშინელი, ძლიერი 3
δειπνέω ვსადილობ, ვნადიმობ 45
δέκα ათი 10
δέκατος მეათე 10
δελφίς ὁ დელფინი 22
Δελφοὶ οἱ დელფო 20
δέσποιν τὸ ხე 28
δέξιός მარჯვენა 45
δέομαι მჭირდება, ვითხოვ 35
δέον τὸ, δέοντα τὰ მოვალეობა, ვალდებულება 35
δέσμευα ვკრავ, ვბორკავ 5
δέσμος ὁ ბორკილი მრ. რ. ციხე 56
δευκαττηριον τὸ ციხე, საპყრობილე 56
δέσποια ἡ ქალბატონი 9
δеспότης ὁ მბრძანებელი, ბატონი 10
δέσტი აქ 41
δέυτερος ὁ მეორე
 τὸ δευτερον მეორედ 39
δέχομαι ვიღებ, ვღებულობ 17
δέω ვაბამ, ვკრავ 40
δῆ ასე რომ, ამგვარად, კი 15
δῆλός ნათელი, ცხადი 13
δῆλός ვამუღებენებ, ვაცხადებ 22
δημαγωγός ὁ ხალხის წინამძღოლი 43
δημοσურγός ὁ წელოსანი, ოსტატი 42
δημοκρατία ἡ დემოკრატია 16
δημος ὁ ხალხი 3
δημοτικός დემოკრატია, დემოკრატიული 16
διὰ (გენ.) გავლით
 (აკუზ.) გამო 4
 διὰ τῆς რაგომ 9
 διὰ τούτου ამის გამო 13

διαβάλλω დავასმენ, ცილს ვწამებ 50
διάδοχος ὁ შემკვიდრე 31
διακείμεα განწყობილი ვარ, ვიმყოფები 33
διακρίπτω ვსპობ, ვანადგურებ 42
διακρίσιω ორასი 35
διαλέγομαι ვესაუბრები 6
διάλογος ὁ დიალოგი 56
διαλύνω (და)ვშლი, ვარღვევ 7
διαμερίζω ვანაწილებ, დავყოფ 42
διαπράττω ვასრულებ, აღვასრულებ 17
διασκεδάνομαι ვსპობ, ვანადგურებ 57
διασπᾶω დავგლეჯ, მოვსპობ 40
διασπείρω მიმოვფანტავ 50
διατίθημι ვაწყობ, ვაწესრიგებ 53
διαφείρω განვასხვავებ, გამოვარჩიებ 7
διαφθείρω ვანადგურებ, ვსპობ 10
διαφορά ἡ განხეთქილება, დავა 8
διάστικλος ὁ, ἡ მასწავლებელი 26
διάστικω ვასწავლი 53
δίδημι ვაძლევ 52
διέρχομαι გადავდივარ, შემოვივლი 8
δίστημι ვყოფ, დავაშორებ 54
δικάζω განვსჯი 9
δικαίως სამართლიანი 5
δικαιοσύνη ἡ სამართლიანობა 8
δικαστήριον τὸ სასამართლო 53
δικαστής ὁ მოსამართლე, მსაჯული 16
δίλη ἡ სამართალი, სამაღური 9
 δίλην δίδωμι ვისჯები 52
Διός, Διί, Δία ობ. ზეესი 24
δίνω ორჯერ 47
δίονკა ვღვენი, მივღვე 12
δίγυμα τὸ მოძღვრება, აზრი 53
δοκέω ვფიქრობ
 δοκεῖ μοι ვიფიქრო, მგონია 32
διολერός ეშმაკი, ცბიერი 11
δίπλος ὁ ეშმაკობა, ხერხი 4
δίξა ἡ აზრი, ღიღება, სახელი, გეგმა 9
δίფუ τὸ შუბი 44
δίფუს ἡ ძღვენი, საჩუქარი 26
δίფლეია ἡ მონობა, მსახურება 28
δίფლოს ὁ მონა 3
δίფლός ვიმონებ 15
δίგრᾶων ὁ დრაკონი 23
δίგრᾶ τὸ დრამა 48
δίგრᾶ ვაკეთებ, ვქმნი 33
δίგრᾶμος ὁ სირობილი, რბენა 34
δίფამაი შემიძლია, ძალმძის 31

δύναμις ἢ ძალა, ძლიერება 31
δυνατός შემძლე, ძლიერი 6
δύο ორი 47

δυο ვიბრავ 40
δύομαι, ἔδυν ვიბრები; ვიცვამ 31
δύωδεκα თორმეტი 40
Δωριεύς ἰ დორიელი 28
δῶρον τό საჩუქარი, ძღვენი 4

E

ἐάν კავშ. კ. თუ, თუკი 26
ἔαρ, τό გაზაფხული 14
ἐαυτοῦ მისი (უკუქც. ნაც. სახ.) 36
ἔάω ნებას ვრთავ 33
ἔβδωμος მეშვიდე 29
ἐγγύς ახლოს, გვერდით, სიახლოვეს 58
ἐγγείω ვალვიძებ, ვღებვი 49
ἐγκλείω ვკეპავ, ჩავკეპავ 40
ἐγώ მე 1

ἐνδρα ἢ სავარძელი, სკამი 49
ἐπιέλω მსურს 6

ἐπιένω ვაჩვენებ
ἐπιένωμαι მჩვევია 43
ἐπινοῶ ἰ ხალხი, გომი 27

εἰ თუ 1 თუკი 20
εἰ γάρ ნებაშ 22

εἶδος ἰ გარეგნობა, სახე 25
εἶθε ნებაშ 22

εἶκοσι ოცი 33
εἰκῶν ἢ გამოსახულება, ქანდაკება 45

εἰλω ἰ ჰილოტი, სპარტელთა საერთო მონა 28
εἶμι, ἰέναι ღავედივარ; სვლა 56

εἶναι; εἶμι ყოფნა; ვარ 30
εἰρήρη ἢ მშვიდობა 14

εἶς, μία, ἓν ერთი 47

εἰς აკუბ. ...კენ 2
εἰσάγω შემყავს, მივუძღვი 41

εἰσβαίνω შევდივარ 4
εἰσβάλλω შევიჭრები 8, შევაგდებ 28

εἰσέρχομαι შევდივარ 6
εἰσί არიან 4

εἰσοδο ἢ შესასვლელი 10
εἰσπίπτω ვეცემი, ძირს ვვარდები 7

εἰσρέω მივედინები 35
εἰσφέρω შემომავქვს 55

εἶνω მჩვევია 55
ἐκ, ἐξ (გენ.) ...გან ...დან 2
ἐκαστος თითოეული 15
ἐκατόν ასი 15

ἐκβαίνω გამოვდივარ 4
ἐκβάλλω გაეგდებ, გავედენი 50
ἐκδιένωμι ვადმოვცემ, გამოვცემ 52
ἐκεῖ იქ 9

ἐκείνος ის 12
ἐκεῖσε იქით 49

ἐκκιάω ვწვავ, ამოვწვავ 11
ἐκκλείω ვაგვიძებ, მოვიშორებ 40

ἐκκλησία ἢ სახალხო კრება 16
ἐκπλέω ზღვაში ვავეყურავ 51

ἐκπλήττω (შე)ვამძრწუნებ, ვაშინებ 7
ἐκπολιτοκῆω ვიპყრობ, ღავეუფლები 33

ἐκπτείνω ვჭიმივ, ვწელავ 50
ἐκφρεύω ვაგურბივარ 36

ἐκφρόμαι წარმოვიშობი, აღმოვცენდები 51
ἐκῶν ხალისიანი, ნებაყოფლობითი 29

ἐλάττων; ἐλάχιστος უფრო პატარა, მცირე 46
ἐλαία (ἐλάα) ἢ მეთისხილის ხე 24

ἐλαῖω მიმყავს, მივდივარ 58
ἐλέγχω ვამხელ, ვამჟღავნებ 44

ἐλεσθῆρεια ἢ თავისუფლება 7
ἐλεσθῆρος თავისუფალი 19

ἐλεσθῆρεια ვათავისუფლებ 34
Ἐλλάς ἢ ელავა, საბერძნეთი 19

Ἐλληρ ἰ ბერძენი, ელინი 14
ἐλληρῖζω ბერძნულად ვლაპარაკობ 59

Ἐλληρικὸς ბერძნული 2
ἐλπίζω ვიმედოვნებ, იმედი მაქვს 13

ἐλπῖς ἢ იმედი 19
ἐμμαντοῦ ჩემი (უკუქც. ნაც. სახ.) 36

ἐμός ჩემი 8
ἐμπειρία ἢ გამოცდილება 7

ἐμπειρος გამოცდილი, მცოდნე 24
ἐμπιμπλημι ვავსებ 57

ἐμπιμπλημι ვადავწვავ 57
ἐμπορία ἢ ვაჭრობა 15

ἐμπορος ἰ ვაჭარი 13
ἐν ერთი 4

ἐν ღაგ. ...ში 2
ἐναντιόμαι ვეწინააღმდეგები 34

ἐναντιος ἰ მოწინააღმდეგე, მტერი 3
ἐνδοξος ღიადებული, სახელოვანი 12

ἐνθόμαι (ჩა)ვიცვამ, მოვისხამ 51
ἐνεκα გენ. ბრუნვის შემდეგ – გამო, მიზეზით 19

ἐνεργός ენერგიული, საქმიანი 37
ἐπι იქ; სად 8
ἐπιβάδει აქ, აქეთ 37
ἐπιθυσιαισμός ო ალტაცება, აღურთოვანება 51
ἐπιαιτός ო წელიწადი, წელი 4
ἐπι ზოგიერთნი 3
ἐπι ზოგჯერ 23
ἐπι ოიკოს ო მკვიდრი მოსახლე, მცხოვრები 11
ἐπι ობია იქ, იქით, მაშინ 6
ἐπι ონთემ ოიქიდან 9
ἐπι ოტ (გენ.) შიგ, განმავლობაში 15
ἐπι ოთუჩანთ ვხვდები, ვაწყდები 58
ἐπι ოაიდრ ავწევ, ავაწყდენ 49
ἐπι ოელანთ გადავდივარ, გზას დავადგები 58
ἐπι ოღეჯომა გამოვდივარ 6
ἐπι ოესთ; *ἐπι* ოჟ, *ἐπι* ოინა, *ἐπι* ონთ შიქილება, ნებადართულია 16
ἐπι ოენტაწ ვიკვლევ, ვარკვევ 27
ἐπι ოეგეომა აღვწერ, გამოვკვლევ 19
ἐπι ოეჩონთა სამოცი 15
ἐπι ოენი ვგზავნი, ვუშვებ 54
ἐπι ოორტთა (ამო) ვთხრი 13
ἐπι ოვ გარეთ, გარედან 44
ἐπι ოთა მსგავსი ვარ, ვგავარ 55
ἐπι ოორთ ო შიქი, დღესასწაული 8
ἐπι ოპანოს ო ქება 3
ἐπι ოანერჯომა უკან ვბრუნდები 10
ἐπι ორ ოცა; მას შემდეგ, რაც; როცა კი 3
ἐπι ომბ ო მას შემდეგ რაც, როცა კი 49
ἐπι ოთა შემდგომ 5
ἐπι ო (გენ. და დატ.) ... მე, (დატ.) გამო (აკუმ.) ... კენ, მდე, თვის 6
ἐπι ოთმეს მივისწრაფვი 15
ἐπι ოკოს ეპიკური 25
ἐπι ოლანბანომა ვივიწყებ, მავიწყდება 58
ἐπι ომელ(ე)ომა ვბრუნავ 59
ἐπι ოთა ო მესმის, ვიცი, გამეგება 31
ἐπι ოთიქ ო ცოდნა, შეცნობება 27
ἐπι ოთიქთ მცოდნე, გამოცდილი 14
ἐπι ოთიქ ო წერილი 38
ἐπι ოთთა ვბრძანებ, ვადგენ 17
ἐπι ოთიქთ დავლებ, დავამატებ
ἐπι ოთმემა წამოვიწყებ 53
ἐπι ოქედრ ხელს მოვიკიდებ, ვიწყებ 45
ἐπι ოთა მივდეგ, ავედევნები 44
ἐπι ოთ ო სიგყვა, ლექსი 25
ἐπι ორამურ ვიყიდე 60

ἐπι ოთ შიდი 6
ἐπι ოღეჯომა აუგმ. *ἐπι* ოგ- ვმუშაობ, ვაკეთებ 16
ἐπι ოთიქთ ო სახელოსნო 19
ἐπι ოტ ო მუშაკი 16
ἐπι ოთ ო საქმე, სამუშაო 4
ἐπι ოთ ო ცარიელი, უდაბური 13
ἐπι ოტ ვეკამათები, ვედავები 25
ἐπι ოტ ო ღვა, შუღლი 19
ἐπι ოთა, ოღმთ მივდივარ 6,27
ἐπι ოტ ო სიყვარული 26
ἐπι ოტა ვეკითხები 15
ἐπι ოთა ყოფნა (ქნა მზნის მომ.) 14
ἐπι ოტ ო სამოსი, განსაცემელი 22
ἐπι ოთ ვკამ 5
ἐπι ოტ ო ღირსეული, ქველი 9
ἐπι ოტა ო საღამო 47
ἐπι ოთა, *ἐπι* ოთა იქნება, იქნებიან 9
ἐπι ოთა პე. *ἐπι* ოთა ვდავარ 55
ἐπι ოთა ორ. *ἐπι* ოთა დავდგი 33
ἐπι ოთ დავდექი 51
ἐπι ოთ არის 4
ἐπι ოტ ო ამხანაგი, თანამგზავნი 6
ἐπι ოტ ო მეორე, სხვა 36
ἐπι ო კიდევ, ჯერ კიდევ 3
ἐπι ოთ ო მზადმყოფი 12
ἐπι ოტ ო წელიწადი, წელი 39
ἐπι ო კარგად 1
ἐπι ოენა ო კეთილშობილება, დიდგაროვნება 16
ἐπι ოენთ კეთილშობილი 25
ἐπι ოთა ო ბედნიერება 19
ἐπι ოთა ო ბედნიერად ვრაცხ, ვთვლი 20
ἐπι ოთა ო ბედნიერი 14
ἐπι ოტ ო დიდება, კარგი სახელი 23
ἐπι ოტ ო მაშინვე, პირდაპირ 37
ἐπι ოთ ო სახელოვანი, სახელგანთქმული 25
ἐπι ოთ ო კეთილგანწყობა 55
ἐπι ოთ კეთილგონიერი, კეთილგანწყობილი 13
ἐπι ოთ ო სტუმართმოყვარე 12
ἐπι ოთ ო, ობოთ ეპოულობ 13,27
ἐπι ოტ ო სიგანე 47
ἐπι ოტ ო ფართო, განიერი 28
ἐπι ოთ ო ღვთისმომიში, ღვთისმოსავი 29
ἐπι ოთ ო იაფი, უბრალო 29
ἐπι ოთ ო ბედნიერი ვარ 32
ἐπι ოთ ო ბედნიერება 20
ἐπι ოთ ო ვხარობ, ვმხიარულობ 48
ἐπι ოთ ო ვლოცულობ, ვევედრები 12
ἐπι ოთ ოქვა 2

ἱερός წმინდა, საღმრთო 17
ἴημι ვგზავნი, ვუშვებ 54
ἰκανός საკმაო; შესაფერისი 16
Ἰλιάς ἡ ილიადა 25
ἰμάτιον τό მოსასხამი, სამოსი 18
ἴνα რათა 21
ἰππεύς ὁ მხედარი 35
ἰππεύω ცხენს ვაჭენებ 42
Ἴππος ὁ ცხენი 11
ἰσθμός ὁ შეზღოვებული ვიწრო ყელი, ისთმოსი 24
ἴσος მსგავსი, იგივე 57
ἴστημι ვღვამ
ἴσταμαι დავიდგამ, ავგიმართავ, დავდგები 54

ἰστίον τό აფრა, იალქანი 50
ἰσχυρός ძლიერი, მძლავრი 17
ἰσχύς ἡ ძალა, სიძლიერე 28
ἰσχύω ძლიერი ვარ 15
ἰχθύς ὁ თევზი 56
Ἰωνες οἱ იონიელები 14

K

καθαίρω ვწმენდ, ვასუფთავებ 4
καθαρός სუფთა, წმინდა, შეუბღალავი 30
καθίζομαι ვზივარ 23
καθίστηκα καθίστημι ...დავდგი, დავდები,
 ვაგებდი 55
καθίστημι მიძინავს 40
κάθημαι ვზივარ 55
κάθηνυμι (გამო)ვუშვებ, ძირს დავუშვებ 54
καθίστημι ვღვამ, დავაყენებ, ვაწესებ 54

καί და, ასევე, ც 1
καί . . . καί ასევე, . . . კიდევ 3
καίος ახალი, განსხვავებული 14
καίπερ მიმდ. თუმცა, მიუხედავად 11
καίρὸς ὁ დრო, ხელსაყრელი დრო 25
καίτοι ხომ, აკი 13
καίω, κάω ვწვავ 11
καίως ცული, ბოროტი, მხდალი 5
καλέω ვეძახი, მოვეუწოდებ 40
κάλλιστος ულამაზესი 8
κάλλος τό სილამაზე 25
καλός ლამაზი, მშვენიერი 2
καλός καθάθως მწიგნობრივად და ფიზიკურად სრულ-
καλῶντα ვფარავ, ვაფარებ 42 [ყოფილი 20]
καρπός ὁ ნაყოფი 50

Καρθηδόνιος ὁ კართაგენელი 18
Καρθηδών ἡ კართაგენი 18
κατά (აკუმ.) ქვეით, თანახმად 16
καταβαίω ჩავდივარ 4
καταβάλλω ძირს დავცემ 58
καταγγέλλω დავცინი 40
κατά γῆν მიწაზე, ხმელეთზე 38
κατά θάλατταν ზღვაზე 38
κατακάω ვაღაწვავ 40
κατακόπτω ვჭებ, ვკაფავ 43
κατακρίνω მსჯავრს ვდებ, მიეუსჯი 50
καταλαμβάνω ვიპყრობ, ხელს ვგაცემ, ვემორჩი-
καταλείπω მივატოვებ 36 [ლები 36]
καταλύω დავშლი, ვსპობ 31
κατασκευάζω მოვაწყო, ავკაშმავ 28
καταστρέφομαι ვანადგურებ, ძირს დავცემ 18
κατατρέχω ჩამოვირბენ 36
κατηγορέω ბრალს ვდებ 56
κάω, καίω ვწვავ 11
κείμαι მოთავსებული, დავყენებული ვარ 53

κελεύω ვბრძანებ, მოვიტოვებ 3
κενός ცარიელი, ამაო, ფუჭი 49
κέραμος ὁ თიხა, თიხის ჭურჭელი 18
κερδαίνω სარგებელს ვდებულობ, ვხეირობ 48
κέρδος τό სარგებელი 25
κεφαλή ἡ თავი 36
κήρυξ ὁ მაცნე, შიკრიკი 17
κηρύττω ვაუწყებ, ვამცნობ 17
κηρύττω საფრთხეში ვვარდები 13
κίνδυνος ὁ საფრთხე, ხიფათი 3
κινέω ავამოძრავებ 53
κλείω ვკეცავ 40
κοινός საერთო

κοινή ერთად, ერთობლივად 29
τό κοινόν ერთობა, საზოგადოება 42
κοιλέω ვსჯი 5
κοιμίζω მომაქვს 12
κόπτω ვცემ, ვარტყამ, ვჭრი 42
κόραξ ὁ ყვავი 17
κοσμέω ვკაშმავ, ვაწესრიგებ
κοσμέομαι ვირთვები 22
κοσμοπολίτης ὁ მსოფლიოს მოქალაქე 59
κόσμος ὁ წესრიგი, სამკაული, სამყარო 13
κρατέω ვმართავ, ვებატონობ, ვემფობ 30
κρατήρ ὁ კრაგერი, თასი 51
κράτος τό ძალა, ძალაუფლება 32
κρείττων; κρείτιστος უფრო ძლიერი, უძლიერესი 46

κρίνω განვსჯი, ვასამართლებ 23
κρύπτω ვმალავ 42
κτάομαι (მო)ვიხვეჭ, ვიძენ 16
κτῆμα τὸ ქონება, სიმდიდრე 19
κτῆσις ἡ მოპოვება 59
κτιζῶ ვააბნებ, ვაფუძნებ 14
κυκλώω წრეს შემოვარტყამ 15
κύριος ὁ ბატონი, უფალი, მბრძანებელი 3
κύων ὁ, ზქაღლი 28
κωλύω ვაბრკობ 4
κωμῶδία ἡ კომედია 49

Λ

λαβύρινθος ὁ ლაბირინთი 6
λάβρα ჩუხად, საიდუმლოდ 6
Λάκαινα ἡ სპარტელი ქალი 44
λαμβάνω, ἔλαβον ვიღებ, ვიჭერ 3,36
λαμπρός ბრწყინვალე 3
λαμπρότης ἡ ბრწყინვალეობა 52
λάμπα ვანათებ, ვბრწყინავ 14
λανθάνω ვიმალები, შეუმჩნეველი ვარ 58
λέγω, εἶπον ვამბობ 1,27
λείπω, ἔλειπον ვტოვებ, მივატოვებ 14,36
λέων ὁ ლომი 23
λεμῆρ ὁ ნავსადგური 14
λεμός ὁ შიმშილი 44
λογίζομαι ვთვლი, ვფიქრობ 20
λογογράφος ὁ ლოგოგრაფოსი, ისტორიკოსი 32
λόγος ὁ სიტყვა, ამრი, მოძღვრება, სწავლება 1
λόγῳ ,ი სიტყვით... *ἔργῳ δέ* საქმით
 (სინამდვილეში) 21
λοιδορέω ვლანძღავ, ვკიცხავ 38
λοιπός დანარჩენი, დარჩენილი
τὸ λοιπόν მომავალში 36
λοῦω ვბან
 -ομαι ვიბან, ვბანაობ 51
λυπέω ვაწუხებ, გულს ვტკენ
 -ομαι ვწუხვარ 50
λύπη ἡ სევდა, წუხილი 48
λυπηρός ნაღვლიანი, სევდიანი 22
λυσιτελέω სასარგებლო ვარ, ვარგებ 32
λύω ვშლი, ვხსნი 2

M

μάθημα τὸ ცოდნა, მეცნიერება 59
μαθηματικῆ ἡ მათემატიკა 59

μαθητής ὁ მოსწავლე 13
μακαρίζω ბედნიერად ვთვლი, ვრაცხ 41
μακρός გრძელი, დიდი 2
μάλα ძალიან, ფრიად 6
μάλιστα მეტად, განსაკუთრებით 4
μάλλον უფრო მეტად 1
μανθάνω, ἔμαθον ვსწავლობ 1,27
μαντεῖον τὸ სამიხსო 23
μάστιξ ἡ მათრახი 29
μάτην ფუჭად, ამაოდ, ტყუილად 21
μάχη ἡ ბრძოლა, ომი 34
μάχομαι ვიბრძვი, ვებრძვი 6
μεγαλοπρεπής დიდებული, ღირსშესანიშნავი 30
μέγαρον τὸ მეგარონი, დარბაზი 4
μέγας, μεγάλη, μέγα დიდი 28
μέγιστος უდიდესი 4
μεθίστημι გადავადგამ, შევცვლი 54
μείγνυμι (შე)ვურევ, ავღვრევ 57
μείζων; μέγιστος უფრო დიდი, უდიდესი 46
μέλας შავი 29
μέλει μοι თვის მსურს, მადლეებს 59
μέλλω ვაპირებ, ვაყოლებ 16
მომავლის ინფთან – ვაპირებ 22
μέλος τὸ სიმღერა 26
μέμφομαι ვკიცხავ, ვკილაე 7
μέν ხომ, აკი 1
μένω ვრჩები, ველოდები 11
μέρος τὸ ნაწილი 25
μεσημβρία ἡ შუადღე 47
μέσος შუა
τὸ μέσον შუაგული 7
μεστός სავსე 2
μετά გენ-თან – ერთად 21
 (აკუმ.) – შემდეგ 7
μεταδίδωμι გადავცემ, გავუნაწილებ 52
μέταλλον τὸ მალარო 19
μεταμέλει μοι ვნანობ 59
μεταπίμπωμαι მოვიწვევ, მოვიპატიებ, გამოვითხოვ 18
μετάστασις ἡ გადაადგილება, ცვლილება 26
μετέχω ვმონაწილეობ 16
μέτρον τὸ მომა, სამომი 27
μέχρι გენ-თან ...მდე 58
μή ნუ 1
μηδέν ნურც, არც 4
μηδεις, -εμία, -έν ნურავინ, არავინ 1,47
μηδέν არც, ნურც 11
μηκέτι მეტად არ 16
μήκος τὸ სიგრძე 25

μήν ὁ თვე 14
μηρῶς ვაუწყებ, ვაცხადებ 13
μήποτε არასოდეს 22
μήπω ჯერ არ 5
μήτε . . . μήτε არც... არც... 13
μήτηρ ἡ დედა 10,29

μηχανή ἡ ხერხი, საშუალება 35
μαίνας ვსვრი, ვბლაღავ 48
μακρὸς პაგარა, მცირე 4
Μίλητος ἡ მილეტოსი, ქალაქი მც. აზიაში 13
μαμέομαι ვბაძვ 25
μαμψήσχομαι, μέμψομαι მახსოვს 58
μασέω მძულს, მეჯავრება 32
μασθὸς ὁ ქირა, გასამრჯელო 36
μημεῖον τὸ აკლამა, საფლავის ქვა 56
μημησενά ვიგონებ, ვიხსენებ 15
μοῖρα ἡ ბედი, ბუღისწერა, ხვედრი 9
μόσος ერთი, მარტო, ერთადერთი
 ὁ τὸ μόνον . . . ἀλλὰ καὶ არა მხოლოდ... არამედ

8
μορφή ἡ სახე, გარეგნობა 8
Μοῦσα ἡ მუზა 22
μουσικός მუსიკალური, სამუსიკო 24
μῦθος ὁ მოთხრობა, ამბავი, მითი 3
μυριάς ἡ ათი ათასი 35

N
ναός ὁ ტაძარი 2
ναυμαχέα ვიბრძვი ვღვაძე 37
ναυμαχία ἡ საზღვაო ბრძოლა 33
ναῦς ἡ ხომალდი, გემი 27
ναύτης ὁ მღვაოსანი, მემღვაური 10
ναυτικόν τὸ ფლოტი, საზღვაო ძალა 34
νεανίας ὁ ჭაბუკი 10
νεανίσκος ὁ ჭაბუკი, ყმაწვილი 6
νεκρὸς გვაში, მკვდარი 4
νέμα ვანაწილებ, ვმწყეპსავ 9
νέος ახალი, ახალგაზრდა 1
νεφέλη ἡ ღრუბელი 12
νη τὸν Δία ზევსს ვფიცავ 33
νησιώτης ὁ კუნძულები 39
νήσος ἡ კუნძული 10
νικάω ვიმარჯვებ, ვამარცხებ 15
νικάω (τὰ) Ὀλύμπια ოლიმპიურ თამაშებში
 ვიმარჯვებ 24
νίκη ἡ გამარჯვება 31

νήσιος ἡ ამროვნება, ფიქრი 27
νομίξω ვთვლი, მივიჩნევ, ვფიქრობ 5
νόμισμα τὸ მონეტა 19
νομοθέτης ὁ კანონმდებელი 16
νόμος ὁ კანონი 4
νόστος ὁ შინ დაბრუნება 7
νόσς ὁ გონება, აზრი 13
νόκτωρ ღამით 5
νόμφο ἡ ნიშნა 11
νόψ ახლა 2
νόξ ἡ ღამე 29
νότον τὸ ზურგი 22

Ξ

Ξενίξω ვმასპინძლობ, ვუმასპინძლებდი 11
Ξένιον τὸ საჩუქარი სტუმრისთვის 53
Ξένος ὁ უცხოელი, სტუმარი, დაქირავებული ჯარისკაცი
Ξύλωνος ხის 11

O

ὁ δὲ ეს კი 22
ὄδῃ, ἦδῃ, τῶδῃ ეს 12
ὀδῶν ვმოგზაურობ 13
ὀδός ἡ გზა 10
Ὀδυσσεύς ἡ ოდისეა 25
ὀδῶ ვიცი 56
ὀϊαδῆ შინისკენ 10
ὀικέτης ὁ მსახური 10
ὀικέα ვსახლობ, ვბინადრობ 33
ὀικησις ἡ სახლი, ნაგებობა 27
ὀικητὰρ ὁ მოსახლე, ბინადარი 14
ὀικία ἡ სახლი 8
ὀικίξω დავსახლებ
 -ομαι ვსახლებდი 14
οἰκοδομέω ვაშენებ, ვაგებ 30
οἶκος სახლში, შინ 57
ὀϊκος ὁ სახლი 3
ὀϊμάξω ვხივი, მოვთქვამ 17
ὀϊνος ὁ ღვინო 18
ὀϊομαι (ὀϊμαι) ვფიქრობ, ვთვლი 59
ὀϊος როგორი 36
ὀϊχομαι მივიღივარ 59
ὄλβος ὁ ბედნიერება 1
ὄλεθρος ὁ დაღუპვა 7
ὄλυγαρχία ἡ ოლიგარქია 55
ὄλκισ მცირე, ცოტა, მცირერიცხოვანი 2

ἄλος; ἄλοι მთელი, ყველა 8
Ὀλύμπια τὰ ოლიმპიური თამაშები 24
Ὀλυμπιασίνης ὀლიმპიურ თამაშებში გამარჯვებულნი ურთიერთობა მაქვს, ვხვდები 15 [ბული 24]
ὄμμα ვფიცავ, ვიფიცებ 57
ὄμοιος მსგავსი 7
ὄμνησια ἢ ერთსულოვნება, თანხმობა 21
ὄμοσ ერთად 38
ὄμως და მაინც, მიუხედავად იმისა, რომ 13
ὄνειδίζω ვკიცხავ 45
ὄνιση სარგებლობა მომაქვს, ვარგებ 37
ὄνισμαι ვსარგებლობ, ვიყენებ 57
ὄνομα τὸ სახელი 19
ὄνομαζω ვუწოდებ, ვარქმევ 9
ὄντως ბასრი, მჭრელი, მწვავე 28
ὄπισθεν უკან 36
ὄπλιζω (შე)ვიარალებ 42
ὄπλιτης ὁ მძიმედ შევიარალებული მეომარი 10
ὄπλον τὸ იარაღი 4
ὄπισθεν სად, საიდან 37
ὄποι საითაც 37
ὄποιος როგორი, რანაირი 37
ὄποσις რამდენად ღიღი 37
ὄποτε, ὄπότε ყოველთვის, როცა 48
ὄπου სად (სადაც) 37
ὄπως კავშ. კ. რათა 21
ὄრᾶ, εἶδον ვხედავ 33,36
ὄργῆ ἢ რისხვა, ბრამბი 58
ὄργίζομαι ვრისხდები, ვბრამბობ 8
ὄρθος სწორი, პირდაპირი 20
ὄρκος ὁ ფიცი 24
ὄρμα, -όμαι მოძრაობაში მომყავს, დავიძვრები 33
ὄρνις ἢ ფრინველი 48
ὄρος τὸ მთა, ქედი 28
ὄρῶ ვთხრო 13
ὄρχηστρα ἢ ორქესტრა, გუნდის ადგილი 49
ὄς, ἢ, ὅ რომელიც, ვინც 13
ὄσις რამხელა, რამდენი 36
ὄστις ვინც, რომელიც 37
ὄστῶν τὸ ძვალი 13
ὄστρακισμός ὁ ოსტრაკიში; განდევნა 42
ὄσθα . . . τοιστή იმდენად... რამდენად... 36
ὄταν კავშ. კ. როცა კი 26
ὄτε როცა 4
ὄτι რომ, როცა 3
ὄτι, ὄχι არა 1

ὄτ' სადაც 44
ὄτ' ἄρα არ, არც, მაინც არ 4
ὄτ' ἄρα, -εμε, -έν არაფერ, არაფერი 1, 47
ὄτ' ἄρα არაფერი, სრულიად არაფერი 11
ὄτ' ἄρα მეგად არ 16
ὄτ' ἄρα ასე რომ, ამგვარად 4
ὄτ' ἄρα არასოდეს 22
ὄτ' ἄρα ჯერ არ, ჯერაც არ 5
ὄτ' ἄρα ὅ ოცნა, ცა 2
ὄτ' ἄρα . . . ὄτ' ἄρα არც... არც 13
ὄτ' ἄρα, ὄτ' ἄρα ყური 47
ὄτ' ἄρα, ὄτ' ἄρα, τοῦτο ეს 11
ὄτ' ἄρα(ς) ასე, ამგვარად 4
ὄφειλω ვალდებული ვარ, მავალია 13
ὄφθαλμός ὁ თვალი 11
ὄψ' ἄρα გვიან 51

II

πάθος τὸ განცდა, განჯავ, ვნება 25
παιδαγωγός ὁ აღმზრდელი 60
παιδεία ἢ აღზრდა, განათლება, კულტურა 25
παιδῆς (აღ)ზრდი 1
παῖς ὁ, ἢ ბავშვი (ბიჭი, გოგო), შვილი 20
πάλι ადრე, ძველად 16
παλαιός ძველი 26
πάλι კვლავ, ისევ 4 [ლი ზეიმი 30]
Παναθήναια τὰ პანათენაია, ათენასადმი მიძღვნილი
Πανελληνες οἱ ელადის ყველა მცხოვრები
 სრულიად ბერძნები 57
πανταχόθεν ყოველი მხრიდან 38
πανταχοῦ ყველგან 39
παντοῖος მრავალნიერი, სხვადასხვაგვარი 12
πάντως სრულიად, მთლიანად 29
πάνυ მთლიანად, ერთიანად 17
παρά (გენ.) ...გან 3
 (დაგ.) ...თან, ახლოს
 (აკუშ.) ...კენ, გასწვრივ, წინააღმდეგ 10
παράδειγμα გადავცემ 52
παράλαμβάνω ვღებულობ მეშვეობით 60
παράλειπω გვერდით მოვიტოვებ, გვერდს ავუქცევ 24
παράπλεω გვერდით მივცურავ 10
παράσησάζω ვამზადებ 7
-ζομαι ვემზადები, ვიგროვებ 32
πάρειμι (-ίσκαι) გვერდით (ჩა)ვუვლი, გავეცლები 56
παρεῖμαι (-εμι) ვიმყოფები, ვესწრები, ვემთაწოდებ 8
παρελάττω (რაიმეს) ჩავევლი გვერდით 58

παρέχομαι გვერდით ჩაუვული 60
παρέχω ვაძლევ, ვანიჭებ, გადავცემ 1
παρθένος ἢ ქალწული, ასული 6
Παρθένόν ὁ პართენონი 30
παρίημι ხელიდან ვუშვებ 54
πᾶς; πάντες მთელი, თითოეული, ყველა 23
πάσχω, ἔπαθον დავითმენ, ვიგახვები 2,27
πατήρ ὁ მამა 2,29

πατήρ ἡ სამშობლო 19
παύω ვწყვეტ 15
 -ομαι შეწყვეტ, დაეასრულე 16
πέδιον τό დაბლობი, ბარი 28
πέζῃ ქვეითად, ფეხით 22
πέζόν τό ქვეითი ჯარი 34
πέζός ὁ ქვეითად მოსიარულე, ჯარისკაცი 22
πέποιθα ვარწმუნებ, მივანდობ
 -ομαι ვემორჩილები, ვენდობი 6
πειράομαι ვედილობ 13
πέμπτος მეხუთე 24
πέμπτω ვგზავნი 5
πέπυς ღარიბი, უკოვარი 20
πέπυθός ὁ მწუხარება, გლოვა 33
πέντε ხუთი 24
πέποιθια ვენდობი, მჯერა 55
περαίνω (ალ)ვასრულებ, გავაბზადებ 48
πέραν საპირისპირო მხარეს 44
περὶ (გენ.) შესახებ, თაობაზე, ...თვის 3
 (აკუმ.) გარშემო, ირგვლივ 49
περιβάλλω შემოვაკლებ, შემოვარტყამ 30
περιεῖμι (-ιέναι) გარს შემოვუვლი 56
περιόικω ისერიოკები, მეზობლად მცხოვრებნი 28
περιπατέω ვსეირნობ, დავდივარ 40
περίπλους ὁ გარშემო ცურვა, ნაოსნობა 18
Πέρσαι οἱ სპარსელები 20
πέτομαι უმრავლესი 7
πέτρα ἡ კლდე 23
πηγή ἡ წყარო, ნაკადული 28
πίδνω ვავიწროვებ 6
πίμπλημι ვავსებ 57
πίπτω გადავწვავ 57
πίνω ვსვამ 51
πίπτω, ἔπεσον ვეცემი, ძირს ვვარდები 7,36
πιστεύω ვენდობი, ვერწმუნები 1
πίστις ἡ რწმენა 31
πιστός ერთგული, სანდო 38
πλείστοι οἱ მრავალნი, უმრავლესობა 16
πλείων; πλείστος უფრო მეტი; უმრავლესი 46

πλέον მეტად 19
πλέω მივეურავ 9
πλήθος τό სიმრავლე 38
πλήρ გენ-თან გარეშე, თვინიერ 37
πλήρης სავსე 25
πληρώω ვავსებ 34
πλησιάζω ვუახლოვდები 7
πλήττω ვურტყამ, დავკრავ 7
πλοῖον τό ხომალდი, გემი 6
πλοῦς ὁ ნაოსნობა 18
πλούσιος მდიდარი 4
πλουτέω მდიდარი ვარ 15
πλουτοκρατία ἡ პლუტოკრატია, მდიდართა
 ხელისუფლება 16
πλοῦτος ὁ სიმდიდრე 32
πνέω ვუბერავ, ვსუნთქავ 35
πόθεν საიდან 37
ποι საით 37
ποιέω ვაკეთებ, ვქმნი 15
 -έομαι *λόγους* სიტყვას ვამბობ 16
ποίημα τό ლექსი, პოემა 25
ποίησις ἡ პოეზია 26
ποιητής ὁ პოეტი, შემოქმედი 10
ποιμήν ὁ მწყემსი 44
ποιός როგორი 37
πολεμέω ვეომები 15
πολεμικός საომარი, საბრძოლო 30
πολέμιος მეტრი, მტრული 10
πόλεμος ὁ ომი 9
πολιορκέω ალყას ვარტყამ 33
πόλις ἡ ქალაქი, ქალაქსახელმწიფო, პოლისი 26
πολιτεία ἡ სახელმწიფო, სახელმწიფო წყობა 16
πολίτης ὁ მოქალაქე 11
πολιτικός პოლიტიკოსი, სამოქალაქო 13
πολλάναις ხშირად 1
πολλαχού ბევრგან 15
πολλοί მრავალნი 2
πολύς, πολλή, πολὺ ბევრი 28
πομπή ἡ სამემოს სვლა, პროცესია 48
πονέω ვშრომობ, ვირჯები 32
πόνος ὁ შრომა, გარჯა, სირთულე, ტანჯვა 1
πόντος ὁ მღვა 6
πορεία ἡ მოგზაურობა 7
πορεύομαι ვმოგზაურობ 9
πορθέω ვანგრევ, ვსპობ 33
πορίζω მიმაქვს, მომყავს
 -ζομαι მოვიპოვებ, ვშოულობ 7
πορφυρεῖν მეწაბული 18

πόσος რამდენი, რამხელა
πόσοι რამდენი 33
ποταμός ბ მდინარე 2
πότε მაშინ; როდის? 37
ποτέ ერთხელ, ოდესღაც, ოდესმე 4
πότερον . . . ἤ ეს თუ... ის...; ორიდან ერთი 37
πότερος ორიდან რომელი 37
ποτήριον *τό* თასი, სასმისი 51
πῶς სად 37
πῶς ბ ფეხი 20
πράγμα *τό* საქმე, სამუშაო, საგანი 19
πράττω ვაკეთებ, ვქმნი 4
ἐν, καθὼς *πράττω* კარგად (ცუდად) ვიქცევი 11
πρέπει შეუერს, ხამს 1
πρέσβεια *ἡ* ელჩობა 23
πρέσβεις *οἱ* ელჩები 40
πρέσβευτής ბ ელჩი 10
πρέσβυτερος უფროსი (ასაკით) 52
πρην ...მდე, წინათ 20
πρό (გენ.) წინ, უწინ 19
πρόαγα წინ მივეძღვი, ვაგრძელებ 60
προβαίνω წინ მივდივარ 53
πρόγνοι *οἱ* წინაპრები 16
προιδῶμαι გავცემ, ვლაღობ 52
προιδότης ბ გამცემი, მოღალატე 36
προισμία *ἡ* სიმხნევე, შემართება 35
προίστημι, -έστησα წინ ვაყენებ, ვგაბამ 54
προίστημι სათავეში ჩავუდები 51
προισλαμβάνω (მო)ვასწრებ 58
προισλέγω წინასწარ ვაზღობ 27
προιστάω ბ წინაპარი 14
προιστῆλαι *τά* პროპილეა, კარიბჭე 30
πρός (აკუმ.) ...კენ, წინააღმდეგ, მიმართ 4
 (გენ.) – ...გან 18
 (ღატ.) ...კენ, გვერდით, ერთად
πρός *τούτῃ* გარდა ამისა 16
προισάγω მომაქვს 45
προισβάλλω ვუმატებ, ვისერი 30
προισεῖπον მივმართე, ვუთხარი 49
προισέχω *τόνοιον* ყურადღებას მივაპყრობ 49
προισήκει შეჰყურს, შესაფერისია 24
προισκῶμαι მოვიხვეჭ, ხელში ჩავიგდებ, ვაღმო-
προისπῶ ვაგვყურავ 35 [ვიბირებ 55]
προιστάτης ბ წინამძღოლი, ბელადი 10
προιστάτω მივეუჩნე, მივეუთითებ, ვუბრძანებ 56
προისιῶμι ვამატებ 53
προისφῆρα მომაქვს, შემოვიკრებ 23
πρόισαπον *τό* სახე, ნიღაბი (თეატრში) 56

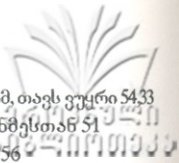
πρότερον უწინ, წინათ, ადრე 3
πρότερος აღრინდელი, უწინდელი 39
πρότρεπω შევავიწყებ, მივმართავ 5
πρότρεχος წინ გავრბივარ 36
πρώτων (*τό*) თავდაპირველად 10
πρώτος პირველი 13
πύλη *ἡ* კარიბჭე, ჭიშკარი 30
πυθῶνομαι, ἐπιθῶμι ვიგებ, შევიტყობ 36
πῦρ *τό* ცეცხლი, კოცონი 20
πυραμῖς *ἡ* პირამიდა 27
πυρία ვწვავ, ცეცხლს ვუკიდებ 34
πυλέω ვყიდი 15
πῶς როგორ? 21
πῶς (ენკლ.) როგორმე, როგორღაც 43

P

ῥάδιος იოლი, ადვილი 46
ῥαθυμία *ἡ* უღარდვლობა, უზრუნველობა 50
ῥαψῶδός ბ რაფსოდი, მოხეციალე მომღერალი 25
ῥῆμα; *ῥῆστος* უფრო ადვილი 46
ῥέω მივედინები 28
ῥήτωρ ბ ორაგორი 16
ῥίπτω ვაგდებ, ავაგდებ 42
Ῥωμαῖος ბ რომელი 18

Σ

σατραπείης ბ საგრაპი 33
σάτυρος ბ სატირი 44
σαφής ნათელი, გასაგები 25
σαυτοῦ უკუქც. ნაც. სახ. – შენი 36
σεισάχθεια *ἡ* გვირგვინი, ვალის მოშორება 17
σελήνη *ἡ* მთვარე 34
σημείον *τό* ნიშანი 18
σθένος *τό* ძალა 38
σιγά ვლუმვარ, ჩუმად ვარ 33
σίτος ბ პური, საკვები 6
σικδάνωμι აქ: ვანაღვურებ, ვსპობ 57
σικεπτομαι ვუყურებ, ვაკვირდები 18
σικεσῶ ვამზადებ, ვაკეთებ 7
σικოπέω ვაკვირდები, თვალყურს ვადევნებ 18
σῆς შენი 8
σιφία *ἡ* სიბრძნე 7
σιფისტής ბ სოფისტი, სიბრძნის მასწავლებელი 52
σιφος ბრძენი 11
Σπάρτη *ἡ* სპარტა 9
Σπαρτιάτης ბ სპარტელი 28

σπάω ვეზიდები, ვეწევი, მივითრევ 40
 σπείρω ვითესავ, ვფანტავ 48
 σπένδω ვჩქარობ, ვეშურები 21
 σπονδή ή სამსხვერპლო შეღამე 52
 σπονδαί αἱ სამავო ხელშეკრულება 39
 σπουδαῖος ბეჯითი, მუყაითი 30
 στάδιον τὸ სტადიონი (სიგრძის სამომი = 180 მ-ს)

47

στασιάζω ვკამათობ, ვდავობ 16
 στάσις ή აჯანყება 26
 στέλλω ვგზავნი, ვუშვებ 48
 στενός ვიწრო 37
 στέφανος ὁ გვირგვინი 24
 στεφανῶς გვირგვინით ვამკობ 51
 στοά ή სტოა, კოლონადა 30
 στόμα τὸ პირი, შესართავი 47
 στόμιον τὸ შესასვლელი, კარი 4
 στρατεία ή ლაშქრობა 42
 στρατεύματα τὸ ლაშქარი, ჯარი 36
 στρατεύομαι ვილაშქრებ 26
 στρατηγέω ვსარდლობ, ვმეთაურობ 34
 στρατηγός ὁ სარდალი, ჯარის წინამძღოლი 28
 στρατιά ή ლაშქარი, ჯარი 10
 στρατιότης ὁ მოლაშქვე, ჯარისკაცი 10
 στρατοπεδεύομαι ვებანაკლებ 34
 στρατόπεδον τὸ სამხედრო ბანაკი 29
 στρατός ὁ ლაშქარი, ჯარი 10
 στρέφω ვაბრუნებ, ვაგრივლებ 18
 σὺ შენ 1
 συγγίνομαι თავს მოვუყერი, შევეყრები 37
 συγγραφές ὁ მწერალი, ისტორიკოსი 27
 συγγράφω ჩავწერ, შევკრებ 16
 συγκαλέω (მო)ვიწვევ 40
 συζέω ვაერთებ, ვაბამ, ვკრავ 57
 σπλά ვძარცვავ, ვიგაცებ 39
 σπλέγω ვაგროვებ, ვკრებ 19
 συμβαίνει ხდება 37
 συμβουλεύω ვურჩევ 7
 συμμαχία ή სამხედრო კავშირი 31
 σύμμαχος ὁ მოკავშირე, თანამებრძოლი 3
 συμμείγνυμι (შე)ვურევ 57
 συμπόσιον τὸ ნადიმი 51
 σύν (დაგ.) ერთად 6
 συνάγω ერთად შევაგროვებ, თავს მოვუყერი 41
 συνδέω ვაერთებ 57
 σύνεμι (-εἶναι) ვინმესთან ერთად მოვალ 56
 σύνεμι (-εἶναι) ვინმესთან ერთად ვარ, ვიმყოფე-
 ვსუნიყმი ვიგებ, მესმის 54 [ბი 56]

συνίστημι, -έστησα ერთად ვლავ, თავს ვუყერი 54, 33
 συνέστην ერთად დავდექი ვინმესთან 51
 σύνιμι ვიცი, შეგნებული მაქვს 56
 συνίστημι ერთად ვდებ, ვაჯამებ 53
 συστρατεύομαι ერთად ვილაშქრებ 28
 σφαλερός ცბიერი, მოქნილი 9
 σφάλω ვაგყუებ, შევაცდენ 49
 σχέδον გვერდით, ახლოს, თითქმის 49
 σχήμα τὸ გარეგნობა, სახე 56
 σῆμα ვიხსნი, გადავარჩენ 3
 σῆμα τὸ სხელი 20
 σωτηρία ή გადაარჩენა, ხსნა 37
 σωφροσύνη ή კეთილგონიერება 23
 σῶφρων გონიერი 17

T

τάξις ή წყობა, მწყობრი, რაზმი 42
 τάττω ვაწყობ, ვადგენ 17
 ταῦρος ὁ ხარი 3
 τάφος ὁ საფლავი, აკლამა 27
 τάχα ჩქარა, მალე 11
 ταχὺ სწრაფი 28
 τε (ენკლ) და
 τε . . . καὶ ...ც. ...ც; როგორც... ასევე... 4
 τέθηκα მკედარი ვარ 55
 τείνω ვჭიმავ, გავჭიმავ 50
 τείχος τὸ კედელი 29
 τέκνον τὸ ბავშვი, შვილი 6
 τέκτων ὁ ხელოსანი, ხური 15
 τελευταῖος უკანასკნელი, საბოლოო 39
 τελευτάω ვკვდები, (აღ)ვასრულებ 20
 τελευτή ή დასასრული, აღსასრული 20
 τελέω (და)ვასრულებ 40
 τέλος τὸ დასასრული, ბოლო
 τέλος ბოლოს, უკანასკნელად 31
 τέμνω ვკვეთ 58
 τέρω ვხარობ, ვეკებები 5
 τέτραδες ὄთხი 31
 τέχνη ή ხელობა, ხელოვნება 14
 τεχνίτης ὁ ხელოსანი, ხელოვანი 15
 τήμι ვდებ, ვაწყობ, ვაბავებ 53
 τίκω, ἔτεκον ვშობ, ვბადებ 47
 τιμάω პატივს ვცემ, ვაფასებ 31
 τιμή ή პატივი, თავყანისცემა 8
 τιμωρόμαι შურს ვიძიებ 16
 τίνω ვზღავ, გამოვიყიდი 58
 τίς; τί? ვინ? რა? 9

τιρώσκα ღავეჭრი 58
τολμάα ვებღავ 33
τοιόςσδε ასეთი 36
τοιούπτας ისეთი 36
τοιούπτας, οΐας ისეთი, როგორც 36
τόπος, ό ადგილი 12
τοιόςσდე ამხელა, ასე დიდი 36
τοιούπτας ამხელა, ასე დიდი 36
τοιούπτας, όσας ისე დიდი, რომ 36
τότε მაშინ 3
τραγωδιά, ή ტრაგედია 30
τράπεζα, ή მაგიდა 53
τραύμα, τό ჭრილობა 21
τραχύς მძიმე, ძნელი, უხეში 28
τρεΐς, τρία სამი 9
τρέπω ვაბრუნებ, ვატრიალებ 5
τρέφω ვზრდი, ვკვებავ 44
τρέχω ღავერბივარ 24
τριάκοντα ოცდაათი 38
τριάκόςιοι სამასი 36
τριήρης, ή ტრიერი (სომალღი) 39
τρίπους ო სამუფხა 20
τρίς სამჯერ 20
τρίτος მესამე 18
Τροία ო ტროა 9
τρόπαιον ო გამარჯვების ნიშანი 39
τρόπος ო ჩვეულება, ნირი, ხერხი, საშუალება 19
τροφή ო საზრღო, საკვები 8
Τρωικός ტროის 8
τυγχάνα ვხვლები, შემემთხვევა 58
τυραννικός ტირანული 31
τυραννίς ო ტირანია 21
τύραννος ო მბრძანებელი, ტირანი 6
τύχη ო ბეღი 43

Υ
ύβρις ო თავხედობა, ქედმაღლობა, სიამაყე 26
ύβριστης ო ზვიადი, ქედმაღალი 16
ύγιεια ო ჯანმრთელობა 29
ύδωρ ო წყალი 22
ύός ო ვაჟი, ძე 2
ύμεΐς ოქვენი 5
ύμέτερος ოქვენი 9
ύμνός ვუმღერ, ვაქებ 26
ύμνος ო სიმღერა, ჰიმნი 29
ύπακούω ვემორჩილები
ύπέρ (გენ.) 1. ...ზე, ზედ 2. ...თვის, გამო 14
ύπερέχω აღვემატები, ვკობნი 20

ύπήκοος ო ქვეშევრღომი, ხელქვეითი
ύπηρέτης ო მსახური 41
ύπισχεόμαι გამოვკითხავ 59
ύπνος ო ძიღი, სიღმარი 41
ύπό (გენ.) მიერ 5 (ღაგ.) ქვევით, ქვეშ 14
ύστατος უკანასკნელი 10
ύστერაία ო მომღვენო ღღე 36
ύστερον მოგვიანებით, შემღღომ 5
ύστερος მომღვენო, გვიანღელი 26
ύψηλός მაღალი 22
ύψος ო სიმაღლე 21

Φ

φαινα ვანათებ, ვაჩენ 12
φαινομαι ვჩნღები, ცხადვეყო 12
φάλαγξ ო საბრძოლო წყობა, ფალანგა 34
φάρμακον ო წამალი, შხამი 12
φάσκα ვამზობ 56
φείδομαι ღავინღობ, ვუფრთხიღღები 20
φέρω მომაქვს, ვატარებ, ავიტანი 1
φesy გავერბივარ, გავერბივარ 1
φήμη ო ამბავი, ხმა 8
φημί ვამზობ 56
φθάνα ვასწრებ, ვჩქარობ 51
φθινερός შურიანი 39
φίλος ო მეგობარი, მოყვარული 1
φιλοσοφός ვეწაფები ფილოსოფიას 56
φίλόςσοφος ო ფილოსოფოსი 13
φίλότιμος პატივმოყვარე 58
φιλός მიყვარს 32
φίβέομαι მეშინია, ვუფრთხი 32
φίβερός საზარელი, საშინელი 3
φόςβος ო შიში 34
Φοΐνιξ ო ფინიკიელი 18
φონεύς ო მკვლეელი 31
φონένω ვკლავ 5
φόνος ო მკვლელობა 57
φόςρος ო გადასახადი
φρονός ვფიქრობ 32
μός ვფრთხიღობ, ამპარტავანი ვარ 32
φύλαξ ო ღარაჯი, მცველი 17
φύλαττω ვიცავ 2
φύλάττομαι თავს ვიცავ
φύλη ო ფილე, ტომი 14
φύσις ო ბუნება 26
φύω აღვზრდი, აღმოვაცენებ 44
φωνή ო ხმა 22
φός ო სინათლე 59

X

- χαίρω* მიხარია, ვგებები 22
- χαίρει* 1. გამარჯობა; 2. მშვიდობით 22
- χαλεπός* მძიმე, ძნელი 12
- χαλκοῖς* სპილენძის 13
- χαρίζομαι* ვწყალობ, ვაბემ 5
- χαρὶν αποδίδωμι* მადლობას ვუძღვნი 52
- χαρὶν ἔχω* მადლობელი ვარ 45
- χαρίς* ἢ მშვენიერება, მადლი, სიკეთე 19
- χαίμων* ὁ ზამთარი, ქარბუქი
- χαίρ* ἢ ხელი 47
- χαίριστος* ყველაზე ცული, უარესი 46
- χαίρων* უარესი 46
- χθών* ἢ მიწა, ნიადაგი 14
- χλιῖς* ἢ ათასი, ათასობით 49
- χίλιοι* ათასი 35
- χιτῶν* ὁ ქიტონი, მოსასხამი 51
- χορός* ὁ გუნდი, ფერხული 26
- χρεία* ἢ გამოყენება, საჭიროება 19
- χρή* უნდა, საჭიროა 1
- χρήμα* τὸ ქონება, საგანი 19
- χρήματα* τὰ ὕული, სიმდიდრე 19
- χρήσιμος* საჭირო, სასარგებლო 19
- χρόνος* ὁ დრო, ეამი 3

- χρυσός* ὁ ოქრო 57
- χρυσῶς* ὁქროს 13
- χρῆμαι* ვსარგებლობ, ვიყენებ 35
- χώρα* ἢ ქვეყანა, მხარე 6

Ψ

- ψεδός* τὸ ტყუილი, სიცრუე 25
- ψεδά* ტყუი, ცცრუობ 20
- ψηφίζομαι* კენჭს ვუყრი, გადავწყვეტ 20
- ψυχή* ἢ სული 20

Ω

- ὠδὲ* ასე 22
- ὠδῆ* ἢ სიმღერა 8
- ὠθέω* ვაძგურებ, ვცემ 35
- ὠκεανός* ὁ ოკეანე 18
- ὠνέομαι* ვყიდულობ 32
- ὠνιον* τὸ საქონელი 45
- ὠρα* ἢ წელიწადის დრო, ეამი, საათი 12
- ὠς* 1. რომ 5; 2. დაახლოებით 35
- ὠς*, *ὠσπερ* როგორც 2
- ὠστε* ასე რომ 3
- ὠφελέα* ვეხმარები, ვშველი 16

აგამემზონი *ὁ Ἀγαμέμνων*, -ονος¹
 ავლება (ზმნ.) *ρίπτω*
 აგორა *ἀγορά*
 აგრეთვე *καί*
 აღამიანი *ἄνθρωπος*
 ადგილი *τόπος*
 ადგილობრივი მცხოვრები *ἐνοικος*
 აუდი *αἰδός*
 ავაზაკი *ὁ ληστής*, -σῷ
 ავგიასი *ὁ Ἀυγίας*, -ου
 ავლისი *ἡ Ἀυλίας*, -ιδος
 ავსება (ზმნ.) *πληρώω*+gen; *ἐμπύμπλημι*+gen.
 აზია *Ἀσία*
 ათენა *ἡ Ἀθηνᾶ*, -ᾶς
 ათენელი *Ἀθηναῖος*
 ათენი *Ἀθῆναι*
 ათენიდან *Ἀθήνηθεν*
 ათენში *Ἀθήνησι(ν)*
 ათი *δέκα*
 ათლეგი *ἀθλητής*
 აკროპოლისი *ἀκρόπολις*
 ალბათ *ἀν+ορι*.
 ალექსანდრე *ὁ Ἀλέξανδρος*, -ου
 ალკიბიადესი *ὁ Ἀλκιβιάδης*, -ου
 ალფეიოსი *ὁ Ἀλφειός*, -ου
 ამაოდ *ματῆν*
 ამბავი *μῦθος*
 ამგვარად *οὕν*(ღვას წინადადებაში II ადგილზე),
οὕτω, *οὕτως*
 ამის ვაგომ *διὰ τοῦτο*
 ამიგომაც *οὕτω*
 ან (კავშ) *ἤ*
 ან... ან... *ἢ... ἢ*
 ანაკრეონტი *ὁ Ἀνακρέων*, -οντος
 აპოლონი *ὁ Ἀπόλλων*, -ωνος

არა *οὐ* (*οὐκ*, *οὐχ*)
 არა მხოლოდ... არამედ *οὐ μόνον... ἀλλὰ καί...*
 არაბერძენი *βάρβαρος*
 არაბერძნული *βαρβαρικός*
 არაბი *Ἄραβ*
 არავინ (უარყ. ნაც. სახ.) *οὐδείς*
 არამედ *ἀλλὰ* (ღვას წინადადებაში I ადგილზე)
 არასოდეს *οὐποτε*, *μήποτε*
 არასტუმართმოყვარე *ἄξεινος*
 არაფერი *οὐδέν*, *μηδέν*
 არგონავტები *ὁ Ἀργοναῦται*, -ῶν
 არიადნე *ἡ Ἀριάδνη*, -ης
 არიონი *ὁ Ἀρίων*, -ონος
 არის, არიან *ἔστι(ν)*, *εἰσί(ν)* (ენკლ.)
 არისტოტილონი *ὁ Ἀριστοτέλειος*, -ონος
 არისტოტილე *ὁ Ἀριστοτέλης*, -იდος
 არტემისი *ἡ Ἄρτεμις*, -ιδος
 არქონტი *ἄρχων*
 არჩევა (ზმნ.) *αἰρέομαι*, *ἀποδείκνυμι*
 ასე *οὕτω*, *οὕτως*
 ასე რომ *οὕν*(ღვას წინადადებაში II ადგილზე)
 ასვლა (ზმნ.) *ἐμβαίω*
 ასი *ἑκατον*
 ასო *γράμμα*
 ასული *θυγάτηρ*, *παρθένος*, *κόρη*
 ატიკა *ἡ Ἀττική*, -ῆς
 აფროდიტე *ἡ Ἀφροδίτη*, -ης
 აქაველები *οἱ Ἀχαιοί*, -ῶν
 აღარ *οὐκ*, *μή*
 აღება (ზმნ.) *λαμβάνω*, *αἰρέω*
 აღზრდა (ზმნ.) *παιδεύω*, *τρέφω*
 აღმართვა (ზმნ.) *ἰδρύω*, *αἶρω*, *ἀνατίθηναι*, *ἀνίστημι*,
καθίστημι
 აღტაცება *θαῦμα*
 აღწერა (ზმნ.) *ἀναγράφω*

¹ ქართულ-ძველებერძულ ლექსიკონში არტიკლი და ნათ. ბრუნვა ახლავს მხოლოდ იმ სიტყვებს, რომლებიც არ არის წარმოდგენილი ძველებერძულ-ქართულ ლექსიკონში.

აჩქარება (გმნ.) *φθάνω*
აწვევა (გმნ.) *αἴρω*
ახალგაზრდა *νέος*
ახალი *νέος*
ახალშენი *ἀποικία*
ახლა *νῦν*
აჯანყება *στάσις*
აჯანყება (გმნ.) *ἀφίστημι*

ბ

ბაბილონელი *Βαβυλωνίος*
ბავშვი *παῖς, τέκνον*
ბანაკი (სამხედრო) *στρατοπέδον*
ბარბაროსი *βάρβαρος*
ბატონი *δεσπότης, κύριος*
ბედნიერება *δύστος, εὐτυχία, εὐδαιμονία*
ბედნიერი *εὐτυχής, εὐδαίμων*
ბევრი *πολύς*
ბევრნი *πολλοί*
ბერძენი *Ἕλληγ*
ბერძენი, ბერძნული *Ἑλληνικός*
ბუჯითი *σπουδαῖος*
ბოროტი *κακός*
ბრინჯაოს *χαλκοῦς*
ბრძანება (გმნ.) *κελεύω, (ἐπι)τάττω*
ბრძენი *σόφος*
ბრძნულად *σόφως*
ბრძოლა *μάχη, ἀγών*
ბრძოლა (გმნ.) *μάχομαι+dat; πολεμέω, ἐρίζω,*
ἀγωνίζομαι, συμμειγύμι
ბრწყინვალე *λαμπρός*
ბუკი *σάλπιγξ*
ბუნება *φύσις*

გ

გაბეღვა (გმნ.) *τολμάω*
გაბრაზება (გმნ.) *ὀργίζομαι+dat*
გაგდება (გმნ.) *εκβάλλω, ἐκπίπτω*
გაგება (გმნ.) *μανθάνω, ἐπίσταμαι, συνίμι*
გაგზავნა (გმნ.) *πέμπω, ἀποπέμπω, ἀποστέλλω*
გადადგომა (გმნ.) *ἀφίστημι*
გადაღახვა (გმნ.) *διαβαίνω+acc; ἐλεύω*
გადარჩენა (გმნ.) *σῶζω*
გადასახლება (გმნ.) *εἰσοικίζω*
გადასვლა ვისიმე მხარეზე (გმნ.) *μετατάττω*
παρά+gen.
გადაწყვეტა (გმნ.) *βουλεύω*
გადაჭიმვა (გმნ.) *ἀνατείνω*

გადმოცემა (გმნ.) *παράδοσιμ*
გავლით *διά+gen.*
გამაფხული *ἔαρ*
გამრდა (გმნ.) *ἀσξάνω*
გათენება (გმნ.) *γίγεται ἡμέρα*
გაკვირვება (გმნ.) *θαυμάζω*
გაკიცხვა (გმნ.) *μέμφομαι*
გალაშქრება (გმნ.) *στρατεύω*
გამარჯვება *νίκη*
გამარჯვება (გმნ.) *νικάω*
გამოგზავნა (გმნ.) *πορεύομαι, ἀποδημέω,*
ἀπαλλάττομαι, ἀπέρχομαι
გამზადება (გმნ.) *παρασκευάζω*
გამო *διά+acc; gen+ἐνεκα*
გამოგზავნა (გმნ.) *μεταπέμπω, ἀποστέλλω*
გამოვლენა (გმნ.) *φαίνω*
გამოკვება (გმნ.) *τρέφω*
გამოკვლევა (გმნ.) *ἐξετάζω*
გამორჩევა (გმნ.) *διαφέρω*
გამოსახულება *εἶκων*
გამოჭანა (გმნ.) *ἐκφέρω*
გამოქცეული *σπίλιαιον; ἀντρον*
გამოყენება (გმნ.) *χράσσομαι+dat.*
გამოჩენა (გმნ.) *φαίνομαι, ἀποδείκνυμι*
გამოჩენილი *ἐνδοξός*
გამოცდილება *ἐμπειρία*
გამოცდილი *ἐμπειρός*
გამომზობა (გმნ.) *μεταπέμπομαι*
გამქვანება (გმნ.) *δηλώω*
გამქევი *προδότης*
გამხელა (გმნ.) *ἐλέγχο*
გამხნელება (გმნ.) *θαρρέω*
... გან, ... დან (თანდ.) *ἀπό+gen; ἐκ(ἐξ)+gen;*
παρά+gen; πρὸς+gen
განა *ἄρα, ἄρ οὐ*
განადგურება (გმნ.) *(δια)φθείρω; (ἀπ)όλλυμι,*
καταστρέφω, διασκηδάννυμι
განაწილება (გმნ.) *μεταδίδωμι, διαδίδωμι*
განდგომა (გმნ.) *ἀφίστημι*
განთავისუფლება (გმნ.) *λύω, ἐλευθερώω+gen.*
განსაკუთრებით *μάλιστα*
განსხვავება (გმნ.) *διαφέρω*
განსჯა (გმნ.) *δικάζω, κρίνω*
განსჯა=ფიქრი (გმნ.) *λογίζομαι*
განცდა *πάθος*
განციფრება (გმნ.) *θαυμάζω*
განბი *θησαυρός, κτήμα*
განწმენდა (გმნ.) *καθαίρω*

გაოცება (ზმფ.) *θαυμάζω*
 გარდა (თანდ.) *πλήν+gen.*
 გარდასვლა (ზმფ.) *παρέρχομαι*
 გარდაცვალება (ზმფ.) *ἀποθνήσκω, τελευτώ*
 გარეგნობა *εἶδος, ὄψις*
 გარეული *ἄγριος*
 გარეშე (თანდ.) *ἀνευ+gen.*
 გარშემო (თანდ.) *περί+acc.*
 გარშემო ცურვა *περίπλους*
 გარჯა *πόνος*
 გასაგები *σαφής*
 გასროლა (ზმფ.) *ἀποβάλλω, ἀφίημι*
 გაგანა (ზმფ.) *ἀπέχω*
 გაფანტვა (ზმფ.) *διασπείρω*
 გაქცევა (ზმფ.) *(ἀπο)φρενίω, ἀποτρέχω*
 გაღვიძება (ზმფ.) *ἐγείρω*
 გაყიდვა (ზმფ.) *ἀποδίδωμαι*
 გაშვება (ზმფ.) *παρίημι*
 გაჩუქება (ზმფ.) *σιγάω*
 გაცლა (ზმფ.) *ἄπειμι*
 გაცნობა (ზმფ.) *γινώσκω*
 გაცურვა (ზმფ.) *(ἀπο)πλέω*
 გამარცხვა (ზმფ.) *ἀρπάζω*
 გაძლოლა (ზმფ.) *ἄγω+acc; ἡγέομαι+dat.*
 გაწმენდა (ზმფ.) *καθαίρω*
 გაჭირვება *ἀπορία, ἀνάγκη*
 გახარება (ზმფ.) *ἡδομαι, χαρίζομαι, χαίρω, ἐνφραίνω*
 გახლომა (ზმფ.) *γίνομαι*
 გვა ἢ *Γέα(Γῆ), -ῆς*
 გემი *ναῦς; πλοῖον*
 გვერდითი (თანდ.) *παρά+dat. ან acc.*
 გვირგვინი *στέφανος*
 გვა *ბδός*
 გიგანტი *γίγας*
 გმირი *ἥρωας*
 გონიერი *σώφρων*
 გრძელი *μακρός*
 გრძნობა (ზმფ.) *αἰσθάνομαι, ὑποπτέω*

ღ

და (კავშ.) *καί*
 და *ἀδελφή*
 დაარსება (ზმფ.) *ἰδρύω, κτίζω*
 დაბეზლება (ზმფ.) *διαβάλλω*
 დაბლობი *πεδίον*
 დაბზა (ზმფ.) *δέω, ἄπτω*
 დაბრკოლება (ზმფ.) *καλῶ+gen.*
 დაბრუნება *νόστος*

დაბრუნება (ზმფ.) *ἐπανερχομαι, κατέρχομαι*
 დაღვანა (ზმფ.) *τίθημι*
 დაღვომა (ზმფ.) *ἵσταμαι, καθίσταμαι, ἀνίσταμαι*
 დაღვება (ზმფ.) *(ἐπι)τίθημι*
 დავა *διαφορά*
 დავალება (ზმფ.) *τάττω*
 დაზარალება (ზმფ.) *βλάπτωμαι*
 დაზიანება (ზმფ.) *βλάπτω*
 დათესვა (ზმფ.) *(δια)σπείρω*
 დათვალაიერება (ზმფ.) *θεάομαι, σκήπτομαι, θεωρέω*
 დათმენა (ზმფ.) *πάσχω*
 დაკარგვა (ზმფ.) *ἀποστερέομαι*
 დაღვება (ზმფ.) *πίνω*
 დალოღება (ზმფ.) *μένω*
 დამალვა (ზმფ.) *καλύπτω, (ἀπο)κρύπτω, λανθάνω*
 დამარცხება (ზმფ.) *νικάομαι, ἡττάομαι*
 დამარხება (ზმფ.) *θάπτω*
 დამთავრება (ზმფ.) *τελευτώ, τελέω*
 დამონება (ზმფ.) *δουλόω*
 დამორჩილება (ზმფ.) *πέιθομαι+dat.*
 დამოუკიდებლობა *αὐτονομία*
 დამუშავება (ზმფ.) *ἐργάζομαι*
 ... დაწ (თანდ.) *ἀπό+gen; ἐκ(ἐξ)+gen; παρά+gen; πρόσ+gen.*
 დანაოსი *ὁ Δαναός, -οῦ*
 დანახვა (ზმფ.) *ὄρω*
 დანგრევა (ზმფ.) *διαφθείρω*
 დანღობა (ზმფ.) *φειδομαι+gen.*
 დამირება (ზმფ.)=ვაპირებ *μέλλω*
 დარბაზი *μέγαρον*
 დართოსი *ὁ Δαρεῖος, -ου*
 დარქმევა სახელის (ზმფ.) *ὀνομάζω*
 დარჩენა (ზმფ.) *μένω*
 დარწმუნება (ზმფ.) *πέιθω*
 დასახლება (ზმფ.) *οἰκέω*
 დასრულება (ზმფ.) *τελευτώ, τελέω, παύομαι+part.*
 დასწრება (ზმფ.) *πάρειμι*
 დასჯა (ზმფ.) *κολάζω, ζημιόω*
 დასჯა (ზმფ.)-ვისკვები *δίκην δίδωμι*
 დატკობა (ზმფ.) *τέρπω*
 დატოვება (ზმფ.) *(ἀπο)λείπω*
 დაუწერელი *ἀγραφος*
 დაფანტვა (ზმფ.) *διίστημι*
 დაფიცება (ზმფ.) *ὄμνημι*
 დაფუძნება (ზმფ.) *κτίζω*
 დაქორწინება (ზმფ.) *γαμέω*
 დაღუპვა (ზმფ.) *φονεύομαι, ἀπόλλυμαι, καταστρέφομαι, ἀποθνήσκω*

დაყენება (ზმნ.) ἵστημι
დაყენება სათავეში (ზმნ.) προϊστημι; καθίστημι
დაყოვნება (ზმნ.) μέλλω
დაშავება (ზმნ.) βλάπτω
დაშინება (ზმნ.) φοβέω
დაშლა (ზმნ.) διαλύω, ἀπόλλυμι
დაცემა ძირს (ზმნ.) (εἰς)πίπτω, καταπίπτω
დაცვა (ზმν.) ἀμύνα, φυλάττω
დაცვა თავის (ზმნ.) φυλάττομαι+acc; ἀμύνομαι+acc
დაძვრა (ზმნ.) ὀρμάω
დაძინება (ზმნ.) κοιμίζω
დაწვა (ზმნ.) καίω
დაწყება (ზმნ.) ἄρχομαι+part.
დაწყობა (ზმნ.) τάττω, τιθῆμι
დაჭირვება (ზმნ.)=ჭკირდება δέω
დაჭრა (ზმნ.) τιρώστω
დახმარება βοήθεια
დახმარება (ზმნ.) βοηθέω+dat.
დაჯერება (ზმნ.) πιστεύω+dat; πείθω+dat.
ღვთა (ზმნ.) ἵστημι, ἔστηκα
ღეღა μήτηρ
ღელალოსი ὁ Δαίδαλος, -ου
ღელამიწა γῆ
ღევნა (ზმნ.) διαίωκα
ღევნა (ზმნ.)=მივღევ, ვახლავარ ἔπομαι
ღელოსი ἡ Ἀἴθλος, -ου
ღელუფინი δελφίς
ღელუღ Δελφοί
ღემოკრატია δημοκρατία
ღიდებული ἔνδοξος, μεγαλοπρεπής
ღიდი μέγας, μακρός, δεινός
ღიდხანს πολὺν χρόνον, μακρὸν χρόνον
ღინება (ზმნ.) ῥέω
ღიომღელ Διομήδης
ღიონისე ὁ Διόνυσος, -ου
ღიონისიები τὰ Διονύσια, -ων
ღორიულები Δαριεῖς
ღრაკონი δράκων
ღრამა δράμα
ღრო χρόνος, ὥρα, καιρός
ღუმილი (ზმნ.) σιγάω
ღღე ἡμέρα
ღღეობა, ღღესასწაული ἑορτή

3

ვეოსი ὁ Αἰγυῖς, -έως
ვეოსის ზღვა τὸ Αἰγαῖον, -ου
ვევიპტე ἡ Αἴγυπτος, -ου

ვევიპტელი ὁ Αἰγύπτιος, -ου
ვევიპტოსი ὁ Αἴγυπτος, -ου
ვერიპიდე ὁ Εὐρυπίδης, -ου
ვერისთევსი ὁ Εὐρύσθευς, -έως
ელაღა Ἑλλάς
ელენე ἡ Ἑλένη, -ης
ელჩი πρεσβευτής; მრ. რ. πρεσβεῖς
ელჩობა πρεσβεία
ეპოსი ἔπος
ერთად σύν+dat.; ἅμα+dat.
ერთად გალაშქრება (ზმნ.) συστρατεύομαι
ერთი (რიცხვ. სახ.) εἷς, μία, ἓν
ერთი=ვინმე τις, τι (ენკლ.)
ერთმანეთი (მხოლოდ ირიბ ბრუნვებში) ἀλλήλων
ერთსულოვნება ὁμοιοία
ეს (ჩვენ. ნაც. სახ.) οὗτος, ὅδε
ეგლი ἄγμα
ეფესელი ὁ Ἐφέσιος, -ου
ეფესოსი ἡ Ἐφεσος, -ου
ემშაკობა δόλος

3

ვაჟი υἱός
ვაჟკაცი ἀνήρ
ვაჟკაცობა ἀνδρεία
ვაჟკაცურად ἀνδρείως
ვარსკვლავი ἀστήρ
ვარჯიში (ზმნ.) γυμνάζω
ვაჭარი ἔμπορος
ვაჭრობა ἔμπορία
ვეღრება (ზმნ.) εὐχόμαι
ველური ἄγριος
ვერ ὀ(σ)κ, ὀ(χ)
ვერავინ ὀσδέεις
ვერ შემჩნევა (ზმნ.) λανθάνω+part.
ვერცხლის ἀργυροῦς
ვინ (კითხვ. ნაც. სახ.) τίς; τί;
ვინაიდან γάρ (ღვას II ადგილზე წინადადებაში)
ვინმე (გაბუსაზღვ. ნაც. სახ.) τις, τι (ენკლ.)
ვინც (მიმართ. ნაც. სახ.) ὃς, ἡ, ὅ

8

ზავის შეკვრა (ზმნ.) εἰρήνην ποιέω
ზამთარი χειμών
ზაფხული θέρος
... მე (თანდ.) ἐν+dat; ἐπί+dat; πρὸς+acc.
ზევსი Ζεὺς
ზეთისხილი ἐλαία

ზეიმი *ἐορτή*

ზეცა *ὄβρανός*

ზიანის მიყენება (ზმნ.) *βλάπτω*

ზნე (ჩვეულება) *ἦθος*

ზოგნი *ἔνιοι, τινές* (ენკლ.)

ზრუნვა (ზმნ.) *θεραπεύω, φροντίζω,*

(ἐπι)μελέομαι+gen.

ზუსტად *ἀκριβώς*

ზღვა *πόντος, θάλαττα*

თ

თავად *αὐτός*

თავდაპირველად... შემდგომ... *πρῶτον μὲν... ἔπειτα δέ...*

თავი *κεφαλή*

თავის მოყრა (ზმნ.) *συλλέγω*

თავისი (კუთვნ. ნაც. სახ.) *αὐτοῦ, αὐτῶν*

თავისი (უკუქც. ნაც. სახ.) *ἐαυτοῦ*

თავისუფალი *ἐλεύθερος*

თავისუფლება *ἐλευθερία*

თავლა *σταθμός*

თავზელი *ἄβριστης*

თავზელობა *ἄβρις*

თათბირი (ზმნ.) *βουλευώ, συμβουλεύω*

... თან (თანდ.) *σύν+dat., ἐπί+dat., παρά+dat., ἐν+dat.*

თანამგზავრი *ἐταῖρος*

თანახმა *κατά+acc.*

თანხმობა *ὁμονοία*

თავყვანისცემა (ზმნ.) *θεραπεύω*

თეზე *αἰ Θήβαι, -ῶν*

თემისტოკლე *ὁ Θεμιστοκλῆς, -οῦς*

თერმოპილე *αἱ Θερμοπύλαι, -ῶν*

თესალია *ἡ Θεσσαλία, -ας*

თესეუსი *ὁ Θησεύς, -έως*

თესვა (ზმნ.) *σπείρω*

თეტისი *Θήτις*

თვე *μήν*

... თვის (თანდ.) *ὑπέρ+gen.; ἐπί+dat.; παρά+dat.; περί+gen.*

თორმეტი *δώδεκα*

თრაკია *ἡ Θράκη, -ης*

თუ *εἰ*

თუკი *ἐάν+con.*

თუმცა *καίπερ+part.*

თქვენ *ὑμεῖς*

თქვენი *ὑμέτερος*

თქმა (ზმნ.) *λέγω, φημί*

თხოვნა (ზმნ.) *αἰτέω, εὔχομαι*

ი

ილქინი *ἰστίον*

იარალი *δπλα*

იასონი *ὁ Ἰάσων, -ονος*

იგი (ჩვენებ. ნაც. სახ.) *αὐτός, ἐκεῖνος*

იგი (პირის ნაც. სახ.) *αὐτός*

ითაკა *ἡ Ἰθάκη, -ης*

ითაკელები *οἱ Ἰθακήσιοι, -ων*

იკაროსი *ὁ Ἴκαρος, -ου*

ილოტი *εἰλωτ*

იმღენი *τοσοῦτος*

იმედი *ἐλπίς*

იმედის გაცრეხება (ზმნ.) *σφάλλω τῶν ἐλπίδων*

იმედის ქონება (ზმნ.) *ἐλπίζω*

იმბტომ, რომ *ὅτι, διότι, γάρ* (დღას წინადადებაში II ალგილას)

იმხელა *τοσοῦτος*

იოლი *ῥάδιος*

იონიელები *Ἴωνες*

იპოდრომი *ἵπποδρομος*

ის (ჩვენებ. ნაც. სახ.) *αὐτός, ἐκεῖνος*

ისტორიკოსი *συγγραφεύς*

იფიგენია *ἡ Ἰφιγένεια, -ας*

იქ *ἐκεῖ*

იყო, იყვნენ *ἦν, ἦσαν*

იძულება (ზმნ.) *ἀναγκάζω*

იძულებით *βίβη*

იძულებული *ἀκων*

ქ

კავკასიონი *ὁ Καύκασος, -ου*

კამათი (ზმნ.) *ἐρίζω, στασιάζω*

კანონი *νόμος*

კანონმდებელი *νομοθέτης*

კარგ განწყობაზე ყოფნა (ზმნ.) *εὖ διακείμεαι*

კარგად *εὖ*

კარგად მოქცევა (ზმნ.) *εὖ ποιεῶ; εὖ πράττω*

კარგი *ἀγαθός*

კარგი წარმოშობა *εὐγένεια*

კარიბჭე *πίλη*

კაცი *ἀνήρ*

კბილი *ὀδόντ*

კეთება (ზმნ.) *ποιέω, πράττω*

კეთილგონიერი *σώφρων*

კეთილი *ἀγαθός*

კეთილშობილი *εὐγενής*

... კენ (თანდ.) *εἰς+acc.; πρὸς+acc.*

კენჭისყრა (ზმნ.) *ψηφίζομαι*

კერბეროსი *ὁ Κέρβερος*, -*ου*
 კვლა (ზმზ.) *φονεύω, ἀποκτείνω, θανατώω*
 კი *γε* (ეხვლ.); *μέν...*, *δέ...*
 კითხვა (ზმზ.) *ἐρωτάω*
 კიკლოპი *ὁ Κύκλωψ*, -*απος*
 კირკე *ἡ Κίρκη*, -*ης*
 კიროსი *ὁ Κύρος*, -*ου*
 კიციხე (ზმზ.) *μέφομαι*
 კლდე *πέτρα*
 კლისთენესი *ὁ Κλεισθένης*, -*ους*
 კლიტემნესტრა *ἡ Κλυταιμνήστρα*, -*ας*
 კოლონია *ἀποικία*
 კოლხები *οἱ Κόλχοι*, -*αν*
 კოლხეთი *ἡ Κολχίς*, -*იდოს*
 კორინთო *ἡ Κόρινθος*, -*ου*
 კოცონი *πῦρ*
 კრეცა *ἡ Κρήτη*, -*ης*
 კრეტელი *Κρητικός*
 კროსოსი *ὁ Κροῖσος*, -*ου*
 კუნძულები *νησιάτις*
 კუნძული *νῆσος*

ლ

ლაბირინთი *λαβύρινθος*
 ლამაზი *καλός*
 ლაპარაკი (ზმზ.) *ποιέω λόγους*
 ლაშქარი *στρατιά, στρατός, στρατεύμα*
 ლაშქრობა *στρατεία, στόλος*
 ლაშქრობა (ზმზ.) *στρατεύω*
 ლეონიდასი *ὁ Λεωνίδας*, -*ου*
 ლიბია *ἡ Λιβύη*, -*ης*
 ლიდიელები *Λυδοί*
 ლოცვა (ზმზ.) *ἐνχομαι*

მ

მაგრამ *ἀλλά* (ღვას წინადადების თავში); *δέ* (ღვას
 წინადადებაში II ადგილზე)
 მაღლი *χάρις*
 მაღლიერი ყოფნა (ზმზ.) *χάριν ἔχω*
 მამა *πατήρ*
 მამაცი *ἀνδρείος, θρασύς*
 მამაცურად *ἀνδρείως*
 მარდონიოსი *ὁ Μαρδόνιος*, -*ου*
 მართალი *ἀληθής*
 მართვა (ზმზ.) *ἀνάσσω+γεν., ἄρχω+γεν.,*
βασίλευω+γεν., κρατέω+γεν.
 მარტო *μόνος*
 მას შემდეგ, რაც *ἐπει*

მასპინძლობა (ზმზ.) *ξενίζομαι*
 მასწავლებელი *διδάσκαλος*
 მაღალი *ὕψηλος*
 მაღარო *μέταλλον*
 მაყენე *ἄγγελος; κήρυξ*
 მბრძანებელი *δεσπότης*
 მგელი *ὁ λύκος*, -*ου*
 მგზავრობა (ზმზ.) *πορεύομαι, ἀποδημέω*
 მდიდარი, მდიდრული *πλούσιος*
 მდიდრად ყოფნა (ზმზ.) *πλουτέω*
 მდინარე *ποταμός*
 მე *ἐγώ*
 მეათე *δεκατός*
 მეგობარი *φίλος; εὔχαιρος*
 მეგობრულად *φίλος*
 მედეა *ἡ Μηδεία*, -*ας*
 მეზობელი *γείτων*
 მეზღვეური *ναύτης*
 მეთაური *ἡγεμῶν*
 მემკვიდრე *διάδοχος*
 მენელაოსი *ὁ Μενέλαος*, -*ου*
 მეგად არ *οὐκ ἐστι, μήκετι*
 მეგისმეგად *ἐγαν, μάλιστα*
 მეფე *βασιλεύς*
 მეფობა *βασιλεία; ἀρχή*
 მეფობა (ზმზ.) *βασιλεύω+γεν., ἀνάσσω+γεν.*
 მეშვეობით (თანდ.) *διά+γεν.*
 მეცნიერება *μάθημα*
 მზა, მზადყოფი *ἐτοιμος*
 მზადება (ზმზ.) *παρασκευάζω*
 მზე *ἥλιος*
 მთა *ὄρος*
 მთელი *ὅλος, πᾶς*
 მთვარე *σελήνη*
 მთლიანად *ὅλος*
 მიბმა (ზმზ.) *ἄπτα*
 მიბორკვა (ზმზ.) *δεσμεύω*
 მიერ (თანდ.) *ὑπό+γεν.*
 მითი *μῦθος*
 მილეტოსი *ἡ Μίλητος*, -*ου*
 მილგაიად *ὁ Μιλτιάδης*, -*ου*
 მიმართ *πρός+acc, ἀντί+γεν.*
 მიწდორი *ἀγρός*
 მიწიჭება (ზმზ.) *παρέχω*
 მიწოსი *ὁ Μίνως*, -*აოს*
 მიწოგაფერი *ὁ Μινώταυρος*, -*ου*
 მისანი *μάντις*
 მისვლა (ზმზ.) *ἦκα, ἀφικνέομαι, προσβαίω,*

προσέρχομαι
 მისწრაფება (გმბ.) *ἐπιθυμέω*
 მისწრება *φθάνω*
 მატოვება (გმბ.) *(ἀπο)λείπω*
 მიუხედავად იმისა, რომ... *καίπερ+part.*
 მიღება (გმბ.) *λαμβάνω, δέχομαι, κτάομαι*
 მიღება სკუმრის (გმბ.) *ξενίζομαι*
 მიღწეული *γεγονός*
 მიყვანა (გმბ.) *ἄγω*
 მიჩენა ადგილის (გმბ.) *τίθημι*
 მიცემა (გმბ.) *παρέχω, δίδωμι*
 მიწა *γῆ; γῆν, ἡπειρος*
 მიწათმოქმედი *γεωργός*
 მიხედვით *κατά+acc*
 მიჯაჭვა (გმბ.) *δέω*
 მკაცრი *χαλεπός*
 მმართველობა *ἀρχή*
 მოგზაურობა (გმბ.) *πορεύομαι, ὁδεύω, ἀποδημέω*
 მოგზაურობა *πορεία*
 მოვლა (გმბ.) *θεραπεύω, τρέφω*
 მოთათბირება (გმბ.) *συμβουλευέω*
 მოთმენა (გმბ.) *πάσχω*
 მოთხოვნა (გმბ.) *αἰτέω*
 მოირა *ἡ Μοῖρα, -ας*
 მოკავშირე *σύμμαχος*
 მოკვდავი *θνητός*
 მოკვლა (გმბ.) *φονεύω, θανατώω, ἀποκτείνω*
 მოლაპარაკება (გმბ.) *διαλέγομαι*
 მოლაშქრე *στρατιώτης, ὀπλίτης*
 მომზადება (გმბ.) *παρασκευάζω, ποιέω*
 მომღერალი *δοιδός*
 მონა *δοῦλος*
 მონაწილეობა (გმბ.) *μετέχω+gen.*
 მონღომება (გმბ.) *ἐφίημαι*
 მონეტა *νόμισμα*
 მონობა *δουλεία*
 მოპოვება (გმბ.) *κτάομαι, λαμβάνομαι+dat.*
 მორთვა (გმბ.) *κοσμέω*
 მორიდება (გმბ.) *αἰδέομαι*
 მოსამართლე *δικάστης*
 მოსმენა (გმბ.) *ἀκούω*
 მოსპობა (გმბ.) *διαλύω, κατακόπτω, διαφθείρω*
 მოსწრება (გმბ.) *φθάνω*
 მოტანა (გმბ.) *παρέχω, φέρω, κομίζω*
 მოტაცება (გმბ.) *ἄρπάζω*
 მოტყუება (გმბ.) *Ψεύδω, σφάλλω*
 მოჟანგვა (გმბ.) *διασπείρω*
 მოქალაქე *πολίτης*

მოქცევა (კარგად, ცუდად) (გმბ.) *εἶς, κακῶς πράττω*
 მოღალატე *προδοτής*
 მოყოლა (გმბ.) *λέγω, διηγέομαι*
 მოცემა (გმბ.) *παρέχω*
 მოძულება (გმბ.) *μισέω*
 მოწესრიგება (გმბ.) *διατίθημι*
 მოწვევა (გმბ.) *συγκαλέω*
 მოწინააღმდეგე *ἐναντίος, πολέμιος*
 მოწყობა (გმბ.) *τάττω, ποιέω*
 მოხვეჭა (გმბ.) *κτάομαι*
 მოხუცი *γέρων*
 მრავალი, მრავალრიცხოვანი *πολύς*
 მსახური *ὀκέτης, θερσίπαιον*
 მსგავსი *ὁμοῖος*
 მსხვერპლშეწირვა *θυσία*
 მსხვერპლშეწირვა (გმბ.) *θύω*
 მტერი *ἐχθρός, πολέμιος, ἐναντίος*
 მუღამ *αἶψι*
 მუბა *ἡ Μοῦσα, -ης*
 მუსიკალური *μουσικός*
 მუშაობა (გმბ.) *ἐργάζομαι*
 მღერა (გმბ.) *ᾄδω, ὑμνέω*
 მშვენიერება *κάλλος*
 მშვენიერი *καλός*
 მშობლები *γονεῖς*
 მცდელობა-ცდა(გმბ.) *πειράομαι*
 მცოდნე *φύλαξ*
 მცხოვრები *ἐπιστήμων*
 მძვინვარე *ἐνοικος*
 მძვინვარე *ἀγριος*
 მძიმე *ἰσχυρός, χαλεπός, βαρύς*
 მწერალი *συγγραφεὺς*
 მწყემსი *ποιμὴν*
 მწყობრი *τάξις*
 მხდალი *δειλός*
 მხეცი *θῆρ*
 მხოლოდ *μόνον*

6

ნავსადგური *λιμὴν*
 ნათელი *σαφής*
 ნამოქმედარი, ნამუშევარი *πράγμα*
 ნაოსნობა *πλοῦς*
 ნაპირი ზღვის *ἄκτῃ*
 ნაშრომი *πράγμα*
 ნახვა (გმბ.) *βλέπω, θεάομαι, ὄρω*
 ნდობა (გმბ.) *πιστεύω+dat.*
 ნდობა (გმბ.)=უენდობი, მჯერა *πέποιθα*

ნების გარეშე *ἄκων*
 ნების ღართვა (ზმნ.) *ἔάω, ἐφίημι*
 ნების ქონა (ზმნ.)=შემიძლია, ნება მაქვს, უფლება
 მაქვს *ἔξεστι*
 ნებაზე *εἴθε, εἰ γάρ*
 ნიშთა *Νύμφη*
 ნუ *μή*
 ნურავინ *μηδείς*

ო

ოღესლაც *ποτέ* (ენკლ.)
 ოღისევის ὀ *Ὀδυσσεύς, -έως*
 ოლიგარქია *ὀλιγαρχία*
 ოლიმპია *ὄλυμπια, -ας*
 ოლიმპიური თამაშები *Ὀλύμπια*
 ომი *πόλεμος*
 ომი (ზმნ.) *πολεμέω*
 ორატორი *ῥήτωρ*
 ორგული *ἄπιστος*
 ორი *δύο*
 ოსტაგი *τεχνίτης*
 ოქროს *χρυσός*
 ოცი *εἴκοσι*

პ

პარისი ὀ *Πάρις, -ιδος*
 პართენონი ὀ *Παρθένων, -αος*
 პარნასოსი ὀ *Παρνασός, -ου*
 პასუხი (ზმნ.) *ἀποκρίνομαι*
 პაგარა *μικρός, ὀλίγος*
 პაგივი *τιμή*
 პაგივის მიგება, პაგივისცემა (ზმნ.) *τιμάω*
 პელოპონესოსი *ἡ Πελοπόννησος, -ου*
 პერიანდროსი ὀ *Περιάνδρος, -ου*
 პერიკლე *ὀ Περικλῆς, -ους*
 პითია *ἡ Πυθία, -ας*
 პირამიდა *πυραμίδας*
 პირეესი ὀ *Πειραιεύς, -έως*
 პირველად *πρῶτον*
 პისისტრაგე *ὀ Πεισίστρατος, -ου*
 პოეზია *ποίησις*
 პოემა *ἔπος, ποίημα*
 პოეტი *ποιητής*
 პოენა (ზმნ.) *εὐρίσκω*
 პოსეიდონი ὀ *Ποσειδῶν, -ῶνος*
 პრომეთე *ὀ Προμηθεύς, -έως*
 პური *σίτος*

რ

რა (კითხვ. ნაც. სახ.) *τί*
 რად? *διὰ τί;*
 რადგან *γάρ* (ღვას წინადადებაში II ადგილზე)
 რამში *τάξιν*
 რათა *ἵνα, ἄν, ὅπως*
 რამდენი (კითხვ. ნაც. სახ.) *πόσοι*
 რამდენიმე *ἔτιοι*
 რამხელა *ὄσος*
 რაოდენობა *ἀριθμός*
 რატომ *διὰ τί*
 რაც (მიმართ. ნაც. სახ.) *ὄ*
 რისხვა (ზმნ.) *ὀργίζομαι*
 როგორ *πῶς*
 როგორც *ὄς, ὄσπερ*
 როდესაც *ἐπει*
 რომ *ὄτι, ὄς*
 რომელი (კითხვ. ნაც. სახ.) *τίς, τί*
 რომელიც (მიმართ. ნაც. სახ.) *ὄστις, ἦτις, ὄτι*
 რომელიღაც *τις, τι* (ენკლ.)
 რომი *Ῥώμη*
 როცა *ἐπει, ὄτε*
 როცა კი *ὄταν+con.*
 რჩევა *βουλή*
 რჩევა (ზმნ.) *συμβουλεύω*

ს

საამო *ἡδύς*
 საბერძნეთი *Ἑλλάς*
 საბჭო *βουλή*
 საგანძური *θησαυρός*
 სად *ποῦ*
 სადილობა (ზმნ.) *δειπνέω*
 სავესე *πλήρης+gen., μεστός+gen.*
 საზღვაო ბრძოლა *ναυμαχία*
 საზღვარი *ὄρος*
 სათავეში დაყენება, დადგომა (ზმნ.) *ἐφίστημι*
 სათეატრო ფული *τὰ θεατρικά, -ων*
 საითაც *ὄπου*
 საკვირველი *θαυμάσιος*
 საკუთარი *ἴδιος*
 საკუთარი (უკუქც. ნაც. სახ.) *ἐμαυτοῦ* და ა. შ.
 სამართლიანად *δικαίως*
 სამართლიანი *δίκαιος*
 სამარცხვინო *αἰσχρός*
 სამარცხვინოდ *αἰσχρῶς*
 სამასი *τριακῶσι*

სამეფო *βασιλεία, ἀρχή*
 სამი *τρεῖς, τρία*
 სამისნო *μαντείον*
 სამკაული *κόσμος*
 სამოცდაათი *ἑβδομήκοντα*
 სამოცი *ἐξήκοντα*
 სამუშაო *ἔργον*
 სამეფი *τρίπους*
 სამშობლო *πατρίς*
 სამხედრო ბანაკი *στρατόπεδον*
 სამხედრო კავშირი *συμαχία*
 სამჯერ *τρίς*
 სანამ *ἕως*
 სანამ არ... *πρὶν ἄν+con., πρὶν+inf.*
 სანაპირო *ἀκτή*
 სანდო *πιστός*
 საოცარი *θαυμάσιος*
 სარგებლობის მოგახან *όνιημι*
 სარდალი *στρατηγός, ἡγεμών*
 სასახლე *βασιλεία*
 სახელი *ζημία*
 საუბარი (ზმბ.) *διαλέγομαι+dat.*
 საუკეთესო *ἀριστος*
 საუნჯე *θησαυρός*
 საფრთხე *κίνδυνος*
 საფრთხეში ჩავარდნა (ზმბ.) *κινδυνεύω*
 საქმე *ἔργον, πρᾶγμα*
 საქონელი *ἄνιον*
 საყვარელი *φίλος*
 საშუალება *χρήματα*
 საშინელი *δεινός, φοβερός*
 საშინლად *δεινῶς*
 საჩუქარი *δῶρον*
 საწმისი=გყავი *δέρμα*
 საჭიროა *δεῖ, χρή*
 სახალხო კრება *ἐκκλησία*
 სახელგანთქმული *εὐκλετής*
 სახელი *ὄνομα*
 სახელი=დიდება *δόξα, κλέος*
 სახელმწიფო *πολιτεία*
 სახელმწიფო წყობა *πολιτεία*
 სახელოვანი *ἐνδοξος, εὐκλής*
 სახელოსნო *ἐργαστήριον*
 სახიფათო *ἐπικίνδυνος*
 სახლი *οἰκία, οἶκος*
 სახლში *οἰκάδε*
 სელა (ზმბ.) *βαίνω, ἔρχομαι, χωρέω, εἶμι*

სიამაყე (ზმბ.) *μέγα φρονέω*
 სიამოვნება (ზმბ.) *ἡδύμαι+dat., χαρίζομαι+dat.*
 სიბრძნე *σοφία*
 სიკვდილი *θάνατος*
 სიკვდილი (ზმბ.)=კვდები *ἀποθνήσκω, τελευτάω*
 =კვდარი ვარ *τέθηκα*
 სილამაზე *κίλλος*
 სიამაყე *θυμός, ἀνδρεία*
 სიმართლის თქმა (ზმბ.) *τάληθῆ λέγω*
 სიმდიდრე *χρήματα, πλοῦτος*
 სიმღერა *ὕμνη, μέλος*
 სიმღერა (ზმბ.) *ᾄδω*
 სიმშვიდე *ἡσυχία*
 სირბილი (ზმბ.) *τρέχω*
 სიგყვა *λόγος*
 სიღარიბე *πενία, ἀπορία*
 სიყვარული *ἔρως*
 სიყვარული (ზმბ.) *φιλέω*
 სიცილია *ἡ Σικελία, -ας*
 სიცოცხლე *βίος*
 სიცრუე *ψεῦδος*
 სიცრუის თქმა (ზმბ.) *Ψεύδω, σφάλλω*
 სიძლიერე *ἰσχύς*
 სიძულვილი (ზმბ.) *μισέω*
 სმა (ზმბ.) *πίνω*
 სმენა (ზმბ.) *ἀκούω+gen.*
 სოლონი *ὁ Σόλων, -ωνος*
 სოფოკლე *ὁ Σοφοκλῆς, -ონς*
 სპარსელებთან ომი *Περσικά*
 სპარსელები *Πέρσαι*
 სპარტა *ἡ Σπάρτη, -ης*
 სპარტელი *Σπαρτιάτης*
 სრულიად *ὄλως, πολλὰ*
 სრულყოფილი (სულთ და სხეულთ) *καλὸς*
κάγαθός
 სტუმართმოყვარე *εὐξείνος*
 სტუმარი *ξένος*
 სული-სიმამაცე *θῆμος*
 სული *φυχή*
 სურვილი (ზმბ.) *βούλομαι, ἐθέλω*
 სწავლა (ზმბ.) *μανθάνω, ἐπιτάμαι*
 სწავლება (ზმბ.) *διδάσκω*
 სწორად *ὀρθῶς*
 სწრაფვა (ზმბ.) *σπεύδω, ἐπιθυμέω, ἐφίημι*
 სწრაფი *ταχύς*
 სხვა *ἄλλός*
 სხვადასხვახნარი *παντοῖος*

ბ

ბანჯვა *πόνος, πάθος*
 ბანჯვა (ზმნ.) *πάσχω*
 ბარბაროსი *ὁ Τάρταρος, -ου*
 ბაძარი *Ιερόν, ναός*
 ბახი *κάπρος*
 ბირანი *τύραννος*
 ბირანია *τυραννίς*
 ბირანული *τυραννικός*
 ბკბილი *ήδύς, γλυκός*
 ბკბობა (ზმნ.) *τέρπομαι, ήδομαι*
 ბომი *έθνος*
 ბროა *ή Τροία, -ας*
 ბყჭი *δόρα, δέρμα*
 ბყული *Ψεύδος*

ჟ

ჟამრავი *πλειστός*
 ჟგნურება *άνοια*
 ჟგნური *άνους, άφρων*
 ჟგულბეღყოფა (ზმნ.) *άμελέω+gen.*
 ჟდიღესი *μέγιστος*
 ჟმარმაზარი *μέγας, δεινός*
 ჟკეთესი *άμείνων*
 ჟკვდავი *άθάνατος*
 ჟკვე *ήδη*
 ჟლაზამკსი *κάλλιστος*
 ჟრანოსი *ὁ Οήρανός, -ου*
 ჟრთიერთობა (ზმნ.) *όμιλέω*
 ჟრხოზა (ზმნ.) *άπειθέω*
 ჟსამართლობა *άδικία*
 ჟსაფრთხო *άσφαλής*
 ჟსაფრთხოება *άσφάλεια*
 ჟფლების ქონა *έξεστι, πάρεστι*
 ჟღმერთო *άσεβής*
 ჟცნობი *ήρωστος*
 ჟცხო *άλλος*
 ჟცხოელი *ξένος, βάρβαρος*
 ჟწყება (ზმნ.) *λέγω, μνησθ, (άπ)αγγέλλω, κηρύττω*
 ჟხალისოდ *άκων, άκουσα, άκων*

ფ

ფარა *πρόβατα*
 ფართო *εύρύς*
 ფარი *άσπίς*
 ფინიკიელი *Φοίνιξ*
 ფიქრი (ზმნ.) *νομίζω, ήγεομαι, λογίζομαι*
 ფლოგი *ναυτικόν*

ფრენა (ზმნ.) *πέτομαι*
 ფრთა *πτέρον*
 ფული *χρήματα, άργύριον*

ქ

ქალაქი *πόλις, άστν*
 ქალი *γυνή*
 ქალიშვილი *θυγάτηρ, παρθένος*
 ქანდაკება *άνθριάς, άγαλμα, εΐκων*
 ქარი *άνεμος*
 ქარიჭა *ή Χάρις, -იტος*
 ქება *έπαινος*
 ქება (ზმნ.) *ύμνέω, έπαινέω*
 ქეყანა *χώρα*
 ქიტონი *χιταίν*
 ქმნა (ზმნ.) *ποιέω*
 ქონა (ზმნ.) *έχω, έστί(είσι)+dat.*
 ქონება *χρήματα*
 ქორწინება (ზმნ.) *γαμέω*
 ქსერქსე *ὁ Ξέρξης, -ου*
 ქურუმი *Ιερέυς*

ლ

ლაღაგი (ზმნ.) *προδίδωμι*
 ღამე *νύξ*
 ღამით *νύκτωρ*
 ღარიბი *πένης*
 ღვინო *οίνος*
 ღირსეული *έσθλός, τίμος*
 ღმერთი *θεός*

ყ

ყანა *άγρός*
 ყველა *πᾶς*
 ყოველდღიურად *καθ' ήμέραν*
 ყოველთვის *άεί*
 ყოველწლიურად *κατ' ένιαυτόν*
 ყოლა *έχω, έστί(είσι)+dat.*
 ყურება *(άπο)βλέπω, όράω, θεάομαι*

შ

შავი *μέλας*
 შებმა (ზმნ.)=შებრძოლება *συμμειγνυμι*
 შებორკვა (ზმნ.) *δέω*
 შეგროვება (ზმნ.) *άθροίζω, συλλέγω*
 შეერთება (ზმნ.) *ζεύγνυμι*
 შეიძლება=აღბობა *άνωρι.*
 შეიძლება=ნებადართულია *έξεστι, πάρεστι*

შეკვრა კავშირის (შმფ.) *συμμαχίαν ποιέω*
 შეკითხვა (შმფ.) *ἔρωτάω*
 შეკრება (შმფ.) *ἀθροίζω, συλλέγω*
 შემდეგ *μετά+acc.*
 შემთხვევა *καιρόν*
 შემკობა (შმფ.) *κοσμέω*
 შემოსაზღვრა (შმფ.) *ὀρίζω*
 შენ *σύ*
 შენება (შმფ.) *ἰδρύω*
 შენი *σύς*
 შეპყრობა *αἰρέω, λαμβάνω, συλλαμβάνω*
 შეპყრობა (შმფ.)=გყვედ ვვარდები *ἀλίσκομαι*
 შერცხვენა (შმფ.) *καταισχύω*
 შესასვლელი *στόμιον*
 შესაძლოა *ἄν+opt.*
 შესახებ *περί+gen.*
 შესვლა (შმფ.) *ἐμβαίνω, εἰσβαίνω*
 შესრულება (შმფ.) *πράττω, ποιέω, περαίνω*
 შესწავლა (შმფ.) *μανθάνω*
 შეგყობა (შმფ.) *μανθάνω, πυνθάνομαι, ἀισθάνομαι, γιγνώσκω*
 შეურაცხყოფა (შმფ.) *ἀτιμάζω, ἀδικέω*
 შექება (შმფ.) *ὑμνέω*
 შეშინება (შმფ.) *φοβέω, ἐκπλήττω*
 შემლა ხელის (შმფ.) *καλῶ+gen.*
 შეცვლა (შმფ.) *ἀλλάττω, μετατίθημι, μεθίστημι*
 შეძლება (შმფ.) *δύναμαι*
 შეძლება=ნების, უფლების ქონა (შმფ.) *ἔξεστι*
 შეძრწუნება (შმფ.) *ἐκπλήττω*
 შეძულება (შმფ.) *μισέω*
 შეწირვა მსხვერპლად (შმფ.) *θύω*
 შეწყვეტა (შმფ.) *παύομαι+part.*
 შეჭრა (შმფ.) *εἰσβαλλω*
 შეხედვა (შმფ.) *(ἀπο)βλέπω, θεάομαι, ὀράω*
 შეხვედრა (შმფ.) *ὀμιλέω*
 შეჯაერება (შმფ.) *ἐχθαίρω*
 შეჯიბრება (შმფ.) *ἀγωνίζομαι*
 შეჯიბრი *ἀγών*
 შეპყვრის *πρέπει, προσήκει*
 შევლა (შმფ.) *βοηθέω+dat.*
 შვიდი *ἑπτὰ*
 შვილი *υἱός, παῖς, τέκνον*
 ... ში (თანდ.) *ἐν+dat., εἰς+dat., πρός+acc.*
 შიკრიკი *ἄγγελος, κήρυξ*
 შინ *οἶκος*
 შინისკენ *οἰκάδε*
 შიში *φόβος*
 შიში (შმფ.)=ვშიშობ *φοβέομαι, δέδοικα*

=შეშინება *φοβέομαι+acc.*

შიობა (შმფ.) *τίκτω*
 შორის (თანდ.) *ἐν+dat., παρά+gen.*
 შრომა *πόνος*
 შუბი *δόρυ*
 შუა *μέσος*
 შურისძიება (შმფ.) *τιμωρέομαι*

ჩ

ჩადენა (შმფ.)=კეთება *ποιέω*
 ჩავარდნა (შმფ.) *(εἰς)πίπτω, καταβάλλω*
 ჩათვლა (შმფ.) *νομίζω, δοκεῖ μοι, διατίθημι*
 ჩაკეცვა (შმფ.) *ἐγκλείω*
 ჩაცმა (შმფ.) *ἐνδύω*
 ჩაწერა (შმფ.) *ἀναγράφω, συγγράφω*
 ჩემი *ἐμός*
 ჩვევა (შმფ.)=ჩვევია *εἶωθα*
 ჩვენ *ἡμεῖς*
 ჩვენება (შმფ.) *δηλόω, δείκνυμι, φαίνω, ἀποφαίνομαι*
 ჩვენი *ἡμέτερος*
 ჩვეულება *ἔθος*
 ჩუმაღ *λάθρα*
 ჩქარა *τάχα*

ც

... ც (შემავრთ. ნაწ.) *καί*
 ცა *οὐρανός*
 ცალთვალად *μονόφθαλμος*
 ცბიერად *σφαλερῶς*
 ცბიერი *σφαλερός, δολερός*
 ცდა (შმფ.)=უცლილობ *πειράομαι*
 ციხე კოშკი *πυργός*
 ცნობილი *ἔνδοξος, εὐκλείης*
 ცოდნა (შმფ.) *μανθάνω, ἐπίσταμαι, γιγνώσκω, οἶδα, συνοῖδα ἑμαυτῷ*
 ცოლი *γυνή*
 ცოცხა *ὀλίγος*
 ცუდი *κακός*
 ცურვა (შმფ.) *πλέω*
 ცხენი *ἵππος*
 ცხოველი *θῆρ, θηρίον*
 ცხოვრება *βίος*
 ცხოვრება (შმფ.) *ζάω, βιάω*
 ცხოვრება (შმფ.)=შინადრეობა *οἰκέω, βιοτεύω*
 ცხრა *ἑννέα*

ძ

ძალა *ἰσχός, δύναμις*
 ძალა=ძალადობა *βία*

ძალაუფლება *ἀρχή*
ძაფი *λίον*
ძახილი (ზმნ.) *βοάω*
ძებნა (ზმნ.) *ζητέω*
ძველი *μυθῆιον*
ძველი *ἀρχαῖος, παλαιός*
ძირას (თანდ.) *ὑπό+dat.*
ძლიერი *ἰσχυρός, δεινός, ἀγrios*
ძღვენი *δῶρον*

წ

წამალი *φάρμακον*
წართმევა (ზმნ.) *ἀποστερέω, ἀρπάζω*
წარმოდგენა (ზმნ.) *ἐκδίδωμι*
წარმოშობა (ზმნ.) *γίγνομαι*
წარმოიხება *ἀποφαίνομαι*
წარჩინებული *εὐγενής*
წასვლა (εἰσ)βαίνο, (ἀπ)έρχομαι, ἀπαλλάττομαι, εἶμι
წაღება (ზმნ.) *κομίζω, ἀποφέρω, ἀπέχω*
წაყვანა (ზმნ.) *ἀγω+acc., ἡγέομαι+dat.*
წაწყდომა (ზმნ.) *ἐντυγχάνω*
წელიწადი *ἐνιαυτός*
წერა (ზმნ.) *γράφω*
წერილი *ἐπιστολή*
წიგნი *βιβλίον, βιβλος*
წინ (წინდ.) *πρό+gen.*
წინააღმდეგ *ἐπί+acc., πρός+acc.*
წინააღმდეგობის გაწევა (ზმნ.) *ἐναντιόδομαι, ἀνθίσταμαι*
წინამძღოლი *ἡγεμών, προστάτης*
წინაპრები *πρόγονοι*
წმენდა *καθαίρω*
წმინდა *ἱερός*
წმინდა ძღვენი *ἀνάθημα*
წოდება (ზმნ.) *ὀνομάζω, νομίζω, καλέω*
წყალობა *χάρις*
წყვლიადი *σκότος*

ჭ

ჭაბუკი *νεανίσκος, νεανίας*

ხ

ხალისით *ἔκων, ἡδέως*

ხალხი *δῆμος*
ხაზს *πρέπει+inf., προσήκει*
ხანი *χρόνος*
ხარი *ταῦρος, βοῦς*
ხედვა (ზმნ.) *βλέπω, ὄράω*
ხელიდან გამშვება (ზმნ.) *ἀμαρτάνω+gen.*
ხელის შეშლა (ზმნ.) *καλύω+gen.*
ხელობა *τέχνη*
ხელოვანი *τεχνίτης*
ხელოვნება *τέχνη*
ხელში ჩაგარდნა (ზმნ.) *ἀλίσκομαι*
ხილი *γέφυρα*
ხილვა (ზმნ.) *βλέπω, θεάομαι*
ხიფათი *κίνδυνος*
ხმობა (ზმნ.) *(συ)καλέω*
ხოლო *μέν... δέ...*
ხომ *γάρ* (დგას წინადადებაში II ადგილზე), *ἀρα*
(დგას წინადადების თავში)
ხომალდი *πλοῖον, ναῦς*
ხსნა (ზმნ.) *λύω, σφίζω*
ხსოვნა (ზმნ.)=მახსოვს *μémνημαι*
ხუთი *πέντε*
ხშირად *πολλάκις*

ჯ

ჯარი *στρατός, στρατιά, στρατεύμα*
ჯარისკაცი *στρατιώτης, ὀπλίτης*
ჯდომა (ზმნ.) *κάθημαι*
ჯერ *ἔτι*
ჯილდო *ἄθλον*
ჯობნა (ზმნ.) *ὑπερέχω*

ჰ

ჰარმოდისი *ὁ Ἄρμόδιος, -ου*
ჰეგემონია *ἡγεμονία*
ჰელესპონტი *ὁ Ἑλλησποντος, -ου*
ჰერაკლე *ὁ Ἡρακλῆς, -οῦς*
ჰერმა *ὁ ἔρμης, -οῦ*
ჰეროსტრატე *ὁ Ἡρόστρατος, -ου*
ჰესიოდე *ὁ Ἡσίοδος, -ου*
ჰიპარქოსი *ὁ Ἱπάρχος, -ου*
ჰომეროსი *ὁ Ὅμηρος, -ου*
ჰომლიგი *ὀπλίτης*

საქართველოს
საქართველოს